يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ

ઉર્દૂ કિતાબ 'ખુત્બાતે મહમૂદ' કા લિપ્યાંતર યઅની
મુફતી મહમૂદ બારડોલી સાહબ કે

દીની બયાનાત

હિસ્સા: ૮

મુફતી મહમૂદ બિન મોલાના સુલૈમાન સાહબ હાફેઝજી બારડોલી દા.બ.
જામિઅહ ઈસ્લામિયહ તઅલીમુદ્દીન, ડાભેલ, સિમલક, ગુજરાત, ઈન્ડીયા

નાશિર

નૂરાની મકાતિબ

www.nooranimakatib.com

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۝

કિતાબ કી ઝરૂરી બાતેં

કિતાબ કા નામ : ઉર્દુ કિતાબ 'ખુત્બાતે મહમૂદ' હિસ્સાઃ ૮ કા લિપ્યાંતર યઅની દીની બયાનાત (ગુજરાતી) હિસ્સાઃ ૮

બયાનાત : મુફ્તી મહમૂદ બિન મોલાના સુલૈમાન સાહબ હાફેઝજી બારડોલી દામત બરકાતુહુમ

તસ્હીહ ઔર નઝરે ષાની : કારી અબ્દુલ અઝીઝ શબ્બીર હાફેઝજી મલેકપૂર ઉસ્તાઝ જામિઅહ ઇસ્લામિયહ ડાભેલ

લિપ્યાંતર ઔર કમ્પોઝિંગ : મુફ્તી મુહમ્મદ અમીન ઉધના

પ્રકાશન વર્ષ : મુહર્રમ ૧૪૩૯ હિજરી મુતાબિક સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૭ ઇસ્વી

:: કિતાબ મિલને કે પતે ::

❁	મોલાના યૂસુફ સાહબ ભાણા મહમૂદ નગર, ડાભેલ Email id: yusuf_bhana@hotmail.com	9824096267

બયાનાત કે ઉનવાન

ઈસ્લાહે મુઆશરહ (સમાજ સુધારણા) કે મુતઅલ્લિક બાતોં કા ખઝાના

મર્દોં ઔર ઔરતોં કે લિયે ફાયદેવાલે બયાનાત

ફેહરિસ્ત

હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી કા વાકિઅહ

હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કા વાકિઅહ

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત ઝૈનબ બિન્તે જહશ રદિ. કા વાકિઅહ

અબૂલહબ ઔર ઉસકી બીવી
ઉમ્મે જમીલ કા વાકિઅહ

હઝરત યૂસુફ અલ. કા વાકિઅહ

ધરતીકંપ

બરકતવાલે કલિમાત

હઝરતુલ ઉસ્તાઝ હઝરત મોલાના
કારી યૂસુફ અલી સાહબ ભટ્ટઇ દા.બ.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○
حَامِدًا وَّ مصليا وَّ مسلمًا

ચાર દિન પેહલે ૨૮/જમાદિલ ઉખરા ૧૪૩૭ હિ. કો હઝરત વાલિદ સાહબ (સૂફી અહમદ સાહબ ભટ્ટઇ) નવ્વરલ્લાહુ મરકદહૂ (અલ્લાહ તઆલા આપકી કબ્ર કો નૂર સે મુનવ્વર ફરમાવે) કા ઇન્તિકાલ હુવા.

برد الله مضجعه و اعلى الله درجاته فى جنة النعيم۔

બંદા ઉસ વક્ત સે મુસલસલ કોશિશ ઔર ફિક્ર મેં થા કે જલ્દ અઝ જલ્દ વાલિદ સાહબ નવ્વરલ્લાહુ મરકદહૂ કી કબ્ર મુબારક પર હાઝરી દેવે ઔર અપની બૂઢી, કમઝોર માં કી તઅઝિયત કરૂં, ઇસી સિલસિલે મેં ઇન દિનોં પ્યારે વતન મેં હાઝરી હુઇ, બંદે કી આમદ કા જૈસે જૈસે દોસ્ત ઔર અહબાબ ઔર મુતઅલ્લિકીન કો પતા ચલતા ગયા, તઅઝિયત ઔર મુલાકાત કી ગર્ઝ સે તશ્રીફ લાતે રહે, ઇસી નિસ્બત સે મેરે કરમ ફરમા અઝીઝમ મુફ્તી મહમૂદ સાહબ બારડોલી સલ્લમહૂલ અઝીઝ કી ભી તશ્રીફ આવરી હુઇ, સાથ સાથ અપની નઇ કિતાબેંઃ ખુત્બાતે મહમૂદ હિસ્સાઃ ૭ ઔર દેખી હુઇ દુનિયા કા

કીમતી હદિયા ભી બંદે કે લિયે લેતે આએ.

فجزاهم الله احسن الجزاء

મુફ્તી સાહબ કી વાપસી કે બાદ બંદે ને કિતાબ કો સરસરી નઝર કી નિય્યત સે જો ખોલા તો કિતાબ કી મિકનાતીસીય્યત ને ઈસ તરહ ખીંચ લિયા કે ન ખાને કા હોશ, ન પીને કી રગ્બત, ન સોને કા તકાઝા; બલ્કે સારે તકાઝોં કો કિતાબ કે હુસ્ને ઝાહિરી ઔર બાતિની ને ઈસ તરહ અપને દામે ફરૈબ મેં જકડ લિયા કે એક બેઠક મેં કિતાબ કા એક બડા હિસ્સા બિલા કિસી થકાવટ, કાહિલી ઔર સુસ્તી કે પઢ ડાલા.

વાકઈ કિતાબ ઈસ્મ બામુસમ્મા હય, ઝાહિર ઔર બાતિન દોનોં હી મહમૂદ હંય, ગર ઝાહિર દીદહ ઝેબ હય તો બાતિન પુર કૈફ.

અખીર મેં હકીકત કા એ'તેરાફ કરતે હુવે બિલા કિસી તસન્નુઅ કે અર્ઝ હય, બંદા તો અપની નાઅહલિય્યત કી બિના પર ઈસ કદર ભારી ભરકમ ખિદમત સે તહીદસ્ત હય; લેકિન અપને ઈન શાગિર્દોં કો દેખ કર બેહદ ખુશી મહસૂસ કરતા હય, હમારે યહ બચ્ચે (અબ મુફ્તી સાહબ બચ્ચે નહીં રહે; બલ્કે રજુલે રશીદ બન ચુકે હંય) માશાઅલ્લાહ! દીન કી ખિદમત હર તરહ સે બેહતરીન અંદાઝ મેં કર રહે હંય, ગર એક તરફ મસનદે દર્સ ઔર તદરીસ કી ઝીનત બને હુવે હંય તો દૂસરી જાનિબ અપને પુર મગ્ઝ બયાનાત ઔર કલમ કે ઝોર સે પ્યાસી કોમ કો સૈરાબ કરતે નઝર આ રહે હંય, ખુદાવંદે તઆલા નઝરે બદ સે બચાએ, ઔર તા દમે હયાત ખિદમતે કુર્આન ઔર હદીષ કે લિયે કબૂલ ફરમાવે.

સાથ સાથ યહ ઉમ્મીદ લગાયે બેઠે હંય કે કલ કો હમ તો મુર્દા લાશ બન કર કબ્ર કી અંધેરી મેં પડે હોંગે; લેકિન યહ હમારે મુખ્લિસ, સાહિબે ઇલ્મો અમલ શાગિર્દ 'અલ બાકિયાતુસ્સાલિહાત' બન કર આખિરત કે લિયે ઝખીરહ બને રહેંગે. ખુદાવંદે તઆલા અપને ફઝલ સે બેઇન્તિહા કબૂલ ફરમાએ.

નીઝ દુઆ કરતા હૂં કે મુફતી સાહબ સલ્લમહૂ કી ઝુબાન ઔર કલમ સે જારી યહ ખુત્બાત મકબૂલે ખાસ વ આમ હો, નફા તામ હો, મકબૂલ ઇન્દન્નાસ હો, માજૂર ઇન્દલ્લાહ ભી હોં, ઈ દુઆ અઝ મન વ અઝ જુમ્લા જહાં આમીન બાદ. ફકત વસ્સલામ

બંદાઃ યૂસુફ અલી ભટ્ટઇ ગુફિર લહૂ

હાલ મુકીમ રિયુનિયન

૩/ ઝી કઅદહ ૧૪૩૭ હિ.

પેશે ખિદમત

હઝરતુલ ઉસ્તાઝ

મોલાના મુહમ્મદ ઈબ્રાહીમ સાહબ પટની દા.બ.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ○

જૈસે કી મેરી આદત હય, મેં અપને બયાનાત કે ઈસ આઠવેં હિસ્સે કા મુકમ્મલ ષવાબ અપને મુશ્ફિક ઉસ્તાઝ હઝરત અલ્હાજ મોલાના મુહમ્મદ ઈબ્રાહીમ પટની દા.બ. કી ખિદમત મેં પેશ કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં, અલ્લાહ તઆલા સિહહત ઔર આફિયત કે સાથ આપકે સાયએ આતિફત કો તા દેર હમ તાલિબે ઈલ્મોં પર બાકી રખે, આમીન.

હઝરતુલ ઉસ્તાઝ સે ઈલ્મી ફાયદા ઉઠાને કી યાદગાર યાદેં ઈસ તરહ હંય:

૧. દરજએ અરબી દોમ કે સાલ સાલાના ઈમ્તિહાન મુકમ્મલ આપને લિયા, ઉસ વક્ત આપ દારૂલ ઉલૂમ માટલીવાલા મેં પઢા રહે થે.

૨. જામિઅહ ડાભેલ મેં દરજએ અરબી ચહારૂમ મેં 'સફીનતુલ બુલગા' ઔર 'કુત્બી', અરબી શશુમ મેં હિદાયા સાલિસ, જલાલૈન: જિલ્દે ષાની, દૌરએ હદીષ મેં અબૂદાવૂદ શરીફ મુકમ્મલ ઔર શૈખુલ હદીષ મોલાના ઈકરામ અલી સાહબ ભાગલપૂરી કે સફર કી મુનાસબત સે તિરમિઝી શરીફ જિલ્દે

અવ્વલ કા કુછ હિસ્સા, શમાઇલે તિરમિઝી મુકમ્મલ પઢને કી સઆદત હાસિલ હુઇ.

હઝરતુલ ઉસ્તાઝ કી ખુસૂસી ઇનાયતોં કી વજહ સે અબૂદાવૂદ શરીફ કી અકષર ઇબારત પઢને કી બંદે કો સઆદત હાસિલ હુઇ.

૩. બંદે કે દરજએ અરબી ચહારૂમ કે સાલ દારૂલ ઉલૂમ માટલી વાડા મેં પૂરે ગુજરાત કે મદ્રસોં કે તલબા કે દરમિયાન એક તકરીર કા મુસાબકા હુવા થા, ઉસ મોકે પર હઝરતુલ ઉસ્તાઝ ને મોલાના સૈયદ બદરે આલમ મીરઠી મર્હુમ કી કિતાબ "જવાહિરૂલ હિકમ" ઔર દૂસરી અહમ કિતાબોં કે ઝરિયે સે એક ઉમ્દહ તકરીર મુરત્તબ કરને મેં બડી મદદ ફરમાઇ થી, જો ઉસ મુસાબકે મેં એક ઇમ્તિયાઝી તકરીર રહી થી.

એક સાલ હઝરતવાલા કે સાથ હજ્જે બયતુલ્લાહ કી અદાયગી કી સઆદત હાસિલ હુઇ, જિસમેં ઇલ્મી ઔર અમલી ઇસ્તિફાદહ કા મોકા બકષરત મિલા.

હજ કે સફર મેં આઠ ઝિલ હિજ્જહ કો મિના મેં એક દુઆ સુનાઇ, જો હઝરત અલી કર્રમલ્લાહુ વજહહૂ સે મન્કૂલ હય, બડી પ્યારી ઔર બડી ઉમ્દહ દુઆ હયઃ

اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ كَمَا اُحِبُّ فَاجْعَلْنِیْ كَمَا تُحِبُّ۔

તર્જુમાઃ અય અલ્લાહ! બેશક તેરી ઝાત ઐસી હય જો મુઝે મહબૂબ હય; લિહાઝા મુઝે ભી અપના ઐસા બંદા બના દે જો તુઝે મહબૂબ હો.

શમાઇલે તિરમિઝી જિસ દિન શુરૂ કરવાઇ, ઉસ રોઝ

મોલાના જામી મર્હુમ કી એક રૂબાઇ દર્સ મેં સુનાઇ, વહ શે'ર બંદે ને મુલ્ક ઔર બૈરૂને મુલ્કોં મેં કઇ મરતબા બયાનાત મેં સુનાએ, ફિર બંદે ને હઝરતુલ ઉસ્તાઝ કો હવાલે કે સિલસિલે મેં ખત લિખા તો ઉસકા જો જવાબ આયા વહ હસ્બે ઝૈલ હય.

સલામ મસ્નૂન!

નઅતીયહ રૂબાઇ ઈસ તરહ હય:

فقم قم یا حبیبی کم تنامی بشوقت جاں بلب آمد تمامی
ہمہ پیغمبراں در جستجویت نشانم دہ کہ تو در چہ مقامی
امید خلعتِ شاہی ندارم بسر دارم ز تو داغ غلامی
قطرۂ دردِ دلِ جامی چوں در دریا افگنی سینہ سوزاں، دل تپاں ماہی ز آب آید بیروں

હવાલા તો મુઝે ભી યાદ નહીં, આખિર હવાલે કે લિયે આપ બેતાબ કયૂં હય? યહ કોઇ હવાલા તલબ મસ્અલા નહીં હય, અગર આપકો હવાલે કા ઝુખામ નહીં લગા હય તો ઉસ્તાઝ સે સુનના હી કાફી હય.

વસ્સલામ

મુહમ્મદ ઈબ્રાહીમ પટની હફિઝહુલ્લાહ ભટ્ટઇ

૧૮/ રબીઉલ અવ્વલ ૧૪૩૫ હિ.

મદીના મુનવ્વરહ કે કયામ કે વક્ત મદીનએ પાક કે સિલસિલે મેં એક અજીબ શે'ર એક નિરાલી તવજીહ કે સાથ સુનાયા, વહ શે'ર યહ હય:

عیاں ہے مدینہ سے معجزۂ شق قمر "مہ" نے شق ہوکر لیا ہے دین کو آغوش میں

લફ્ઝે "**مدینہ**" કે શુરૂ સે "મીમ" ઔર આખિર સે

"હા" નિકાલ કર મિલાઓ તો "مہ" જિસકા મા'ના ચાંદ હોતા હય, ઉસકે બીચ મેં "دین" દીન બાકી રેહ જાતા હય; ગોયા મહીને કે ચાંદ ને દીન કો અપને અંદર સમો લિયા હય.

હઝરતુલ ઉસ્તાઝ કે કરીબી તઅલ્લુકવાલે એક સાહબ કે બેટે કા નિકાહ થા, તો ઉન્હોંને આપસે બંદે કે નામ એક પર્ચી લિખવાઇ, જિસકા હર હર્ફ મેરે લિયે સઆદત કા થા, વહ હસ્બે ઝેલ હય:

અઝીઝમ સલ્લમહૂ

હામિલે રૂક્આ જનાબ ઇબ્રાહીમ ભાઇ ચાહતે હંય કે આપ ઉનકે સાહબઝાદે કા નિકાહ પઢાએં, થોડા વક્ત દે કર ઉનકા પ્રોગ્રામ સર અંજામ કરેંગે ઉમ્મીદ કરતા હૂં. **ફકત ઇબ્રાહીમ**

મકતબ કે બચ્ચોં કે લિયે હઝરતુલ ઉસ્તાઝ ને એક તખ્તી મુરત્તબ ફરમાઇ તો વહ તખ્તી અઝ રાહે શફકત બંદે કે લિયે હસ્બે ઝેલ તહરીર કે સાથ ભેજી:

અઝ ઇબ્રાહીમ હફિઝહુલ્લાહુ તઆલા

બખિદમત કરમ ફરમાએ મા ઝીદ મજદુકુમ

અસ્સલામુ અલયકુમ વ.વ.

તખ્તી ઔર ઉસકે હમરાહ હિદાયાત કા બગૌર મુતાલઆ ફરમા કર કોઇ ચીઝ ખૂબીવાલી ઇઝાફે કે કાબિલ હો તો તહરીર ફરમાએંગે, ખુલે દિલ સે બાવર કરૂંગા, હામિલે રૂક્આ કો ફકત પાંચ (૫) રૂપિયે ઇનાયત કીજીયે.

વસ્સલામ

મુહમ્મદ ઇબ્રાહીમ પટની ભટ્ટઇ

ઈસ વકત ભી અપને ઉસ્તાઝે મોહતરમ કી દુઆ, તવજ્જુહાત ઔર નસીહતોં સે બાર બાર ઈસ્તિફાદે કા મોકા મિલતા રેહતા હય, ઔર ઉન્હી કી દુઆઓં કે ષમરાત હમેં બરાબર હાસિલ હોતે રેહતે હંય, અલ્લાહ તઆલા સિહહત ઔર આફિયત કે સાથ આપકે સાયએ આતિફત કો તા દૈર હમ પર બાકી રખે, આમીન.

મહમૂદ બારડોલી

જામિઅહ ઈસ્લામિયહ તઅલીમુદ્દીન, ડાભેલ, સિમલક

પેશે લફ્ઝ

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ○

الحمدللّٰہ و کفٰی و سلام علٰی عبادہ الذین اصطفٰی... اما بعد!

અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલો કરમ સે દીની બયાનાત કા આઠવાં હિસ્સા છપને જા રહા હય, અલ્લાહ તઆલા ઈસકો ભી શર્ફે કબૂલિયત સે નવાઝે, યહ તમામ બયાનાત મલાવી મેં મસ્તૂરાત કે મજમે કે હંય, સિર્ફ એક બયાન નવાપૂર કા હય, જો સન: ૨૦૦૦ મેં કચ્છ કે ધરતીકંપ કે મોકે પર કિયા ગયા થા.

ઈસ હિસ્સે મેં જિન જિન હઝરાત ને જિસ તરહ હિસ્સા લિયા હય મેં ઉન તમામ કા શુક્રિયહ અદા કરતા હૂં, અલ્લાહ તઆલા દારૈન મેં અપની રઝા સે માલામાલ ફરમાવે, ઔર ઉનકો ઔર ઉનકી નસલોં કો દીન કી મકબૂલ ખિદમત કે લિયે કબૂલ ફરમાવે.

ઈસ મોકે પર મેં અસ્બાબ કી દુનિયા મેં મેરે એક બડે મોહસિન ઔર મુખ્લિસ હાજી ઈમ્તિયાઝ ભાઈ માસ્ટર કા ખુસૂસી શુક્રિયહ અદા કરતા હૂં, અલ્લાહ તઆલા ઉનકો ઔર ઉનકે ખાનદાન ઔર ઉનકી નસલોં કો દુનિયા ઔર આખિરત મેં અપની રઝાએ કામિલા અતા ફરમાએ, દુનિયા ઔર આખિરત મેં ઉનકે સુલૂક કા બેહતરીન બદલા અતા ફરમાવે.

ઉનકી વાલિદહ હાજ્જન શરીફાબીબી માસ્ટર જિનકા

રમઝાનુલ મુબારક ૧૪૩૭ હિ. મેં ચીપાટા, ઝામ્બીયા મેં ઇન્તિકાલ હો ગયા, અલ્લાહ ઉનકી ભરપૂર મગફિરત ફરમાવે, અલ્લાહ ઉનકો જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આ'લા મકામ અતા ફરમાવે, ઔર ઉનકી તમામ નેકિયોં કો કબૂલ ફરમાવે, ઔર ઇમ્તિયાઝ ભાઇ કે વાલિદ સાહબ કો સિહહત, આફિયત ઔર લંબી ઉમ્ર સે અલ્લાહ તઆલા નવાઝે, ઇમ્તિયાઝ ભાઇ કી દુન્યવી ઇનાયતોં કે બદલે મેં અલ્લાહ ઉનકો દુન્યવી ઔર ઉખ્રવી અપની ઇનાયતોં સે માલામાલ ફરમાવે, બયાનાત કે ઇસ હિસ્સે કા ષવાબ ભી ઉનકી વાલિદહ મર્હુમા કો પહોંચતા રહે.

મહમૂદ બારડોલી
જામિઅહ ઇસ્લામિયહ તઅલીમુદ્દીન, ડાભેલ, સિમલક
તા. ૧૫ રબીઉલ અવ્વલ ૧૪૩૮ હિ.
મુતાબિક ૧૫/ ડીસેમ્બર ૨૦૧૬ ઇ.

૧

હઝરત ઝકરિયા અલ.
કી
બીવી કા વાકિઅહ

ઈસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* વહ અલ્લાહ જિસને તુમકો એક જાન સે પૈદા કિયા; યઅની હઝરત આદમ અલ. મેં સે તમામ મર્દ ઔર ઔરતોં કો અલ્લાહ ને પૈદા ફરમાયા, ઔર આદમ અલ. મેં સે અલ્લાહ ને ઉનકી બીવી હવ્વા કો પૈદા ફરમાયા.

યહ ઈન્સાન કે લિયે જોડા (Coupel) મર્દ કે લિયે ઔરત, ઔરત કે લિયે મર્દ દોનોં એક જિન્સ ઔર એક ઝાત મેં સે હય, યહ ભી અલ્લાહ કી બહોત બડી નેઅમત હય.

આગે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંયઃ અલ્લાહ ને મર્દ કે લિયે ઔરત કો બનાયા; તાકે સુકૂન હાસિલ કરેં.

ઈસ લિયે દીની બેહનો! મિયાં બીવી કે દરમિયાન સુકૂન ઔર ચૈન હો તો દુનિયા ઉનકે લિયે જન્નત કા નમૂના બન જાતી હય, ઔર અગર સુકૂન, ચૈન ઝિંદગી મેં ન હો તો દુનિયા જહન્નમ કા નમૂના બન જાતી હય, કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો ખાસ તૌર પર બયાન કિયા.

આજ કલ ઈસ દુનિયા કી જો એક નઈ તરતીબ હય ઉસ તરતીબ મેં સુકૂન ખત્મ હોતા જા રહા હય, નઈ તરતીબ કોનસી?

ઔરતોં મેં બેપર્દગી કા આના, ઉસસે સુકૂન ખત્મ હોતા હય.

ઔરત કા ઘર સે બાહિર નિકલ કર કારોબાર કરના, દુકાન પર બેઠના, ઓફિસ સંભાલના, યહ સુકૂન કો ખત્મ કરને કા ઝરિયા બનનેવાલી ચીઝ હય.

દીની બેહનો! શરીઅત પર અમલ કરને કી બરકત સે ઈન્શાઅલ્લાહ! અલ્લાહ તઆલા મિયાં બીવી દોનોં કો સુકૂન ઔર ચૈન અતા કરેંગે, કામ ખુદાઈ તકસીમ કે મુતાબિક કરો, મર્દ ઘર કે બાહિર કે કામ કરેં ઔર ઔરતેં ઘર કે અંદર કે કામ કરેં.

૧

હઝરત ઝકરિયા અલ. કી બીવી કા વાકિઅહ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَامُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَاهَادِىَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْکَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ شَفِيْعَنَا وَحَبِيْبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَبَارَکَ وَتَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ وَاَهْلِ طَاعَتِهٖ وَبَارَکَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا... اَمَّا بَعْدُ!

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ○ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

وَزَكَرِيَّآ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ز وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ ط اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ فِى الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ط وَكَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ﴿٩٠﴾

(સૂ.અંબિયા)

صدق الله مولانا العظيم وصدق رسوله النبى الكريم ونحن علٰى ذٰلک من الشّاهدين والشّاكرين والحمد لله رب العالمين۔

તર્જુમાઃ "ઔર ઝકરિયા (અલ. કી બાત તો દેખો!) જબ ઉન્હોંને અપને રબ કો પુકારાઃ અય મેરે રબ! આપ મુઝકો અકેલા મત છોડિયે, ઔર આપ તો સબસે અચ્છે વારિષ હંય,

(હઝરત ઝકરિયા અલ. કી દુઆ યહ થી કે એક બેટા મિલ જાએ જો ઉનકા વારિસ બને; લેકિન બેટા મિલે કે ન મિલે, બેટા ભી ફના હોનેવાલી ચીઝ હય, જબકે અલ્લાહ તઆલા બેહતર વારિષ હંય, હંમેશા બાકી રેહનેવાલે હંય, યહ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ ધ્યાન યહ નબવી અદબ હય.)

તો હમને ઉન (ઝકરિયા અલ.) કી દુઆ કબૂલ કર લી, ઔર હમને ઉન (ઝકરિયા અલ.) કો યહયા (અલ. જૈસા બેટા) દિયા, ઔર હમને ઉન (ઝકરિયા અલ.) કી ખાતિર ઉનકી બીવી કો અચ્છા (યઅની બચ્ચા દે સકે વૈસા) કર દિયા, યકીનન વહ (સબ નબી) ભલે કામોં કે કરને મેં તેઝી દિખાતે થે, ઔર હમકો શોક ઔર ડર સે પુકારતે થે ઔર વહ હમારે આગે આજિઝી કરને વાલે થે."

યહ કુર્આને કરીમ કી સૂરએ અંબિયા કી આયત નંબર ૮૯ ઔર ૯૦ પઢ કર સુનાઇ હય, કુર્આન મેં અલ્લાહ કી નેક બંદિયોં કે જો વાકિઆત હંય ઉનમેં હઝરત ઝકરિયા અલ. કી બીવી કા કિસ્સા ભી હય, યહ કિસ્સા હઝરત મરયમ (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા) કે કિસ્સે કે સાથ પેહલે મેં બયાન કર ચુકા હું, ઔર બયાન કી કિતાબ "દીની બયાનાત કે દૂસરે હિસ્સે" મેં ભી વહ વાકિઅહ છપા હુવા મૌજૂદ હય."

અલબત્તા ઈસ કિસ્સે કી કુછ ઝરૂરી બાતેં જો બાકી હંય આજ કી ઈસ મજલિસ મેં ઉનકો પૂરા કરતે હંય, ઔર દૂસરી એક દો ઝરૂરી દુઆએં ઔર વાકિઆત આજ કી મજલિસ મેં ઈન્શાઅલ્લાહ સુનાએ જાએંગે, અલ્લાહ તઆલા ઈસકો આપકે લિયે, મેરે લિયે, ઔર પૂરે આલમ કે લિયે ખૈર કા ઝરિયા બનાએ.

અલ્લાહ તઆલા જો ઈરાદા ભી ફરમાતે હંય વહ ઈરાદા ઝરૂર પૂરા હો કર રેહતા હય, અલ્લાહ તઆલા કિસી કો બડી ઉમ્ર મેં અવલાદ દેને કા ઈરાદા કરેં તો વહ ઈરાદા ભી અલ્લાહ કા પૂરા હોતા હય.

અલ્લાહ તઆલા બુઢાપે મેં ભી અવલાદ દે સકતે હંયઃ

હઝરત ઝકરિયા અલ. કી ઉમ્ર બડી હો ચુકી થી, ઉનકી બીવી કી ઉમ્ર ભી બડી હો ચુકી થી, ફિર ભી ઉનકો અવલાદ દેને કા અલ્લાહ કા ઈરાદા હુવા, અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો બેટા અતા ફરમાયા.

અલ્લાહ તઆલા જો ચાહતે હંય વહ પૂરા હો કર રેહતા હયઃ

યહ કિસ્સા હમ સબકો અલ્લાહ પર યકીન સિખાતા હય કે અલ્લાહ જો ઈરાદા કરતે હંય વહ ઈરાદા પૂરા હોતા હય, અવલાદ દેને કે લિયે જવાની કી ઉમ્ર કોઈ ઝરૂરી નહીં, અલ્લાહ બુઢાપે કી ઉમ્ર મેં ભી અવલાદ કી દૌલત સે માલામાલ કર સકતે હંય.

દુઆ અલ્લાહ કી રહમત બંદો કી તરફ ખીચતી હયઃ

દૂસરી બાતઃ દુઆ એક ઐસી તાકત હય કે અલ્લાહ કી

રહમત કો બંદો કી તરફ ખીંચનેવાલી હય, દુઆ કે ઝરિયે અલ્લાહ કી રહમત હમારી તરફ મુતવજ્જેહ હોતી હય; ઈસ લિયે દીની બેહનો! હંમેશા દુઆએં માંગને કી આદત ડાલો.

તીસરી બાતઃ આપને ઈસ વાકિઅહ કો કિતાબ મેં ભી પઢા હોગા કે હઝરત મરયમ રદિ. કે કમરે મેં જો બગૈર મોસમ કે ફલ ફ્રુટ હોતે થે, ઉસકો દેખ કર હઝરત ઝકરિયા અલ. ને દુઆ કી ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ દુઆ કી બરકત સે ઉનકે ઘર મેં એક નેક બેટા અતા ફરમાયા.

હઝરત ઝકરિયા અલ. ઔર ઉનકી બીવી કી સીફતેં

હઝરત ઝકરિયા અલ. કી બીવી કા નામ ''ઈશાઅ્'' હય, અલ્લાહ ને ઉન દોનોં મિયાં બીવી કે લિયે કુર્આન મેં એક લફઝ ઈસ્તિઅમાલ ફરમાયાઃ

وَاَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ ط

''وَاَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ''કા એક મતલબઃ

ઉસકા એક મતલબ યહ હય કે ''હમને હઝરત ઝકરિયા અલ. કી બીવી કો અચ્છે અખ્લાકવાલી બના દી થી'' ઝાહિર હય કે એક નબી કે ઘર મેં રહે ઔર નબી કે સાથ ઈમાન લાવે ઔર ફરમાંબરદારી કરે તો અલ્લાહ તઆલા નબી કે અખ્લાક નબી કી બીવી કો ભી અતા ફરમાતે હંય.

દુનિયા કી સબસે બડી દૌલતઃ

મેરી દીની બેહનો! યાદ રખના, ઔરત ઝાત મેં અચ્છે અખ્લાક કા હોના યહ ઉસકી ઝિંદગી કી બહોત બડી ખૂબી હય, આપને હદીષ શરીફ મેં સુના હોગા, મિશ્કાત શરીફ મેં યહ હદીષ

હય, નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા:

عن عبد الله بن عمروؓ قال قال رسول الله ﷺ: الدنيا كلها متاع و خير متاع الدنيا المرأة الصالحة۔ (مشكوة: ٢)

યઅની નેક, અચ્છે અખ્લાકવાલી, દીનદાર બીવી ઔર ઔરત ઈસ દુનિયા કી સબસે બડી નેઅમત હય; ઈસ લિયે હમારી દીની બેહનોં કો અપને અખ્લાક અચ્છે બનાને ચાહિયે, અપને આપકો દીનદાર બનાના ચાહિયે, નબીએ કરીમ સલ. ને અપની મુબારક ઝુબાન સે કૈસી ખુશખબરી દી કે જો ઔરત નેક હોગી વહ ઈસ દુનિયા કી બહોત બડી નેઅમત હય, બહોત બડી ફાયદે કી ચીઝ હય.

એક ઔર હદીષ મેં હુઝૂર સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા: હુઝૂર સલ. કા દિલ દુનિયા કી મુહબ્બત સે પાક થા, અલ્લાહ ને હુઝૂર સલ. કે દિલ મેં દુનિયા કી ગંદી મુહબ્બત નહીં રખી થી, ફિર ભી હુઝૂર સલ. અલ્લાહ સે દુઆ કરતે થે:

اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّنَا

(હિઝ્બુલ આ'ઝમ: મંઝિલ: ૩)

અય અલ્લાહ! દુનિયા કો હમારી સબસે બડી ફિક્ર કી ચીઝ મત બના.

અલ્લાહ ને હુઝૂર સલ. કે દિલ મુબારક કો દુનિયા કી નાપાક ગંદી મુહબ્બત સે પાક રખા થા; લેકિન ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

حبب الى من دنياكم الطيب و النساء و جعلت قرة عينى فى الصلوٰة۔

ઈસ દુનિયા કી ચીઝોં મેં સે મુઝે એક તો ખુશ્બૂ સે મુહબ્બત હય, હુઝૂર સલ. ખુશ્બૂ કો બહોત પસંદ કરતે થે, ઔર દૂસરી ચીઝ ઔરતોં યઅની અપની બીવીયોં સે મુહબ્બત રખતે થે, ઔર આગે હુઝૂર સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા: અલ્લાહ ને મેરી આંખોં કી ઠંડક નમાઝ મેં રખી હય.

"وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ" કા દૂસરા મતલબ:

કુછ મુફસ્સિરીન ને "وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ" કા મતલબ યહ બયાન કિયા હય કે અલ્લાહ ને ઉનકી બીવી કો ખૂબસૂરત બનાયા થા.

ખૂબસૂરતી યહ ભી અલ્લાહ કી તરફ સે મિલનેવાલી એક નેઅમત હય, ઈસ નેઅમત પર કભી ઈતરાના નહીં ચાહિયે, ઔર જિનકે પાસ ખૂબસૂરતી ન હો ઉનકો કભી હકીર ઔર નીચા નહીં સમઝના ચાહિયે.

"وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ" કા તીસરા મતલબ:

કુછ હઝરાત ને ઈસકા મતલબ યહ બયાન કિયા હય કે ઉનકી બીવી બાંઝ થી; યઅની ઉનમેં બચ્ચા જનને કી તાકત નહીં થી, અલ્લાહ તઆલા ને દુઆ કી બરકત સે ઉનકી બીવી મેં બચ્ચા પૈદા કરને કી સલાહિયત પૈદા કર દી.

નેક કામ મેં જલ્દી કરનેવાલે:

આગે અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ

યઅની વહ લોગ નેક કામ મેં બહોત જલ્દી કરનેવાલે થે.

દીની બેહનો! નેક આ'માલ જલ્દી જલ્દી કિયા કરો, વક્ત નિકલતા જાતા હય, દેખો! અબ રમઝાન ખત્મ હોને કે કરીબ હય, કિતના જલ્દી જલ્દી વકત (Time) નિકલતા હય, નેક કામ કરને મેં જલ્દી કરો ઔર નેક કામ પાબંદી કે સાથ કિયા કરો, યહ નહીં કે અભી નેક કામ કિયા, ફિર છોડ દિયા, રમઝાન મેં ભી કરો, રમઝાન કે બાદ ભી કરો.

અલ્લાહ તઆલા કો શોક ઔર ડર કે સાથ પુકારનેવાલે:

આગે અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

وَيَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ط

તર્જુમા: ઔર હમકો શોક ઔર ડર સે પુકારતે થે.

યઅની દોનોં મિયાં બીવી મિલ કર અલ્લાહ કી બારગાહ મેં દુઆ માંગનેવાલે થે ઔર અલ્લાહ કી ઈબાદત કરનેવાલે થે, "يَدْعُوْنَنَا" મેં દુઆ ભી હય, ઔર ઈબાદત ભી હય.

કૈસે ઈબાદત કરતે થે? કુર્આન મેં હય: "رَغَبًا وَّرَهَبًا" અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે ભી થે ઔર અલ્લાહ કી રહમત કી ઉમ્મીદ ભી રખતે થે.

ઈસ લિયે અલ્લાહ તઆલા કે સામને જબ હમ દુઆ કરેં, અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત કરેં તો અલ્લાહ તઆલા સે હમ જન્નત કી ઉમ્મીદ ભી રખેં ઔર અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે ડરતે ભી રહેં, ઈમાન ઉસી કા નામ હય, અલ્લાહ સે જન્નત, મગફિરત ઔર રહમત કી ઉમ્મીદ રખેં ઔર સાથ મેં ડરતે ભી રહેં કે કહીં અલ્લાહ તઆલા નારાઝ ન હો જાએં.

ખુશૂઅ્ કરનેવાલે:

આગે અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

وَكَانُوا لَنَا خٰشِعِيْنَ ۝٩٠

યઅની વહ મિયાં બીવી દોનોં કે દોનોં અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે થે, ખુશૂઅ્ કરનેવાલે થે.

મેરી દીની બેહનો! અલ્લાહ તઆલા સે ડરના, દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કા ખુશૂઅ્ યહ બહોત બડી નેઅમત હય, અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો યહ નેઅમત અતા ફરમાવે.

કામિયાબ મોમિન:

ચુનાન્ચે કુર્આન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને ઈસ ખુશૂઅ્ કી વજહ સે તા'રીફ કી, ઔર એક જગા કુર્આન મેં અલ્લાહ ને કામિયાબ હોનેવાલે કો બયાન કિયા તો ઉનકી નિશાની બયાન કી:

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُوْنَ ۝٢

તર્જુમા: પક્કી બાત યહ હય કે (વહ) ઈમાનવાલે કામિયાબ હો ગયે, જો અપની નમાઝ ખુશૂઅ્ કે સાથ પઢતે હંય.

ખુશૂઅ્ કા મતલબ:

યહ ખુશૂઅ્ તકબ્બુર કે મુકાબ્લે મેં આતા હય, જિસ ઈન્સાન કે દિલ મેં તકબ્બુર નહીં હોગા, ઉસકે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા ખુશૂઅ્ પૈદા ફરમાતે હંય ઔર જબ દિલ મેં ખુશૂઅ્ હોતા હય તો અલ્લાહ કી તરફ સે દિલ મેં ઈત્મીનાન હોતા હય, નમાઝ પઢને કે લિયે ખડે હોં તો ધ્યાન અલ્લાહ કી તરફ, ઈબાદત કરેં તો ધ્યાન અલ્લાહ કી તરફ, ઝિક્ર કરેં તો ધ્યાન અલ્લાહ

તઆલા કી તરફ, ઔર નમાઝ મેં હમારા બદન ભી પૂરા પૂરા સુકૂન કે સાથ રહે, યઅની ઝાહિરી આ'ઝા મેં સુકૂન હો, બેકાર હરકત ન હો, દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કે અલાવહ કા ખ્યાલ ન આવે, નઝર નીચે, આંખ કે કિનારે સે દાએં બાએં ન દેખે, બદન કે કિસી હિસ્સે સે ન ખેલે, નઝર ભી નીચી હો, આવાઝ ભી મુનાસિબ ધીમી હો.

ઈસ તરહ યહ મિયાં બીવી ઝિંદગી ગુઝારનેવાલે થે.

બીવી કે બાંઝ હોને કે બાવજૂદ હઝરત ઝકરિયા અલ. કા સબ્રઃ

દીની બેહનો! હઝરત ઝકરિયા અલ. અલ્લાહ તઆલા કે ઐસે નેક બંદે થે કે બીવી બાંઝ હય, દિલ મેં આરઝૂ હય કે બચ્ચા મિલે; લેકિન ઉસકે બાવજૂદ ભી ઉન્હોંને પૂરે સબ્ર કે સાથ ઝિંદગી ગુઝારી, કભી અપની બીવી કે સાથ અવલાદ કે વાસ્તે ઝગડા નહીં કિયા.

દૂસરી સબસે બડી બાત યહ કે ઉન્હોંને લોગોં કો જા જા કર કહા નહીં કે મેરી બીવી બાંઝ હય; બલ્કે અલ્લાહ કી બારગાહ મેં દુઆ કી, અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા ને ઉનકી દુઆ સુન લી ઔર અપને ફઝલ ઔર કરમ સે ઉનકો અવલાદ અતા ફરમાઇ.

બહરહાલ! દોનોં મિયાં બીવી મેં યહ સબ ખૂબિયાં થી જિનકો અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મજીદ મેં બયાન ફરમાયા, અલ્લાહ તઆલા યહ તમામ ખૂબિયાં આજ કલ તમામ જોડે કો અપનાને કી તૌફીક અતા ફરમાવે, આમીન.

અલ્લાહ તઆલા કો પસંદ આનેવાલી ખૂબિયાંઃ

યહ ખૂબિયાં અલ્લાહ તઆલા કે યહાં બહોત હી

પસંદીદહ હંય, કુર્આન મજીદ મેં એક ઔર જગા અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વતઆલા ને ઈમાનવાલે મર્દ ઔર ઈમાનવાલી ઔરતોં કી ખૂબિયાં અજીબ તરીકે સે બયાન ફરમાઇ, વહ ખૂબિયાં ભી ઝિંદગી મેં અપનાને કે કાબિલ હંય, અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

اِنَّ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَالْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالصّٰدِقٰتِ وَ الصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰبِرٰتِ وَالْخٰشِعِيْنَ وَالْخٰشِعٰتِ وَ الْمُتَصَدِّقِيْنَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ وَالصَّآئِمِيْنَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَ الْحٰفِظِيْنَ فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِيْنَ اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّالذّٰكِرٰتِ ۙ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۳۵﴾ (સૂ.અલ્-અહઝાબ)

તર્જુમા: યકીનન મુસલમાન મર્દ ઔર મુસલમાન ઔરતેં ઔર ઈમાનવાલે મર્દ ઔર ઈમાનવાલી ઔરતેં ઔર ઈબાદત કરનેવાલે મર્દ ઔર ઈબાદત કરનેવાલી ઔરતેં ઔર સચ્ચે મર્દ ઔર સચ્ચી ઔરતેં ઔર સબ્ર કરનેવાલે મર્દ ઔર સબ્ર કરનેવાલી ઔરતેં ઔર આજિઝી કરનેવાલે (દિલ સે જુકનેવાલે) મર્દ ઔર આજિઝી કરનેવાલી ઔરતેં ઔર સદકા કરનેવાલે મર્દ ઔર સદકા કરનેવાલી ઔરતેં ઔર રોઝા રખનેવાલે મર્દ ઔર રોઝા રખનેવાલી ઔરતેં ઔર અપની શર્મગાહોં કી હિફાઝત કરનેવાલે (પાક દામન) મર્દ ઔર અપની શર્મગાહોં કી હિફાઝત કરનેવાલી (પાક દામન) ઔરતેં ઔર અલ્લાહ કા બહોત ઝિયાદહ ઝિક્ર કરનેવાલે મર્દ ઔર અલ્લાહ કા

(બહોત ઝિયાદહ) ઝિક્ર કરનેવાલી ઔરતેં, અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે લિયે મગફિરત ઔર બડા (શાનદાર) બદલા તૈયાર કર રખા હય.

અલ્લાહુ અકબર! યહ સૂરએ અહઝાબ કી પીસ્તાલીસ (૪૫) નંબર કી આયત હય, એક ઇમાનવાલે મર્દ ઔર ઇમાનવાલી ઔરત મેં કયા કયા ખૂબિયાં હોની ચાહિયે, ઉનકો ઇસમેં બયાન કિયા ગયા હયઃ

(૧) પેહલી ખૂબી અલ્લાહ તઆલા ને યહ બયાન ફરમાઇ કે અલ્લાહ કે હર હુક્મ કો પૂરા કરનેવાલે હો, મુસલમાન ઉસીકો કેહતે હંય, જો અલ્લાહ કે હર હુક્મ કો પૂરા કરે.

(૨) અલ્લાહ પર, અલ્લાહ કે નબિયોં પર, કયામત, ફરિશ્તોં, જન્નત, જહન્નમ, મરને કે બાદ કી ઝિંદગી, તકદીર, ભલાઇ, બુરાઇ સબ અલ્લાહ કી તરફ સે હોતા હય, ઉન સબ પર દિલ મેં પક્કા ઇમાન હો ઔર બાહિર કી ઝિંદગી અલ્લાહ કી મરઝીવાલી હો.

(૩) પૂરે તૌર પર અલ્લાહ કી ઇબાદત કરના.

(૪) સદકા કરના.

ઇમાનવાલે મર્દ ઔર ઇમાનવાલી ઔરતેં સદકા કરનેવાલે હોતે હંય, કભી બખીલી નહીં કરતે, સદકા મેં સબ ચીઝેં આ ગઈઃ

ઝકાત ભી આ ગઇ.

સદકતુલ ફિત્ર ભી આ ગયા.

કુર્બાની ભી આ ગઇ.

નફિલ સદકા ભી આ ગયા.

ખાને કા સદકા.

પૈસોં કા સદકા.

કપડે કા સદકા.

અનાજ કા સદકા.

હર તરહ કા સદકા ઉસમેં આ જાતા હય. યઅની જિતની ભી માલી ઇબાદતેં હંય ચાહે વહ ફર્ઝ હો યા વાજિબ યા નફિલ વહ હર તરહ કી માલી ઇબાદતેં ખુલે દિલ સે અદા કરતે હંય, ઉસમેં કંજૂસી નહીં કરતે.

(૫) સબ્રવાલી ઝિંદગી.

અલ્લાહ તઆલા સે હંમેશા આફિયત માંગની ચાહિયે; લેકિન કભી કોઇ તકલીફ આ ગઇ, બીમારી આ ગઇ તો ઇમાનવાલે મર્દ ઔર ઔર ઇમાનવાલી ઔરતેં સબ્ર કર કે ઝિંદગી ગુઝારેં, અલ્લાહ કી ઇબાદત કરને મેં સબ્ર કરના પડતા હય, ગુનાહ સે બચને મેં ભી સબ્ર કરના પડતા હય; લેકિન સબ્ર કર કે અલ્લાહ કી ઇબાદત કરેં ઔર ગુનાહ સે બચેં.

(૬) ખુશૂઅ્ કરનેવાલે મર્દ, ખુશૂઅ્ કરનેવાલી ઔરતેં; યઅની દિલ મેં અલ્લાહ કી તરફ ધ્યાન, અલ્લાહ કા ડર ઔર તકબ્બુર સે દિલ પાક ઔર ઝાહિર મેં ભી ઇબાદત કે વક્ત પૂરા ધ્યાન અલ્લાહ કી તરફ હો.

(૭) સચ બોલને કી આદત હો.

સચ બોલના, યઅની જૈસા હો વૈસા હી બોલના, ઉસકો કેહતે હંય સચ બોલના, ઔર એક હોતા હય સચ્ચા કામ યઅની જો કામ શરીઅત ઔર સુન્નત કે મુતાબિક હો.

જૈસા બોલેં વૈસા કરેં વહ હય સચ્ચા અમલ, ઈમાન મેં ભી સચ્ચાઇ હો કે ઈમાન મેં નિફાક ન આને દેવેં, નિય્યત મેં ભી સચ્ચાઇ હો, લોગોં કો બતલાને કે લિયે કોઇ અમલ ન કરેં ઔર અમલ ભી સચ્ચા હો કે અમલ પૂરી હિમ્મત કે સાથ કરેં, અમલ મેં સુસ્તી ન કરેં, સુન્નત તરીકે સે અમલ કરેં, ઉસકો સચ્ચા અમલ કહા જાતા હય.

(૮) રોઝા રખનેવાલે મર્દ, રોઝા રખનેવાલી ઔરતેં:

માશાઅલ્લાહ! રમઝાન કે રોઝે તો હમ રખતે હંય, કુછ નફિલ રોઝે રખને કી ભી આદત બનાઓ, જૈસે કે ઝિલહિજ્જહ કે મહીને મેં એક (૧) સે લે કર નવ (૯) તારીખ તક રોઝા રખના, કમ સે કમ અરફા કે દિન યઅની નવમી ઝિલહિજ્જહ કા રોઝા, મુહર્રમ કે દો રોઝે, અય્યામે બીઝ યઅની હર મહીને મેં ઈસ્લામી તારીખ કે હિસાબ સે તેરહ, ચૌદહ ઔર પંદરહ તારીખ કે રોઝે, કભી કભી પંદરહ શા'બાન કા રોઝા, યહ સબ નફિલ રોઝે ભી રખને ચાહિયે.

(૯) અપની શર્મગાહ કી હિફાઝત કરના.

યઅની અપને આપકો હરામકારી સે બચાના, યહ ઈમાનવાલે મર્દ મેં ભી હો, ઔર ઈમાનવાલી ઔરતોં મેં ભી હો.

(૧૦) અલ્લાહ તઆલા કા બહોત ઝિયાદહ ઝિક્ર કરનેવાલે મર્દ, બહોત ઝિયાદહ ઝિક્ર કરનેવાલી ઔરતેં.

ઝિક્ર કી ફઝીલત પર એક હદીષ:

દીની બેહનો! અલ્લાહ કી યાદ, તસ્બીહ યહ ઇતની બડી નેઅમત હય કે આ'માલ મેં ખૂબી અલ્લાહ કે ઝિક્ર સે આતી હય,

એક હદીષ મેં નબીએ કરીમ સલ. કો પૂછા ગયા કે:

કોનસા મુજાહિદ ઐસા હય કે ઉસકો ષવાબ ઝિયાદહ મિલેગા?

નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા: જો ઝિક્ર ઝિયાદહ કરે, ઉસકો ષવાબ ઝિયાદહ મિલેગા.

ફિર પૂછા: કોનસે રોઝા રખનેવાલે કો ષવાબ ઝિયાદહ મિલેગા?

નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા: જો રોઝે મેં અલ્લાહ કા ઝિક્ર ઝિયાદહ કરે ઉસકો અલ્લાહ તઆલા ષવાબ ઝિયાદહ અતા કરેંગે.

ફિર પૂછા: કોનસે નમાઝ પઢનેવાલે કો ષવાબ ઝિયાદહ મિલેગા?

આપ સલ. ને ફરમાયા: જો નમાઝ મેં અલ્લાહ તઆલા કા ઝિક્ર ઝિયાદહ કરે ઉસકો અલ્લાહ તઆલા ઝિયાદહ ષવાબ અતા ફરમાએંગે.

નમાઝ મેં ઝિક્ર કૈસે ઝિયાદહ કરેંગે?

ઝિયાદહ કુર્આન પઢો.

અલ્હમ્દુ કે બાદ બડી સૂરત પઢો, આપકો જિતની સૂરતેં યાદ હો વહ પઢો.

તહજ્જુદ મેં આપકો યાસીન યાદ હય તો યાસીન પઢો, તહજ્જુદ મેં જિતની સૂરતેં યાદ હો સબ પઢ ડાલો.

રૂકુઅ્, સજદહ મેં જાઓ તો તીન મરતબા, પાંચ મરતબા, સાત મરતબા, નવ મરતબા, ગિયારહ મરતબા "سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ"

"سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلٰى" ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ પઢો.

સલાતુત્તસ્બીહ પઢો, યહ ભી તસ્બીહવાલી નમાઝ હય.

ફિર પૂછા: કોનસી ઝકાત પર ષવાબ ઝિયાદહ મિલેગા?

નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા: જિસ ઝકાત મેં અલ્લાહ કા ઝિક્ર ઝિયાદહ હો.

ઝકાત કી તકસીમ કરતે કરતે ભી અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરેં, ફર્ઝ મિકદાર સે કુછ ઝિયાદહ હી ઝકાત દિયા કરો, ઈખ્લાસ સે ઝકાત દો.

ફિર પૂછા: કોનસે હજ મેં ઝિયાદહ ષવાબ મિલેગા?

આપ સલ. ને ફરમાયા: જિસ હજ મેં અલ્લાહ કા ઝિક્ર ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ કિયા જાએ.

હજ મેં બેહતરીન ઝિક્ર હય: "لبيك اللهم لبيك" હદીષ મેં આતા હય:

قال النبی ﷺ: افضل الحج العج و الثج-

તર્જુમા: સબસે અચ્છા હજ વહ હય જિસમેં બુલંદ (બડી ઉચી આવાઝ મેં) તલબિયહ (લબ્બૈક અલ્લાહુમ્મ લબ્બૈક) પઢા જાએ, ઔર કુર્બાની કા ખૂન બહાયા જાએ.

હજ મેં જા કર ખરીદારી ઔર વહાં બાઝારોં મેં ઘૂમના, બાત ચીત મેં લગે રેહના, ઉસસે અપને આપકો બચા કર ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરના ચાહિયે.

ફિર પૂછા કોનસે સદકે મેં ષવાબ ઝિયાદહ મિલેગા?

નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા: જિસ સદકે મેં અલ્લાહ કા ઝિક્ર ઝિયાદહ કિયા જાએ.

દીની બેહનો! સદકા કરતે હુવે ભી તસ્બીહ પઢો, અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરો, યહ ઝિક્ર કરનેવાલે મર્દ ઔર ઔરતેં અલ્લાહ કે યહાં બહોત પસંદીદહ હંય, ઉસ પર બહોત ઝિયાદહ અલ્લાહ ષવાબ દેંગે.

અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંયઃ જિસ મોમિન મર્દ ઔર જિસ મોમિન ઔરત મેં યહ ખૂબિયાં હોંગી અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે લિયે મગફિરત ઔર બહોત બડે ષવાબ કા વાદા કિયા હય.

અલ્લાહ તઆલા યહ તમામ ખૂબિયાં મુઝે, આપકો ઔર તમામ ઈમાનવાલે મર્દ ઔર ઔરતોં કો અપની ઝિંદગી મેં અપનાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન.

મિયાં બીવી કો ઝરૂરી હિદાયતઃ

કુર્આન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને અવલાદ કે લિયે એક ખાસ બાત બયાન ફરમાઇ હય, વહ ભી મેં આપકે સામને ઝિક્ર કરતા હૂં, અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંયઃ

هُوَ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ اِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰىهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ اَثْقَلَتْ دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ فِيْمَآ اٰتٰىهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١٩٠﴾

(સૂ.આ'રાફ)

તર્જુમાઃ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમકો એક જાન (હઝરત આદમ અલ.) સે પૈદા કિયા, ઔર ઉસમેં સે ઉનકી બીવી (હવ્વા) કો પૈદા કિયા; તાકે વહ ઉસસે સુકૂન

હાસિલ કરે, ફિર જબ ઉસ (મર્દ) ને ઉસ (ઔરત) કો ઢાંક લિયા તો (શુરૂ મેં) ઔરત કો બિલ્કુલ હલ્કા સા હમલ રેહ ગયા, તો વહ ઉસ (હમલ) કો લે કર (બેતકલ્લુફ) ચલતી ફિરતી રહી, ફિર જબ વહ (હમલવાલી) ઔરત (હમલ કે બડા હોને સે) ભારી હો ગઇ તો વહ દોનોં (મિયાં બીવી) અલ્લાહ તઆલા -જો ઉન દોનોં કે રબ હંય- સે દુઆ કરતે હંય કે: અગર હમકો સાલેહ (યઅની મુકમ્મલ, તંદુરસ્ત, નેક) અવલાદ દેંગે તો હમ શુક્ર કરનેવાલોં મેં સે હો જાએંગે [૧૮૯] સો જબ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકો સહીહ સલામત (તંદુરસ્ત, નેક) બચ્ચા દિયા તો વહ દોનોં ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી દી હુઇ નેઅમત મેં શરીક બનાને લગે, સો જો શરીક વહ લોગ બનાતે હંય સો અલ્લાહ તઆલા તો ઉસસે બહોત દૂર હંય. [૧૯૦]

ઇસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલા ને મિયાં બીવી કે લિયે બહોત હી અહમ ઔર ઝરૂરી હિદાયત ઇર્શાદ ફરમાઇ, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

વહ અલ્લાહ જિસને તુમકો એક જાન સે પૈદા કિયા; યઅની હઝરત આદમ અલ. મેં સે તમામ મર્દ ઔર ઔરતોં કો અલ્લાહ ને પૈદા ફરમાયા, ઔર આદમ અલ. મેં સે અલ્લાહ ને ઉનકી બીવી હવ્વા કો પૈદા ફરમાયા.

યહ ઇન્સાન કે લિયે જોડા (Coupel) મર્દ કે લિયે ઔરત, ઔરત કે લિયે મર્દ દોનોં એક જિન્સ ઔર એક ઝાત મેં સે હય,

યહ ભી અલ્લાહ કી બહોત બડી નેઅમત હય.

મિયાં બીવી મેં સુકૂન હો તો દુનિયા ઉનકે લિયે જન્નત કા નમૂના હય:

આગે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય: અલ્લાહ ને મર્દ કે લિયે ઔરત કો બનાયા; તાકે સુકૂન હાસિલ કરેં.

ઈસ લિયે દીની બેહનો! મિયાં બીવી કે દરમિયાન સુકૂન ઔર ચૈન હો તો દુનિયા ઉનકે લિયે જન્નત કા નમૂના બન જાતી હય, ઔર અગર સુકૂન, ચૈન ઝિંદગી મેં ન હો તો દુનિયા જહન્નમ કા નમૂના બન જાતી હય, કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો ખાસ તૌર પર બયાન કિયા.

આજ દુનિયા કી નઇ તરતીબ ને સુકૂન છીન લિયા હય:

આજ કલ ઈસ દુનિયા કી જો એક નઈ તરતીબ હય ઉસ તરતીબ મેં સુકૂન ખત્મ હોતા જા રહા હય, નઈ તરતીબ કોનસી?

ઔરતોં મેં બેપર્દગી કા આના, ઉસસે સુકૂન ખત્મ હોતા હય.

ઔરત કા ઘર સે બાહિર નિકલ કર કારોબાર કરના, દુકાન પર બેઠના, ઓફિસ સંભાલના, યહ સુકૂન કો ખત્મ કરને કા ઝરિયા બનનેવાલી ચીઝ હય.

દીની બેહનો! શરીઅત પર અમલ કરને કી બરકત સે ઈન્શાઅલ્લાહ! અલ્લાહ તઆલા મિયાં બીવી દોનોં કો સુકૂન ઔર ચૈન અતા કરેંગે, કામ ખુદાઇ તકસીમ કે મુતાબિક કરો, મર્દ ઘર કે બાહિર કે કામ કરેં ઔર ઔરતેં ઘર કે અંદર કે કામ કરેં.

હમલ કી હાલત મેં મિયાં બીવી કી ફિક્ર:

આગે અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય: અલ્લાહ ઈન દોનોં મિયાં બીવી કો ઉનકી શાદીવાલી ઝિંદગી મેં બચ્ચા દેતે હંય, ઔર જબ ઔરત હામિલા (Pregnent) હોતી હય, તો શુરૂ મેં બિલ્કુલ પેટ ઉસકા હલ્કા ફુલ્કા હોતા હય, આસાની સે વહ ચલતી ફિરતી હય, ફિર જબ પેટ મેં વઝન ઝિયાદહ હો જાતા હય, ઔર તકલીફ બઢના શુરૂ હો જાતી હય ઔર મિયાં બીવી કો યકીન હો જાતા હય કે અબ અલ્લાહ તઆલા ઉનકે ઘર મેં અવલાદ દેંગે તો દોનોં કી ફિક્ર બઢ જાતી હય.

ઔર ફિક્ર કરને કી ઝરૂરત ભી હય, દીની બેહનો! ઈસ લિયે કે બહોત સી મરતબા ઐસા હોતા હય, આપને ભી ન્યૂઝ (news) મેં અખ્બાર મેં કભી સુના હોગા કે બચ્ચા યઅની હમલ વક્ત સે પેહલે ગિર ગયા યા ઔરત કે પેટ સે જાનવર કી શકલ કા બચ્ચા નિકલા યા બદન મેં ઐબવાલા બચ્ચા પૈદા હુવા; ઈસ લિયે હમલ કે ઝમાને મેં ખૂબ દુઆ કરેં ઔર દુઆ કરવાએં ભી કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકે ઘર મેં સહીહ સાલિમ, તમામ ઐબોં સે પાક, ઈન્સાની શક્લો સૂરત વાલા, નેક બચ્ચા દેવે, કોઈ દૂસરા જાનવર જૈસા બચ્ચા ન આવે, એક દુઆ ઈસકી ભી કરની ચાહિયે.

દૂસરી દુઆ યહ કરની ચાહિયે કે બહોત સી મરતબા ઐસા હોતા હય કે બચ્ચા હોતા હય; લેકિન ઉસકે અંદર ઐબ (ખામી) હોતા હય, અંધા બચ્ચા હુવા, કાન કે બગૈર કા હો, કાનવાલા હય; લેકિન બેહરા હય, બોલતા નહી, લૂલા લંગડા

હુવા તો ઈસ તરહ કા ઐબવાલા બચ્ચા અપને વાલિદૈન કે લિયે બડી તકલીફ કા સબબ બન જાતા હય.

અલ્લાહ હમારે ઘર મેં કામિલ તંદુરસ્ત બચ્ચે અતા ફરમાવે, આમીન.

અલ્લાહ સે દુઆ કરની ચાહિયે, ઔર એક તીસરા ઐબ યહ કે બચ્ચા બડા હો કર નાફરમાન ન બન જાએ; ઈસ લિયે દુઆ કરની ચાહિયે કે અલ્લાહ બચ્ચે કો નેક ઔર સાલેહ બનાવે, બડા હોને કે બાદ વહ અખ્લાકી એ'તેબાર સે ઐબવાલા ન હો, ઉસકી ભી અલ્લાહ સે દુઆ કરની ચાહિયે.

સુન્નત પર અમલ કરને કા નકદ ઇન્આમ:

ઔર મેં આપકો એક બડી કામ કી બાત બતાઉ, એક સીરત કી કિતાબ મેં મેં ને પઢા, ઉસ કિતાબ કા નામ હય "સીરતે હુઝૂરે અકરમ સલ." યહ કિતાબ હઝરત મોલાના ડોકટર અબ્દુલ હય આરિફી રહ. કી હય, જો હઝરત થાનવી રહ. કે ખલીફા થે, ઉન્હોંને લિખા હય કે: દસ્તરખાન પર ખાના ખાતે વક્ત દાના યા લુકમા નીચે ગિર જાતા હય તો ઉસ લુકમે કો ઉઠા કર ખાના સુન્નત હય.

લુકમા ઉઠા કર ખા લેવે તો અલ્લાહ તઆલા ઉનકે યહાં તંદુરસ્ત અવલાદ દેતે હંય, ઉનકી અવલાદ મેં ઐબ નહીં હોગા, બચ્ચા અંધા યા બેહરા યા કોઈ બીમારીવાલા યા અપાહજ પૈદા નહીં હોગા, ઔર ખૂબસૂરત અવલાદ પૈદા હોગી, નબીએ કરીમ સલ. કી ઈસ સુન્નત પર અમલ કરને કા નકદ ઇન્આમ યહ મિલેગા.

હૈઝ કી હાલત મેં હમબિસ્તરી સે બચ્ચા ઐબવાલા પૈદા હો સકતા હય:

ઔર દૂસરી ખાસ બાત -જબ ઈસ પર બાત નિકલી હૈ તો યહ ભી અર્ઝ કર દૂં- કે હૈઝ કી હાલત મેં અલ્લાહ તઆલા કા હુક્મ હય કે મિયાં બીવી દોનોં હમબિસ્તરી સે અલગ રહેં, યઅની ઝરૂરત પૂરી ન કરેં, હૈઝ કે ઝમાને મેં હમબિસ્તરી કરના હરામ હય, યહ ભી બુઝુર્ગોં ને કિતાબોં મેં લિખા હય કે હૈઝ કી હાલત મેં હમબિસ્તરી કરને સે બચ્ચા ઐબવાલા પૈદા હોતા હય, બદન મેં કોઈ ખામી રેહ જાતી હય, ઈસકે ઝિમ્મેદાર બહોત સી મરતબા માં બાપ ભી બનતે હંય.

અવલાદ અલ્લાહ તઆલા હી દેતે હંય:

અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય કે: અલ્લાહ તઆલા જબ અવલાદ અતા ફરમાવે તો ઝુબાન સે કભી યહ મત કેહના કે ફુલાં ડોકટર કી વજહ સે બચ્ચા પૈદા હુવા; બલ્કે ઉસ પૈદા હોનેવાલે બચ્ચે કો અલ્લાહ કી નેઅમત સમઝના ઔર હંમેશા યહ કેહના કે: યહ બચ્ચા મેરે અલ્લાહ ને અપને ફઝલો કરમ સે મુઝે અતા ફરમાયા હય.

ઉસ બચ્ચે કે પાસ ભી કોઈ ગલત કામ મત કરવાના, બહોત સે બચ્ચે કો લે જા કર દરગાહ પર સર રખવાતે હંય, બચ્ચોં કી બાબરી બઢાતે હંય, અજીબ અજીબ શિર્ક ઔર કુફ્રવાલે કામ કરતે હંય, મન્નતેં માનતે હંય, ઐસા કોઈ ગલત કામ નહી કરના ચાહિયે, અલ્લાહ તઆલા હી કી ઈબાદત બચ્ચોં સે ભી કરવાએં.

બચ્ચે કા નામ ઇસ્લામી તરીકે પર રખના ચાહિયે:

બચ્ચે કા નામ ઈસ્લામી તરીકે પર રખેં કે અલ્લાહ કા શુક્ર ઝાહિર હો, જૈસે કે અબ્દુલ્લાહ, અબ્દુર્રહમાન, એસે નામ રખેંગે તો ઉન નામોં સે અલ્લાહ કા શુક્ર ઝાહિર હોગા કે બચ્ચા અલ્લાહ કી નેઅમત હય, અલ્લાહ ને અતા ફરમાયા હય.

આજ કલ હમ બહોત સારે નામ ગૈર ઈસ્લામી રખતે હંય, પતા નહીં ચલતા કે યહ કિસી મુસલમાન કા નામ હય યા ગૈર મુસ્લિમ કા નામ હય.

યહ કુછ ઝરૂરી હિદાયાત જો કુર્આન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને સૂરએ આ'રાફ મેં બયાન કી હંય વહ આપકે સામને ઝિક્ર કી હંય.

પાક દામની કા એક અજીબ કિસ્સા:

અબ આજ કી મજલિસ કે ખત્મ પર એક અહમ વાકિઅહ સુનાતા હૂં, ઈસ સાલ રબીઉલ અવ્વલ કે મહીને મેં મેરા મિસર (ઇજીપ્ત) કા સફર હુવા થા, અજીબો ગરીબ વહાં કુર્આન વ હદીષ કી બાતેં હંય, મિસર કે સફર કી પૂરી કારગુઝારી મેં ને અપની તકરીર મેં બયાન કી હય, વહ ઇન્ટરનેટ પર મૌજૂદ હય, આપ ઉસકો સુન સકતે હંય, એક ખાસ કિસ્સા જો આપકે લાયક થા વહ મેં આપકો સુનાના મુનાસિબ સમઝતા હૂં.

મિસર મેં કુરાફા એક ઈલાકા હય, વહાં હઝરત ઈમામ શાફઈ રહ. કી કબ્ર હય, દૂસરે બડે બડે અવલિયા કી કબ્રેં ભી હંય, વહીં પર ઈમામ અબુલ હસન તાહિર ઇબ્ને ગલબૂન કી કબ્ર હય, ઉનકે બાઝૂ મેં ઉનકી બેટી કી કબ્ર હય, ઉસકી કબ્ર કો

"અરૂસતુસ્સહરા" યઅની જંગલ કી દુલ્હન કેહતે હંય, ઉસ લડકી કા એક અજીબો ગરીબ કિસ્સા મેં ને એક કિતાબ મેં પઢા, મશહૂર ઇતિહાસકાર અલ્લામા સખાવી હનફી રહ. કી અરબી મેં એક કિતાબ "તોહફતુલ અહબાબ વ બગિય્યતુત તુલ્લાબ ફિલ ખિતતિ વલ મઝારાત વત્તરાજુમિ વલ બુકાઅ્" મેરે પાસ હય, જિસમેં મિસર કી પૂરી તારીખ લિખી હુઇ હય, ઉસમેં મેં ને એક કિસ્સા પઢા વહ કિસ્સા મેં આપકો સુનાતા હૂંઃ

યહ લડકી ઐસી થી કે ઉસકે અબ્બા બહોત બડે આલિમ ઔર બહોત બડે અલ્લાહવાલે થે, બહોત બડે કારી થે, ઉન્હોંને અપની બેટી કી ઐસી તરબિયત કી થી કે વહ બડી નેક, સાલેહા, બહોત પરહેઝગાર થી, જબ બેટી જવાન હો ગઇ તો અબ્બા જાન ને અપની બેટી કા નિકાહ અપને સગે ભતીજે સે કરાયા, વહ લડકી ઇતની નેક ઔર સાલેહા થી કે ઉસને પૂરી ઝિંદગી કિસી મર્દ કા ચેહરા નહીં દેખા થા, સિર્ફ અપને અબ્બા જાન કો દેખા થા, અપને અબ્બા કે અલાવહ કિસી ભી મર્દ કા ચેહરા પૂરી ઝિંદગી મેં ઉસને નહીં દેખા થા, કૈસી અફીફા ઔર પાકદામન, નેક, સાલેહા વહ લડકી હોગી?

જબ ઉસકા નિકાહ હુવા તો નિકાહ કે બાદ ઉસકા શોહર અપની દુલ્હન કે પાસ ગયા ઔર દુલ્હન કે ચેહરે પર સે ઉસને પર્દા હટાયા તો ઉસ લડકી કો ઇતની હયા ઔર શર્મ આઇ કે ઉસકા પૂરા બદન પસીના પસીના હો ગયા, પૂરે બદન સે પસીના બેહને લગા, ઔર મારે પસીને કે ઉસને દુઆ કીઃ

اَللّٰهُمَّ لَا تَهْتِكْنِيْ عَلٰى يَدِ اَحَدٍ۔

તર્જુમાઃ અય અલ્લાહ! કિસી કે હાથ પર મુઝે રૂસ્વા ન ફરમા.

ચુનાન્ચે અલ્લાહ ને ઉસકી દુઆ કબૂલ કી ઔર ઉસકા ઉસી વક્ત ઇન્તિકાલ હો ગયા, ફિર લોગોં ને ઉસકો દફન કિયા, ઉસકે અબ્બા કી કબ્ર ભી ઉસકે બાઝૂ મેં બની, આજ તક ઉસ લડકી કી ઝિંદા કરામત યહ હય કે ઉસ લડકી કી કબ્ર કે પાસ છોટે છોટે દો ખમ્ભે બને હુવે હંય, ખમ્ભે પર વહ ગોલ બના હુવા હય, કિતાબોં મેં ભી લિખા હય ઔર લોગ ભી વહાં જા કર મુશાહદા કરતે હંય કે કોઇ ભી આદમી ઉસ લડકી કી કબ્ર પર જાએ ઔર ઉસ ખમ્ભે કે પાસ જો ગોલ બને હુવે હંય વહાં હાથ રખે તો સખ્ત ઠંડી કે મોસમ મેં ભી જો ઇન્સાન હાથ રખતા હય ઉસકે બદન પર પસીના નિકલ આતા હય ઔર યહ ભી મશ્હૂર હય કે ઉસ લડકી કી કબ્ર કે પાસ ખડે રેહ કર જો દુઆ માંગતે હંય અલ્લાહ તઆલા ઉસ દુઆ કો કબૂલ ફરમા લેતે હંય, ઐસી વહ નેક ઔર પરહેઝગાર ઔર સાલેહા લડકી થી, અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ભી ઐસી હયા ઔર પાકદામની ઔર શર્મ અતા ફરમાએ.

આજ કે ગંદે માહોલ સે હિફાઝત કે લિયે હદીષ મેં આઇ હુઇ ચંદ અહમ દુઆએં:

આજ કે ગંદે માહોલ મેં આપકો હદીષ મેં આઇ હુઇ તીન દુઆએં સિખલાતા હૂં, યહ તીનોં દુઆએં બડી અહમ દુઆએં હંય, યહ દુઆએં માંગા કરો:

પેહલી દુઆ:

પેહલી દુઆ હય જો મુસ્લિમ શરીફ મેં આઇ હય:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْٓ اَسْئَلُكَ الْهُدٰى وَالتُّقٰى وَالْعَفَافَ وَالْغِنٰى۔

(અલહિઝ્બુલ આ'ઝમ: મંઝિલ: ૩)

અય અલ્લાહ! મેં આપસે હિદાયત, તકવા પાકદામની ઔર માલદારી કા સવાલ કરતા હૂં.

યહ ચાર ચીઝેં, હિદાયત, તકવા, પાકદામની ઔર માલદારી, જિનકી હમ સબકો ઝરૂરત હય.

દૂસરી દુઆ:

દૂસરી એક દુઆ જો તિરમિઝી શરીફ મેં આઇ હય:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْٓ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْاَخْلَاقِ وَالْاَعْمَالِ وَالْاَهْوَاءِ وَالْاَدْوَاءِ۔

(અલહિઝ્બુલ આ'ઝમ: મંઝિલ: ૩)

અય અલ્લાહ! ઐસે અખ્લાક જો આપકો પસંદ ન હો ઔર બુરે આ'માલ ઔર બુરી ખ્વાહિશ ઔર બુરી બીમારિયોં સે મેં આપકી પનાહ ચાહતા હૂં.

તીસરી દુઆ:

એક તીસરી દુઆ:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْٓ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِیْ وَمِنْ شَرِّ بَصَرِیْ وَمِنْ شَرِّ لِسَانِیْ وَمِنْ شَرِّ قَلْبِیْ وَمِنْ شَرِّ مَنِیِّیْ۔

(અલહિઝ્બુલ આ'ઝમ: મંઝિલ: ૩)

અય અલ્લાહ! મેં અપને કાનોં કી બુરાઇ ઔર અપની

આંખોં કી બુરાઇ ઔર અપની ઝુબાન કી બુરાઇ ઔર ગંદી શહવત કી બુરાઇ સે આપકી પનાહ ચાહતા હૂં.

ઇસ લિયે કે ગુનાહ કાન સે હોતે હંય, આંખ સે હોતે હંય, ઝુબાન સે બાત કર કે હોતે હંય ઔર ગંદી ખ્વાહિશ સે હોતે હંય, યહ તીનોં દુઆ જો હદીષ મેં આઇ હંય, બડી ઝબરદસ્ત, બડી કીમતી દુઆ હય, ઇન દુઆઓં કો અલ્લાહ કી બારગાહ મેં માંગા કરો, નમાઝ કે આખરી કાયદે મેં ભી માંગો, નમાઝ કે અલાવહ ભી માંગો, ઇન્શાઅલ્લાહ! બુરી ઝુબાન સે ભી અલ્લાહ હિફાઝત કરેંગે, ઝુબાન ભી અચ્છી ઔર મીઠી બના દેંગે, બુરે અખ્લાક સે ભી અલ્લાહ બચાએંગે ઔર ગંદી ખ્વાહિશાત સે ભી અલ્લાહ બચાએંગે ઔર બુરી આદતોં સે ભી અલ્લાહ બચાએંગે, યહ હદીષ મેં આઇ હુઇ દુઆએં હંય જો નબીએ કરીમ સલ. ને સિખલાઇ, બડી અજીબો ગરીબ દુઆએં હંય.

ચોથી દુઆ:

એક ઔર દુઆ જો રિવાયતોં મેં આઇ હય, હઝરત આઇશા રદિ. ફરમાતી હય કે: નબીએ કરીમ સલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયા: જબ અલ્લાહ તઆલા ને આદમ અલ. કો ઝમીન પર ઉતારા તો આદમ અલ. કા'બા કે પાસ ગયે, ઔર કા'બા કે પાસ જા કર દો રકઅત નમાઝ પઢી, ઉસ વકત અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત આદમ અલ. કો એક દુઆ સિખલાઇ ઔર ઇર્શાદ ફરમાયા કે: યહ દુઆ પઢો, તુમ્હારી તૌબા હમ કબૂલ કર લેંગે ઔર જો ભી ઇસ દુઆ કો પઢેગા અલ્લાહ ઉસકે ગુનાહ માફ કર દેંગે, ઉસકી ઝરૂરત કો પૂરા કરેંગે, શૈતાન સે હિફાઝત કરેંગે ઔર

સબ તરફ સે અલ્લાહ તઆલા ઉસકો રોઝી અતા કરેંગે ઔર દુનિયા ઉસકે પાસ મજબૂર હો કર આએગી ચાહે વહ ઉસકો ન ચાહે, યહ દુઆ હઝરત આદમ અલ. કો સિખલાઇ ગઇ થી, હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને અપની ઉમ્મત કો સિખલાઇ, વહ દુઆ યહ હય, ઇસકો યાદ કર કે હમેં માંગના ચાહિયે:

اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّىْ وَعَلَانِيَتِىْ فَاقْبَلْ مَعْذِرَتِىْ وَتَعْلَمُ حَاجَتِىْ فَاعْطِنِىْ سُؤْلِىْ، وَتَعْلَمُ مَافِىْ نَفْسِىْ فَاغْفِرْلِىْ ذُنُوْبِىْ۔ اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ اِيْمَانًا يُّبَاشِرُ قَلْبِىْ وَيَقِيْنًا صَادِقًا حَتّٰى اَعْلَمَ اَنَّهٗ لَا يُصِيْبُنِىْ اِلَّا مَا كَتَبْتَ لِىْ وَرِضًا بِمَا قَسَمْتَ لِىْ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ۔

(અલહિઝ્બુલ આ'ઝમ: મંઝિલ: ૬)

અય અલ્લાહ! આપ મેરી છુપી હુઇ ઔર મેરી ઝાહિરી હાલત કો જાનતે હંય, અય અલ્લાહ! મેરે ઉઝ્ર કો કબૂલ કર લીજીયે.

અય અલ્લાહ! આપ મેરી હાજત કો જાનતે હંય; લિહાઝા મેરે સવાલ કો આપ પૂરા કર દીજીયે.

અય અલ્લાહ! મેરે દિલ મેં જો હય આપ જાનતે હંય, આપ મેરે ગુનાહ કો માફ કર દીજીયે.

અય અલ્લાહ! મેં આપસે ઇમાન કા સવાલ કરતા હૂં, ઐસા ઇમાન જો મેરે દિલ મેં રચ બસ જાએ, ઔર સચ્ચે યકીન કા સવાલ કરતા હૂં, ઐસા યકીન કે જો મુસીબત આપને મેરે લિયે લિખી હય વહી મુઝે પહોંચેગી, (ઉસકે અલાવહ કોઇ મુસીબત મૂઝે નહી પહોંચેગી).

ઔર અય અલ્લાહ! મેં આપસે ઐઝી રઝામંદી કા સવાલ

કરતા હૂં કે જો નેઅમત આપને મેરે લિયે તકદીર મેં લિખ દી, જો તકસીમ મેરે લિયે કી હય ઉસ પર મેં રાઝી રહૂં, બેશક આપ હર કામ કર સકતે હંય.

ઈસ દુઆ કો ભી માંગો, ઈસકી બરકત સે ગુનાહ મુઆફ હોંગે, તૌબા કબૂલ હોગી, રોઝી મેં બરકત હોગી, શૈતાન સે હિફાઝત હોગી, અલ્લાહ ઝરૂરત કો પૂરી કરેંગે, ઔર ખૂબ નવાઝેંગે, અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઐસી નેક ઔર અચ્છી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ۔

૨

હઝરત નૂહ અલ.
કી
બીવી કા વાકિઅહ

ઇસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય કેઃ યહ હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી અલ્લાહ તઆલા કે નબી કે નિકાહ મેં થી, યહાં લફ્ઝ હયઃ

كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا

આયત મેં "تَحْتَ" કા લફ્ઝ હય, ઉસકા મેં તર્જુમા કરૂં તો અલ્લાહ તઆલા યહ બતાના ચાહતે થે કેઃ યહ બીવી અપને શોહર હઝરત નૂહ અલ. કે હાથ નીચે, (Under) મેં થી.

ઈસસે યહ બાત સમઝ મેં આઇ કે ઔરતોં કો અપને શોહર કે તાબે રેહ કર, અંડર મેં રેહ કર શરીઅત કે કાનૂન કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારની ચાહિયે, ઔર ઔરતોં કા શોહર કે ઉપર સવાર હોના, શોહર સે આગે હો જાના, શોહર કી નાફરમાની કરના, શોહર કી બાત ન માનના યહ અલ્લાહ તઆલા કો પસંદ નહીં હય.

* કેહતે હંય કેઃ હઝરત હવ્વા રદિ. જન્નત મેં સે વહ તંદૂર લે કર આઇ થી.

યઅની માં હવ્વા રદિ. કો જબ અલ્લાહ તઆલા ને દુનિયા મેં ઉતારા થા તો જન્નત મેં સે દુનિયા મેં આતે આતે હઝરત હવ્વા રદિ. અપને સાથ કુછ સામાન લે કર દુનિયા મેં આઇ થી, ઉસમેં એક તંદૂર ભી થા.

યહ હમારી બેહનોં કા પુરાના મિઝાજ હય કે માં બાપ કે ઘર સે સસુરાલ જાએગી તો કુછ ઝરૂરી સામાન સાથ મેં લે કર જાએગી, જૈસા કે માં હવ્વા રદિ. ભી જન્નત મેં સે તંદૂર સાથ મેં લે કર આઇ થી.

૨

હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી કા વાકિઅહ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ شَفِيْعَنَا وَحَبِيْبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ وَاَهْلِ طَاعَتِهٖ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا... اَمَّا بَعْدُ!

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ۝ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

وَاُوْحِيَ اِلٰى نُوْحٍ اَنَّهٗ لَنْ يُّؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ اِلَّا مَنْ قَدْ اٰمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ ۟ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَاٌ مِّنْ قَوْمِهٖ سَخِرُوْا مِنْهُ ۭ قَالَ اِنْ تَسْخَرُوْا مِنَّا فَاِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُوْنَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٣٩﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ قُلْنَا احْمِلْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ اٰمَنَ ۭ وَمَآ

اٰمَنَ مَعَهٗۤ اِلَّا قَلِيْلٌ ۝

(સૂરએ હૂદ)

صدق اللہ مولانا العظیم وصدق رسولہ النبی الکریم ونحن علٰی ذٰلک من الشّاہدین والشّاکرین والحمدللہ رب العالمین۔

તર્જુમાઃ "ઔર નૂહ (અલ.) કી તરફ વહી કી ગઇ કે તુમ્હારી કોમ મેં સે જો લોગ અબ તક ઇમાન લા ચુકે હંય ઉનકે સિવા કોઇ દૂસરા હરગિઝ ઇમાન નહીં લાયેગા; લિહાઝા જો કામ વહ લોગ કર રહે હંય ઉસકી વજહ સે તુમ ગમગીન મત હોઓ. [૩૬] ઔર (અય નૂહ!) તુમ હમારી નિગરાની મેં ઔર હમારી વહી (યઅની હુક્મ) સે કશ્તી (હોડી, જહાઝ) બનાઓ ઔર તુમ હમસે ઝાલિમોં (કી નજાત) કે બારે મેં બાત મત કરો, યકીનન વહ (ઝાલિમ લોગ) ડૂબને હી વાલે હંય. [૩૭] ઔર નૂહ અલ. ને કશ્તી બનાને કા કામ શુરૂ કર દિયા ઔર જબ ભી ઉનકી કોમ કે કુછ સરદાર લોગ ઉસકે પાસ સે ગુઝરતે તો વહ ઉસ પર હંસતે થે, નૂહ (અલ.) ને કહાઃ અગર તુમ હમ પર હંસતે હો તો હમ ભી (એક દિન) તુમ પર હંસેંગે, જિસ તરહ તુમ (આજ) હમ પર હંસતે હો. [૩૮] સો જલ્દી તુમ લોગ જાન લોગે કે કિસકે પાસ ઐસા અઝાબ આતા હય જો ઉસકો રૂસ્વા કર દેગા? ઔર કિસ પર હંમેશા રેહનેવાલા અઝાબ ઉતરતા હય? [૩૯] યહાં તક કે જબ (હમારા અઝાબ ઉતરને કા) હુક્મ આ પહોંચા ઔર તંદૂર (પાની સે) જોશ મારને લગા (તંદૂર

મેં સે પાની નિકલા) તો હમને હુક્મ દિયા કેઃ હર કિસ્મ કે જાનવરોં મેં સે દો દો કે જોડે ઈસ (જહાઝ) મેં સવાર કર લો ઔર અપને ઘરવાલોં કો ભી; મગર જિસકે બારે મેં હમારા હુક્મ પેહલે સે જારી હો ચુકા હો, ઔર જો ઈમાન લાએ હંય ઉનકો ભી (જહાઝ મેં બિઠા લો) ઔર નૂહ અલ. કે સાથ થોડે હી લોગ ઈમાન લાએ થે.'' [૪૦]

યહ સૂરએ હૂદ કી આયતેં હંય.

ઔર યહી બાત અલ્લાહ તઆલા ને એક દૂસરી જગા સૂરએ તહરીમ, આયત નંબર ૧૦ (દસ) મેં ભી બયાન ફરમાઇ હયઃ

ضَرَبَ اللّٰہُ مَثَلًا لِّلَّذِیۡنَ کَفَرُوا امۡرَاَتَ نُوۡحٍ وَّ امۡرَاَتَ لُوۡطٍ ؕ کَانَتَا تَحۡتَ عَبۡدَیۡنِ مِنۡ عِبَادِنَا صَالِحَیۡنِ فَخَانَتٰہُمَا فَلَمۡ یُغۡنِیَا عَنۡہُمَا مِنَ اللّٰہِ شَیۡئًا وَّ قِیۡلَ ادۡخُلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِیۡنَ ﴿۱۰﴾

તર્જુમાઃ અલ્લાહ તઆલા ને કાફિરોં કે લિયે નૂહ (અલ.) કી બીવી કી ઔર લૂત (અલ.) કી બીવી કી હાલત બયાન ફરમાઇ હય, યહ દોનોં (બીવીયાં) હમારે દો ખાસ નેક બંદોં કે નિકાહ મેં થીં, ફિર ઇન દોનોં ને ઇસ દોનોં (શોહરોં) કે સાથ બેવફાઇ કી તો વહ દોનોં (નેક બંદે) અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ કે મુકાબ્લે મેં ઇન દોનોં (બીવીયોં) કો કુછ ભી કામ નહીં આ સકે, ઔર ઇન ઔરતોં કો હુક્મ દિયા ગયા કે દૂસરે (જહન્નમ મેં) જાનેવાલે લોગોં કે સાથ તુમ દોનોં ભી જહન્નમ મેં દાખિલ હો જાઓ.

અલ્લાહ તઆલા કે જલીલુલ કદ્ર નબીયોં મેં સે એક નબી હઝરત નૂહ અલ. હંય.

હઝરત નૂહ અલ. કા અસલી નામ:

કેહતે હંય કે: હઝરત નૂહ અલ. કા નામ "અબ્દુલ જબ્બાર" થા ઔર ઉનકો નૂહ "નોહા" કી વજહ સે કેહતે થે. "નોહા" અરબી મેં "રોને" કો કેહતે હંય. હઝરત નૂહ અલ. અલ્લાહ કે સામને બહોત રોતે થે, ઈસ રોને કી વજહ સે ઉનકા નામ નૂહ મશહૂર હો ગયા, બાકી ઉનકા નામ અબ્દુલ જબ્બાર યા અબ્દુલ ગફ્ફાર થા.

હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી કી કુછ બુરી આદતેં:

(૧) કુફ્ર:

કેહતે હંય કે: ઉનકી એક બીવી કાફિરા થી, ઈમાન નહીં લાઈ થી ઔર પૂરી ઝિંદગી કુફ્ર પર રહી, ઉસકા નામ "વાઈલહ" થા. કુછ તફસીર કી કિતાબોં મેં "વાલિઅહ" લિખા હય. કુછ તફસીર કી કિતાબોં મેં "વાગિલહ" લિખા હય.

અલ્લાહ કે નબી હઝરત નૂહ અલ. ને સબકો દીન કી દઅવત દી તો અપની યહ બીવી વાઈલહ કો ભી આપને દીન કી દઅવત દી.

પેહલે કી શરીઅત મેં ઔર શુરૂ ઇસ્લામ મેં કાફિર કે સાથ નિકાહ જાઇઝ થા:

ઉસ ઝમાને મેં ઐસા કરના જાઇઝ થા કે મુસલમાન કી શાદી કાફિર કે સાથ હો ઔર કાફિર કી શાદી મુસલમાન કે સાથ હો; લેકિન બાદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત નબીએ કરીમ

સલ. કી ઉમ્મત કે વાસ્તે યહ કાનૂન બના દિયા કે કોઇ મુસલમાન કિસી કાફિર ઔરત સે શાદી નહીં કર સકતા ઔર કોઇ મુસલમાન ઔરત કિસી કાફિર મર્દ સે શાદી નહીં કર સકતી, યહ કાનૂન એક દમ સાફ સાફ કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ને બયાન ફરમા દિયા હયઃ

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ وَلَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ
وَّلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَتّٰى يُؤْمِنُوْا ؕ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ
خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ (સૂ. બકરહઃ ૨૨૧)

તર્જુમાઃ ઔર તુમ (અય મુસલમાનો!) મુશરિકહ (કાફિર) ઔરતોં સે ઉસ વકત તક શાદી મત કરો જબ તક કે વહ ઈમાન ન લે આવેં ઔર (યહ બાત યાદ રખો કે) ઈમાનવાલી બાંદી (કિસી ભી) મુશરિકહ ઔરત સે બેહતર હય, ચાહે વહ (મુશરિકહ ઔરત) તુમકો પસંદ આ રહી હો ઔર તુમ (મુસલમાન ઔરતોં કા) મુશરિક (કાફિર) મર્દો કે સાથ નિકાહ મત કરાઓ જબ તક કે વહ (મુશરિક) ઈમાન ન લે આવેં, ઔર (યહ બાત સુન લો કે એક) ઈમાનવાલા ગુલામ (કિસી ભી) મુશરિક મર્દ સે બેહતર હય, અગરચે વહ (મુશરિક મર્દ) તુમકો પસંદ આ રહા હો (તો ભી શાદી મત કરો).

(૨) જાસૂસીઃ

હઝરત નૂહ અલ. કે ઝમાને મેં કાફિર સે નિકાહ જાઇઝ થા; ઈસ લિયે નૂહ અલ. કી એક બીવી કાફિરા થી, વહ ઈમાન

નહીં લાઇ થી, કાફિરા હોને કે સાથ સાથ ઉસમેં એક બુરી બાત યહ થી કે વહ જાસૂસી કરતી થી.

હઝરત નૂહ અલ. કે યહાં કોઇ મેહમાન આતા તો વહ કાફિરોં કો ખબર કર દેતી થી કે આજ હઝરત નૂહ અલ. કે પાસ કોઇ મેહમાન આયા હય તો વહ કાફિર લોગ આ કર હઝરત નૂહ અલ. કો તો સતાતે હી થે; લેકિન મેહમાન કો ભી સતાતે થે.

કોઇ આદમી ઇમાન લાના ચાહતા, મુસલમાન હોના ચાહતા ઔર અલ્લાહ કે નબી કે પાસ આ કર ઇમાન લાતા તો યહ બીવી અપની કોમ કે લોગોં કો, કાફિરોં કો બતલા દેતી થી કે ફુલાં આદમી ઇમાન લે આયા હય તો વહ ઝાલિમ લોગ ઉસ ઇમાન લાનેવાલે કો જા કર પરેશાન કરતે, સતાતે, દુઃખ દેતે; તાકે વહ આદમી -નઉઝુ બિલ્લાહ- ઇમાન કો છોડ દે.

(૩) નિફાકઃ

ઇસી તરહ ઉસ ઔરત કી એક દૂસરી ખતરનાક આદત યહ થી કે બહોત દિનોં તક યહ મુનાફિક બન કર નબી કે ઘર મેં રહી.

મુનાફિક કા મતલબ યહ હોતા હય કેઃ ઉપર ઉપર સે અપને આપકો મુસલમાન કેહના ઔર અંદર સે પેહલે કી તરહ કાફિર હી રેહના, તો વહ નબીસે ઉપર ઉપર યૂં કેહતી કે મેં મુસલમાન હૂં, મેં ને કલિમહ પઢ લિયા હય ઔર અંદર સે વહ ઇમાન નહીં લાઇ થી, પેહલે કી તરહ કાફિરા હી થી.

(૪) અલ્લાહ કે નબી કો પાગલ કેહનાઃ

એક ઔર ખતરનાક બાત ઉસ ઔરત મેં યહ થી કેઃ

અલ્લાહ કે નબી કો પાગલ કેહતી થી; હાલાં કે ઉસકે શોહર હંય, ઉનકે સાથ નિકાહ કિયા હય ઔર શાદી કર કે ઉનકે ઘર મેં આઇ હય, ફિર ભી વહ અલ્લાહ કે નબી કો પાગલ કેહતી, મજનૂન કેહતી.

કોઇ દૂસરા આદમી પાગલ કહે તો વહ ભી ગુનાહ હય ઔર યહ તો ઘર કા આદમી, ઘર કી ઔરત, બીવી અપને શોહર કો પાગલ કહે તો ઉસકી વજહ સે અલ્લાહ કે નબી કો કિતની તકલીફ પહોંચતી હોગી?

હઝરત નૂહ અલ. કો ઉસ બીવી કે પાગલ કેહને સે બહોત તકલીફ હોતી થી; લેકિન હઝરત નૂહ અલ. ને સબ્ર કિયા ઔર ઇમાન કી દઅવત દેતે રહે.

(૫) ખિયાનતઃ

યહ ઔરત -ખૂદ અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય કે- ખિયાનત કરતી થી.

ખિયાનત કા મતલબ યહ હોતા હય કેઃ નબી કે ઘર મેં રેહ કર ઇમાન કે સાથ રેહના ચાહિયે, નબી કી રાઝ કી બાતેં દૂસરોં કો બતલાના નહીં ચાહિયે, ઉસ વક્ત કે હાલાત કે લિહાઝ સે નબી કે ઘર કોઇ મેહમાન આવે યા કોઇ ઇમાન લાવે તો દૂસરોં કો બતાના નહીં ચાહિયે.

લેકિન યહ ઔરત નબી કે સાથ રેહ કર ઇમાન નહીં લાઇ, યહ બહોત બડી ખિયાનત કી; ક્યૂંકે યહ દીન પૂરા કા પૂરા અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે અમાનત હય, અલ્લાહ તઆલા ખૂદ કુર્આન મેં એક આયત મેં ફરમાતે હંયઃ

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا
وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۖ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾

(સૂ. અહઝાબ)

તર્જુમા: યકીન રખો યહ અમાનત (યઅની શરીઅત) હમને આસ્માનોં ઔર ઝમીન ઔર પહાડ કે સામને પેશ કી થી તો ઉન્હોંને તો ઉસ (કી ઝિમ્મેદારી) કો ઉઠાને સે મના કર દિયા, ઔર ઇન (હુકૂમોં કી ઝિમ્મેદારી) સે વહ સબ ડર ગએ, ઔર ઇન્સાન ને ઉસકો ઉઠા લિયા, યકીનન વહ (ઇન્સાન) બહોત બડા ઝાલિમ, બહોત બડા જાહિલ હય.

યહ દીન પૂરા કા પૂરા અમાનત હય, ઔર જો મર્દ ઔર ઔરત ઉસ પર અમલ ન કરે વહ અમાનત મેં ખિયાનત કર રહે હંય.

તો ઉસ ઔરત ને દીન પર અમલ નહીં કિયા ઔર ખિયાનત કી, ઔર નબી કે યહાં આનેવાલે મેહમાન ઔર નબી કે યહાં ઇમાન લાનેવાલે કી ખબર લોગોં કો કર દેતી થી, યહ ભી ઉસકી ખિયાનત થી.

ઔરતોં કી બેહતરીન સિફત: શોહર કી હર ચીઝ મેં અમાનતદારી

યહાં રૂક કર મેં આપકો એક અહમ બાત બતલાતા હૂં:

ઔરત કો અપને શોહર કી હર બાત મેં અમાનતદાર હોના ચાહિયે.

શોહર કે માલ મેં અમાનતદારી રખની ચાહિયે.

શોહર ને કોઇ ચીઝ ઉસકે પાસ રખી હય ઉસમેં

અમાનતદાર હોના ચાહિયે.

મિયાં બીવી આપસ મેં જો પ્રાઇવેટ (Private) બાત ચીત કરતે હંય વહ બાત કિસી ઔર કો નહીં બતલાના ચાહિયે, યહ ભી અમાનત હય.

શોહર કા માલ હય, પૈસે હંય, રૂપિયે હંય, ડોલર હંય, શોહર કે ઘર મેં સામાન હય, વહ શોહર કી ઇજાઝત કે બગૈર કિસી કો દેના નહીં ચાહિયે, યહ ભી અમાનત હય.

ઔર ખૂદ ઔરત કી ઝાત યહ ભી શોહર કી અમાનત હય કે વહ અપની ઝાત, અપને જિસ્મ કો કિસી દૂસરે મર્દ કે હવાલે ન કરે.

તો યહ એક બહોત બડી અમાનતદારી હય, જો હમેં ભી અપની ઝિંદગી મેં લાને કી ઝરૂરત હય કે શોહર કી બાત, શોહર કે માલ, શોહર કી ચીઝ યઅની ખૂદ અપની ઝાતમેં ભી હંમેશા અમાનતદારી કા ખ્યાલ રખના ચાહિયે.

લેકિન યહ ઔરત હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી હો કર અમાનતદારી કા ખ્યાલ નહીં કરતી થી, અલ્લાહ કે નબી ઇમાનવાલે હંય, ઇમાન કી દઅવત દેતે હંય, અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરતે હંય, ઔર યહ ઔરત ઇમાન ભી નહીં લાઇ, ઔર અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની કરતી થી, ઔર યહ ચીઝ અલ્લાહ તઆલા કો બિલ્કુલ પસંદ નહીં હય.

બીવી કો શોહર કે દીની કામોં મેં મદદગાર બનના ચાહિયે, રૂકાવટ નહી ડાલની ચાહિયેઃ

હમારી દીની બેહનોં કો અપને શોહર કા મિઝાજ, દીની

ફિક, ઔર અપને શોહર કા દીની તરીકા સમઝના ચાહિયે, અગર શોહર દીનદાર હય, આલિમ, હાફિઝ, કારી, મુફતી હય તો ઉસકી દીનદારી મેં ઉસકી મદદ કરની ચાહિયે, વહ જો ભી દીન કા કામ કરે ઉસ દીન કે કામ મેં ઔરત કો મદદ કરની ચાહિયે, રૂકાવટ નહીં બનના ચાહિયે, ઔર શોહર પર જો દીની ઝિમ્મેદારી હય તો દીની ઝિમ્મેદારી અદા કરને મેં ભી ઔરત કો મદદ કરની ચાહિયે.

અય કાશ કે મેં ભી કોઇ કિતાબ હોતી!

હમારે બુઝુર્ગોં મેં સે બહોત સે આલિમોં કે બારે મેં કિતાબોં મેં લિખા હય કે વહ રાત કો હદીષ કી, મસાઇલ કી કિતાબેં પઢને બેઠતે થે, આધી આધી રાત હો જાતી થી, કિતાબેં પઢતે રેહતે; ચૂંકે સુબ્હ દૂસરોં કો કિતાબ પઢાની હોતી, મસાઇલ પઢાને હોતે તો ઉનકી બીવીયોં કી બાતેં કિતાબોં મેં લિખી હંય કે ઉનકી બીવીયાં અપની ઝુબાન સે યૂં કેહતી થીઃ

ان هذه الكتب اشد علىّ من ثلاثة ضرائر-

તર્જુમાઃ યહ જો કિતાબેં હંય વહ મેરે લિયે તીન સોકન સે ભી ઝિયાદહ ભારી હંય.

ઔર કાશ કે મેં કોઇ કિતાબ હોતી તો મેરે શોહર મુઝે ભી ઇસ કદર દેખતે! ઐસે ઐસે હમારે બડે થે, અલ્લાહવાલે થે, જો રાત રાત કિતાબેં પઢતે રેહતે તો ઉનકી બીવીયોં કો ઝુબાન સે ઐસા કેહના પડતા.

ઔરતોં કો અપને શોહર કા દીની મિઝાજ, દીની ઝિમ્મેદારી વગૈરહ ચીઝેં સમજની ચાહિયે.

હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી ને અપને શોહર કી દીની ઝિમ્મેદારી કો નહીં સમજા, ઔર દીની ઝિમ્મેદારી કી ઉસને મુખાલફત કી, તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ બીવી પર અઝાબ ભેજા, ઔર ઉસકો ભી અઝાબ મેં હલાક કિયા હય, યહ ઔરત અપને શોહર અલ્લાહ કે નબી કી દુશ્મન બન ગઇ.

અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે એલાને જંગ

મેરી દીની બેહનો! અલ્લાહ તઆલા કે જો નેક બંદે ઔર નેક બંદિયાં હોતી હંય ઉનસે કભી દુશ્મની મત કરના, જિસને અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદે ઔર નેક બંદિયોં સે દુશ્મની કી તો હદીષ મેં આતા હય કે: અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉસકે લિયે લડાઇ કા એલાન હય:

عن ابی هریرةؓ قال: قال رسول الله ﷺ: من عادی لی
ولیا فقد أذنته بالحرب۔

(બુખારી શરીફ, કિતાબુર્રિકાક)

યઅની જો ભી અલ્લાહ તઆલા કે વલી કો સતાએગા, અલ્લાહ તઆલા કી નેક બંદી કો સતાએગા, તો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉસકે લિયે લડાઇ કા એલાન હય.

યહ બીવી હો કર અલ્લાહ તઆલા કે નબી કી દુશ્મન થી, તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ ઔરત કો ખતરનાક અઝાબ મેં મુબ્તલા ફરમાયા, ઔર ઉસ બીવી ને ખિયાનત સે કામ લિયા ઔર બીવી કી ખિયાનત અવલાદ કે મુકાબ્લે મેં બહોત ખતરનાક સમજી જાતી હય.

નૂહ અલ. કા બેટા ભી કાફિર થાઃ

ઐસે તો નૂહ અલ. કા એક બેટા ભી કાફિર થા, વહ ભી ખિયાનત કરતા થા, ઉસકી બાત ભી કુર્આન મેં મૌજૂદ હય કે નૂહ અલ. ને અપને બેટે કો દઅવત દીઃ

وَنَادٰى نُوْحُ ۨابْنَهٗ وَكَانَ فِيْ مَعْزِلٍ يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا وَلَا تَكُنْ مَّعَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ قَالَ سَاٰوِيْٓ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ مِنَ الْمَآءِ ۭ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ۝ (સૂ.હૂદ)

તર્જુમાઃ ઔર નૂહ (અલ.) ને અપને બેટે (યામ જિસકો કન્આન કેહતે હંય, કુછ રિવાયતોં સે પતા ચલતા હય કે વહ આપકા સોતેલા બેટા થા) કો -જો એક અલગ જગા પર થા- આવાઝ દીઃ અય મેરે પ્યારે બેટે! તુ હમારે સાથ (જહાઝ મેં) સવાર હો જા ઔર તૂ કાફિરોં કે સાથ મત રેહ. [૪૨] વહ બેટા કેહને લગા કેઃ અભી મેં કિસી પહાડ પર ચલા જાઉંગા જો મુઝકો પાની મેં (ડૂબને સે) બચા લેગા. નૂહ (અલ.) ને ફરમાયાઃ આજ અલ્લાહ તઆલા કી પકડ સે કોઇ બચાનેવાલા નહીં હય; મગર જિસ પર અલ્લાહ તઆલા રહમ કરેં ઔર ઉન દોનોં (બાપ બેટે) કે દરમિયાન એક મોજ (પાની કી લહેર) હાઇલ હો ગઇ, (મોજ આઇ ઔર ઉસકો બહા કર લે ગઇ) સો વહ (બેટા) ડૂબનેવાલોં મેં સે હો ગયા.

યઅની હઝરત નૂહ અલ. ને કહાઃ

અય બેટે! ઈમાન લે આ, ઔર હમારે સાથ જહાઝ મેં આ જા.

જવાબ મેં વહ બેટા જવાની કે નશે મેં કેહતા હયઃ

અબ્બા! આપ જિસ અઝાબ સે મુઝકો ડરાતે હો તો જબ પાની કા અઝાબ આએગા તો મેં કિસી પહાડ પર ચલા જાઉંગા, ઔર અપને આપકો બચા લૂંગા.

હઝરત નૂહ અલ. ને ઉસકો ફરમાયાઃ

અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે આજ કોઈ નહીં બચા સકતા, સિર્ફ ઈમાન સે બચ સકતે હો.

બીવી કા શોહર કે મઆમલે મેં ખિયાનત કરના બડા ખતરનાક હયઃ

બહરહાલ! બેટે ને ભી ખિયાનત કી; લેકિન બેટે કી ખિયાનત કો અલ્લાહ તઆલા ને મિષાલ કે તૌર પર બયાન નહીં ફરમાયા, હાં! બીવી ને જો ખિયાનત કી અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ ખિયાનત કો મિષાલ કે તૌર પર ઈસ આયત મેં બયાન ફરમાયા.

ઈસસે માલૂમ હુવા કે બીવી અગર શોહર કે સાથ ખિયાનતવાલા મામલા કરે તો વહ ખિયાનત બડી ખતરનાક સમઝી જાતી હય.

ઔરત કો શોહર કે તાબે રેહના ચાહિયેઃ

અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય કેઃ યહ હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી અલ્લાહ તઆલા કે નબી કે નિકાહ મેં થી, યહાં લફ્ઝ હયઃ

كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا

આયત મેં "تَحْتَ" કા લફઝ હય, ઉસકા મેં તર્જુમા કરૂં તો અલ્લાહ તઆલા યહ બતાના ચાહતે થે કે: યહ બીવી અપને શોહર હઝરત નૂહ અલ. કે હાથ નીચે, (Under) મેં થી.

ઈસસે યહ બાત સમઝ મેં આઈ કે ઔરતોં કો અપને શોહર કે તાબે રેહ કર, અંડર મેં રેહ કર શરીઅત કે કાનૂન કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારની ચાહિયે, ઔર ઔરતોં કા શોહર કે ઉપર સવાર હોના, શોહર સે આગે હો જાના, શોહર કી નાફરમાની કરના, શોહર કી બાત ન માનના યહ અલ્લાહ તઆલા કો પસંદ નહીં હય.

બહરહાલ! યહ ઔરત ઈમાન નહીં લાઈ, અલ્લાહ ને નબી કી મુખાલફત (વીરોધ) કરતી રહી, તો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉન પર ખતરનાક અઝાબ ભેજા ગયા.

ઔર અઝાબ કયા આયા? પૂરી દુનિયા પાની સે ભર ગઈ.

તંદૂર કા મતલબ:

એક છોટા સા ખડ્ડા બનાતે હંય, ખડ્ડે મેં આગ જલાતે હંય, ઔર ઉસમેં રોટી બનતી હય, દિલ્લી, દેવબંદ, સહારનપૂર મેં ઈસ તરહ ખડ્ડે કર કે તંદૂર લગા કર રોટી બનાતે હંય, ઉસકો તંદૂર કી રોટી કેહતે હંય, ઉસમેં આગ જલતી હય.

અલગર્ઝ વહાં એક તંદૂર થા, જિસમેં આગ જલતી થી, રોટી બનાઈ જાતી થી.

તંદૂર જન્નત સે માં હવ્વા રદિ. લાઈ થી.

કેહતે હંય કે: હઝરત હવ્વા રદિ. જન્નત મેં સે વહ તંદૂર લે કર આઈ થી.

યઅની માં હવ્વા રદિ. કો જબ અલ્લાહ તઆલા ને દુનિયા મેં ઉતારા થા તો જન્નત મેં સે દુનિયા મેં આતે આતે હઝરત હવ્વા રદિ. અપને સાથ કુછ સામાન લે કર દુનિયા મેં આઇ થી, ઉસમેં એક તંદૂર ભી થા.

ઔરતોં કા પુરાના મિઝાજ:

યહ હમારી બેહનોં કા પુરાના મિઝાજ હય કે માં બાપ કે ઘર સે સસુરાલ જાએગી તો કુછ ઝરૂરી સામાન સાથ મેં લે કર જાએગી, જૈસા કે માં હવ્વા રદિ. ભી જન્નત મેં સે તંદૂર સાથ મેં લે કર આઇ થી.

અઝાબ કી એક નિશાની: તંદૂર મેં સે પાની કા નિકલના:

અલ્લાહ તઆલા ને યહ ફરમાયા થા કે: જબ ઉસ તંદૂર મેં સે -જિસ મેં આગ હય- આગ બુજ જાએ ઔર અંદર સે પાની કા ફુવારા નિકલે તો સમઝ જાના કે અલ્લાહ કા અઝાબ આ રહા હય.

ઔર હુવા ભી ઐસા, હઝરત નૂહ અલ. ને નવ સો પચાસ (૯૫૦) સાલ લગાતાર અપની કોમ કો દીન કી દઅવત દી, ઔર કોમ કે અકષર લોગ ઈમાન નહીં લાએ તો એક દિન સુબ્હ સુબ્હ ઉસ તંદૂર મેં સે પાની કા ફુવારા નિકલા ઔર અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ આના શુરૂ હુવા, ઔર દેખતે હી દેખતે પૂરી દુનિયા મેં અલ્લાહ તઆલા કા યહ અઝાબ ફેલ ગયા.

અઝાબ કી કયફિયત ઔર હોલનાકી:

દીની બેહનો! ઇતના બડા અઝાબ આયા કે પૂરી દુનિયા

પાની મેં ડૂબ ગઇ, આસ્માન સે પાની બરસ રહા હય, ઝમીન સે પાની નિકલ રહા હય, જહાં દેખો વહાં પાની હી પાની, ઔર પૂરી દુનિયા ખત્મ હો ગઇ.

બલ્કે તફસીર મેં લિખા હય કેઃ ઉસ ઝમાને મેં દુનિયા મેં જો સબસે ઉંચા પહાડ થા ઉસ પહાડ કી સબસે ઉપર કી ચોટી પર ચાલીસ હાથ પાની થા, અંદાઝા લગાઓ! કિતના બડા અઝાબ હોગા?

કા'બા કો ભી અલ્લાહ તઆલા ને આસ્માન પર ઉઠા લિયા, ઔર હઝરત નૂહ અલ. ઔર ઉનકે સાથ ઇમાનવાલે જહાઝ મેં બેઠ ગએ, અલ્લાહ તઆલા ને ઇમાનવાલોં કો બચા લિયા, હઝરત નૂહ અલ. કી પૂરી કોમ કો ડૂબા કર કે ખત્મ કર દિયા.

ઉનકા એક બેટા -જો ઇમાન નહીં લાયા થા વહ- ડૂબ કર ખત્મ હો ગયા. ઔર ઉનકી બીવી "વાગિલહ" કો ભી -જો ઇમાન નહીં લાઇ થી- અલ્લાહ તઆલા ને ડૂબા કર હંમેશા હંમેશા કે લિયે ખત્મ કર દિયા.

ઇમાન કે બગૈર નેક લોગોં કી સોહબત ફાયદા નહી દેતીઃ

મેરી દીની બેહનો! ઇન્સાન જબ નેક લોગોં સે દોસ્તી રખતા હય તો ઉસકા ફાયદા હોતા હય; લેકિન ઉસકે લિયે ઇમાન લાના શર્ત હય, અગર ઇમાન હોગા તો નેક લોગોં કી દોસ્તી ફાયદા દેગી ઔર ઇમાન નહી હોગા તો નેક લોગોં કી દોસ્તી ફાયદા નહીં દેગી.

હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી એક નબી કે નિકાહ મેં થી; લેકિન ઇમાન નહી લાઇ થી, ઇસ લિયે અલ્લાહ તઆલા ને

ઉસકો દુનિયા મેં પાની મેં ડૂબા દિયા ઔર આખિરત મેં ઉસકો જહન્નમ કી આગ મેં ડાલા જાએગા.

ઇમાન કે બગૈર નબી યા નેક લોગોં કી રિશ્તેદારી ભી ફાયદા નહી દેતી:

ઈસી તરીકે સે કોઇ આદમી નબી કે સાથ યા અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદોં કે સાથ રિશ્તેદારી રખતા હો યા દોસ્તી રખતા હો, તો યહ રિશ્તેદારી ઔર દોસ્તી ભી ફાયદા દેતી હય, લેકિન ઉસકે લિયે ભી અપને અંદર ઈમાન હોના ચાહિયે, અપને અંદર કુછ નેક આ'માલ ભી હોના ચાહિયે તો યહ દોસ્તી ઔર રિશ્તેદારી અલ્લાહ તઆલા કે યહાં ફાયદા દેતી હય.

હાય બદ નસીબી!

દીની બેહનો! કુછ લોગ ઈતને બદ નસીબ હોતે હંય, ઈતને બુરે નસીબવાલે હોતે હંય -અલ્લાહ તઆલા ઐસા બુરા નસીબવાલા હોને સે હમારી હિફાઝત ફરમાએ- કે નબી કે ઘર મેં રેહતે રેહતે ભી ઈમાન કી તૌફીક નહી હુઇ.

લિહાઝા કહી ઐસા ન હો જાવે કે કોઇ અલ્લાહ તઆલા કા નેક બંદા હમારે સાથ શાદી કર લેવે; લેકિન ઉસકે બાવજૂદ હમારી ઝિંદગી મેં નેકી ન આએ, વહ તો નેક હય, નમાઝી હય, દીનદાર હય; લેકિન ઉસકે સાથ રેહતે હુવે ભી આજ તક હમારી ઝિંદગી મેં દીનદારી ન આએ, ઐસા નહી હોના ચાહિયે, યહ બહોત બડી બદ નસીબી કી બાત હય કે કિસી નેક ઈન્સાન કે સાથ રહેં ઔર અપને અંદર કુછ નેકી ન આવે.

જૈસે નૂહ અલ. કી બીવી એક નબી કે સાથ રહી; લેકિન ઉસને નબી કે સાથ રેહ કર દીન નહીં સીખા, ઈમાન નહીં સીખા, અચ્છે આ'માલ નહીં સીખે, તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ બીવી કો જહન્નમ કી આગ મેં દાખિલ ફરમાયા, ઔર દુનિયા મેં પાની મેં ડૂબો કર કે ખત્મ કર દિયા.

ઈસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત નૂહ અલ. ઔર હઝરત લૂત અલ. કે લિયે "عَبۡدَيۡنِ مِنۡ عِبَادِنَا" કા લફ્ઝ ઈસ્તિઅમાલ ફરમાયા, ઉસસે ઉન દોનોં નબિયોં કી ખુસૂસી ફઝીલત ઝાહિર હોતી હય, કે યહ દોનોં નબી અલ્લાહ તઆલા કે બહોત ઝિયાદહ બરગુઝીદહ ઔર અલ્લાહ તઆલા કે ખાસ બંદોં મેં સે સમઝે જાતે થે.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ભી અચ્છે લોગોં કે સાથ રેહને કી ઔર ઉનસે અચ્છી આદતેં સીખને કી તૌફીક અતા ફરમાવે, અચ્છે લોગોં કે સાથ રેહ કર અચ્છી ઝિંદગી ગુઝારને કી અલ્લાહ તઆલા હમેં તૌફીક અતા ફરમાએ, ઔર હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી કા જો બુરા અંજામ હુવા ઐસે બુરે અંજામ સે અલ્લાહ તઆલા હમ સબકી હિફાઝત ફરમાવે, આમીન.

❁❁❁❁❁

3

હઝરત લૂત અલ.
કી
બીવી કા વાકિઅહ

ઇસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* હઝરત લૂત અલ. સમઝાતે રહે ઔર સમઝાને કે બાદ અલ્લાહ સે દુઆ કીઃ

قَالَ اِنِّيْ لِعَمَلِكُمْ مِّنَ الْقَالِيْنَ ۝ رَبِّ نَجِّنِيْ وَاَهْلِيْ مِمَّا يَعْمَلُوْنَ ۝

પેહલી બાત તો યહ કહીઃ અય લોગો! કાન ખોલ કર સુન લો! તુમ બેશર્મી કરતે હો. બેહયાઇ કે કામ કરતે હો. લોગોં કો લૂટતે હો. મજલિસ મેં બેઠ કર ગલત કામ કરતે હો. મેરા ઐસે ગલત કામોં સે કોઇ તઅલ્લુક નહીં હય.

ઇસ આયત કે ઝરિયે મેં આપકો એક નસીહત કરતા હૂં કેઃ આપ કહીં બેઠે હોં ઔર કિસી કી ગીબત, કિસી પર તોહમત ઔર ઇલ્ઝામ લગાના શુરૂ હો જાએ તો ફોરન કેહ દો કેઃ ગીબત બંદ કરો, તોહમત લગાના બંદ કરો, મેરા ઐસી ગલત બાત સે કોઇ તઅલ્લુક નહીં, અચ્છી બાત કરો, ઐસી ગીબત ઔર તોહમત કી બાત હમ ન સુનતે હંય, ન બોલતે હંય, યહ શરીઅત કા કાનૂન હય, દીન કા કાનૂન હય, દૂસરે કો બુરા લગે તો કોઇ બાત નહીં.

બહોત સી મરતબા આદમી સોચતા હય કે મેં ઐસા કહૂંગા તો બુરા લગ જાએગા.

ઇસી તરહ નઉઝુ બિલ્લાહ! તુમ બેઠે હો ઔર ઘર મેં કિસી ને ફિલમ (વીડીયો) શુરૂ કર દી, મોબાઇલ પર મ્યુઝિક (Music) ચાલૂ કર દિયા, વોટ્સઅપ (Whatsapp) પર ગલત ગલત બાતેં દિખાના શુરૂ કર દિયા, હરામ ચીઝેં દિખાના શુરૂ કર દિયા તો ફોરન કેહ દોઃ

اِنِّيْ لِعَمَلِكُمْ مِّنَ الْقَالِيْنَ ۝

યહ ગલત બાત હય, મેરા ઇસસે કોઇ તઅલ્લુક નહીં, ઇસે બંદ કરો.

3

હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કા વાકિઅહ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَامُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَاهَادِيَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّآاِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ شَفِيْعَنَا وَحَبِيْبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ وَاَهْلِ طَاعَتِهٖ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْراً كَثِيْراً... اَمَّا بَعْدُ!

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ۝ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖۤ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿۸۰﴾ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ اَنْتُمْ
قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ﴿۸۱﴾ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْۤا اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ
قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿۸۲﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗۤ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۖ
كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿۸۳﴾ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ؕ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۸۴﴾ (સૂ. આ'રાફ)

صدق الله مولانا العظيم وصدق رسوله النبى الكريم ونحن علٰى ذٰلك من الشّاهدين والشّاكرين والحمد لله رب العالمين۔

તર્જુમા: ઔર (હમને) લૂત (અલ.) કો (રસૂલ બના કર ભેજા) જબ લૂત અલ. ને અપની કોમ સે કહા: કયા તુમ ઐસી બેહયાઇ કા કામ કરતે હો જો તુમસે પેહલે (તમામ) આલમવાલોં મેં સે કિસી ને નહીં કિયા? [૮૦] યકીનન તુમ ઔરતોં કો છોડ કર મર્દોં કે પાસ શહવત પૂરી કરને કે લિયે આતે હો; બલ્કે તુમ તો (હદ સે) આગે નિકલ ચુકે હો. [૮૧] ઔર ઉન (લૂત અલ.) કી કોમ કે પાસ કોઇ જવાબ નહીં થા, બસ વહ (આપસ મેં) યૂં કેહને લગે કે: તુમ ઉનકો અપની બસ્તી સે નિકાલ દો, યકીનન યહ લોગ તો બહોત હી પાક રેહના ચાહતે હંય. [૮૨]

(યહ એક ઔર ભયાનક બીમારી હય કે નેક ઔર પાક રેહનેવાલોં કો ઉનકી નેકી પર ટોન મારા જાતા હય, ઔર ઉનકો તંગ કર કે નેકી સે રોકને કી ખતરનાક સાઝિશ કી (ચાલ ચલી) જાએ, કૌમે લૂતવાલા યહ તરીકા તો આજ ભી આમ હો રહા હય.)

સો હમને ઉન (લૂત અલ.) કો ઔર ઉનકે માનનેવાલોં કો (અઝાબ સે) બચા લિયા; મગર ઉનકી બીવી વહ તો (અઝાબ મેં) પીછે રેહનેવાલોં મેં સે થી. [૮૩] ઔર હમને ઉન પર એક ઝોરદાર (પથ્થરોં કી) બારિશ બરસાઇ, સો તુમ દેખો કે જુર્મ કરનેવાલોં કી સઝા કૈસી રહી!! [૮૪]

وقال تعالىٰ:

قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَّصِلُوْٓا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ

الَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ ؕ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَاۤ اَصَابَهُمْ ؕ
اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ؕ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿۸۱﴾ فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا
جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ۙ مَّنْضُوْدٍ ﴿۸۲﴾
مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ؕ وَمَا هِيَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ بِبَعِيْدٍ ﴿۸۳﴾

(સૂરએ હૂદ)

તર્જુમા: ઇન આનેવાલોં (યઅની ફરિશ્તોં) ને કહા: અય લૂત! યકીનન હમ તો તુમ્હારે રબ કે ભેજે હુવે (ફરિશ્તે) હંય, વહ (તુમ્હારે દુશ્મન) તુમ તક હરગિઝ નહીં પહોંચ સકતે; લિહાઝા તુ અપને અહલ (યહાં અહલ સે તમામ ઈમાનવાલે મુરાદ હંય) કો લે કર રાત કે કિસી હિસ્સે મેં (બસ્તી સે) નિકલ જા ઔર તુમ મેં સે કોઇ ભી પીછે મુડ કર ન દેખે; મગર તુમ્હારી બીવી, (ઉસકો અપને સાથ મત લેના) ઉન (કોમ કે બુરે લોગોં) પર જો અઝાબ આનેવાલા હય, યકીનન વહ અઝાબ ઉસ પર ભી આ કર હી રહેગા, યકીનન ઉન પર અઝાબ ઉતરને કે લિયે સુબ્હ કા વક્ત મુકર્રર હય, કયા સુબ્હ બિલ્કુલ નઝદીક નહીં હય? [૮૧] ફિર જબ હમારે (અઝાબ કા) હુક્મ આ ગયા તો હમને ઉસ (ઝમીન કો પલટ કર) ઉસકે ઉપરવાલે હિસ્સે કો નીચેવાલા હિસ્સા કર દિયા ઔર હમને ઉસ (બસ્તી) પર પકી હુઇ મિટ્ટી કે પથ્થર મુસલસલ બરસાએ. [૮૨] તુમ્હારે રબ કી તરફ સે ઉસ પર (ખાસ) નિશાન લગે હુવે થે (અઝાબવાલે પથ્થર દૂસરે આમ પથ્થરોં સે બિલ્કુલ અલગ થે ઔર ઉસ પર હર ગુનેહગાર

કા નામ લિખા હુવા થા, જિસ પથ્થર પર જિસકા નામ થા વહ ઉસકો આ કર લગતા થા) ઔર વહ (બસ્તિયાં મક્કા કે) ઝાલિમોં સે કૂછ દૂર ભી નહીં હંય. [૮૩]

وقال تعالیٰ:

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾

તર્જુમા: અય મેરે રબ! મુઝકો ઔર મેરે ઘરવાલોં કો જો (બુરે) કામ વહ કર રહે હંય ઉસસે નજાત દીજીયે. [૧૬૯] સો હમને ઉન (લૂત અલ.) કો ઔર ઉનકે સબ ઘરવાલોં કો નજાત દી. [૧૮૯] મગર એક બુઢિયા જો પીછે રેહ જાનેવાલોં મેં શામિલ રહી, (યઅની હઝરત લૂત અલ. કી બીવી જો ઇમાન નહીં લાઇ). [૧૭૧] ફિર હમને દૂસરે લોગોં કો હલાક કર દિયા. [૧૭૨] ઔર હમને ઉન પર (અજીબ તરહ કે પથ્થર કી) બરસાત બરસાઇ, સો જિન લોગોં કો ડરાયા ગયા થા (ઉન પર) બહોત બુરી બરસાત થી. [૧૭૩] યકીનન ઉસમેં બડી (ઇબ્રત કી) નિશાની હય, ઔર ઉનમેં કે અકષર લોગ ઇમાન લાનેવાલે નહીં હંય. [૧૭૪] ઔર યકીનન આપકે રબ વહી બડે ઝબરદસ્ત, બડે રહમ કરનેવાલે હંય. [૧૭૫]

એક સિલસિલા ચલ રહા હય કે કુર્આન મેં જિન ઔરતોં

કે કિસ્સે આએ હંય ઉનકો મેં આપકી ખિદમત મેં બયાન કરતા હૂં, અલ્હમ્દુલિલ્લાહ! ઉસમેં સે ઝિયાદહતર ઔરતોં કે કિસ્સે બયાન કર દિયે હંય, દો તીન ઔરતોં હી કે કિસ્સે બાકી હંય, હમ કોશિશ કરતે હંય ઔર અલ્લાહ સે દુઆ કરતે હંય કે કુર્આન કે જો કિસ્સે બાકી હંય વહ અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલ સે પૂરે કરવા દેવે; તાકે ફિર હમ હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કી પાક બીવીયોં ઉમ્મહાતુલ મુઅમિનીન ઔર નેક સહાબિયહ કે કિસ્સોં કા સિલસિલા શુરૂ કરેં, અલ્લાહ તઆલા અપના ફઝલ ઔર કરમ ફરમા કર યહ દોનોં કામ પૂરે કરવા દેવે, હમ સબકે લિયે ઔર પૂરી ઉમ્મત કે લિયે હિદાયત, ખૈર, રહમત ઔર બરકત કા ઝરિયા બના દેવે.

યહ વાકિઅહ કુર્આન મેં આઠ (૮) જગા આયા હય:

અલ્લાહ તઆલા કે એક નબી હંય, જિનકા નામ હઝરત લૂત અલ. હંય, ઉનકી બીવી કા કિસ્સા કુર્આન મેં તકરીબન આઠ જગા પર આયા હય, આપ અંદાઝા લગાઓ કે ઉસ ઔરત કા વાકિઅહ કિતના અહમ્ ઔર કૈસા નસીહતવાલા હોગા!!!

કાશ યહ ઔરત અપની ખુશનસીબી સે ફાયદા ઉઠા લેતી!

યહ ઔરત અલ્લાહ કે નબી હઝરત લૂત અલ. કી બીવી થી, નબી અલ્લાહ કે બડે નેક ઔર સાલેહ બંદે હોતે હંય, બહોત ઉંચે દરજે કે તકવાવાલે બંદે હોતે હંય; લેકિન ઉનકી બીવી અલ્લાહ કે નબી કી દુશ્મન થી; હાલાંકે ઉસ ઔરત કે લિયે યહ બડી ખુશનસીબી થી કે નબી કે સાથ ઉસકા નિકાહ હુવા, નબી કે ઘર મેં રેહ કર ઉસકો અચ્છી ઝિંદગી ગુઝારની ચાહિયે થી, નબી

સે અલ્લાહ કા દીન સીખ કર અમલ કર કે જન્નતી બનને કા ઉસકે લિયે મોકા થા, ઔર જન્નત મેં ભી નબી કે સાથ રેહ સકતી થી; લેકિન ઉસ ઔરત ને ઇતના અચ્છા મોકા અપને હાથ સે ખો દિયા, નબી કે ઘર મેં રેહતે હુવે વહ અલ્લાહ પર ઈમાન નહીં લાઇ, નબી પર ઈમાન નહીં લાઇ, ઔર દુનિયા મેં ભી ઉસકો અઝાબ હુવા ઔર આખિરત મેં ભી જહન્નમ મેં જાએગી.

કાશ કે યહ ઔરત ઉસ ખુશનસીબી સે ફાયદા ઉઠા લેતી!

હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કા નામ:

એક રિવાયત મેં ઉસ ઔરત કા નામ ''વાલિહા'' આયા હય. કુછ તફસીર કી કિતાબોં મેં ''વાહિલા'' આયા હય. કુછ તફસીરોં મેં ઉસકા નામ ''હીશ્ફઅ્'' લિખા હુવા હય.

હઝરત લૂત અલ. કા કુછ તઆરૂફ:

હઝરત લૂત અલ. હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. કે ભતીજે હોતે હંય, હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. કો તો હમ સબ જાનતે હંય, હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. કે એક ભાઇ થે, ઉનકા નામ ''હારાન'' થા, હઝરત લૂત અલ. હારાન કે બેટે થે.

ઇરાક મેં ''બાબુલ'' શહેર મેં યહ રેહતે થે, હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. ને જબ લોગોં કો દીન કી દઅવત દી, ઔર ઇરાકવાલે ઇમાન નહીં લાએ, તો હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. ને હિજરત કી, હિજરત કે વક્ત હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. કે સાથ ઉનકી બીવી હઝરત સારા રદિ. થી, ઔર તીસરે ઉનકે ભતીજે હઝરત લૂત અલ. થે, યહ તીનોં ને હિજરત કી, ઔર હિજરત કર કે ફલસ્તીન ચલે ગએ, ઔર ફલસ્તીન ઔર ઉસકે આજૂબાજૂ મેં

લોગોં કો દીન કી દઅવત દેને કા કામ શુરૂ કિયા.

કુછ વક્ત ગુઝરને કે બાદ હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. ને અપને ભતીજે હઝરત લૂત અલ. કો ફરમાયા કેઃ તુમ 'ઉરદુન' કે ઇલાકે મેં ચલે જાઓ, વહાં એક નાફરમાન કોમ હય જો અલ્લાહ કી નાફરમાની કરતી હય, ખુલ્લમખુલ્લા બેહયાઇ, બેશર્મી કા કામ કરતી હય, વહાં જા કર લોગોં કો ઇમાન કી દઅવત દો, લોગોં કો અલ્લાહ કા દીન સમઝાઓ, હયા ઔર શર્મ સમઝાઓ, ઔર ઉનકો ગુનાહોં સે બચાને કી મેહનત કરો.

હઝરત લૂત અલ. 'સદૂમ' શહેર મેં:

અલ્લાહ કે હુક્મ ઔર ઇસી તરહ અપને ચચા જાન કે મશ્વરહ કી વજહ સે હઝરત લૂત અલ. ઉસ બસ્તી કે ઇરાદે સે ચલે, ઔર જોર્ડન મેં એક શહેર થા, ઉસ શહેર કા નામ 'સદૂમ' થા, ઔર ઉસકે કરીબ મેં એક દૂસરા શહેર 'આમૂરહ' થા, ઐસે પાંચ સાત છોટે બડે શહેર થે, હઝરત લૂત અલ. વહાં ચલે ગએ, ઔર વહાં જા કર લોગોં કો ઇમાન કી દઅવત દેના શુરૂ કિયા.

સદૂમવાલોં કી કુછ બુરી આદતેં:

સદૂમ શહેર કે લોગ બડે ખતરનાક ગુનાહોં મેં પડે હુવે થે, એક અલ્લાહ પર ઇમાન નહીં રખતે થે, ઔર બેહયાઇ, બેશર્મી બહોત ખતરનાક ઉનકે અંદર થી, ખૂદ અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મેં ઉનકે બારે મેં યહ લફ્ઝ ઇસ્તિઅમાલ ફરમાયાઃ

اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾

(સૂ. અન્કબૂત)

તર્જુમાઃ જબ લૂત (અલ.) ને અપની કોમ સે કહા કેઃ હકીકત મેં તુમ ઐસી બેહયાઇ કા કામ કરતે હો જો તુમસે પેહલે તમામ દુનિયાવાલોં મેં કિસી ને નહીં કિયા.

હઝરત લૂત અલ. ને જા કર ઉનકો ઇમાન કી દઅવત દી, એક અલ્લાહ કી ઇબાદત કી દઅવત દી, હયા ઔર શર્મ, ઇફ્ફત ઔર પાકદામનીવાલી ઝિંદગી ગુઝારને કી દઅવત દી.

વહાં કે લોગ રસ્તે પર બેઠે રેહતે ઔર રસ્તે પર સે ગુઝરનેવાલોં કો સતાતે થે, લૂટ લેતે થે, કંકર મારતે થે, હઝરત લૂત અલ. ને સમઝાયા કેઃ તુમ રસ્તે પર સે ગુઝરનેવાલોં કો કયૂં પરેશાન કરતે હો? કયૂં લૂટ લેતે હો? જો રસ્તે પર સે ગુઝરે ઉનકી મદદ કરો, ઉનકો રસ્તા બતાઓ, જો પરેશાન હો ઉનકી મદદ કરો, ખિદમત કરો, હઝરત લૂત અલ. ને ઉનકો સમઝાયા, સમઝાતે સમઝાતે કઇ સાલ ગુઝર ગએ.

કુછ બીવી બચ્ચે દુશ્મન હોતે હંયઃ

હઝરત લૂત અલ. જબ ઉસ ઇલાકે મેં દીન કી દઅવત દેને કે લિયે આએ તો કુંવારે થે, વહાં ઉસી વાલિહા નામી ઔરત સે આ કર આપને નિકાહ કિયા, હર બીવી કો અપને શોહર કે સાથ વફાદાર બન કર રેહના ચાહિયે; લેકિન યહ ઔરત બડી બેવફા નિકલી, કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ઇર્શાદ ફરમાતે હંયઃ

يَآيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ

فَاحْذَرُوْهُمْ ۚ (સૂરએ તગાબુન)

તર્જુમાઃ અય ઇમાનવાલો! તુમ્હારી બીવીયાં ઔર તુમ્હારી

અવલાદ મેં સે કુછ તુમ્હારે દુશ્મન હંય, સો તુમ ઉનકી (શરીઅત કે ખિલાફ) બાત માનને સે બચતે રહો.

અલ્લાહ હમારે તમામ મુસલમાન ભાઇ ઔર બેહનોં કો ઇસ આયત મેં બયાન ફરમાઇ ગઇ દુશ્મની સે હંમેશા હિફાઝત મેં રખે, આમીન.

જો ઔરત ખૂદ ગુનાહ કે કામ કરે,

જો ઔરત ખૂદ અપને શોહર સે ગુનાહ કા કામ કરવાવે,

જો ઔરત ખૂદ અપને શોહર કો દીન કા કામ ન કરને દે,

જો ઔરત ખૂદ અપને શોહર કો નેકી કે રસ્તે સે હટાવે,

જો ઔરત ખૂદ અપને શોહર કો શરીઅત કે ખિલાફ કામ કરને પર ઝોર ડાલે,

જો ઔરત શોહર કી દીનદારી મેં રૂકાવટ બને,

વહ ઔરત હકીકત મેં દુશ્મન હય.

બીવી કો શોહર કે દીની કામોં મેં રૂકાવટ નહી બનના ચાહિયે:

ઇસ લિયે આપ કભી ભી અપને શોહર, અપની અવલાદ કે લિયે અચ્છે કામોં મેં રૂકાવટ મત બનના, શોહર નમાઝ પઢના ચાહે, દીનદાર બનના ચાહે, શરીઅત પર અમલ કરના ચાહે, સદકા ઔર ખૈરાત કરના ચાહે, અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં જમાઅત મેં જાના ચાહે, મદ્રસે મેં જાના ચાહે તો હંમેશા ઉસકા સાથ દેના, ઉસકી મદદ કરના.

બહરહાલ! સદૂમ કે લોગોં ને હઝરત લૂત અલ. પર ઝુલ્મ કરના શુરૂ કિયા, અલ્લાહ કે નબી ઉનકો અચ્છી બાતેં સિખાતે તો

વહ અલ્લાહ કે નબી કી મુખાલફત (વીરોધ) કરતે ઔર અલ્લાહ કે નબી કો પરેશાન કરતે.

અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત લૂત અલ. કે ઘર મેં દો બેટિયાં અતા ફરમાઇ થીં: એક બેટી કા નામ 'રીષા' થા ઔર દૂસરી બેટી કા નામ 'ઝઅ્રતા' થા.

કોમ કા હઝરત લૂત અલ. પર ઝબરદસ્તી એક કાનૂન:

ઉન્હોંને હઝરત લૂત અલ. પર ઝબરદસ્તી એક કાનૂન યહ જારી કિયા થા કે કિસી કો અપને ઘર પર મેહમાન ન રખે, કૈસી ઝાલિમ કોમ થી?

જબ કોઇ મેહમાન આતા, તો હઝરત લૂત અલ. ઉનકો ઘર મેં છુપા કર રખતે થે; લેકિન ઉનકી બીવી બડી ઝાલિમા થી, દુશ્મન થી, વહ કોમ કે લોગોં કો ખબર કર દેતી થી.

હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કી જાસૂસી કા અજીબ તરીકા:

ઉસ ઝમાને મેં ટેલીફોન નહીં થે; ઇસ લિયે ઉસને ખબર કરને કા અજીબ તરીકા અપના રખા થા કે અગર રાત મેં કોઇ મેહમાન આતા તો યહ ઘર કે વાડે મેં (પીછે કે હિસ્સે મેં) આગ જલાતી થી, ઉસને કોમ કે ઝાલિમોં કો બતા રખા થા કે મેં આગ જલાઉં તો તુમ સમઝ જાના કે હમારે ઘર કોઇ મેહમાન આયા હય.

જબ આગ જલતી તો લોગ દૂર દૂર સે દેખ લેતે ઔર સમઝ જાતે કે હઝરત લૂત અલ. કે ઘર મેહમાન આએ હંય, ફિર ઝાલિમ લોગ દોળતે હુવે આતે ઔર હઝરત લૂત અલ. કો સતાતે ઔર મેહમાન કો ભી સતાતે થે.

ઔર અગર દિન મેં કોઇ મેહમાન આતા ઔર હઝરત લૂત અલ. ઉસકો છુપા કર રખતે તો આપકી યહ બીવી ગીલી ઔર તાઝી કુછ લકડીયાં ઇસ તરહ જલાતી થી કે ધુવાં નિકલતા, ધુવાં ઉપર ઉઠતા થા તો ઉસકી વજહ સે ઝાલિમ લોગ સમઝ જાતે થે કે હઝરત લૂત અલ. કે ઘર મેહમાન આએ હંય.

મેહમાનોં કા ઇકરામ કરના ચાહિયે:

હાલાંકે હદીષ મેં નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા હયઃ

عن ابی ھریرۃؓ ان رسول اللہ ﷺ قال: و من کان یؤمن باللہ و الیوم الاٰخر فلیکرم ضیفہ۔ (متفق علیہ)

જો અલ્લાહ ઔર કયામત કે દિન પર ઈમાન રખતા હો ઉસકો ચાહિયે કે આનેવાલે મેહમાન કા ઈકરામ કરે.

ઘર પર કોઇ મેહમાન આવે તો ઉનકા ઈકરામ કરના સુન્નત હય.

મુસલમાનોં કી એક ખૂબી:

દીની બેહનો! અલ્લાહ ને મુસલમાન ઔરતોં કો યહ ખૂબી અતા ફરમાઇ હય કે માશાઅલ્લાહ! વહ ખુશી ખુશી મેહમાનોં કી ખિદમત કરતી હંય, યહ ભી જન્નત મેં જાને કા ષવાબ કમાને કા એક બેહતરીન ઝરિયા હય.

એક સહાબી કી મેહમાન નવાઝી કા અજીબ વાકિઅહ:

હમારે પાસ સીરત મેં ઐસે ઐસે વાકિઆત હંય કે સહાબા ઔર સહાબિયહ ઔરતોં કે ઘર કોઇ મેહમાન આતા થા ઔર ઉનકે ઘર મેં જો થોડા સા ખાના હોતા થા તો વહ મિયાં બીવી

આપસ મેં મશ્વરહ કરતે થે ઔર શોહર બીવી કો કેહતા કેઃ જબ ખાના પક કર તૈયાર હો જાવે ઔર મેં મેહમાન કે સાથ ખાને કે લિયે દસ્તરખાન પર બેઠ જાઉં તો તુમ ચિરાગ ઠીક કરને કે બહાને સે બુઝા દેના, જબ અંધેરા હો જાએગા તો મેં બેઠા રહૂંગા ઔર મેહમાન પેટ ભર કર ખાના ખા લેગા.

ઐસે સહાબા કે જઝબાત થે!!

બહરહાલ! કોમ કે ઝાલિમ લોગ આ કર મેહમાનોં કો સતાતે થે ઔર હઝરત લૂત અલ. કો ભી ગાલિયાં દેતે થે, કેહતે થે કેઃ હમને આપકો મના કિયા થા કે કિસી કો મેહમાન મત રખો, ફિર કયૂં આપ મેહમાન રખતે હો?

હઝરત લૂત અલ. ઉનકો બહોત સમઝાતે; લેકિન યહ માનને કે લિયે તૈયાર ન હોતે.

હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કી ચંદ બુરી આદતેંઃ

બહરહાલ! હઝરત લૂત અલ. કી બીવી મેં ચંદ બુરી આદતેં થીંઃ

(૧) અપને શોહર કી દુશ્મન ઔર બેવફા થી.

(૨) અપને શોહર અલ્લાહ કે નબી પર ઈમાન નહીં લાઇ.

(૩) મેહમાન કી ખબર કોમ કો દે દેતી થી.

બુઢાપે કે બાવજૂદ ગુનાહ નહીં છોડેઃ

શાદી સે લે કર બુઢી હો ગઇ વહાં તક પૂરી ઝિંદગી યહ બુરી આદતેં ઉસમેં રહીં.

કભી ઐસા હોતા હય કે જવાની મેં આદમી કિસી બુરે કામ મેં પડ ગયા, લેકિન આહિસ્તા આહિસ્તા ઉમ્ર ઝિયાદહ હો

જાતી હય ઔર બચ્ચે હો જાતે હંય તો વહ ગુનાહ છૂટ જાતે હંય, તૌબા કર લેતા હય, ઝિંદગી બદલ જાતી હય; લેકિન હઝરત લૂત અલ. કી બીવી અજીબ થી કે બુઢાપે કી ઉમ્ર આ ગઇ; લેકિન ઉસમેં કોઇ બદલાવ નહીં આયા, નબી કે ઘર મેં રેહ કર ભી નહીં બદલી, બરાબર કુફ્ર, જાસૂસી, ગદ્દારી ઔર નાફરમાની કરને મેં ઉસને પૂરી ઝિંદગી ગુઝાર દી.

ગુનાહ કે કામ મેં મદદ કરના ભી ગુનાહ હયઃ

હઝરત લૂત અલ. કયા કર સકતે થે? લોગોં કો સમઝાતે તો બીવી કો ભી સમઝાતે; લેકિન યહ બીવી બિલ્કુલ સમઝને કે લિયે તૈયાર નહીં થી; બલ્કે યહ તો ઝાલિમોં કી મદદ કરતી થી, કાફિરોં કી મદદ કરતી થી, દુશ્મનોં કી મદદ કરતી થી; હાલાંકે કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયાઃ

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ

(સૂ. માઇદહ)

તર્જુમાઃ ઔર નેકી કે કામ મેં મદદ કરો ઔર ગુનાહ કે કામ મેં મદદ બિલ્કુલ મત કરો.

મેરી દીની બેહનો! યાદ રખના કોઇ ગલત કામ કરતા હો ઉસકો સમઝાઓ, નસીહત કરો; મગર ગલત કામ કરને મેં કભી કિસી કી મદદ મત કરો, ગુનાહ કે કામ મેં કભી મદદ મત કરો, ઇસ બાત કો સુન લો! ગુનાહ કે કામ મેં અગર તુમને મદદ કી તો જબ ગુનાહ કરનેવાલે પર અઝાબ આએગા તો મદદ કરનેવાલે પર ભી અલ્લાહ કા અઝાબ આતા હય, મેં બહોત સારી તફસીલ આપકો ઇતને બડે મજમે મેં બયાન નહીં કર સકતા;

લેકિન ઐસા હોતા હય કે કોઇ ઔરત ગુનાહ કે કામ મેં હય ઔર દૂસરી બહેન ઉસકી મદદ કરતી હય યહ તો બહોત હી બુરા હય, કભી ઐસા કામ મત કરો, અલ્લાહ સે તૌબા કરો, અલ્લાહ ઐસી બુરી આદત સે બચને કી તૌફીક અતા ફરમાવે, આમીન.

હઝરત લૂત અલ. કી કોમ કી એક ખતરનાક આદત જો આજ આમ હો રહી હય:

હઝરત લૂત અલ. સમઝાને જાતે તો કોમ કે લોગ કયા કેહતે:

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٨٢﴾ (સૂ. આ'રાફ)

તર્જુમા: ઔર ઉન (લૂત અલ.) કી કોમ કે પાસ કોઇ જવાબ નહીં થા, બસ વહ (આપસ મેં) યૂં કેહને લગે કે: તુમ ઉનકો અપની બસ્તી સે નિકાલ દો, યકીનન યહ લોગ તો બહોત હી પાક રેહના ચાહતે હંય.

યહ ભી એક બહોત ખતરનાક આદત હય, જો અલ્લાહ ને કુર્આન મેં બયાન ફરમાઇ કે નેક ઔર ઉનકો પાક રેહનેવાલોં કો ઉનકી નેકી પર ટોન મારા જાએ, ઔર ઉનકો તંગ કર કે નેકી સે રોકને કી ખતરનાક સાઝિશ કી (ચાલ ચલી) જાએ, કૌમે લૂતવાલા યહ તરીકા તો આજ ભી આમ હો રહા હય.

દેખો! આજ ભી હમારી સોસાયટી, શહેર મેં ઐસી બાત દેખને કો મિલતી હય કે કિસી કો સમઝાઓ, નસીહત કરો, તો સામનેવાલા કભી કયા જવાબ દેતા હય કે યહ તો બડા નેક બન

કર રેહના ચાહતા હય, બહોત વલી બનના ચાહતા હય, ઐસે જવાબ લોગ દે દેતે હંય.

દીની બેહનો! યાદ રખો, એક હય ગુનાહ કરના, દૂસરા હય ગુનાહ કો હલ્કા ઔર મામૂલી સમઝના, અગર ગલતી સે ગુનાહ હો જાએ તો અલ્લાહ માફ ફરમા દેતે હંય, લેકિન કોઇ ગુનાહ કો હલ્કા ઔર મામૂલી સમઝે ઔર નેકી કા રાસ્તા સમઝાનેવાલોં કી મઝાક ઉડાવે તો યહ ઐસી ખતરનાક ચીઝ હય કે ઉસકી વજહ સે ઇમાન ખત્મ હો જાને કા ખતરા રેહતા હય.

બહોત સી મરતબા કુછ સહેલિયાં જો બચપન મેં સાથ રહી, સાથ બડી હુઇ, સાથ મેં પઢી ઔર સાથ મેં સ્કુલ ગઇ, ફિર ઉસમેં સે કિસી સહેલી કો હિદાયત મિલ ગઇ, વહ નેક હો ગઇ, સીધે રસ્તે પર આ ગઇ, અબ વહ અપની સહેલી કો સમઝાએ તો દૂસરી સહેલિયાં ટોન માર કર ઐસા જવાબ દેતી હંય કે હાં! તુ તો બહોત નેક બનતી હય, તુ તો બહોત અપને ઝમાને કી રાબિયા બસરિયા બનતી હય, ઇસ તરહ કી બાતેં જવાબ મેં કેહતી હંય, બેહનો! કભી ઐસા જવાબ મત દેના, યહ દીન કી મઝાક હય, યહ નેક દઅવત કી મઝાક હય, ઔર ઐસી મઝાક સે ઇમાન ખતરે મેં પડ જાતા હય.

કોઇ તુમકો નસીહત કરે તો દિલ ઔર જાન સે સુન લેના ઔર અમલ કરના ઔર અગર અમલ કરને કી તૌફીક નહીં હુઇ તો કમ સે કમ મઝાક મત ઉડાના.

કભી કુછ સહેલિયાં મિલતી હંય, ઔર બાત ચીત કરતી હંય તો અપની દૂસરી નેક સહેલિયોં કે બારે મેં ઐસી બાત કરતી

હંય; ઉસકી બાત છોડો, વહ તો નેક બન કર રેહના ચાહતી હય, યહ બહોત ખતરનાક જુમ્લા હય, જિસસે અલ્લાહ તઆલા બહોત નારાઝ હોતે હંય. અલ્લાહ તઆલા ને ખાસ તૌર પર ઉસકા ઝિક્ર ફરમાયા હય, ઐસી બાતોં સે અલ્લાહ કે નબી કો કિતની તકલીફ હોતી હોગી?

મેરા ઐસે ગલત કામોં સે કોઇ તઅલ્લુક નહી હયઃ

હઝરત લૂત અલ. સમઝાતે રહે ઔર સમઝાને કે બાદ અલ્લાહ સે દુઆ કીઃ

قَالَ اِنِّیۡ لِعَمَلِکُمۡ مِّنَ الۡقَالِیۡنَ ﴿۱۶۸﴾ رَبِّ نَجِّنِیۡ وَ اَہۡلِیۡ مِمَّا یَعۡمَلُوۡنَ ﴿۱۶۹﴾

તર્જુમાઃ લૂત (અલ.) ને ફરમાયાઃ યકીનન મેં તુમ્હારે ઇસ (બુરે) કામ સે સખ્ત નફરત કરતા હૂં. અય મેરે રબ! મુઝકો ઔર મેરે ઘરવાલોં કો જો (બુરે) કામ વહ કર રહે હંય ઉસસે નજાત દીજીયે.

પેહલી બાત તો યહ કહીઃ અય લોગો! કાન ખોલ કર સુન લો!

તુમ બેશર્મી કરતે હો.

બેહયાઇ કે કામ કરતે હો.

લોગોં કો લૂટતે હો.

મજલિસ મેં બેઠ કર ગલત કામ કરતે હો.

મેરા ઐસે ગલત કામોં સે કોઇ તઅલ્લુક નહી હય.

એક અહમ નસીહતઃ

ઇસ આયત કે ઝરિયે મેં આપકો એક નસીહત કરતા હૂં કેઃ આપ કહીં બેઠે હોં ઔર કિસી કી ગીબત, કિસી પર તોહમત ઔર ઇલ્ઝામ લગાના શુરૂ હો જાએ તો ફોરન કેહ દો કેઃ ગીબત બંદ

કરો, તોહમત લગાના બંદ કરો, મેરા ઐસી ગલત બાત સે કોઇ તઅલ્લુક નહીં, અચ્છી બાત કરો, ઐસી ગીબત ઔર તોહમત કી બાત હમ ન સુનતે હંય, ન બોલતે હંય, યહ શરીઅત કા કાનૂન હય, દીન કા કાનૂન હય, દૂસરે કો બુરા લગે તો કોઇ બાત નહીં.

બહોત સી મરતબા આદમી સોચતા હય કે મેં ઐસા કહૂંગા તો બુરા લગ જાએગા.

ઈસી તરહ નઉઝુ બિલ્લાહ! તુમ બેઠે હો ઔર ઘર મેં કિસી ને ફિલમ (વીડીયો) શુરૂ કર દી, મોબાઇલ પર મ્યુઝિક (Music) ચાલૂ કર દિયા, વોટ્સઅપ (Whatsapp) પર ગલત ગલત બાતેં દિખાના શુરૂ કર દિયા, હરામ ચીઝેં દિખાના શુરૂ કર દિયા તો ફોરન કેહ દોઃ

اِنِّیْ لِعَمَلِکُمْ مِّنَ الْقَالِیْنَ ﴿۱۶۸﴾

યહ ગલત બાત હય, મેરા ઈસસે કોઇ તઅલ્લુક નહીં, ઈસે બંદ કરો.

ગુનાહ સે તૌબાઃ

દૂસરી દુઆ હઝરત લૂત અલ. ને અલ્લાહ સે યહ કી કેઃ અય અલ્લાહ! મુઝે ઔર મેરે ઘરવાલોં કો ઐસે ગલત કામ સે નજાત દીજીયે, ઉસકી સઝા સે બચા કર રખીયે.

યહ દુઆ ભી બાર બાર અલ્લાહ સે માંગને કી હય, કે જબ શહેર મેં કોઇ ગુનાહ કા કામ હોતા હો તો હમ બેઠ કર અલ્લાહ સે દુઆ કરેંઃ અય અલ્લાહ! વહાં પર યહ કામ હો રહા હય, આપ મેરી ઔર મેરે ઘરવાલોં કી હિફાઝત કીજીયે.

આજ હમારા હાલ કયા હો ગયા હય કે કિસી જગા કોઇ ગલત કામ હો રહા હય, કિસી કે યહાં શાદી મેં મ્યુઝિક બજ રહા હય, શાદી મેં બેપર્દગી હો રહી હય, શાદી મેં નાચના કૂદના હો રહા હય યા કોઇ ભી ગલત કામ હોતા હય તો હમ ઉસકા ચર્ચા કરતે હંય કે ઉસકે યહાં યહ હો રહા હય, વહ હો રહા હય, ઉસકે ઘર કે પાસ સે જબ ભી ગુઝરો તો ઝોર ઝોર સે મ્યુઝિક કી આવાઝેં આતી હય, ઉનકે ઘર મેં સે તો ટીવી કી આવાઝેં આતી હય.

મેરી દીની બેહનો! ઐસી બાતેં મત કરો; બલ્કે અલ્લાહ સે દુઆ કરો કે: અય અલ્લાહ! જો ગલત કામ વહ લોગ કરતે હંય, ઉસ ગલત ઔર ગુનાહ કે કામ સે મેરી ઔર મેરે ઘરવાલોં કી હિફાઝત ફરમા.

હઝરત લૂત અલ. ને અલ્લાહ કી બારગાહ મેં યહી દુઆ માંગી.

કોમે લૂત પર ખતરનાક અઝાબ:

બહરહાલ! હઝરત લૂત અલ. ને બહોત સમઝાયા, બહોત સાલ સમઝાયા, લેકિન કોઇ માનને કે લિયે તૈયાર નહીં, અલ્લાહ કા ફેસ્લા હો ગયા ક અબ ઇસ કોમ પર અઝાબ ભેજના હય.

મેરી દીની બેહનો! ઐસા ખતરનાક અઝાબ અલ્લાહ ને ભેજા કે અલ્લાહ કે ફરિશ્તે હઝરત જિબ્રઇલ અલ. રાત કે વકત આએ, કોમે લૂત કે પાંચ યા સાત ગાંવ થે, હઝરત જિબ્રઇલ અલ. ને ઉનકે પૂરે ઇલાકે કો ઝમીન કે નીચે સે ઉઠાયા ઔર ઇતને નીચે સે ઉઠાયા કે નીચે સે પાની નિકલ આયા, મેં ઉસ ઇલાકે મેં ગયા

હૂં ઔર મૈં ને વહાં ખૂદ જા કર ઉસકો દેખા હય, સમુંદર કે 'સી' લેવલ સે ૪૨૦ મીટર ડાઉન વહ પૂરા ઈલાકા હય, અંદાઝા લગાઓ કે હઝરત જિબ્રઈલ અલ. ને ઉસકો કિતના નીચે સે ઉઠાયા હોગા, ઔર હઝરત જિબ્રઈલ અલ. કૈસે તાકતવાલે હોંગે, કુર્આન મેં હય:

عَلَّمَهٗ شَدِيۡدُ الۡقُوٰىۙ ۝٥ ذُوۡ مِرَّةٍ ؕ فَاسۡتَوٰىۙ ۝٦

(સૂ. નજ્મ)

તર્જુમા: એક મજબૂત તાકતવાલે (ફરિશ્તે) ને ઉનકો સિખલાયા થા, જો ઝોરવાલા હય, ફિર વહ સામને આ ગયા.

હઝરત જિબ્રઈલ અલ. ને પૂરે ઈલાકે કો અપની એક ઉંગલી કે પોરવે પર ઉઠાયા ઔર ઉઠા કર ઉપર આસ્માન કે કરીબ લે ગએ, રિવાયતોં મેં આતા હય કે રાત કે આખરી હિસ્સે મેં સુબ્હે સાદિક કે વક્ત મુર્ગ (મુરઘા) અઝાન દેતે હંય:

عن زید بن خالد الجهنیؓ قال: قال رسول الله ﷺ لا تسبوا الدیک فانه یوقظ للصلوٰة۔ (ابو داؤد)

તર્જુમા: હઝરત ઝૈદ બિન ખાલિદ જોહની રદિ. ફરમાતે હંય કે નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા: મુર્ગ (મુરઘા) કો બુરા ભલા મત કહો; ઈસ લિયે કે વહ નમાઝ કે લિયે ઉઠાતા હય.

ફાયદા: આમ તૌર પર તહજ્જુદ કા વક્ત જબ શુરૂ હોતા હય ઉસ વક્ત વહ બોલતા હય, ફિર જબ સુબ્હે સાદિક હોતી હય ઉસ વક્ત ભી બોલતા હય, મતલબ યહ હય કે વહ તો અચ્છાઈ કે

લિયે બોલતા હય; ઈસ લિયે ઉસકો બુરા ભલા નહીં કેહના ચાહિયે.

ઔર હદીષે પાક મેં આતા હય કે: મુર્ગ ફરિશ્તે કો દેખ કર બોલતા હય, ઔર ગધા યા કુત્તા શૈતાન કો દેખ કર ચિલ્લાતે હંય; ઈસ લિયે જબ ગધા યા કુત્તા ચિલ્લાએ તો

اَعُوْذُبِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ○

પઢના ચાહિયે ઔર જબ મુર્ગ કી આવાઝ સુનો તો અલ્લાહ તઆલા સે ખૈર (ભલાઇ) માંગની ચાહિયે.

(હદીષ કે ઈસ્લાહી મઝામીન: ૧૪/૨૯૪)

બહરહાલ! મુર્ગ કી ઈસ અઝાન કી આવાઝ પેહલે આસ્માન કે ફરિશ્તોં ને સુની ઔર વહાં લે જા કર પાંચોં શહેરોં કો ઉલટા કર દિયા ઔર ઝમીન પર ફેંક મારા.

પથ્થરોં પર મુજરિમોં કે નામ લિખે હુવે થે:

ફિર અલ્લાહ ને ઉન પર આસ્માન સે પથ્થર બરસાએ, ઉન પથ્થરોં પર મુજરિમોં કે નામ લિખે હુવે થે:

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ۙ مَّنْضُوْدٍ ﴿۸۲﴾ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ؕ وَمَا هِيَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ بِبَعِيْدٍ ﴿۸۳﴾

(સૂરએ હૂદ)

તર્જુમા: ઔર હમને ઉસ (બસ્તી) પર પકી હુઇ મિટ્ટી કે પથ્થર લગાતાર બરસાએ, ઉસ પર તુમ્હારે રબ કી તરફ સે (ખાસ) નિશાન લગે હુવે થે, ઔર વહ (બસ્તીયાં મક્કા કે) ઝાલિમોં સે કુછ દૂર ભી નહીં હંય.

ઉન પથ્થરોં પર નામ ભી લિખા હુવા થા કે ફુલાં પથ્થર

ફુલાં ઝાલિમ કો ઔર ફુલાં પથ્થર ફુલાં નાફરમાન કો લગેગા.

આજ તક વહ પથ્થર વહાં બતાએ જાતે હંય, જો અઝાબ કે તૌર પર અલ્લાહ તઆલા ને બરસાએ થે, ઔર પૂરે ઈલાકે મેં કાલા કાલા પાની હો ગયા, કાલે પાની કા સમુંદર બન ગયા, પૂરા ઈલાકા, પૂરા મુલ્ક, પાંચ શહેર અલ્લાહ ને કયામત તક ખત્મ કર દિયે.

જબ મેં વહાં ગયા તો જુમ્આ કા દિન થા, 'મૂતા' મેં જહાં સહાબા રદિ. શહીદ હુવે થે ઉનકી કબર કે નઝદીક એક મસ્જિદ હય, વહાં હમને જુમ્અહ કી નમાઝ પઢી.

અઝાબ કી વજહ સે આજ ભી ખોફ કા માહોલ:

નમાઝ કે બાદ ઉસ અઝાબવાલે ઈલાકે મેં ગયા, રોઝે કે સાથ હૂં, કસમ ખા કર કેહતા હૂં, મેરી દીની બેહનો! જબ હમારી ગાડી ઉસ ઈલાકે મેં દાખિલ હો રહી થી તો આજ ભી અઝાબ કા ઔર ઘબરાહટ કા માહોલ વહાં ખુલ્લમખુલ્લા નઝર આતા હય; હાલાંકે હઝારોં સાલ હો ગએ.

નોટ: સફર કે તફસીલી હાલાત 'દેખી હુઇ દુનિયા' કે તીસરે ભાગ મેં પઢીયે.

અલ્લાહ ને ઇમાનવાલોં કો બચા લિયા:

અલ્લાહ તઆલા ને ઈર્શાદ ફરમાયા થા કે: અય નબી! હમ ઈમાનવાલોં કો ઔર આપકે ખાનદાન મેં સે જો ઈમાન લાએ ઉનકો અઝાબ સે બચાએંગે; લેકિન આપકી બીવી જો નાફરમાન હય ઉસ પર અલ્લાહ કા અઝાબ આએગા.

فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٧٠﴾ اِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٧١﴾

તર્જુમા: સો હમને ઉન (લૂત અલ.) કો ઔર ઉનકે સબ ઘરવાલોં કો નજાત દી; સિવાયે એક બુઢિયા કે જો પીછે રેહજાનેવાલોં મેં શામિલ રહી. (યઅની હઝરત લૂત અલ. કી બીવી જો ઇમાન નહીં લાઇ).

અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત લૂત અલ. કો ફરમાયા: જિસકા ખુલાસા હય: અય નબી! જબ આધી રાત હો જાએ તો આપ અપની લડકીયોં કો અપની ફેમેલીવાલોં કો ઔર ઇમાનવાલોં કો લે કર નિકલ જાના, હમ સુબ્હ સુબ્હ ઉન પર અઝાબ ભેજનેવાલે હંય.

નાફરમાન બીવી કો હલાક કર દિયા:

હઝરત લૂત અલ. આધી રાત કો નિકલે, કુછ રિવાયતોં મેં આતા હય કે હઝરત લૂત અલ. કી બીવી ને સાથ ચલને સે હી ઇન્કાર કર દિયા થા કે મેં તો યહીં રહૂંગી:

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٧١﴾

કુર્આન કી ઇસ આયત સે પતા ચલતા હય કે ઉસને જાને સે હી ઇન્કાર કર દિયા, અલ્લાહ! અલ્લાહ! કૈસી બીવી કે અપને શોહર કે સાથ નહીં ગઇ, ઝાલિમોં કે સાથ રહી, તો અલ્લાહ ને ઉસ બીવી કો ભી અઝાબ સે હલાક કર કે ખત્મ કર દિયા.

કુછ રિવાયતોં મેં હય કે અલ્લાહ કે નબી કો દિખાને કે લિયે થોડા સા સાથ ચલી; લેકિન અલ્લાહ ને હુક્મ દિયા થા કે સબ આગે દેખ કર ચલેં, કોઇ પીછે મુડ કર ન દેખેં; લેકિન જબ રાત કે આખરી હિસ્સે મેં અલ્લાહ કા અઝાબ શુરૂ હુવા, ઔર અઝાબ કી વજહ સે ભયાનક, ડરાવની, ખતરનાક આવાઝ

નિકલને લગી, તો ઉસ બીવી ને અપની કોમ કી મુહબ્બત મેં પીછે મુડ કર દેખા, ઉસને કહા: હાય મેરી કોમ! ઉસને અલ્લાહ કે હુક્મ પર ધ્યાન નહીં દિયા, ઉસને અપની કોમ ઔર ઝાલિમોં સે મુહબ્બત કા ઇઝહાર કિયા.

મેરી દીની બેહનો! ઉસી વક્ત આસ્માન સે એક પથ્થર આયા, ઔર ઉસકે સર પર લગા, ઔર વહીં પર અલ્લાહ ને ઉસકો હલાક કર દિયા, આજ ભી જહાં ઉસ કોમ પર અઝાબ આયા થા, ઉસસે કુછ પેહલે એક જગા ઔરત કી શકલ મેં પથ્થર કા પુતલા બના હુવા હય, જબ હમ વહાં પહોંચે તો એક અરબ ગાઇડ હમારે સાથ થા, મેં ને ઉસકો પૂછા તો ઉસને વહાં પર ગાડી રૂકવાઇ, ઔર કેહને લગા: દેખો! યહ પથ્થર કા જો પુતલા બના હુવા હય, યહ હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કા બતલાતે હંય કે વહ નાફરમાન બીવી જિસને નબી કે સાથ ગદ્દારી કી, નબી કે સાથ ચલી, લેકિન અલ્લાહ કી નાફરમાની કર કે પીછે દેખને લગી, તો અલ્લાહ કે હુક્મ સે યહાં આસ્માન સે એક પથ્થર ઉસકે ઉપર પર ફેંકા ગયા, વહ ઉસકો લગા ઔર વહ વહીં હલાક હો ગઇ.

મેરી દીની બેહનો! હંમેશા નેક કામ મેં મદદ કરો, કભી બુરે કામ મેં મદદ મત કરો; વરના ઝાલિમોં પર જો અઝાબ આતા હય વહ અઝાબ મદદ કરનેવાલોં પર ભી આતા હય.

નબી કે સાથ રેહને કી કદર ન કી તો અઝાબ ને આ પકડા:

કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوا امْرَاَتَ نُوْحٍ وَّامْرَاَتَ لُوْطٍ ؕ كَانَتَا تَحْتَ

عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتٰهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا
وَّقِيْلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِيْنَ ﴿۱۰﴾

તર્જુમા: અલ્લાહ તઆલા ને કાફિરોં કે લિયે નૂહ (અલ.) કી બીવી કી ઔર લૂત (અલ.) કી બીવી કી હાલત બયાન ફરમાઇ હય, યહ દોનોં (બીવીયાં) હમારે દો ખાસ નેક બંદોં કે નિકાહ મેં થીં, ફિર ઇન દોનોં ને ઇન દોનોં (શોહરોં) કે સાથ બેવફાઇ કી, તો વહ દોનોં (નેક બંદે) અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ કે મુકાબ્લે મેં ઇન દોનોં (બીવીયોં) કો કુછ ભી કામ નહીં આ સકે, ઔર ઇન ઔરતોં કો હુક્મ દિયા ગયા કે દૂસરે (જહન્નમ મેં) જાનેવાલે લોગોં કે સાથ તુમ દોનોં ભી જહન્નમ મેં દાખિલ હો જાઓ.

હઝરત લૂત અલ. કી બીવી ઔર હઝરત નૂહ અલ. કી બીવી દોનોં ને અલ્લાહ કે નબી કે સાથ નિકાહ કી કદર નહીં કી, ઔર નબી કે ઘર મેં રેહ કર કુફ્ર કિયા ઔર ગુનાહ કે કામ મેં મદદ કી, તો અલ્લાહ ને દુનિયા મેં ભી ઉનકો અઝાબ દિયા, ઔર કયામત કે દિન ભી અલ્લાહ તઆલા ઉનકો જહન્નમ મેં દાખિલ કરેંગે; હાલાંકે નબી કી બીવી થી, ફિર ભી જહન્નમ મેં જાએગી.

દૂસરી બાત આયત મેં ખાસ લફ્ઝ આયા હય "فَخَانَتٰهُمَا" દોનોં નબી કી બીવીયોં ને ખિયાનત કી, યઅની નબી કી રાઝ કી બાતેં લોગોં કો જા કર બતા દી.

ઇસ જગા રૂક કર મેં આપકો મસ્અલા સમઝા દૂં કે મિયાં

બીવી કે બીચ મેં જો સિક્રેટ (Sicrate) બાતેં હોતી હંય ઉસકો દૂસરોં કો બતલાના હરામ હય, કભી ઇસ ગુનાહ મેં મત પડના, બેડરૂમ કી બાતેં બહાર બતાઇ નહીં જાતી.

જો નસીહત નહીં માનતા ઉસકે દિલ પર કાટ લગ જાતા હયઃ

યહ બાત ભી યાદ રહે કે ઇન્સાન જબ ગુનાહ કરતા હય તો લોગ ઉસકો સમઝાએં, નસીહત કરેં ઔર વહ તૌબા કર લેવે તો અલ્લાહ તઆલા ગુનાહ કો માફ કર દેતે હંય; લેકિન ન સમઝે ઔર ગુનાહ ન છોડે તો ગુનાહ કી આદત પડ જાતી હય, ઔર ગુનાહ કી આદત ઐસી હો જાતી હય કે એક વક્ત ઐસા આતા હય કે દિલ પર કાટ લગ જાતા હય ઔર ફિર કોઇ નસીહત ઉસકે દિલ મેં ઉતરતી નહીં હય, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંયઃ

كَلَّا بَلْ ۜ رَانَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۴﴾

હરગિઝ નહીં; બલ્કે ઉનકે દિલોં પર જો કામ વહ કરતે હંય ઉસને કાટ ચઢા દિયા હય.

યઅની ગુનાહ કરતે કરતે ઉનકે દિલ પર ઐસા કાટ લગ ગયા કે કોઇ નસીહત દિલ મેં નહીં ઉતરતી, અલ્લાહ ઐસી બુરી હાલત સે હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

નસીહત માન લિયા કરો; ઇસ લિયે કે નહીં માનોગે તો ગુનાહ કરતે કરતે કભી દિલ પથ્થર જૈસા બન જાતા હય, ફિર તૌબા કી તૌફીન નહીં હોતી, અલ્લાહ ઐસી બુરી હાલત સે હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

એક ખાસ હદીષઃ

એક ખાસ બાત ઈસ બયાન કે ખત્મ પર આપકો બતા દૂં, હદીષ મેં આતા હય, મુસ્લિમ શરીફ મેં યહ રિવાયત મૌજૂદ હય, હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયાઃ તીન તરહ કે ઈન્સાન ઐસે હંય કે અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન ઉનકે સાથ બાત ભી નહીં કરેંગે, અલ્લાહ ઉનકો સઝા દે કર ગુનાહોં સે પાક ભી નહીં કરેંગે ઔર અલ્લાહ ઉનકી તરફ રહમત કી નઝર સે નહીં દેખેંગે, યહ તીન લોગ યહ હંયઃ

(૧) જો બૂઢા મર્દ યા બૂઢી ઔરત ગુનાહ કે કામ કરે, ખાસ તૌર પર હદીષ મેં ઝિના કા લફઝ આયા હય.

કભી ઐસા હો જાતા હય કે બૂઢાપે કી ઉમ્ર મેં ભી ગુનાહ નહીં છૂટતે હંય, યહ ચીઝ બડી ખતરનાક બાત હય, કભી હમારી દીની બેહનેં બડી ઉમ્ર કી હો ગઈ; લેકિન ગીબત, હસદ, તાને દેના, ટોન મારના, બોહતાન લગાના, ઔર ઈસી તરહ દૂસરોં કો સતાના, પરેશાન કરના, ચાહે બહૂ કો પરેશાન કરના હો યા દૂસરે કિસી અપને રિશ્તેદાર કો પરેશાન કરના હો, બૂઢાપા આને કે બાદ ભી આદત નહીં છૂટતી હય.

યાદ રખો! બૂઢાપે મેં તો બડે સે બડે ગુનાહ છોડ કર આખિરત કી તૈયારી કરની હોતી હય, બૂઢાપા ઔર ગુનાહ યહ બડી ખતરનાક ચીઝ હય.

(૨) બાદશાહ હો કર જૂઠ બોલે.

હમ યહ કેહ સકતે હંય કે જો બડે લીડર હો કર જૂઠ બોલેં, આજ બડે બડે દીનદાર કેહલાનેવાલે ખાનદાન કે ઝિમ્મેદાર મર્દ,

દીનદાર કેહલાનેવાલી ઔરત ભી જૂઠ બોલતી હય.

(૩) ઐસા ફકીર જો તકબ્બુર કરે.

ફકીરી હય, ગરીબી હય ફિર ભી તકબ્બુર કરે, ઇન તીન લોગોં કે બારે મેં હદીષ મેં આયા હય કે અલ્લાહ ઉનકો માફ નહીં કરેંગે, રહમત કી નઝર સે નહીં દેખેંગે, સઝા દે કર ઉનકો પાક નહીં કરેંગે.

અલ્લાહ તઆલા ઐસી બુરી હાલત સે હમ સબ કી હિફાઝત ફરમાએ, હઝરત લૂત અલ. કી બીવી કા યહ વાકિઅહ બડા ઇબ્રત ઔર નસીહત કા હય, અલ્લાહ હમ સબ કી દુનિયા ઔર આખિરત મેં અઝાબ સે હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

૪

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત ઝૈનબ બિન્તે જહશ રદિ. કા વાકિઅહ

ઇસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* દીની બેહનો! રમઝાન કી આજ કી ઇસ મુબારક મેહફિલ મેં આપકો મેં બતલાતા હૂં કે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે સાથ હુઝૂર સલ. કા નિકાહ હુવા, ઇસ નિકાહ મેં હુઝૂર સલ. ને સબસે બડા વલીમા કિયા, હુઝૂર સલ. કી ઇતની સારી શાદિયાં હુઇ; લેકિન ઇતના બડા વલીમા હુઝૂર સલ. ને કભી નહીં કિયા, જિતના બડા વલીમા હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે સાથ નિકાહ મેં કિયા થા.

કિતના બડા વલીમા કિયા?

ઝરા દિલ ખોલ કર હિમ્મત ઔર અમલ કી નિય્યત સે સુનો! હુઝૂર સલ. ને એક બકરી ઝબહ ફરમાઇ, યહ અલ્લાહ કે નબી સલ. કે ઘર કા સબસે બડા વલીમા થા.

ઝરા સોચો! એક બકરી મેં કિતને લોગ ખા સકતે હંય?

કુછ રિવાયતોં સે અંદાઝા હોતા હય કે ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ સો આદમિયોં ને ખાના ખાયા હોગા.

આગે સુનો! હુઝૂર સલ. કી એક હી કુંવારી બીવી હઝરત આઇશા રદિ. હંય, ઉનકે સાથ જબ નિકાહ હુવા તો વલીમે મેં સિર્ફ એક દૂધ કા પ્યાલા થા, એક અન્સારી કે ઘર સે દૂધ કા પ્યાલા આયા ઔર વહી હુઝૂર સલ. ને સબકો પિલા દિયા, યહ હમારે નબી કા વલીમા હય, યહ સબસે છોટા વલીમા હય.

અબ નિય્યત કર કે ઉઠો કે ઇન્શાઅલ્લાહ! હમારે ઘર મેં સબસે બડે વલીમે મેં ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ એક બકરી કટેગી, ઇસસે ઝિયાદહ નહીં, અલ્લાહ હમકો સાદગી કે સાથ નિકાહ કી ઔર છોટે છોટે વલીમોં કી તૌફીક નસીબ ફરમાવે, આમીન.

૪

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત ઝૈનબ બિન્તે જહશ રદિ. કા વાકિઅહ

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ نَحۡمَدُهٗ وَنَسۡتَعِيۡنُهٗ وَنَسۡتَغۡفِرُهٗ وَنُؤۡمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيۡهِ وَنَعُوۡذُ بِاللّٰهِ مِنۡ شُرُوۡرِ اَنۡفُسِنَا وَمِنۡ سَيِّاٰتِ اَعۡمَالِنَا مَنۡ يَّهۡدِهِ اللّٰهُ فَلَامُضِلَّ لَهٗ وَمَنۡ يُّضۡلِلۡهُ فَلَاهَادِیَ لَهٗ وَنَشۡهَدُ اَنۡ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحۡدَهٗ لَاشَرِیۡکَ لَهٗ وَنَشۡهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ شَفِيۡعَنَا وَحَبِيۡبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوۡلَانَا مُحَمَّدًا عَبۡدُهٗ وَرَسُوۡلُهٗ صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَبَارَکَ وَتَعَالٰی عَلَيۡهِ وَعَلٰی اٰلِهٖ وَاَصۡحَابِهٖ وَذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهۡلِ بَيۡتِهٖ وَاَهۡلِ طَاعَتِهٖ وَبَارَکَ وَسَلَّمَ تَسۡلِيۡمًا کَثِيۡرًا کَثِيۡرًا... اَمَّا بَعۡدُ!

فَاَعُوۡذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيۡطٰنِ الرَّجِيۡمِ ○ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○

وَمَا كَانَ لِمُؤۡمِنٍ وَّلَا مُؤۡمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُوۡلُهٗۤ اَمۡرًا اَنۡ يَّكُوۡنَ لَهُمُ الۡخِيَرَةُ مِنۡ اَمۡرِهِمۡ ؕ وَمَنۡ يَّعۡصِ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِيۡنًا ؕ ۳۶ وَاِذۡ تَقُوۡلُ لِلَّذِىۡۤ اَنۡعَمَ اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَاَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِ اَمۡسِكۡ عَلَيۡكَ زَوۡجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخۡفِىۡ فِىۡ نَفۡسِكَ مَا اللّٰهُ مُبۡدِيۡهِ وَتَخۡشَى النَّاسَ ۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنۡ تَخۡشٰٮهُ ؕ فَلَمَّا قَضٰى زَيۡدٌ مِّنۡهَا وَطَرًا زَوَّجۡنٰكَهَا لِكَىۡ لَا يَكُوۡنَ عَلَى الۡمُؤۡمِنِيۡنَ حَرَجٌ فِىۡۤ اَزۡوَاجِ اَدۡعِيَآئِهِمۡ اِذَا قَضَوۡا مِنۡهُنَّ وَطَرًا ؕ وَكَانَ

(સૂ. અહઝાબ) أَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٣٧﴾

صدق الله مولانا العظيم وصدق رسوله النبی الكريم ونحن علٰی ذٰلک من الشّاہدين والشّاکرين والحمد للّٰہ رب العالمين۔

તર્જુમા: ઔર જબ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કિસી બાત કા ફેસ્લા કર દેવેં તો કિસી ઈમાનવાલે મર્દ ઔર ઈમાનવાલી ઔરત કો અપને મામલે મેં કોઇ ઇખ્તિયાર બાકી નહીં રેહતા ઔર જો શખ્સ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ કી નાફરમાની કરતા હય યકીનન વહ ખુલી ગુમરાહી મેં પડ ગયા. [૩૬] (અય નબી!) જિસ આદમી (યઅની ઝૈદ રદિ.) પર અલ્લાહ તઆલા ને એહસાન કિયા ઔર તુમને ભી એહસાન કિયા, ઉસસે તુમ ફરમા રહે થે કે તુમ અપની બીવી (યઅની ઝૈનબ રદિ.) કો અપને નિકાહ મેં રેહને દો, ઔર તુમ અલ્લાહ સે ડરો, ઔર (અય નબી!) તુમ અપને દિલ મેં વહ બાત છુપા રહે થે જિસકો અલ્લાહ તઆલા ઝાહિર કરને હી વાલે થે ઔર તુમ લોગોં (કિ તાને) સે ડર રહે થે; હાલાંકે અલ્લાહ તઆલા સે ઝિયાદહ ડરના ચાહિયે, ફિર જબ ઝૈદ ને ઉસ ઔરત સે અપની ઝરૂરત પૂરી કર લી, તો હમને ઉસ (ઝૈનબ રદિ.) સે તુમ્હારા નિકાહ કરા દિયા; તાકે ઈમાનવાલોં કે લિયે અપને મુંહ બોલે (યઅની લેપાલક) બેટોં કી બીવીયોં સે નિકાહ કરને મેં કોઇ પરેશાની (યઅની ગુનાહ, હરજ) ન રહે, જબ કે ઉન લે પાલકોં ને ઉનસે (તલાક દે કર) તઅલ્લુક ખત્મ કર દિયા હો ઔર અલ્લાહ તઆલા કા હુકમ તો પૂરા હો કર હી રેહનેવાલા થા. [૩૭]

યહ કુર્આન મજીદ કે બાવીસમેં પારે કી સૂરએ અહઝાબ કી આયતેં આપકે સામને તિલાવત કી, ઇન આયતોં મેં એક બહોત હી નેક ઔર પાકીઝા ઔરત કા વાકિઅહ અલ્લાહ તઆલા ને બયાન ફરમાયા હય, ઔર ઇન આયતોં મેં ઉસ નેક ઔર પાકીઝા ખાતૂન કી પેહલી ઔર દૂસરી શાદી કા વાકિઅહ અલ્લાહ તઆલા ને ઝિક્ર ફરમાયા હય.

હઝરત ઝૈદ બિન હારિષા રદિ.

એક સહાબી હંય, જિનકા નામ 'હઝરત ઝૈદ રદિ.' હય, યહ ગુલામ થે, નબીએ કરીમ સલ. ને ઉનકો ઉક્કાઝ કે બાઝાર સે ખરીદા ઔર આઝાદ કર કે ઉનકો અપના બેટા બના લિયા થા, અરબી મેં ઉસકો 'મુતબન્ના' કેહતે હંય, ઉર્દૂ મેં 'લેપાલક' ઔર ઇંગ્લીશ મેં (adopt) કરના કેહતે હંય.

ઝમાનએ જાહિલિયત કી એક ગલત રસમ:

હઝરત ઝૈદ રદિ. કો નબીએ કરીમ સલ. ને લેપાલક બેટા બના લિયા થા, ઔર અરબ મેં એક કાનૂન થા કે અપને લેપાલક બેટે કો અપને સગે બેટે કે બરાબર સમઝતે થે, જિસ તરહ કોઇ આદમી અપને સગે બેટે કી બીવી સે યઅની બહૂ સે (ચાહે બેટે ને અપની બીવી કો તલાક દે દી હો યા બેટે કા ઇન્તિકાલ હો ગયા હો) નિકાહ નહીં કર સકતા, ઇસી તરહ અરબોં કે યહાં યહ બાત ભી મશહૂર થી કે અપને લેપાલક લડકે કી બીવી સે ભી નિકાહ નહીં હો સકતા.

લેપાલક બેટા સગા બેટા નહીં હય:

યહ ગલત બાત મશહૂર થી, અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન

મજીદ મેં ઇસ ગલત બાત કી ઇસ્લાહ ફરમાઇ કે: નહીં! હકીકી બેટા અલગ હય, હકીકી બેટે કી બીવી કે સાથ તો નિકાહ નહીં હો સકતા; લેકિન લેપાલક બેટે કી બીવી કે સાથ (અગર વહ તલાક દે દે યા વહ મર જાએ) નિકાહ હો સકતા હય, યહ બાત અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મજીદ કી એક આયત કે ઝરિયે સે ભી બયાન ફરમાઇ ઔર ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. સે અમલ કરવા કર લોગોં કે સામને અલ્લાહ ને ઉસકો ઝાહિર કરવાયા.

હઝરત ઝૈદ રદિ. કો હુઝૂર સલ. સે બડી મુહબ્બત થી, ઉનકે અબ્બા ઔર ચચા લેને કે લિયે આએ તો વહ નહીં ગએ, હુઝૂર સલ. હી કે પાસ રેહને કા ઉન્હોંને ફેસ્લા કિયા, વહ બડા અજીબો ગરીબ કિસ્સા હય, ઇન્શાઅલ્લાહ! ફિર કભી વહ આપકો સુનાએંગે.

નોટ: હઝરત ઝૈદ રદિ. કા પૂરા વાકિઅહ બંદે કા મુલ્કે શામ કા સફર નામા 'દેખી હુઇ દુનિયા' કે તીસરે હિસ્સે મેં પઢીયે.

ખૈર! હઝરત ઝૈદ રદિ. હુઝૂર સલ. કે લેપાલક બેટે થે, ઔર પૂરે મક્કા મેં લોગ ઉનકો 'ઝૈદ બિન મુહમ્મદ' કેહતે થે, યઅની ઝૈદ નબીએ કરીમ સલ. કે બેટે હંય, ફિર અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મેં યહ આયતે કરીમા નાઝિલ ફરમાઇ:

وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَآءَكُمْ اَبْنَآءَكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ
يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِى السَّبِيْلَ ۝ اُدْعُوْهُمْ لِاٰبَآئِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ
اللّٰهِ ۚ فَاِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْٓا اٰبَآءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِى الدِّيْنِ وَمَوَالِيْكُمْ ؕ
وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيْمَآ اَخْطَاْتُمْ بِهٖ ۙ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ ؕ

وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ (સૂ. અહઝાબ)

તર્જુમા: ઔર તુમ્હારે મુંહ બોલે બેટોં (લેપાલક) કો (સગા, હકીકી) બેટે નહીં બનાયા, યહ તો તુમ્હારી બાત હી બાત હય જો તુમ મુંહ સે કેહતે હો, ઔર અલ્લાહ તો સચ્ચી બાત કેહતે હંય, ઔર વહી સીધા રસ્તા બતલાતે હંય. [૪] તુમ ઉનકો ઉનકે (સગે) બાપોં કે નામ સે પુકારા કરો, યહી તરીકા અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક પૂરે ઈન્સાફ કા હય, ફિર અગર તુમકો ઉનકે (અસલી) બાપ માલૂમ નહીં હય તો વહ તુમ્હારે દીની ભાઈ ઔર તુમ્હારે દોસ્ત હંય, ઔર તુમ સે જો ભૂલ ચૂક હો જાએ ઉસકી વજહ સે તુમ પર કોઈ ગુનાહ નહીં હોગા; લેકિન જો કામ તુમ અપને દિલોં સે જાન બૂઝ કર કરોગે (ઉસમેં ગુનાહ હય) ઔર અલ્લાહ તઆલા તો બહોત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હંય.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ط

وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ۝ (સૂ. અહઝાબ)

તર્જુમા: મુહમ્મદ સલ. તુમ્હારે મર્દોં મેં સે કિસી કે (વંશવેલા કે હિસાબ સે) બાપ નહીં હંય; લેકિન વહ અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ હંય ઔર નબિયોં મેં સબસે આખરી નબી હંય, ઔર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો અચ્છી તરહ જાનતે હંય.

ઈસમેં બતલાયા ગયા કે: મુંહ બોલે બેટે હકીકી બેટોં કી

તરહ નહીં હય ઔર ઉનકી નિસ્બત હકીકી બાપ સે ખત્મ કર કે બન બેઠે બાપ કી તરફ કરના યહ નાઇન્સાફી હય.

યઅની લેપાલક કો સગે બેટે કી તરહ નહીં પુકારના ચાહિયે, ઔર ઉસસે પર્દા કરના ભી ઝરૂરી હોતા હય, યઅની કોઇ ઔરત કિસી કો અપના બેટા બના લે તો ઉસકી વજહ સે પર્દા ખત્મ નહીં હો જાતા; બલ્કે પર્દા કરના ઝરૂરી હય, ઔર ઉસકો મીરાષ મેં સે હિસ્સા નહીં મિલેગા.

ફિર લોગોં ને હઝરત ઝૈદ રદિ. કો "ઝૈદ બિન મુહમ્મદ" કેહના બંદ કર દિયા, ઔર અલ્લાહ કે કાનૂન કે મુતાબિક "ઝૈદ બિન હારિષા" ઉનકે અબ્બા કા જો અસલી નામ થા, ઉસી નામ સે પુકારના શુરૂ કર દિયા.

હઝરત ઝૈદ રદિ. કી એક ખાસ ફઝીલત:

અલ્લાહ તઆલા કિતને મહેરબાન હંય કે હઝરત ઝૈદ રદિ. કા નામ હુઝૂર સલ. કે સાથ મશ્હૂર હો ગયા થા; લેકિન જબ અલ્લાહ તઆલા ને મના કર દિયા તો અબ લોગોં ને ઝૈદ બિન હારિષા કેહના શુરૂ કર દિયા, તો હઝરત ઝૈદ રદિ. કી તસલ્લી કા સામાન કુર્આન મેં ઉનકે ઝિક્રે ખૈર કે ઝરિયે સે કિયા ગયા, પૂરે કુર્આન મજીદ મેં તમામ સહાબા રદિ. મેં સે સિર્ફ હઝરત ઝૈદ રદિ. કા નામ હી અલ્લાહ પાક ને સાફ લફ્ઝોં મેં ઝિક્ર કિયા હય:

فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ

યહ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉનકી તસલ્લી આ ગઇ, કે પૂરે કુર્આન મેં સહાબએ કિરામ રદિ. મેં સે અકેલે હઝરત ઝૈદ

રદિ. કા નામ આયા હય, કિસી ઔર સહાબી કા નામ પૂરે કુર્આન મેં નહીં આયા, યહ ઉનકી ખુસૂસિયત હય.

દૂસરે કિસી સહાબી કા નામ કુર્આન મેં નહી હયઃ

હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ. કા સહાબી હોના અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મેં બયાન કિયાઃ

ثَانِيَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا فِى الْغَارِ اِذْ يَقُوْلُ لِصَاحِبِهٖ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا ۚ

(સૂ. તૌબા)

તર્જુમાઃ જબ કે (આપ સલ.) દો આદમિયોં મેં સે દૂસરે થે, જિસ વક્ત વહ દોનોં ગાર મેં થે, જબ વહ (નબી) **અપને સાથી** (યઅની હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ.) સે યહ કેહ રહે થે કેઃ તુમ ગમ મત કરો, યકીન રખો! અલ્લાહ તઆલા હમારે સાથ હંય.

લેકિન હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ. કા નામ કુર્આન મેં નહીં હય.

માં આઇશા રદિ. કે લિયે કુર્આન મેં તકરીબન બીસ આયતેં અલ્લાહ ને ઉતારી, જો કિસ્સા મેં પેહલે આપકો સુના ચુકા હૂં; લેકિન કુર્આન મેં હઝરત આઇશા રદિ. કા નામ કહીં પર નહીં હય.

હઝરત ખવલા રદિ. કા વાકિઅહ પેહલે દિન આપકો સુનાયા થા, ઉનકે બારે મેં ભી કુર્આન મેં આયત ઉતરી, લેકિન ઉનકા નામ કુર્આન મેં નહીં હય.

તમામ સહાબા રદિ. મેં અકેલે હઝરત ઝૈદ રદિ. વહ સહાબી હંય જિનકા નામ અલ્લાહ ને કુર્આન મેં ઝિક્ર ફરમાયા.

યહ બહોત પ્યારા નામ હય, છોટા ભી હય, મીઠા ભી

હય; ઈસ લિયે કુર્આન મેં આયા હુવા યહ મુબારક નામ અલ્લાહ તૌફીક દે તો અપને બચ્ચોં કા નામ રખો, કુર્આનવાલા યહ મુબારક નામ ઈન્શાઅલ્લાહ! ઝિંદા હો જાએગા.

આપ સલ. ને ગુલામોં કે હુકૂક ભી બતલાયે હંય:

હઝરત ઝૈદ રદિ. ગુલામી મેં સે આઝાદ હુવે થે, યહ ગુલામી કા ધબ્બા ઉનકે સાથ લગા હુવા થા, હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કે મુબારક ઝમાને મેં ગુલામોં કો હકીર ઔર નીચા સમજા જાતા થા, લોગ ઉન પર ઝુલ્મ કરતે થે, રૂસ્વા કરતે થે, હુઝૂર સલ. ને દુનિયા મેં આ કર ગુલામોં કો હુકૂક દિલવાયે, ઈઝઝત દિલવાઈ.

દુનિયા કે ઇતિહાસ મેં એક અજીબ કામ: ગુલામ કા નિકાહ અપની એક આઝાદ ઇઝઝતવાલી રિશ્તેદાર ઔરત કે સાથ:

ઈસી ઈઝઝત કે કામોં મેં સે હુઝૂર સલ. ને એક ઐસા કામ કિયા કે ઈસ દુનિયા કે ઈતિહાસ મેં કિસી ને ઐસા કામ નહીં કિયા, વહ કામ યહ કિયા કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને ઉસ ગુલામ હઝરત ઝૈદ રદિ. કો આઝાદ કર કે ઉનકી શાદી અપની સગી ફૂફી કી લડકી કે સાથ કરવાઈ.

અરબ કા સબસે ઇઝઝતવાલા ખાનદાન:

હુઝૂર સલ. કા ખાનદાન યઅની કુરૈશ પૂરે અરબ મેં સબસે બડા ઈઝઝતવાલા ખાનદાન થા, ઔર ઉસમેં ભી બનૂ અબ્દુલ મુત્તલિબ યઅની હુઝૂર સલ. કે દાદા કા ખાનદાન યહ

તો સબસે નિરાલી ઇઝઝતવાલા, ઇતના ઉચે દરજે કા ખાનદાન થા; લેકિન હુઝૂર સલ. ને અપની ફૂફી કી લડકી કે સાથ હઝરત ઝૈદ રદિ. કા નિકાહ કરવાયા, ઔર વહ ગુલામોં કે લિયે ઇઝઝત કા દિન થા, ઇતના ઉચા નિકાહ હુઝૂર સલ. ને કરવાયા, વહ શાદી મેં આજ કી મજલિસ મેં સુનાતા હૂં.

નબીએ કરીમ સલ. કી એક ફૂફી થી, જિનકા નામ 'ઉમય્યા બિન્તે અબ્દુલ મુત્તલિબ' થા, ઉનકી એક લડકી થી જિનકા નામ 'ઝૈનબ બિન્તે જહશ' થા, નબીએ કરીમ સલ. ને સબસે પેહલે શાદી કા પૈગામ દિયા કેઃ મેં ઝૈદ કે સાથ ઉનકા નિકાહ કરાના ચાહતા હૂં.

એક આસાન મિષાલઃ

ચૂંકે ઉનકે ઉપર ગુલામી કા ધબ્બા થા, આપકો સમઝાને કે લિયે ઉસકી સિર્ફ મેં મિષાલ દેતા હૂં, આપકો કોઇ એસા કામ કરને કે લિયે નહીં કેહ રહા હૂં, પેહલે સે આપ બેફિક્ર રહિયે, જૈસે કે યહાં 'લીલોંગ્વે' મેં કોઇ બહોત હી અચ્છે અપને ઇન્ડીયન પાકિસ્તાની ફેમેલી મેં કિસી કો મેં યહ કહૂંઃ યહાં અફ્રીકન મેં સે કિસી કે સાથ તુમ્હારી લડકી કી શાદી કરા દો તો ઝાહિર બાત હય કે મુફ્તી સાહબ કા ઇકરામ અપની જગા પર; લેકિન કોઇ ભી શાદી કરાને તૈયાર નહીં હોગા, લોગ કહેંગે કે કોઇ ઔર બાત હો તો કહો, યહ આપ ને જો મશ્વરહ દિયા વહ મશ્વરહ ગલે મેં ઉતરતા નહીં હય કે હમારી લડકી ઔર કિસી અફ્રીકન કે સાથ શાદી કરા દેવેં, યહ નામુમ્કિન હય.

બિલ્કુલ ઇસી તરહ જબ નબીએ કરીમ સલ. ને પૈગામ

ભેજા તો હઝરત ઝૈનબ રદિ. ઔર ઉનકે ભાઇ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન જહશ રદિ. દોનોં કે દોનોં ને સાફ લફઝોં મેં મના કર દિયા કે: હમ ઝૈદ કે સાથ નિકાહ નહીં કરવાએંગે.

નબી કા હુક્મ માનના હર મુસલમાન કે લિયે ઝરૂરી હય; ચાહે સમઝ મેં ન આએ:

યહ બાત અલ્લાહ કો પસંદ નહીં આઇ, ઇસી લિયે અલ્લાહ તઆલા ને સૂરએ અહઝાબ કી યહ આયત નાઝિલ ફરમાઇ:

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَمْرًا اَنْ يَّكُوْنَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِيْنًا ۞

તર્જુમા: ઔર જબ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કિસી બાત કા ફેસ્લા કર દેવેં તો કિસી ઇમાનવાલે મર્દ ઔર ઇમાનવાલી ઔરત કો અપને મામલે મેં કોઇ ઇખ્તિયાર બાકી નહીં રેહતા, ઔર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી નાફરમાની કરતા હય, યકીનન વહ ખુલી ગુમરાહી મેં પડ ગયા.

દો બાતેં યાદ રખિયે! અગર નબીએ કરીમ સલ. કિસી બાત કા મશ્વરહ દેં તો વહ કામ કરો યા ન કરો, તુમ્હારી મરઝી કી બાત હય, જૈસે કે વહ બાંદી કી શાદીવાલા વાકિઅહ હય.

બાંદી તક હુઝૂર સલ. કે ફૈઝ સે મિષાલી ઝહીન બન ગઇ:

عن ابن عباسؓ قال كان زوج بريرة عبداً اسود يقال له مغيث كانى انظر اليه يطوف خلفها فى سكك المدينة يبكى و دموعه

تسيل على لحيته، فقال النبى ﷺ للعباس: لا تعجب من حب مغيث بريرة و من بغض بريرة مغيثا، فقال النبى ﷺ: لو راجعتيه!

فقالت يا رسول الله! تأمرنى؟

قال انما اشفع۔

قالت لا حاجة لى فيه۔ (مشكوة)

તર્જુમાઃ ઔર હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિ. કેહતે હંય કેઃ બરીરા રદિ. કા શોહર એક કાલે રંગ કા ગુલામ થા, જિસકો મુગીષ કહા જાતા થા, મેરી આંખોં કે સામને અબ ભી વહ મંઝર હય, જબ વહ બરીરા રદિ. કે પીછે પીછે મદીના કી ગલિયોં મેં રોતા ફિરતા થા ઔર ઉસકી આંખોં સે આંસૂ ટપક ટપક કર ઉસકી દાઢી પર ગિરતે થે, ચુનાન્ચે (એક દિન) આંહઝરત સલ. ને હઝરત અબ્બાસ રદિ. સે ફરમાયા કેઃ અબ્બાસ! કયા તુમ્હેં ઇસ પર તઅજ્જુબ નહીં કે મુગીષ, બરીરા કો કિતના ચાહતા હય, ઔર બરીરા મુગીષ સે કિતની નફરત કરતી હય?

ફિર આપ સલ. ને બરીરા રદિ. સે ભી ફરમાયાઃ કાશ તુમ મુગીષ રદિ. કે નિકાહ મેં ફિર આ જાતી!

બરીરા રદિ. ને અર્ઝ કિયા કેઃ યા રસૂલલ્લાહ! કયા આપ મુઝે (વાજિબ કી તરહ) ઇસકા હુકમ દે રહે હંય?

આપ સલ. ને ફરમાયા કેઃ બરીરા! મેં તો સિફારિશ કર રહા હૂં.

હઝરત બરીરા રદિ. ને કહાઃ ફિર મુઝે દોબારા ઉસકે

નિકાહ મેં આને કી ઝરૂરત નહીં.

હઝરત બરીરા રદિ. મદીના કે એક યહૂદી કી બાંદી થી, ઉસ યહૂદી ને નવ અવકિયા (ચાંદી કે સિક્કે) કે બદલે મેં ઉનકો મુકાતબ બનાયા થા, યઅની નવ અવકિયા ચાંદી દે દો તો મેં તુમકો આઝાદ કર દૂં.

હઝરત બરીરા રદિ. હઝરત આઇશા રદિ. કે પાસ મદદ કે લિયે આઈ, હઝરત આઇશા રદિ. ને ખૂદ ઉનકો ખરીદ લિયા ઔર આઝાદ કર દિયા.

હઝરત બરીરા રદિ. કા એક શોહર થા, જિસકા નામ મુગીષ થા, વહ ભી પેહલે ગુલામ થા, બાદ મેં વહ ભી આઝાદ હો ગયા, ઇસ સિલસિલે મેં હઝરત બરીરા રદિ. કો આઝાદી કા ઇખ્તિયાર મિલા, યઅની આઝાદ હોને કી વજહ સે તલાક કા ઇખ્તિયાર મિલા, ઉસીકા તઝકિરહ હદીષ મેં હય.

ઔર અગર હુઝૂર સલ. કિસી ચીઝ કા ફેસ્લા કર દેં તો ફિર કોઇ મુસલમાન ઉસકા ઇન્કાર કર હી નહીં સકતા, ઔર યહ શાદી (હઝરત ઝૈદ રદિ. કી હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે સાથ) કા મસ્અલા ભી હુઝૂર સલ. કા ફેસ્લા થા; ઇસ લિયે અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન કી ઇસ આયત મેં બતલા દિયા કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉનકે રસૂલ કા ફેસ્લા હય, શાદી કરવાની હોગી, અગર તુમ નાફરમાની કરોગે તો ખુલ્લમખુલ્લી ગુમરાહી હોગી.

નબી કે હુક્મ કે આગે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી બેમિષાલ કુર્બાની:

જબ કુર્આન કી આયત ઉતરી તો હઝરત ઝૈનબ રદિ. પર

કુર્બાન જાઇએ કે દિલ ચાહતા નહીં થા; લેકિન અલ્લાહ કા હુક્મ આયા તો ફોરન ખુશી ખુશી નિકાહ કે લિયે તૈયાર હો ગઇ, ઔર ઉનકે ભાઇ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન જહશ રદિ. ભી ખુશી સે તેયાર હો ગએ.

અલ્લાહ હમકો એૈસા જઝ્બા અતા ફરમાવે કે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ કે હુક્મ કો અગર વહ હમારી અપની મરઝી કે ખિલાફ હો તબ ભી માનનેવાલે બન જાવેં, આમીન.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. બિલ્કુલ ચાહતી નહીં થી, ઉનકે ભાઇ ભી ચાહતે નહીં થે; લેકિન જબ અલ્લાહ કા હુક્મ આયા, હુઝૂર સલ. કા ફેસ્લા આયા તો ઉન્હોંને અપના ફેસ્લા બદલ દિયા.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા મહેર:

ફિર નિકાહ હુવા, ઉસ નિકાહ મેં મહેર ભી ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. ને અપની તરફ સે દિયા; ચૂંકે ઝૈદ કો હુઝૂર સલ. અપના બેટા સમઝતે થે ઔર હઝરત ઝૈદ રદિ. ગરીબ થે, ગુલામી સે આઝાદ હુવે થે.

રિવાયતોં મેં આતા હય કે હુઝૂર સલ. ને મહેર મેં દસ દીનાર સોને (Gold) કે, સાંઠ દિરહમ ચાંદી (Silver) કે, એક જાનવર -સમઝો કે ગાડી- ઔર એક પૂરા જોડા, પચાસ મુદ આટા, દસ મુદ ખજૂરેં, ઇતની સારી ચીઝેં હુઝૂર સલ. ને મહેર મેં દી.

એક ગલત સોચ કી ઇસ્લાહ:

ઇસસે એક બાત યહ ભી સીખને કો મિલી કે હમ દુલ્હન કો જો ચીઝેં દેતે હંય, સબ ચીઝેં હદિયા (Gift) હી દેની ચાહિયે, મહેર કે તૌર પર દે દેની ચાહિયે, ખાલી ચઢાવા ઔર દૂસરી

કિસી નિય્યત સે નહીં દેના ચાહિયે કે નઉઝુ બિલ્લાહ! શાદી ટૂટ ગઇ તો વાપસ લે લેંગે, ઐસી ગલત નિય્યત સે નહીં દેના ચાહિયે, જૈસે આમ તૌર પર જણસ મેં ખાલી વાપરને દેને કી નિય્યત હોતી હય, બહૂ કો માલિક નહીં બનાતે, યહ સબ ચક્કર મેં નહીં પડના ચાહિયે, જો અલ્લાહ દે મહેર મેં ઔર હદિયા મેં વહ દે દો ઔર દિલ મેં અચ્છી નિય્યત રખો, શાદી નહીં ટૂટેગી, ઔર ઇન્શાઅલ્લાહ! સબ ખૈરિયત સે ચલતા રહેગા.

દોનોં કે દરમિયાન નોકઝોંકઃ

હુઝૂર સલ. ને ઇતની સારી ચીઝેં હઝરત ઝૈદ રદિ. કી તરફ સે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કો નિકાહ કે વક્ત મહેર મેં દી, શાદી હો ગઇ, ઝિંદગી ચલતી રહી; લેકિન દોનોં કે મિઝાજ (સ્વભાવ) આપસ મેં મિલતે નહીં થે, ચૂંકે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કુરૈશ કે ઉંચે ખાનદાન કી લડકી ઔર બહોત ખૂબસૂરત થી ઔર હઝરત ઝૈદ રદિ. ગુલામી મેં સે આઝાદ હુવે થે, રંગ ભી ઉનકા હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી તરહ નહીં થા; ઇસ લિયે જોડ નહીં હુવા ઔર ગાડી ઝિયાદહ આગે નહીં ચલી.

હઝરત ઝૈદ રદિ. કા તલાક કા ઇરાદા ઔર હુઝૂર સલ. કા મના કરનાઃ

હઝરત ઝૈદ રદિ. નબીએ કરીમ સલ. કે પાસ આતે ઔર કેહતે કેઃ હુઝૂર! યહ હુવા, યહ હુવા, અબ ઝૈનબ કે સાથ નિભાના મુશ્કિલ હો રહા હય.

ક્યૂંકે હઝરત ઝૈદ રદિ. કે લિયે હુઝૂર સલ. અબ્બા કી તરહ થે. આપ સલ. નસીહત કરતેઃ અય ઝૈદ! તુમ અપની બીવી

કો અપને પાસ ખૂબ અચ્છે તરીકે સે રખો, ઉનકે સાથ અચ્છે અખ્લાક સે પેશ આઓ, ઉસ પર સખ્તી ન કરો; ઈસ લિયે કે ઝૈનબ ને મેરી બાત માન કર તુમસે નિકાહ કિયા હય, અગર તુમ ઉસકો તલાક દે દોગે તો ઝૈનબ કો પૂરે ખાનદાન મેં શરમિંદગી હોગી.

દૂસરી બાત યહ ભી સમઝાના થા કે તલાક અલ્લાહ કી નઝર મેં બહોત બડી નારાઝગી કી ચીઝ હય; ઈસ લિયે તલાક સે બચના ચાહિયે.

હુઝૂર સલ. બરાબર સમઝાતે રહે, ચંદ દિન તક ગાડી ચલી; લેકિન આગે ઝિયાદહ દિન તક ઉનકા નિકાહ નિભ ન સકા, હઝરત ઝૈદ રદિ. નબીએ કરીમ સલ. કે પાસ આતે, અલ્લાહ ને વહ મંઝર કુર્આન મેં બયાન ફરમાયા હય:

وَاِذْ تَقُوْلُ لِلَّذِيْٓ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ

તર્જુમા: (અય નબી!) જિસ આદમી (યઅની ઝૈદ) પર અલ્લાહ તઆલા ને એહસાન કિયા ઔર તુમને ભી એહસાન કિયા ઉસસે તુમ ફરમા રહે થે કે તુમ અપની બીવી (યઅની ઝૈનબ) કો અપને નિકાહ મેં રેહને દો ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો.

અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય કે: જિસકે ઉપર અલ્લાહ ને એહસાન કિયા ઔર નબી ને ભી એહસાન કિયા: અલ્લાહ તઆલા ને એહસાન યહ કિયા કે હઝરત ઝૈદ રદિ. કો ઈમાન અતા ફરમાયા ઔર દૂસરા એહસાન યહ ફરમાયા કે: નબીએ કરીમ સલ. કે મુબારક હાથ પર ઈમાન લાએ, સહાબી બનને કી

સઆદત ઉનકો હાસિલ હુઇ.

બહરહાલ! હઝરત ઝૈદ રદિ. કો તો હુઝૂર સલ. ફરમાતે:

اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللهَ

ઝૈદ ચલાઓ, તુમ અપની બીવી કો અપને પાસ ખૂબ અચ્છે તરીકે સે રખો, ઔર ઉસકે સાથ અચ્છે અખ્લાક સે પેશ આઓ, ઉસ પર સખ્તી મત કરો, ઔર તલાક કે બારે મેં સોચો ભી મત; તલાક દેના મુનાસિબ નહીં હય, તુમ્હારી તબીઅત અગર ઝૈનબ સે લગતી નહીં હય, મિઝાજ મિલતા નહીં હય તો ભી સબ્ર કરો ઔર હક અદા કરો, હક મત મારો.

મિયાં બીવી કો એક દૂસરે સે દરગુઝર કરના ચાહિયે:

દીની બેહનો! આપકો ભી યહી નસીહત હય કે હો સકતા હય કે શોહર કે સાથ મિઝાજ ન મિલતા હો, તુમ્હારી પસંદ ઉસકી પસંદ અલગ હય; લેકિન ચલા લો, નિભા લો, દુનિયા કી ઝિંદગી હય કિતની! સાઠ, સિત્તેર (૬૦,૭૦) કે બીચ અલ્લાહ તઆલા ને ઇસ ઉમ્મત કો ઉમ્ર અતા ફરમાઇ હય, ફિર આગે જન્નત મેં મઝા હી મઝા હય; ઇસ લિયે મામૂલી મામૂલી બાત પર અપને શોહર કે હક અદા ન કરના મુનાસિબ નહીં હય, ઝિંદગી નિભા લેની ચાહિયે, તલાક અલ્લાહ કો પસંદ નહીં હય.

અલ્લાહ ને હુઝૂર સલ. કો બતલા દિયા થા કે ઝૈનબ સે તુમ્હારા નિકાહ હોગા:

દરમિયાન મેં એક બાત કે અલ્લાહ તઆલા ને નબીએ કરીમ સલ. કો બતલા દિયા થા કે ઝૈદ ઔર ઝૈનબ કી ગાડી ચલનેવાલી નહીં હય, તલાક હોનેવાલી હય, ઔર યહ બાત ભી

અલ્લાહ કી તરફ સે બતલા દી ગઇ થી કે: ઝૈનબ આપકી પાક બીવીયોં મેં શામિલ હોનેવાલી હય, યઅની આપકા નિકાહ ઉનસે ઝરૂર હોગા.

ઈસ લિયે કે ઇતને ઉંચે ઘરાને કી લડકી કી એક ગરીબ કે સાથ શાદી હુઇ, અબ તલાક હોગી તો તલાક કે બાદ ઉસકી દિલ જોઇ કે લિયે સબસે અચ્છી બાત યહી હોગી કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કે સાથ નિકાહ હો જાએ.

લેકિન હુઝૂર સલ. ઉસકો લોગોં કે સામને ઝાહિર કરતે નહીં થે; ઈસ લિયે કે ઝાહિર કરને મેં ગલત ફેહમી ફેલતી કે પૂરે અરબ મેં જો એક બાત મશ્હૂર થી કે લેપાલક બેટે કી બીવી સે નિકાહ નહીં હો સકતા, તો લોગ નબી કો બુરા ભલા કહેંગે કે: અપને લેપાલક બેટે કી બીવી કે સાથ નિકાહ કર લિયા; ઈસી લિયે હુઝૂર સલ. ઈસ બાત કો છુપા છુપા કર રખતે થે.

શરીઅત કા કોઇ મકસદ ફોત ન હો તો કિસી બાત કા છુપાના જાઇઝ હય:

યાદ રખો! જબ કોઇ ગલત ફેહમી પૈદા હુઇ હો ઔર લોગ તાના દેતે હોં તો ઐસે મોકે પર તાને સે બચને કે લિયે હમ કિસી બાત કો છુપાવે તો જાઇઝ હય; લેકિન યહ ઉસી વક્ત જાઇઝ હય જબ શરીઅત કા કોઇ મકસદ ફોત ન હોતા હો, અગર શરીઅત કા કોઇ કાનૂન છૂટ જાતા હો તો ફિર ઈસ બાત કો છુપાના નહીં ચાહિયે, ચાહે લોગ તાના દેં; લેકિન ઇસકે બાવજૂદ ભી શરીઅત પર અમલ કરના ચાહિયે, લોગોં કે તાને સે ઘબરાના નહીં ચાહિયે.

એક ખાસ મસ્અલા:

જિસ કામ કે કરને સે લોગોં મેં ગલત ફેહમી પૈદા હોતી હો ઔર લોગોં કે સિર્ફ તાને દેને કા ડર હો તો લોગોં કે દીન કી હિફાઝત ઔર ઉનકો તાને દેને કે ગુનાહ સે બચાને કી નિય્યત સે કિસી કામ કો છોડ દેના જાઇઝ હય, શર્ત સિર્ફ યહી હય કે વહ કામ ખૂદ શરઇ મકસદ મેં સે ન હો, ઔર કોઇ દીની હુકમ હલાલ ઔર હરામ કા ઉસસે મુતઅલ્લિક ન હો, અગરચે વહ કામ ખૂદ પસંદીદહ હો, જૈસે કા'બા શરીફ કી તઅમીર કા વાકિઅહ કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કી ચાહત થી કે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. ને જિસ તરહ કા'બા બનાયા થા આપ સલ. કા'બા કો વૈસા હી કર દેં, લેકિન આપને અપને ઇરાદે કો મોકૂફ રખા, ઔર કા'બા કી નઇ તઅમીર નહીં કી.

જબ કે હઝરત ઝૈનબ બિન્તે જહશ રદિ. વાલા મામલા એસા થા કે ઉસસે શરઇ મકસદ મુતઅલ્લિક થા, જાહિલિય્યત કી બુરી રસમ ઔર બાતિલ ખ્યાલ કો અમલ કર કે ખત્મ કરના થા, ઔર ઇસ બુરી રસમ કો ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. કી ઝાતે અકૂદસ સે મિટવાના થા.

દૂસરી તરફ લગતા એસા હય કે સૂરએ અહઝાબ કી શુરૂ કી આયત મેં અલ્લાહ તઆલા કા ઇસ મસ્અલે કો બયાન કર દેના, ઔર અલ્લાહ કે નબી કા ઉસ આયત કો લોગોં કો સિખા દેના, અલ્લાહ કે નબી સલ. ને ઉસકો કાફી સમઝા, ઔર અમલ કર કે ઇસ ગલત રસમ કો મિટાને કી તરફ આપકી તવજ્જુહ મુબારક નહીં ગઇ હોગી, ઇસ લિયે બાવજૂદ ઇલ્મ ઔર ઇરાદે કે

ઈસ બાત કો છુપાના ખૂદ મુનાસિબ સમઝા; ઈસ લિયે આયતે કરીમા મેં આપ સલ. કો ફરમાયા ગયા કે આપકી ઝાત સે અમલ કરવા કર ઈસ ગલત રસમ કી બુરાઈ કો બયાન કરવાના હય.

અમલ કર કે ગલત રસમ કો મિટાનાઃ

અલ્લાહ તઆલા નબીએ કરીમ સલ. કે ઝરિયે અમલ કરવા કર (precticali) ઝાહિર કરવાના ચાહતે થે કે લેપાલક જબ અપની બીવી કો તલાક દે દે તો નિકાહ હો સકતા હય, ઔર યહ હોનેવાલા હય, નબીએ કરીમ સલ. ને લોગોં કે તાને સે બચને કે લિયે ઈસ બાત કો છુપાયા.

ખૈર! એક દિન હઝરત ઝૈદ રદિ. આએ, ઔર નબીએ કરીમ સલ. કો કહા કેઃ હુઝૂર! આજ મેં ને અપની બીવી ઝૈનબ કો તલાક દે દી, બહોત સબ્ર કિયા, અબ મુઝસે બર્દાશ્ત નહીં હોતા.

હુઝૂર સલ. કા નિકાહ કા પૈગામ ખૂદ હઝરત ઝૈદ રદિ. લે કર ગએઃ

હઝરત અનસ બિન માલિક રદિ. કી રિવાયત મેં હય કે જબ તલાક કે બાદ ઈદ્દત પૂરી હો ગઈ, તો નબીએ કરીમ સલ. ને ખૂદ હઝરત ઝૈદ રદિ. કો બુલાયા ઔર કહા કેઃ તુમ ઝૈનબ કે પાસ જાઓ ઔર મેરી તરફ સે મેરે સાથ નિકાહ કા પૈગામ દો.

હઝરત ઝૈદ રદિ. કો ઈસ લિયે ભેજા; તાકે લોગોં કે સામને યહ વાઝેહ હો જાએ કે ઝૈદ ને યહ તલાક અપની ખુશી સે દી હય, કોઈ ઝબરદસ્તી તલાક દિલવા કર યહ નિકાહ નહીં હુવા હય.

હઝરત ઝૈદ રદિ. કા તકવા:

હઝરત ઝૈદ રદિ. નબીએ કરીમ સલ. કી તરફ સે શાદી કા પૈગામ લે કર ઝૈનબ રદિ. કે ઘર પહોંચે, દેખા તો ઝૈનબ રદિ. આટા ગુંદ રહી થીં, હઝરત ઝૈદ રદિ. બયાન કરતે હંય કે: જબ મેરી નઝર ઝૈનબ રદિ. પર પડી તો મેરે દિલ મેં ઉનકી અઝમત (બડાઇ) ઇસ કદર આઇ કે મેં ઉનકી તરફ નઝર ન કર સકા, ઔર ઘર કે દરવાઝે કી તરફ પીઠ કર કે ખડે હો ગયા.

કૈસી તકવા કી બાત કે ઉનકે દરવાઝે કી તરફ પીઠ કી; તાકે મુંહ આમને સામને ન હો; હાલાંકે અભી પર્દે કા હુક્મ નહીં આયા થા, યહ ઉનકે કામિલ તકવા કી બાત હય.

હઝરત ઝૈદ રદિ. ને જા કર ઝૈનબ રદિ. સે કહા કે: મેં નબીએ કરીમ સલ. કી તરફ સે હુઝૂર સલ. કે સાથ તુમ્હારી શાદી કા પૈગામ લે કર આયા હૂં.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા અજીબ જવાબ: મેં ઇસ્તિખારહ કરૂંગી:

હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને જૈસે હી યહ પૈગામ સુના તો કયા જવાબ દિયા? દીની બેહનો! અજીબ સુનને કે લાયક જવાબ હય, આપ અંદાઝા લગાઓ કે ઇતના અચ્છા પૈગામ આયા કે નબીએ કરીમ સલ. શાદી કરના ચાહતે હંય.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને કહા કે: મેં અભી કોઇ જવાબ નહીં દેતી, મેં અપને અલ્લાહ સે મશવરહ કરૂંગી, યઅની ઇસ્તિખારહ કરૂંગી ઔર ઇસ્તિખારહ કર કે મેં જવાબ દૂંગી.

હર કામ મેં પેહલે ઇસ્તિખારહ કર લેના ચાહિયે:

દીની બેહનો! યહી તરતીબ હય કે કોઇ ભી શાદી કા પૈગામ આવે, કિતના હી અચ્છા લડકા હો; લેકિન પેહલે ઇસ્તિખારહ કરો, કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢١٦﴾ (સૂ. બકરહ)

તર્જુમા: ઔર ઐસા હો સકતા હય કે એક ચીઝ કો તુમ પસંદ ન કરો; હાલાંકે વહ ચીઝ તુમ્હારે લિયે અચ્છી હો, ઔર યહ ભી મુમ્કિન હય કે તુમ એક ચીઝ કો પસંદ કરો; હાલાંકે વહ ચીઝ તુમ્હારે લિયે બુરી હો, ઔર (હર ચીઝ કી હકીકત) અલ્લાહ તઆલા જાનતે હંય ઔર તુમ લોગ જાનતે નહીં હો.

ઇસ લિયે ઇસ્તિખારહ કર કે હી જવાબ દેના ચાહિયે.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને જવાબ દિયા કે: મેં ઇસ્તિખારહ કરૂંગી ઉસકે બાદ જવાબ દૂંગી, ચુનાન્ચે ઉનકે ઘર મેં એક છોટી સી મસ્જિદ થી, યઅની નમાઝ પઢને કી જગા, વહાં ગઇ ઔર ઇસ્તિખારહ કિયા.

ઇસ્તિખારહ કરને કા ઇન્આમ: ખૂદ અલ્લાહ તઆલા ને આસ્માનોં પર નિકાહ કરવાયા:

અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ્તિખારહ કિયા થા, અલ્લાહ કો ઉનકા યહ જવાબ બહોત પસંદ આયા કે: મેં અપને માં બાપ સે નહીં પૂછૂંગી, ભાઇ બહન સે નહીં પૂછૂંગી, કિસી સે નહીં પૂછૂંગી;

ચૂંકે પેહલી મરતબા ભાઇ કો પૂછા થા, ઉસને મના કિયા થા, ખૂદ ભી મના કર રહી થી; ઇસ લિયે અબ સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા હી સે ઇસ્તિખારહ કરના હય.

ચુનાન્ચે અલ્લાહ તઆલા ને ખૂદ આસ્માનોં પર ફરિશ્તોં કી હાઝરી મેં હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા નબીએ કરીમ સલ. કે સાથ નિકાહ કરા દિયા, કિતની ખુશનસીબ ઔરત હય!!!

ઔર યહ બાત ખૂદ અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મેં બયાન ફરમાઇઃ

فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُوْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ فِيْٓ اَزْوَاجِ اَدْعِيَاۗىِٕهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۭ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ۝۳۷ (સૂ. અહઝાબ)

ફિર જબ ઝૈદ ને ઉસ ઔરત સે અપની ઝરૂરત પૂરી કર લી, તો હમને ઉસસે તુમ્હારા નિકાહ કરા દિયા; તાકે ઇમાનવાલોં કે લિયે અપને મુંહ બોલે (યઅની લેપાલક) બેટોં કી બીવીયોં સે નિકાહ કરને મેં કોઇ પરેશાની (યઅની ગુનાહ, હરજ) ન રહે, જબ કે ઉન લે પાલકોં ને ઉનસે (તલાક દે કર) તઅલ્લુક ખત્મ કર દિયા હો, ઔર અલ્લાહ તઆલા કા હુક્મ તો પૂરા હો કર હી રેહનેવાલા થા.

ફિર બાદ મેં દુનિયા મેં એ'લાન કરને કે વાસ્તે ભી નિકાહ હુવા; ચુનાન્ચે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે ભાઇ અબૂ અહમદ ઇબ્ને જહશ કી હાઝરી મેં નબીએ કરીમ સલ. કા ઝમીન પર ભી નિકાહ હુવા; તાકે સબ લોગોં મેં એ'લાન હો જાએ, ઔર ઉસ નિકાહ મેં ચાર સો દિરહમ મહેર તય કિયા ગયા.

ઉસ નિકાહ કે વક્ત હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી ઉમ્ર તકરીબન પેંતીસ (૩૫) સાલ કી થી.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા શુક્ર કા સજદહઃ

ચુનાન્ચે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કો ખબર પહોંચી કે મેરા નિકાહ નબીએ કરીમ સલ. સે હો ગયા તો ફોરન ઝમીન પર ગિર ગઇ, ઔર અલ્લાહ કે સામને શુક્રિયહ કા સજદહ કિયા, અલ્લાહુ અકબર!

અલ્લાહ કોઇ ભી નેઅ્મત દેવે, અચ્છી જગા રિશ્તા કરા દે, અચ્છી જગા શાદી કરા દે તો ઉસ પર ભી શુક્રિયહ કી નમાઝ પઢની ચાહિયે, શુક્રાને કા સદકા કરના ચાહિયે.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા નામ બદલનાઃ

ઉસકે બાદ ઉનકી નબીએ કરીમ સલ. કે યહાં રૂખ્સતી હુઇ, હુઝૂર સલ. હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે પાસ પહોંચે તો સબસે પેહલે હુઝૂર સલ. ને ઝૈનબ રદિ. સે પૂછા કેઃ તુમ્હારા નામ કિયા હય?

હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને કહાઃ બર્રહ.

ઉસ વક્ત ઉનકા નામ બર્રહ થા, બર્રહ કા મતલબ હય 'જો ગુનાહ સે બિલ્કુલ પાક સાફ હો'.

હુઝૂર સલ. ને ફરમાયા કેઃ યહ નામ ઠીક નહીં હય, ઔર હુઝૂર સલ. ને ઉનકા નામ બદલ દિયા ઔર કહા કેઃ આજ સે તુમ્હારા નામ બર્રહ નહીં હોગા, આજ સે તુમ્હારા નામ ઝૈનબ હોગા.

હુઝૂર સલ. કી મુબારક બીવીયોં મેં, ઉમ્મત કી માઓં મેં

દો ઝૈનબ હંયઃ

એક હઝરત ઝૈનબ બિન્તે જહશ રદિ. જો હુઝૂર સલ. કી સગી ફૂફી કી લળકી થી.

દૂસરી હઝરત ઝૈનબ બિન્તે ખુઝયમા રદિ.

શોહર અપની બીવી કે બુરે નામ કો બદલ સકતા હય, ઔર નયા લકબ ભી દે સકતા હયઃ

ખૈર! હુઝૂર સલ. ને ઉનકા નામ મુબારક બદલ દિયા, ઇસસે યહ બાત માલૂમ હુઇ કે શોહર અપની બીવી કે લિયે પુરાને નામ મેં અગર કોઇ ખરાબી દેખે તો ઉસકો બદલ કર કોઇ અચ્છા નામ રખ સકતા હય.

નામ કે અલાવહ કોઇ મુહબ્બત ભરા લકબ ભી શોહર અપની બીવી કે લિયે રખ સકતા હય, જૈસે કે હદીષ મેં આતા હય કે નબીએ કરીમ સલ. હઝરત આઇશા રદિ. કો "હુમયરા" ફરમાયા કરતે થે, નામ તો આઇશા હી રેહને દિયા; ચૂંકે અચ્છા નામ થા; લેકિન એક મુહબ્બત ભરા નામ હુઝૂર સલ. ને દૂસરા બના લિયા, જિસકો લકબ કેહતે હંય, ઔર હુઝૂર સલ. હઝરત આઇશા રદિ. કો હુમયરા કેહ કર પુકારા કરતે થે, યહ પ્યાર મુહબ્બત કી બાત હય.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કા સબસે બડા વલીમાઃ

નબીએ કરીમ સલ. ને રૂખ્સતી કે બાદ એક વલીમા ભી કિયા.

દીની બેહનો! રમઝાન કી આજ કી ઇસ મુબારક મેહફિલ મેં આપકો મેં બતલાતા હૂં કે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે સાથ હુઝૂર સલ. કા નિકાહ હુવા, ઇસ નિકાહ મેં હુઝૂર સલ. ને સબસે બડા

વલીમા કિયા, હુઝૂર સલ. કી ઇતની સારી શાદિયાં હુઈ; લેકિન ઇતના બડા વલીમા હુઝૂર સલ. ને કભી નહીં કિયા, જિતના બડા વલીમા હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે સાથ નિકાહ મેં કિયા થા.

કિતના બડા વલીમા કિયા?

ઝરા દિલ ખોલ કર હિમ્મત ઔર અમલ કી નિય્યત સે સુનો! હુઝૂર સલ. ને એક બકરી ઝબહ ફરમાઇ, યહ અલ્લાહ કે નબી સલ. કે ઘર કા સબસે બડા વલીમા થા.

ઝરા સોચો! એક બકરી મેં કિતને લોગ ખા સકતે હંય?

કુછ રિવાયતોં સે અંદાઝા હોતા હય કે ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ સો આદમિયોં ને ખાના ખાયા હોગા.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કા સબસે છોટા વલીમા:

આગે સુનો! હુઝૂર સલ. કી એક હી કુંવારી બીવી હઝરત આઇશા રદિ. હંય, ઉનકે સાથ જબ નિકાહ હુવા તો વલીમે મેં સિર્ફ એક દૂધ કા પ્યાલા થા, એક અન્સારી કે ઘર સે દૂધ કા પ્યાલા આયા ઔર વહી હુઝૂર સલ. ને સબકો પિલા દિયા, યહ હમારે નબી કા વલીમા હય, યહ સબસે છોટા વલીમા હય.

અબ નિય્યત કર કે ઉઠો કે ઇન્શાઅલ્લાહ! હમારે ઘર મેં સબસે બડે વલીમે મેં ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ એક બકરી કટેગી, ઇસસે ઝિયાદહ નહીં, અલ્લાહ હમકો સાદગી કે સાથ નિકાહ કી ઔર છોટે છોટે વલીમોં કી તૌફીક નસીબ ફરમાવે, આમીન.

દૂસરે નબવી વલીમે:

(૧) હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિ. કે વલીમે મેં દો સેર (લગભગ દો કિલો) જવ ખાના થા.

(૨) હઝરત સફિય્યહ રદિ. કે વલીમે મેં જો કુછ સહાબા કે પાસ હાઝિર થા, સબ જમા કર લિયા ગયા ઔર સબ ને એક સાથ બેઠ કર ખા લિયા, જિસમેં કુછ ખજૂર ઔર કુછ પનીર ઔર મખ્ખન થા.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા તીન બાતોં પર ફખ્રઃ

હઝરત ઝૈનબ રદિ. દૂસરી તમામ પાક બીવીયોં પર ફખ્ર કર કે કહા કરતી થી કેઃ તુમ્હારા નિકાહ તો તુમ્હારે માં બાપ ને કરાયા; લેકિન મેરા નિકાહ તો અલ્લાહ તઆલા ને આસ્માનોં પર ખૂદ કરાયા.

એક મરતબા હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કે સામને હઝરત ઝૈનબ રદિ. કેહને લગી કેઃ મેં તીન વજહ સે આપ પર નાઝ કરતી હૂંઃ

(૧) મેં આપકી ફૂફી કી લડકી હૂં.

(૨) અલ્લાહ તઆલા ને મેરા નિકાહ આપકે સાથ આસ્માન પર કરાયા.

(૩) મેરા નિકાહ કરાને મેં હઝરત જિબ્રઇલ અલ. ને કોશિશ કી થી.

ઝૈનબ રદિ. કી ખૂબિયાં આઇશા રદિ. કી ઝુબાનીઃ

હઝરત ઝૈનબ રદિ. ઇતની અજીબો ગરીબ ઔરત થી કે ખૂદ હઝરત આઇશા રદિ. -જો ઉનકી સોકન હોતી હય- કેહતી હય કેઃ હુઝૂર સલ. કી બીવીયોં મેં હઝરત ઝૈનબ રદિ. હી અકેલી થી જો કુછ મુઝસે ટક્કર લે સકતી થી; ચૂંકે વહ ભી ખૂબસૂરત ઔર હુઝૂર સલ. કી ફૂફી કી લડકી થી; લેકિન માં આઇશા રદિ.

ફરમાતી હય કેઃ

ઝૈનબ સે ઝિયાદહ મેં ને કિસી કો દીનદાર નહીં દેખાઃ
બહોત ઝિયાદહ અલ્લાહ સે ડરનેવાલી થી,
બહોત ઝિયાદહ સચ બોલનેવાલી થી,
બહોત ઝિયાદહ રિશ્તેદારોં સે સિલા રહમી કરનેવાલી થી,
બહોત ઝિયાદહ સદકા, ખૈરાત કરનેવાલી થી,
બહોત ઝિયાદહ અલ્લાહ કા કુર્બ (નજદીકી) હાસિલ કરનેવાલી ઔરત થી.

દીની બેહનો! હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે બારે મેં યહ બાત હઝરત આઇશા રદિ. કેહ રહી હય જો ઉનકી સોકન હય.

આજ હમારા હાલઃ

અલ્લાહ ભી હમકો ભી ઐસા સાફ દિલ અતા ફરમાવે, આજ હમકો કિસી સૈ ઝરા નારાઝગી હો જાતી હય, કોઇ દૂસરી બહેન સે ઝરા ભી ઝગડા હો જાએ તો હમ ઉસકી કોઇ ખૂબી ઔર તા'રીફ કી બાત બોલના તો કયા, સુનના ભી પસંદ નહીં કરતે, યહ જઝબા ઔર સોચ હરગિઝ મુનાસિબ નહીં હય.

ખુદા કી કસમ! મેં ને આઇશા મેં ભલાઇ કે અલાવહ કુછ નહીં દેખાઃ

હઝરત આઇશા રદિ. પર જબ તોહમત લગી, જો કિસ્સા આપ સુન ચુકે હો ઔર બયાન કી કિતાબ "દીની બયાનાત કે તીસરે હિસ્સે" મેં છપા હુવા ભી હય, તો નબીએ કરીમ સલ. ને હઝરત ઝૈનબ રદિ. સે પૂછા કેઃ ઝૈનબ! બતાઓ આઇશા પર જો તોહમત લગી હય ઉસકે બારે મેં તુમ કયા કેહતી હો?

દેખો! દોનોં આપસ મેં કૈસી રેહતી થીં, ઉધર હઝરત આઇશા રદિ. હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી તા'રીફ કર રહી હય, ઔર આજ મોકા આયા ઔર હુઝૂર સલ. ને હઝરત ઝૈનબ રદિ. સે પૂછા કેઃ આઇશા કે બારે મેં તુમ કયા કેહતી હો? યહ મોકા (ચાંસ) થા કે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કુછ ગલત બાત કેહ દેતી; લેકિન હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને કહાઃ

والله ما علمت فيها الا خيراً۔

અલ્લાહ કી કસમ! મેં આઇશા મેં ખૈર ઔર ભલાઇ હી દેખતી હૂં.

કૈસી નેક ઔરત થી કે હઝરત આઇશા રદિ. કે લિયે કસમ ખા કર કેહ રહી હય.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી સગી બહેન હમ્ના બિન્તે જહશ રદિ. વહ હઝરત આઇશા રદિ. પર તોહમત લગાનેવાલોં મેં સે હો ગઇ, ઔર તોહમત લગાને કી વજહ ભી શાયદ યહ થી કે વહ મેરી બહેન કી સોકન હય.

તકવા કી બરકત સે ફિત્ને સે હિફાઝતઃ

ચુનાન્ચે હઝરત આઇશા રદિ. કે અલ્ફાઝ સહીહ બુખારી મેં મૌજૂદ હય કે અલ્લાહ તઆલા ને ઝૈનબ કો ઉસકે તકવા ઔર ઉસકી પરહેઝગારી કી વજહ સે ફિત્ને સે બચા લિયા.

મેરી દીની બેહનો! દિલ મેં જો તકવા હોતા હય, ઉસકી બરકત સે ફિત્ને સે હિફાઝત હોતી હય, ઉનકી બહેન ફિત્ને મેં પડી ઔર ખૂદ હઝરત ઝૈનબ રદિ. અપને તકવા કી બરકત સે ફિત્ને સે બચ ગઇ.

અલ્લાહ કી તરફ બહોત ઝિયાદહ રૂજૂઅ કરનેવાલીઃ

હઝરત ઝૈનબ રદિ. બહોત ઈબાદત કરનેવાલી ઔર બહોત રોનેવાલી ઔરત થી, અલ્લાહ કે સામને દુઆ મેં ખૂબ રોતી થી.

એક મરતબા નબીએ કરીમ સલ. ઘર મેં આએ, હઝરત ઉમર રદિ. ભી સાથ થે, હઝરત ઝૈનબ રદિ. નમાઝ મેં ઔર દુઆ મેં થી, નબીએ કરીમ સલ. ને ખૂદ ઈર્શાદ ફરમાયાઃ

انها لأواهة

મેરી ઝૈનબ અલ્લાહ કે સામને બહોત રોનેવાલી, બહોત નરમ દિલ, અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂઅ કરનેવાલી હય.

અલ્લાહ હમ સબકો ભી અલ્લાહ કે સામને રોનેવાલા બના દે, આમીન.

ઝૈનબ રદિ. કી ખૂબિયાં ઉમ્મે સલમા રદિ. કી ઝુબાનીઃ

હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિ. ભી હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી સોકન હોતી હય, વહ કેહતી હય કેઃ હઝરત ઝૈનબ રદિ. બડી નેક થી, બહોત રોઝે રખનેવાલી, બહોત તહજ્જુદ પઢનેવાલી થી, ઔર હલાલ કમાઇ સે મિસ્કીનોં પર સદકા કરનેવાલી થી.

સારા માલ અલ્લાહ કી રાહ મેં સદકા કર દિયાઃ

એક મરતબા હઝરત ઉમર રદિ. ને અપની ઝિંદગી મેં ઉનકે લિયે એક બહોત બડી રકમ ભેજી, તો કેહને લગીઃ અય અલ્લાહ! યહ માલ આઈન્દહ મેરે પાસ ન આવે, યહ તો બડા ફિત્ના હય, બારહ હઝાર દિરહમ થે, હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને પૂરા

માલ અલ્લાહ કે નામ પર સદકા કર દિયા, ઈતના ઝિયાદહ સદકા કરનેવાલી યહ ઔરત થી.

લંબે હાથવાલીઃ

ઉનકે બારે મેં આતા હય, હઝરત આઇશા રદિ. યહ હદીષ નકલ કરતી હય, કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને એક દિન અપની બીવીયોં સે યહ ઈર્શાદ ફરમાયાઃ મેરે ઈન્તિકાલ કે બાદ તુમ મેં સે યઅની પાક બીવીયોં મેં સે સબસે પેહલે મેરે પાસ વહ આએગી જિસકા હાથ સબસે ઝિયાદહ લંબા હોગા.

જબ હુઝૂર સલ. ને યહ બાત ઈર્શાદ ફરમાઇ તો તમામ બીવીયાં અપના હાથ એક દૂસરે સે માપ રહી થી, કે કિસકા હાથ સબસે લંબા હય? જિસકા હાથ લંબા વહ પેહલે ઈન્તિકાલ કરેગી, ઔર પેહલે હુઝૂર સલ. કે પાસ પહોંચેગી, હઝરત ઝૈનબ રદિ. કી લંબાઇ ઝિયાદહ નહીં થી, વહ થોડી છોટે કદ કી થી; ઈસી લિયે ઉનકા હાથ ભી છોટા હોગા; લેકિન દુનિયા ને દેખા કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કે ઈન્તિકાલ કે બાદ હુઝૂર સલ. કી બીવીયોં મેં સબસે પેહલે હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા ઈન્તિકાલ હુવા, તબ લોગોં કી સમઝ મેં આયા કે હાથ લંબા હોને કા મતલબ યહ થા કે "જો ઝિયાદહ સદકા કરનેવાલી હો" ચાહે હાથ કી સાઇઝ છોટી હો, કિતની ખુશનસીબ બીવી થી!!!

અપના કફન ખૂદ તૈયાર કરાયાઃ

ઉન્હોંને અપના કફન ભી ખૂદ તેયાર કર રખા થા, ઉનકે ઈન્તિકાલ કે બાદ હઝરત ઉમર રદિ. ને ખૂદ કફન તૈયાર કરવાયા, પાંચ કપડે કફન કે ઔર ઉસમેં ખુશ્બૂ લગવાઇ, ઔર હઝરત

ઝૈનબ રદિ. કે લિયે કફન ભેજા; લેકિન હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને વસિય્યત કી થી કે મુઝે અપના કફન હી પેહનાયા જાએ, ચુનાન્ચે હઝરત ઝૈનબ રદિ. ને અપની ઝિંદગી મેં જો અપના કફન તૈયાર કિયા થા વહી કફન ઉનકો પેહનાયા ગયા, ઔર હઝરત ઉમર રદિ. ને જો કફન ભેજા થા વહ ઉનકી બહેન હઝરત હમ્ના રદિ. ને અલ્લાહ કે નામ પર સદકા કર દિયા, હઝરત ઉમર રદિ. ને ઉનકે જનાઝે કી નમાઝ પઢાઇ, મદીના મુનવ્વરહ મેં સન હિજરી ૨૦ મેં ઉનકા ઇન્તિકાલ હુવા.

એક અજીબ નુકતા:

જિસ વકત ઉનકા ઇન્તિકાલ હુવા, પચાસ (૫૦) યા ત્રેપન (૫૩) સાલ કી ઉનકી ઉમ્ર થી, અજીબ બાત પેંતીસ (૩૫) સાલ કી ઉમ્ર મેં ઉનકા નિકાહ હુઝૂર સલ. કે સાથ હુવા ઔર પેંતીસ (૩૫) કો ઉલટા કરો તો ત્રેપન (૫૩) હોતા હય.

વફાત કે દિન હઝરત આઇશા રદિ. કા અફસોસ:

જિસ દિન હઝરત ઝૈનબ રદિ. કા ઇન્તિકાલ હુવા, ઉસ દિન ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત આઇશા રદિ. કેહને લગી: અફસોસ! આજ ઐસી ઔરત કા ઇન્તિકાલ હો ગયા જો બડી પસંદીદહ થી, બહોત અચ્છી ખૂબિયોંવાલી થી, બડી ઇબાદત કરનેવાલી થી, ઔર યતીમોં ઔર બેવાઓં કી મદદ કરનેવાલી થી.

મેરી દીની બેહનો! દુનિયા સે જાના તો હર એક કો હય; લેકિન કિસી કે ઇન્તિકાલ કે વક્ત કોઇ દો અચ્છી બાત કેહ દેવે; યહ હય ખૂબી ઔર કમાલ કી બાત, અપની ઝિંદગી મેં હઝરત ઝૈનબ રદિ.વાલી ખૂબિયાં અપનાઓ.

રૂએ ઝમીન પર અલ્લાહ તઆલા કે ગવાહ:

عن انسؓ قال: مروا بجنازة فاثنوا عليها خيراً فقال النبى ﷺ: وجبت۔ ثم مروا باخرى فاثنوا عليها فقال النبى ﷺ: وجبت۔ فقال عمر بن الخطابؓ: ما وجبت؟ فقال: هذا اثنيتم عليه خيراً فوجبت له الجنة، و هذا اثنيتم عليه شراً فوجبت له النار؛ انتم شهداء الله فى الارض۔ (متفق عليه)

તર્જુમાઃ હઝરત અનસ રદિ. ફરમાતે હંય કેઃ લોગ એક જનાઝહ કો લે કર ગુઝરે, ઉસ જનાઝહ કો દેખ કર નબીએ કરીમ સલ. કી મજલિસ મેં જો લોગ મૌજૂદ થે, ઉન્હોંને ઉસ જનાઝહવાલે કે બારે મેં અચ્છી બાત કહી, ઔર ઉસકી તા'રીફ કી કેઃ બહોત અચ્છા આદમી થા, નેક ઔર સાલેહ થા.

હુઝૂર અકરમ સલ. ને યહ સુન કર ઈર્શાદ ફરમાયાઃ ઉસકે લિયે વાજિબ હો ગઇ.

ઉસકે બાદ એક દૂસરા જનાઝહ વહાં સે ગુઝરા, ઉસકો દેખ કર વહાં મૌજૂદ લોગોં ને ઉસકી બુરાઇ કી કેઃ બહોત બુરા આદમી થા.

હુઝૂર અકરમ સલ. ને યહ સુન કર ઈર્શાદ ફરમાયાઃ ઉસકે લિયે ભી વાજિબ હો ગઇ.

હઝરત ઉમર રદિ. જો ઉસ મજલિસ મેં મૌજૂદ થે, ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કેઃ અય અલ્લાહ કે રસૂલ સલ.! કયા ચીઝ વાજિબ હો ગઇ?

નબીએ કરીમ સલ. ને જવાબ મેં ઈર્શાદ ફરમાયા: પેહલા આદમી જિસકે બારે મેં તુમ લોગોં ને અચ્છી બાત કહી થી ઔર ઉસકી તા'રીફેં કી થીં, ઉસકે લિયે જન્નત વાજિબ હો ગઇ, ઔર દૂસરા આદમી જિસકે બારે મેં તુમને બુરે કલિમાત કહે થે ઉસકે લિયે જહન્નમ વાજિબ હો ગઇ; તુમ લોગ રૂએ ઝમીન પર અલ્લાહ તઆલા કે ગવાહ હો.

અલ્લાહ તઆલા કા ઈમાનવાલોં કે દિલોં મેં મરનેવાલે કે બારે મેં અચ્છાઇ ડાલના ઇસ બાત કી અલામત હય કે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉસકે લિયે જન્નત કા ફેસ્લા હુવા હય.

(હદીષ કે ઈસ્લાહી મઝામીન: ૧૦/૩૬૪)

બહરહાલ! હઝરત ઝૈનબ રદિ. બહોત ઝિયાદહ સદકા કરનેવાલી થી, અલ્લાહ હમારી દીની બેહનોં કો ઝિયાદહ સદકા કરનેવાલી બનાવે.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. બહોત ઝિયાદહ તહજ્જુદ પઢનેવાલી થી, અલ્લાહ મુઝે ઔર આપકો ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ તહજ્જુદ પઢને કી તૌફીક અતા ફરમાવે.

બેવાઓં ઔર યતીમોં કા બડા ખ્યાલ રખનેવાલી થી, અલ્લાહ હમકો ભી બેવાઓં ઔર યતીમોં કી મદદ કરને કી ઔર ઉનકી ખિદમત કરને કી તૌફીક અતા ફરમાવે.

હઝરત ઝૈનબ રદિ. બહોત ઝિયાદહ નફિલ રોઝે ભી રખતી થી, અલ્લાહ હમેં ભી ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ નફિલ રોઝે રખને કી તૌફીક અતા ફરમાવે.

ઐસી નેક ઔર પરહેઝગાર ઔરત જિનકે દો નિકાહ હુવે; પેહલા નિકાહ હઝરત ઝૈદ રદિ. સે હુવા, વહ નિકાહ ટૂટ ગયા, ફિર હઝરત નબીએ કરીમ સલ. સે નિકાહ હુવા, ઉનકે દોનોં નિકાહ કા વાકિઅહ અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મેં ઝિક્ર ફરમાયા, વહ વાકિઅહ મેં ને આપકે સામને ઝિક્ર કિયા, ઔર ખાસ તૌર પર મેરી દીની બેહનો! હઝરત ઝૈનબ રદિ. કે નિકાહ કે વક્ત જો સબસે બડા વલીમા હુવા થા, જિસમેં એક બકરી કટી થી, સો દો સો આદમિયોં ને ખાયા હોગા, અલ્લાહ ઐસા વલીમા હમ સબકો સાદા છોટા કરને કી તૌફીક અતા ફરમાવે, આમીન.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ۔

૫

અબૂલહબ ઓર ઉસકી બીવી ઉમ્મે જમીલ કા વાકિઅહ

ઇસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* હદીષ મેં યહ ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા હય કેઃ

فلا تخرجوا فراراً منه

કિસી જગા પ્લેગ કી બીમારી હો જાએ ઔર તુમ વહાં પેહલે સે મૌજૂદ હો તો વહાં સે ભાગ ન નિકલો.

તો નિકલને કી તીન સૂરતેં હંયઃ

(૧) પેહલી સૂરત તો યહ હય કે આદમી વહાં સે યહ સમઝતે હુવે ભાગ કર નિકલે કે મેં બચ જાઉ, યહ તો હરામ હય.

(૨) દૂસરી સૂરત યહ હય કે પેહલે સે ઉસકા પ્રોગ્રામ નક્કી થા, જૈસે આજ કલ એક દો મહીને પેહલે સે ટિકિટ બુક કરવા કર રખા જાતા હય, ઔર જિસ વક્ત પ્રોગ્રામ નક્કી હુવા ઉસ વક્ત કોઇ બીમારી ભી નહીં થી, ઇત્તિફાક કી બાત કે આપકા સફર હોનેવાલા થા, ઉસકે દસ પંદરહ દિન પેહલે બીમારી ફેલ ગઇ, ઔર ખૂબ ચલ રહી હય, ઔર આપકી તારીખ આ ગઇ, તો અબ ઐસા નહીં હય કે આપ ઉસ બીમારી કી વજહ સે જા રહે હંય; બલ્કે આપકા પ્રોગ્રામ તો પેહલે હી સે નક્કી થા તો ઉસમેં કોઇ ઇશ્કાલ નહીં, આપ બેતકલ્લુફ નિકલ કર જા સકતે હંય.

(૩) તીસરી સૂરત યહ હય કે આપકા પેહલે સે કોઇ પ્રોગ્રામ નક્કી નહીં થા, બીમારી આઇ ઔર આપકા ભી કોઇ કામ નિકલ આયા, ઇસ લિયે આપ વહાં સે જાના ચાહતે હંય, તો ઉસ સૂરત મેં જાએં યા ન જાએં?

તો કુછ હઝરાત કેહતે હંય કેઃ ન નિકલે.

ઔર કુછ હઝરાત કેહતે હંય કેઃ ઇસ કામ કી વજહ સે જાના ચાહતા હય તો જા સકતા હય, ઉસકે દિલ મેં યહ ખ્યાલ નહીં હોના ચાહિયે કે મેં યહાં સે જાઉંગા તો બચ જાઉંગા.

(હદીષ કે ઇસ્લાહી મઝામીનઃ ૧૪/૪૪૯)

૫

અબૂલહબ ઔર ઉસકી બીવી ઉમ્મે જમીલ કા વાકિઅહ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ○

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَامُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَاهَادِىَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّآاِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ شَفِيْعَنَا وَحَبِيْبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ وَاَهْلِ طَاعَتِهٖ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا... اَمَّا بَعْدُ !

فَاَعُوْذُبِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ○ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ○

تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ① مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا كَسَبَ ② سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③ وَّامْرَاَتُهٗ ؕ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ④ فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ⑤

(સૂ. લહબ)

صدق اللہ مولانا العظیم وصدق رسولہ النبی الکریم ونحن علٰی ذٰلک من الشّاہدین والشّاکرین والحمدللہ رب العالمین۔

તર્જુમા: અબૂલહબ કે દોનોં હાથ ટૂટ ગએ, ઔર વહ હલાક હો ચુકા હય. [૧] ઉસકા માલ ઔર ઉસકી કમાઇ

ઉસકે કુછ કામ નહીં આઇ. [૨] વહ જલ્દી હી (મરતે હી) એક જલતે શો'લોંવાલી આગ મેં દાખિલ હોગા. [૩] ઔર ઉસકી બીવી ભી જો સર પર જલાને કી લકડી ઉઠા કર લાતી હય. [૪] ઉસકી ગરદન મેં ખૂબ મજબૂત બટી હુઇ (ચુભનેવાલી) રસ્સી (દોરી) હોગી. [૫]

(યઅની આખિરત મેં જહન્નમ કે તોક ઔર ઝંજીરેં ઉસકી ગરદન મેં પડે હોંગે, ઔર દુનિયા મેં ભી ઇસી તરહ એક રસ્સી ગલે મેં ફંસ ગઇ જો મોત કા ઝરિયા બની. ''ગરદન'' ઔરત કે લિયે ઝીનત કી જગા હય, જહાં ખૂબસૂરત હાર પહેન કર હુસ્ન કી નુમાઇશ કરતી હય, ઉસ ઔરત ઉમ્મે જમીલ કે લિયે ઝીનત કી જગા અઝાબ કી જગા બન ગઇ.)

કલ એક બહોત નેક ઔર સાલેહ જોડા હઝરત ઝકરિયા અલ. ઔર ઉનકી બીવી કા વાકિઅહ સુનાયા થા, અલ્લાહ ને ઉનકો કિતના અચ્છા જોડા બનાયા થા, કિતને અચ્છે મિયાં બીવી થે, અલ્લાહ ને ઉનકો હઝરત યહયા અલ. જૈસા બેટા અતા ફરમાયા થા.

બુરા જોડાઃ

આજ કી ઇસ મજલિસ મેં કુર્આન મેં એક ઐસે જોડે કા કિસ્સા હય, જો દોનોં મિયાં બીવી હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કે બડે કટ્ટર દુશ્મન થે ઔર બડી ખતરનાક ઉન્હોંને હુઝૂર સલ. કે સાથ દુશ્મની કી; યઅની અબૂલહબ ઔર ઉસકી બીવી કા કિસ્સા, વહ આપકો સુનાતા હૂં.

ચાચા, ચાચી ખૂદ ખતરનાક દુશ્મન:

યહ અબૂલહબ નબીએ કરીમ સલ. કા ચાચા હોતા થા, ઔર ઉસકી બીવી યઅની નબીએ કરીમ સલ. કી ચાચી, યહ દોનોં મિયાં બીવી નબીએ કરીમ સલ. કે બડે ખતરનાક દુશ્મન થે, જૈસે હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ. હુઝૂર સલ. કી મુહબ્બત મેં, હુઝૂર સલ. કો સચ્ચા માનને મેં સબસે પેહલે નંબર પર થે, યહ અબૂલહબ ઔર ઉસકી બીવી નબીએ કરીમ સલ. કો જુઠલાને મેં, હુઝૂર સલ. કી મઝાક ઉડાને મેં, હુઝૂર સલ. કો તકલીફ પહોંચાને મેં સબસે પેહલે નંબર પર થે.

અબૂલહબ કા મા'ના ઔર નામ રખને કી વજહ:

દુન્યવી એ'તેબાર સે અબૂલહબ બડા ખુશનસીબ થા, અલ્લાહ ને ઉસકો બહોત ખૂબસૂરત બનાયા થા, ઈતના ખૂબસૂરત થા કે કોઇ જબ ઝિયાદહ સુફૈદ (Extra White) હોતા હય તો ઉસમેં લાલ રંગ આતા હય, તો ઉસ આદમી કા ચેહરા લાલ રંગ કા થા, ઔર લાલ રંગ કી આગ કો અરબી મેં 'લહબ' કેહતે હંય, ઉસ પર સે ઉસકા યહ નામ ''અબૂ લહબ'' યઅની ''આગ કા બાપ'' (Father of the fire) મશ્હૂર હુવા.

કુછ કિતાબોં મેં લિખા હય કે ઉસકે પાસ સોના બહોત થા, પૂરા કમરા ભર કે ઉસકે પાસ સોના થા, ઔર જિસ રૂમ મેં સોના હોતા હય વહ પીલા પીલા દિખતા હય, ઔર પીલા રંગ આગ કા ભી હોતા હય, ઉસ પર સે ઉસકા લકબ 'અબૂલહબ' મશ્હૂર હો ગયા થા; યઅની આગ કે રંગ જૈસા, ગોલ્ડ, પીલા સોના ઉસકે પાસ બહોત ઝિયાદહ થા.

અબૂલહબ બડા ખુશનસીબ થાઃ

ઉસ આદમી કી ખુશનસીબી દેખો કે પૂરે અરબ કે સબસે અચ્છે ખાનદાન કુરૈશ -જિનકે નામ પર સે કુર્આન મેં સૂરત હય "لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ"- ઉસ ખાનદાન કા યહ મેમ્બર થા.

દૂસરી ખુશનસીબી યહ કે નબીએ કરીમ સલ. કે દાદા અબ્દુલ મુત્તલિબ કા ખાનદાન જો સબસે ઝિયાદહ ઇઝઝતવાલા થા, તો યહ અબૂલહબ ઉસી અબ્દુલ મુત્તલિબ કા બેટા થા.

તીસરી ખુશનસીબી યહ કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો બહોત ખૂબસૂરત બનાયા થા.

ચોથી ખુશનસીબી યહ કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો બહોત માલદાર બનાયા થા.

પાંચવી ખુશનસીબી યહ કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કા ચાચા હોતા થા.

ઇતની સારી ખુશનસીબી ઉસકે અંદર થી, અલ્લાહ ને ઉસકો અવલાદ ભી અતા ફરમાઇ થી.

અબૂલહબ કે બારે મેં એક અજીબ કિસ્સાઃ

અબૂલહબ કે બારે મેં એક અજીબ કિસ્સા ભી આપકો સુનાઉઃ

આપ જાનતે હંય કે નબીએ કરીમ સલ. કે અબ્બા કા પેહલે ઇન્તિકાલ હો ગયા થા, અબૂલહબ કી એક બાંદી થી, જિસકા નામ 'ષવબિયહ' થા, ઉસને ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. કો બચપન મેં દૂધ ભી પિલાયા હય.

આપ સલ. કો દૂધ પિલાનેવાલી ખુશનસીબ ઔરતેંઃ

સીરત કી કિતાબોં મેં લિખા હય કેઃ કુલ આઠ ઔરતોં ને

આપ સલ. કો દૂધ પિલાયાઃ

(૧) આપકી વાલિદહ આમિના

(૨) ષવબિયહ

(૩) ખવલા બિન્તે મુનઝિર

(૪) સઅદિયહ (યહ સઅદિયહ અલગ હંય, હલીમા સઅદિયહ નહીં હય.)

(૫,૬,૭) તીનોં કા નામ આતિકા લિખા હય.

(૮) હલીમા સઅદિયહ.

(સીરતે અહમદે મુજતબાઃ ૧/૬૩)

પેહલે સાત દિન હુઝૂર સલ. કો આપકી વાલિદહ હઝરત આમિના ને દૂધ પિલાયા, ઔર ફિર સાત દિન કે બાદ ષવબિયહ ને નબીએ કરીમ સલ. કો આઠ દિન દૂધ પિલાયા ઔર કુદરતી બાત દેખો! નબીએ કરીમ સલ. કે દૂસરે ચાચા હઝરત હમ્ઝહ રદિ. કો ભી ષવબિયહ ને દૂધ પિલાયા થા, તો હુઝૂર સલ. ઔર હઝરત હમ્ઝહ રદિ. ચચા ભતીજે ભી હોતે હંય, ઔર દોનોં આપસ મેં દૂધ ભાઇ ભી હોતે હંય.

હઝરત હમ્ઝહ રદિ. કી શહાદત કા કિસ્સા ઔર સારે ગઝવાત આજ કલ ઝોહર કે બાદ મસ્જિદ મેં ચલ રહે હંય, આપ ઉસકી પૂરી સીડી બાદ મેં ઝરૂર સુન લેના, ઉસમેં બડે અહમ સીરતે મુબારકા કે વાકિઆત હંય.

આપ સલ. કી પૈદાઇશ કી ખુશી મેં બાંદી કો આઝાદ કર દિયાઃ

સીરત કી કિતાબોં મેં લિખા હય કે જબ નબીએ કરીમ

સલ. પૈદા હુવે તો યહી ષવબિયહ બાંદી ને અબૂલહબ કો જા કર ખુશખબરી દી કે તુમ્હારે મર્હુમ ભાઇ અબ્દુલ્લાહ કે ઘર લડકા પૈદા હુવા, તો યહ અબૂલહબ બહોત ખુશ હુવા, ઇતના ખુશ હુવા કે યહ બાંદી જો ખુશખબરી સુનાને ગઇ થી ઉસકો ઉસને ઇશારા કર કે કહા કે: જા! તુઝે મેં ને આઝાદ કર દિયા.

આપ સલ. કી પૈદાઇશ કી ખુશી મેં બાંદી આઝાદ કરને કા ઇન્આમ:

જબ અબૂલહબ મર ગયા, તો એક સાલ બાદ ઉસકે ભાઇ યઅની નબીએ કરીમ સલ. કે ચાચા હઝરત હમ્ઝહ રદિ. ને અબૂલહબ કો એક દિન ખ્વાબ મેં દેખા કે અબૂલહબ બહોત તકલીફ મેં થા, બહોત પરેશાન થા, કેહને લગા કે: તુમ્હારે બાદ યઅની મરને કે બાદ મેં ને કોઇ રાહત નહીં દેખી, બસ! ઇતના હય કે પીર કે દિન અઝાબ થોડા હલ્કા હો જાતા હય.

ઉસકી વજહ યહ હય કે પીર કે દિન નબીએ કરીમ સલ. પૈદા હુવે થે, ઔર અબૂલહબ ને ઇસ ખુશી મેં અપની બાંદી કો આઝાદ કિયા થા; ઇસ લિયે પીર કે દિન અઝાબ થોડા હલ્કા હો જાતા હય.

કુછ રિવાયતોં મેં યહ ભી હય કે અબૂલહબ ને કહા કે: ઉંગલી કે ઉપર જિતના પાની આ સકતા હય ઉતના થોડા સા પાની મુઝે હર પીર કે દિન પિલાયા જાતા હય.

બાકી જહન્નમ મેં કિસી કો પાની નહીં મિલતા હય; લેકિન ઉસ અબૂલહબ કો જહન્નમ કે અઝાબ મેં ભી હર પીર કો થોડા સા પાની દિયા જાતા હય, જિસ ઉંગલી સે ઇશારા કર કે

ઉસને ષવબિયહ કો આઝાદ કિયા થા, ઉસ ઉંગલી પર જિતના પાની આવે ઉતના પાની ઉસકો મિલતા હય, યહ હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કી વિલાદત પર બાંદી કો આઝાદ કરને કા ફાયદા ઉસ કાફિર કો આખિરત મેં ભી મિલતા હય.

દીન કી ખાતિર આપ સલ. કી દો બેટિયોં કો તલાક:

ઈસ અબૂલહબ કે દો બેટે થે, એક બેટે કા નામ ઉત્બા ઔર દૂસરે બેટે કા નામ ઉતયબા થા, ઉન દોનોં લડકોં કે સાથ નબીએ કરીમ સલ. કી દો બેટિયાં: હઝરત રૂકય્યા રદિ. ઔર હઝરત ઉમ્મે કુલ્ષૂમ રદિ. કી શાદી હુઇ થી ઔર અભી રૂખ્સતી નહીં હુઇ થી.

લેકિન જબ નબીએ કરીમ સલ. ને ઈમાન કા એ'લાન કિયા, દીન કી દઅવત દી તો યહ હુઝૂર સલ. કા ચાચા, સમધી, વહ દુશ્મન બન ગયા, ઔર ઉસને પેહલા કામ યહ કિયા કે અપને દોનોં બેટોં કો કહા કે: તુમ અપની દોનોં બીવીયોં કો તલાક દે દો; ચુનાન્ચે ઉસને હુઝૂર સલ. કી દુશ્મની મેં, ઈમાન કી દુશ્મની મેં અપને દોનોં બેટોં કે પાસ હુઝૂર સલ. કી દોનોં બેટિયોં કો તલાક દિલવા દી.

હઝરત ઉષ્માન ઝિન્નૂરૈન રદિ.:

યહ તલાક દેના ઈનકે લિયે રહમત હો ગયા કે તલાક કે બાદ ઇન દોનોં કી શાદી હઝરત ઉષ્માન ગની રદિ. સે હુઇ, પેહલે એક બેટી સે હઝરત ઉષ્માન રદિ. કા નિકાહ હુવા, જબ ઉસ બેટી કા ઈન્તિકાલ હો ગયા તો દૂસરી બેટી કે સાથ નબીએ કરીમ સલ. ને હઝરત ઉષ્માન રદિ. કી શાદી કરવા દી, જબ

દૂસરી બેટી કા ઇન્તિકાલ હો ગયા તો નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા કેઃ અગર મેરી ચાલીસ લડકિયાં હોતીં તો મૈં ઉન સબકી શાદી ઉષ્માન કે સાથ કરવાતા.

યહ હઝરત ઉષ્માન રદિ. બડે ખુશનસીબ હંય, સીરત કી કિતાબોં મેં લિખા હય કે તકરીબન એક લાખ ચોબીસ હઝાર નબિયોં મેં ઔર નબી પર ઇમાન લાનેવાલોં મેં હઝરત ઉષ્માન રદિ. એક ઐસે ખુશનસીબ આદમી હંય કે ઉનકે નિકાહ મેં નબી કી એક કે બાદ એક દો બેટિયાં થીં, યહ ફઝીલત કિસી નબી કે કિસી સહાબી કો હાસિલ નહીં હુઇ; ઇસી લિયે હઝરત ઉષ્માન રદિ. કા લકબ "ઝિન્નૂરૈન" યઅની દો નૂરવાલે હય, કે હુઝૂર સલ. કી દો નૂરે નઝર હઝરત રૂકય્યા રદિ. ઔર હઝરત ઉમ્મે કુલ્ષૂમ રદિ. કે સાથ ઉનકા નિકાહ હુવા થા.

ગર્ઝ! અબૂલહબ કો હુઝૂર સલ. ઔર ઇસ્લામ કે સાથ ઐસી દુશ્મની થી કે ઉસને અપને દોનોં લડકોં કે પાસ હુઝૂર સલ. કી દોનોં બેટિયોં કો તલાક દિલવા દી, અંદાઝા લગાઓ! હુઝૂર સલ. કો કિતની તકલીફ હુઇ હોગી? કિતના સદમા હુવા હોગા? એક સાથ દો બેટી કો તલાક હો જાવે, ઔર દોનોં બેટી ઘર મેં આ જાવે, હુઝૂર સલ. ને ઇસ સદમે કો ભી બર્દાશ્ત કર લિયા.

ખુલ્લમ ખુલ્લા દઅવતે ઇસ્લામ કા હુક્મઃ

હદીષ મેં ઔર એક વાકિઅહ ભી આયા હય કે નબીએ કરીમ સલ. કો જબ અલ્લાહ તઆલા ને નબી બનાયા તો તીન સાલ તક હુઝૂર સલ. ચુપકે ચુપકે લોગોં કો ઇમાન કી દઅવત દેતે રહે, જબ તીન સાલ ગુઝર ગએ તો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે

હુકમ આયા:

وَاَنۡذِرۡ عَشِيۡرَتَكَ الۡاَقۡرَبِيۡنَ ﴿۲۱۴﴾ (સૂ. શુઅરા)

(અય નબી!) તુમ અપને કરીબી રિશ્તેદારોં કો (નાફરમાની પર અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે) ડરાઓ.

જબ યહ આયત નાઝિલ હુઇ -જિસમેં હુઝૂર સલ. કો યહ હુકમ દિયા ગયા કે અબ ચુપકે ચુપકે નહીં; બલ્કે અબ લોગોં કો ખુલ્લમ ખુલ્લા ઈમાન કી દઅવત દો, ઔર સબસે પેહલે અપને ખાનદાનવાલોં કો ઈમાન કી દઅવત દો- તો હદીષ મેં આતા હય કે નબીએ કરીમ સલ. પહાડ પર ચઢે, ઔર અપને ખાનદાન બની અબ્દુલ મુત્તલિબ કે લોગોં કો જમા કિયા, જબ સબ લોગ જમા હો ગએ તો નબીએ કરીમ સલ. ને ઉનકો પૂછા કે: બતાઓ! અગર મેં કહૂં કે પીછે કી તરફ સે એક લશ્કર તુમ પર હમ્લા કરનેવાલા હય તો કયા તુમ મેરી બાત માન લોગે?

ચૂંકે હુઝૂર સલ. પહાડ કે ઉપર થે ઔર લોગ નીચે થે કે આપ સલ. પીછે દેખતે થે ઔર લોગોં કી નઝર પીછે નહીં જાતી થી.

તમામ કુરૈશી લોગ કેહને લગે: અય મુહમ્મદ! આપ હંમેશા સચ હી બોલે હંય:

ما جربناک کذباً قط۔

કભી હમને આપકો જૂઠ બાત બોલતે નહીં દેખા.

અલ્લાહ હમેં ભી સચ બના દેવે, બાત કા ભી, કામ કા ભી, અકીદે કા ભી, અમલ કા ભી, નિય્યત કા ભી, હર ચીઝ મેં અલ્લાહ હમેં સચ્ચા બના દેવે, આમીન.

પહાડી પર વઅઝઃ

ઉસકે બાદ નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયાઃ

અય મેરે કુરૈશ કે ખાનદાન કે લોગો!

અય અબ્દુલ મુત્તલિબ કે લોગો!

સુનો! મેં તુમ્હેં સખ્ત અઝાબ સે ડરાનેવાલા હૂં, અપની જાનોં કો બચાઓ, અલ્લાહ ને મુઝે અપને કરીબ તરીન રિશ્તેદારોં કો ખબરદાર કરને કા હુક્મ દિયા હય, તુમ કુરૈશ કે લોગ મેરે રિશ્તેદાર હો, મેં તુમકો અલ્લાહ કે કુછ દિલવાને ઔર આખિરત મેં તુમ્હેં કિસી હિસ્સે સે માલામાલ કરને કા ઈખ્તિયાર નહી રખતા; મગર યહ કે તુમ "લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ" કેહનેવાલે બન જાઓ, તબ મેં તુમ્હારે રબ કે યહાં ઉસકી ગવાહી દૂંગા, ઈસ કલિમે કી વજહ સે અરબ તુમ્હારે તાબે ઔર પૂરી દુનિયા તુમ્હારી ફરમાંબરદાર હો જાએગી.

(સીરતે અહમદે મુજતુબાઃ ૧/૧૮૬)

આપ સલ. કે ખિલાફ સબસે પેહલે દુશ્મની કે લિયે ખડા હોનેવાલાઃ

કેહતે હંય કેઃ ઉસ વક્ત સબસે પેહલે હુઝૂર સલ. કો જુઠલાને કે લિયે યહી અબૂલહબ ખડા હુવા, હાથ મેં એક પથ્થર ઉઠાયા, ઔર પથ્થર ઉઠા કર નબીએ કરીમ સલ. કી તરફ મારને કી ઉસને તૈયારી કી ઔર ઉસને અરબી મેં ગાલી દીઃ

تَبًّا لَكَ أَلِهٰذَا جَمَعْتَنَا۔

યઅની અય મુહમ્મદ! તુ બરબાદ હો, કયા ઈસી લિયે

તુને હમકો જમા કિયા થા.

બસ! ઉસને હુઝૂર સલ. કો યહ ગાલી દી; ચુનાન્ચે જિન બુરે અલ્ફાઝ સે ઉસને હુઝૂર સલ. કો બદ દુઆ દી, અલ્લાહ તઆલા ને ઉસી અલ્ફાઝ સે કયામત તક કુર્આન મેં ઉસકે લિયે ઈસ તરહ કે અલ્ફાઝ ઈસ્તિઅમાલ કિયે:

تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ۝١

તર્જુમા: અબુલહબ કે દોનોં હાથ ટૂટ ગએ ઔર વહ હલાક હો ચુકા હય.

અબૂલહબ કા નામ અબ્દુલ ઉઝ્ઝા થા:

ઉસકા નામ અબ્દુલ ઉઝ્ઝા થા, ઉઝ્ઝા એક બુત (મુર્તી) કા નામ હય, અબ્દુલ ઉઝ્ઝા કા મતલબ ઉઝ્ઝા બુત કા બંદા, ઉસકા નામ મુશરિકોંવાલા થા; ઈસી લિયે કુર્આન મેં ઉસકા નામ નહીં આયા, ઉસકી કુન્નિયત "અબૂલહબ" આઈ હય, યહ ઉસકી કુન્નિયત હય, ઉસકા નામ નહીં હય.

બહરહાલ! સબસે પેહલે હુઝૂર સલ. કે ખિલાફ દુશ્મની કે લિયે ખડા હોનેવાલા યહી થા, હુઝૂર સલ. જહાં ભી લોગોં કો ઈમાન કી દઅવત દેતે તો યહ અબૂલહબ લોગોં કે પાસ જા કર હુઝૂર સલ. કો જૂઠા બતલાતા થા, ઉસકી બાત મત સુનો, નઊઝુબિલ્લાહ! યહ જૂઠા હય, ઔર હુઝૂર સલ. કો તકલીફ દેતા થા.

કૈસા ચાચા હોગા કે અપને ભતીજે કો સતા રહા હય; હાલાંકે અરબ મેં ઉસ ઝમાને મેં રિશ્તેદારિયોં કા બડા લિહાઝ કિયા જાતા થા; લેકિન સિર્ફ ઈમાન કી વજહ સે યહ હુઝૂર સલ. કા દુશ્મન બના હુવા થા.

કુછ રિવાયતોં મેં આતા હય કે જબ અલ્લાહ તઆલા ને નબીએ કરીમ સલ. કો યહ હુકમ દિયા કે આપ અપને રિશ્તેદારોં ઔર ખાનદાનવાલોં કો ઈમાન કી દઅવત દો તો હુઝૂર સલ. ને હઝરત અલી રદિ. કો ફરમાયા કેઃ અલી! એક દઅવત કી તૈયારી કરો.

દીની દઅવત કે લિયે ખાને કા ઈન્તિઝામઃ

ચુનાન્ચે હઝરત અલી રદિ. એક બકરી કા આગેવાલા પેર ઔર દૂધ કા એક ભરા હુવા પ્યાલા લાએ ઔર એક સાઅ્ યઅની તકરીબન સાઢે તીન કિલો અનાજ લાએ, ઉસ ઝમાને કે એ'તેબાર સે ઈતના ખાના એક યા દો આદમી કે લિયે ચલ સકતા હોગા, ઔર ઈતના ખાના તૈયાર કરને કે બાદ નબીએ કરીમ સલ. ને અપને પૂરે ખાનદાન બનૂ અબ્દુલ મુત્તલિબ કે લોગોં કો જમા કિયા.

દેખો! હુઝૂર સલ. ને લોગોં કો દીન સિખાને કે લિયે, ઈમાન સિખાને કે લિયે ખાને કી ભી દઅવત કી, યહ ભી એક તરતીબ હય.

મોલાના ઇલ્યાસ સાહબ રહ. કે વાલિદ મોલાના ઇસ્માઇલ સાહબ રહ. કા એક અજીબ મામૂલઃ

હઝરત મોલાના ઈલ્યાસ સાહબ રહ. કે વાલિદ હઝરત મોલાના ઈસ્માઈલ સાહબ રહ. કે હાલાત મેં હઝરત મોલાના સૈયદ અબુલ હસન અલી મિયાં નદવી રહ. ને લિખા હય કેઃ મેવાત કે ઈલાકે સે જો મઝદૂર લોગ કામ કરને આતે થે , ઉન મઝદૂરોં કો મસ્જિદ મેં લાતે, પૂરા દિન કલિમહ, નમાઝ, વુઝૂ, ગુસ્લ સિખાતે, ઔર શામ હોતી તો ઉન મઝદૂરોં કો મઝદૂરી કે પૈસે દે કર ઘર રવાના કરતે થે, ઈસ તરહ યહ દઅવત કા

મુબારક કામ શુરૂ હુવા, ઔર ઇસ તરતીબ સે નિઝામુદ્દીન પર મદ્રસા કાશિફુલ ઉલૂમ શુરૂ હુવા.

ઘર મેં કામ કરનેવાલોં કે દીન કી ફિક્ર કરની ચાહિયે:

મેરી દીની બેહનો! આપ યહ ભી નિય્યત કર લો! અપને ઘરોં મેં જો કામ કરનેવાલે, ખિદમત કરનેવાલે હોતે હંય, ઉનકે કામ કાજ કે સાથ સાથ ઉનકી દીનદારી કી ભી ફિક્ર કરો, ઉનકો કલિમહ સિખાઓ, નમાઝ સિખાઓ, કુર્આન સિખાઓ, વુઝૂ, ગુસ્લ સિખાઓ, આપકો દઅવત કા ષવાબ ભી મિલેગા, ઔર યહ દીનદાર બનેંગે તો વફાદાર બનેંગે, બેદીન હોંગે તો ગદ્દારી કરેંગે; ઇસ લિયે આપકે પાસ બહોત અચ્છા મોકા હય, ઔર યહ હુઝૂર સલ. કી સુન્નત સે હમકો સીખને કો મિલતા હય, ઔર ઐસા ભી તો હમ કામ કર સકતે હંય કે કિસી ગરીબ કો અપને યહાં બુલવા કર દો વક્ત કા ખાના ખિલાયા અબ ઉનકો નમાઝ સિખાઓ, કલિમહ સિખાઓ, વુઝૂ સિખાઓ, કુર્આન કી સૂરતેં યાદ કરાઓ, યહ તરતીબ ભી હમ કર સકતે હંય, કિતની અચ્છી તરતીબ હય જો નબીએ કરીમ સલ. ને હમકો સિખાઇ.

આજૂબાજૂ કે ગાંવ મેં ચલે ગએ, એક દિન, દો દિન, તીન દિન જમાઅત કી નિય્યત સે ઔર વહાં જા કર ખાને કી દઅવત કી, સબકો જમા કિયા ઔર સાથ મેં અલ્લાહ કા દીન ભી સિખા દિયા, યહ તરતીબ ભી હમ અપના સકતે હંય.

હમારે કુછ દોસ્ત ચાલૂ પગાર પર મુલાઝિમોં (નોકરોં) કો સાલ મેં એક મરતબા ચાલીસ (૪૦) દિન ઔર મહીને મેં તીન દિન જમાઅત મેં જાને કી ઇજાઝત દેતે હંય, ઔર બહોત સી

જગા પર યહ તરીકા હય કે મુલાઝિમોં (નોકરોં) કે લિયે કામ કે સાથ મકતબ કી તઅલીમ ઔર નમાઝ, મસ્અલે વગૈરહ સીખને કે લિયે કુછ વક્ત ફારિગ દિયા જાતા હય, યઅની નોકરી કે ટાઇમ હી મેં સે ઇસકી ગુંજાઇશ નિકાલી જાતી હય, યહ ભી બડા દીન કા કામ હય, હમ ઉમ્મત કે શુરૂ ઝમાને કો દેખતે હંય તો પતા ચલતા હય કે ઉસ વકત ગુલામ ઔર બાંદિયા ભી મુહદ્દિષ ઔર બડે આલિમ હોતે થે.

બહરહાલ! ઘર મેં કામ પર આનેવાલોં પર ભી થોડી મેહનત કરો, ઇન્શાઅલ્લાહ! ઇસકા આપકો બહોત ષવાબ મિલેગા.

એક આદમી જિતના ખાના ચાલીસ આદમિયોં ને ખાયા:

હઝરત અલી રદિ. ને બકરી કા એક આગેવાલા પેર, દૂધ કા પ્યાલા ઔર સાઢે દીન કિલો અનાજ જમા કિયા, બનૂ અબ્દુલ મુત્તલિબ ખાનદાન કે ચાલીસ આદમી જમા હો ગએ, ઉસ બકરી કી ટાંગ કો ઉઠાયા ઔર દાંત સે ઉસકો ચીરા ઔર ચીર કર પ્યાલે મેં રખ દિયા, ઔર સબ કો કહા: અલ્લાહ કા નામ લો ઔર ખાના શુરૂ કરો, યહ ખાના ઉસ ઝમાને કે લિહાઝ સે એક આદમી કા હો સકતા થા; લેકિન જબ અલ્લાહ કા નામ લે કર હઝરત અલી રદિ. ને ઉનકો ખિલાયા તો ઐસી બરકત હુઇ કે તમામ લોગોં ને પેટ ભર કર કે ખાના ખાયા ઔર ખાના બચ ભી ગયા.

ફિર હુઝૂર સલ. ને કહા: દૂધ પિલાઓ, સબને દૂધ પી લિયા.

અબૂલહબ કી શરારત:

જબ ખાના ઔર દૂધ હો ગયા તો નબીએ કરીમ સલ. ખડે હો કર ઉનકો ઇમાન કી દઅવત દેના ચાહતે થે, દીન કી બાત સુનાના ચાહતે થે, તો યહી અબૂલહબ સબ લોગોં કો કેહને લગા: ચલો! યહાં સે ઉઠો! મુહમ્મદ ને તુમ્હારે ખાને પર જાદૂ કર દિયા હય, ઐસા જાદૂ હમને કભી દેખા હી નહીં.

બસ! યહ બાત ઉસને કહી ઔર સબ લોગ નિકલ કર ચલે ગએ; ગોયા ઉસને હુઝૂર સલ. કો બાત ભી નહીં કરને દી.

દૂસરે દિન ખાને કી દઅવત ઔર ઇસ્લામ કી દઅવત:

ફિર દૂસરે દિન નબીએ કરીમ સલ. ને દોબારા ઉસી તરીકે સે ખાના તૈયાર કરવાયા ઔર હુઝૂર સલ. ને કુછ દીન કી બાતેં ઉનકો સુનાઈ, ફરમાયા:

અય બની અબ્દુલ મુત્તલિબ! મેં કિસી ઐસે જવાન કો નહીં જાનતા જો અપની કોમ કે લિયે મેરે લાયે હુવે દીન સે બેહતર દીન લે કર આયા હો, મેં તુમ્હારે લિયે દુનિયા ઔર આખિરત કી કામિયાબી લે કર આયા હૂં.

અય અબ્દુલ મુત્તલિબ કી અવલાદ!

અય અબ્બાસ!

અય મેરી ફૂફી સફિયહ!

અય મેરી બેટી ફાતિમા! તુમ લોગ અપને આપકો જહન્નમ કી આગ સે બચાઓ; કયૂંકે મેં અલ્લાહ કી પકડ સે તુમકો બચાને કા ઇખ્તિયાર નહીં રખતા; અલબત્તા મેરે માલ મેં સે જો ચાહો માંગ સકતે હો, યકીન જાનો! યહ દીને હક કી

દઅવત હય, તુમ મેં સે કોન હય જો મેરા સાથ દે સકતા હય, ઔર કોન હય જો મેરા ભાઇ ષાબિત હો સકતા હય?

અબ તુમ અપને બેટે કી ફરમાંબરદારી કરોગે?

મજલિસવાલોં પર સન્નાટા થા, ઐસે મેં હઝરત અલી રદિ. ઉઠે ઔર અર્ઝ કિયાઃ યા રસૂલલ્લાહ! મેં આપકા સાથ દૂંગા.

આપ સલ. ને ઉનકા હાથ પકડ કર ફરમાયા કેઃ યહ મેરા ભાઇ ઔર મદદગાર રહેગા.

લોગો! તુમ ઇસી કી સુન લો, ઇસી કી બાત માન લો.

અબૂલહબ ને અબૂતાલિબ કો મુખાતબ કર કે કહાઃ સુનો! અબ તુમ અપને બેટે કી ફરમાંબરદારી કરોગે? યહ કેહતે હુવે કહકહા લગા કર હંસને લગા, ઔર મજલિસ દરહમ બરહમ હો ગઇ.

(સીરતે અહમદે મુજતુબાઃ ૧/૧૮૬)

મેં આપકો યહ કેહના ચાહતા હૂં કેઃ યહ અબૂલહબ હઝરત નબીએ કરીમ સલ. કા બડા ખતરનાક દુશ્મન થા, હુઝૂર સલ. કો જુઠલાયા કરતા થા, ઔર ઉસકી બીવી ભી નબીએ કરીમ સલ. કો પરેશાન કિયા કરતી થી.

અબૂલહબ કી બરબાદીઃ

એક દિન યહ અબૂલહબ લોગોં કો કેહને લગા કેઃ યહ મુહમ્મદ લોગોં કો ઐસા કેહતા હય કે મરને કે બાદ ઐસા હોગા, ઐસા હોગા ઔર વહ અપના હાથ લોગોં કો દિખા રહા થા ઔર કેહ રહા થા કેઃ મેરે હાથ મેં તો કુછ ભી નહીં આયા ઔર ફિર વહ અપને દોનોં હાથોં કો કેહને લગા કેઃ તુમ બરબાદ હો જાઓ,

મેં તુમ્હારે અંદર ઉન ચીઝોં મેં સે કુછ ભી નહીં દેખતા, જિનકે હોને કી ખબર મુહમ્મદ દેતા હય, ઉસને યહી જુમ્લા કહા થા.

تبا لكما ما ارى فيكما شيئا مما قال محمد۔

મુહમ્મદ જો કેહતા હય ઉસમેં સે કોઇ બાત તુમ્હારે અંદર નહીં હય.

બસ યહી બાત કુર્આન મેં ભી આઇ:

تَبَّتْ يَدَآ اَبِىْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ①

તર્જુમા: અબૂલહબ કે દોનોં હાથ ટૂટ ગએ ઔર વહ હલાક હો ચુકા હય.

ઉસને ઔર ઉસકી બીવી દોનોં ને પૂરી ઝિંદગી નબીએ કરીમ સલ. કી દુશ્મની મેં ગુઝારી.

આગે અલ્લાહ તઆલા કુર્આન મેં ફરમાતે હંય:

مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا كَسَبَ ②

અબૂલહબ કો ઉસકા માલ ભી કામ નહીં આયા, ઉસકી કમાઇ ભી ઉસકો કામ નહીં આઇ, કોઇ ચીઝ કામ નહીં આઇ, અસલ માલ ઔર ઉસકે ઉપર કા નફા દોનોં ચીઝેં ઉસકો કામ નહીં આઇ, કોઇ ચીઝ ઉસકો અલ્લાહ કે અઝાબ સે બચા નહીં સકી.

આગે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③

જૈસી ઉસકી કુન્નિયત થી, એૈસી આગ કી અલ્લાહ ને બાત ફરમાઇ કે: જલ્દી હી વહ એક અંગારેવાલી આગ કે અંદર દાખિલ કિયા જાએગા, અલ્લાહ ઉસકો જહન્નમ કી આગ મેં દાખિલ

કરેંગે.

કુર્આન મેં જો બદ દુઆ આઇ ઉસકા અસર કૈસે ઝાહિર હુવા?

અબૂલહબ કી ઇબ્રતનાક મોતઃ

નબીએ કરીમ સલ. હિજરત કર કે મદીના પાક ચલે ગએ ઔર ઉસકે દૂસરે સાલ બદર કી લડાઇ હુઇ, બદર કી લડાઇ મેં યહ અબૂલહબ ગયા નહીં થા, ઉસ લડાઇ મેં બડે બડે મક્કા કે કાફિર મારે ગએ; લેકિન બદર કી લડાઇ કે સાત દિન કે બાદ અબૂલહબ કે બગલ કે અંદર પ્લેગ કી ફુનસી, છોટી સી ફોડી નિકલી, અરબી મેં ઉસકો "અબસહ" કહા જાતા હય, યહ બીમારી ઐસી ખતરનાક હોતી હય કે ઉસકી વજહ સે અંદર સે બદબૂ વગૈરહ ભી નિકલતી હય, ઔર સબ લોગ ઉસસે ડરતે હંય કે જો ભી ઐસે મરીઝ કે પાસ જાએ ઉસકો યહ બીમારી લગ જાતી હય, ચુનાન્ચે ઉસકે સબ ઘરવાલોં ને ઉસકો અલગ કર દિયા, કોઇ ઉસકે પાસ નહીં જાતા થા.

દેખો! અલ્લાહ ને દુનિયા મેં નકદ સઝા દે દી કે ઘરવાલે નફરત કર રહે હંય.

એક કી બીમારી દૂસરે કો લગતી નહી હયઃ

વૈસે હમારે દીને ઇસ્લામ મેં ઐસા અકીદહ રખના જાઇઝ નહીં હય કેઃ યહ બીમારી ચેપી રોગ હય, એક સે દૂસરે કો લગતી હય, યહ બીમારી હમકો ભી લગ જાએગી, મુકદ્દર મેં જો બીમારી હોતી હય વહ લગતી હય, ઔર મુકદ્દર મેં ન હો તો કુછ ભી નહીં હો સકતા.

પ્લેગવાલે ઇલાકે કે બારે મેં હુકમ:

હદીષ મેં આતા હયઃ

عن اسامة بن زیدؓ عن النبی ﷺ قال: اذا سمعتم الطاعون بارض فلا تدخلوها واذا وقع بارض و انتم فیها فلا تخرجوا منها۔ (متفق علیه)

તર્જુમાઃ નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયાઃ જબ તુમ સુનો કે કિસી ઇલાકે મેં પ્લેગ ફેલ ચુકા હય તો વહાં મત જાઓ, ઔર જબ કિસી જગા પ્લેગ ફેલ જાએ ઔર તુમ વહાં પેહલે સે મૌજૂદ હો તો વહા સે મત નિકલો.

ફાયદાઃ વહાં સે નિકલને કા મના હોને કી એક વજહ યહ ભી હય કે અગર સભી ભાગ જાએંગે તો જો લોગ ઇસ બીમારી કા શિકાર હો ચુકે હંય ઉનકી ખૈર ખબર કોન લેગા, ઔર જિન લોગોં કી મોત વાકેઅ હો જાએગી, ઉનકા કફન દફન કોન કરેગા?

(હદીષ કે ઇસ્લાહી મઝામીનઃ ૧૪/૪૪૯)

લોગોં કા અકીદહ ખરાબ ન હો જાએ:

એક વજહ યહ ભી હય કે ઉસમેં લોગોં કા અકીદહ ખરાબ હોતા હય, કિસી શહેર મેં અગર પ્લેગ કી બીમારી હય ઔર તુમ ઉસ શહેર મેં ચલે ગએ, ઔર તકદીર મેં થા ઔર બીમારી હો ગઇ તો તુમ્હારા કયા અકીદહ બનેગા કે મેં ઇસ શહેર મેં ગયા ઔર બીમારી હો ગઇ; હાલાંકે શહેર મેં જાને સે બીમારી નહી હોતી, અલ્લાહ કે યહાં જો મુકદ્દર હોતા હય વહી હોતા હય; ઇસ લિયે એક મોમિન મર્દ ઔર મોમિન ઔરત કો યહી અકીદહ રખના ચાહિયે કે જો ચીઝ તકદીર મેં હોગી વહ હોગી.

નીઝ ઘર મેં કોઇ આદમી બીમાર હો તો ઉસસે નફરત નહીં કરની ચાહિયે; બલ્કે ઉસકે પાસ જાવેં, ઉસકી ખિદમત કરેં, ઉસકા બહોત ષવાબ હય.

પ્લેગવાલે ઇલાકે સે નિકલને કી તીન સૂરતેંઃ

હદીષ મેં યહ ઇર્શાદ ફરમાયા ગયા હય કેઃ

فلا تخرجوا فراراً منه

કિસી જગા પ્લેગ કી બીમારી હો જાએ ઔર તુમ વહાં પેહલે સે મૌજૂદ હો તો વહાં સે ભાગ ન નિકલો.

તો નિકલને કી તીન સૂરતેં હંયઃ

(૧) પેહલી સૂરત તો યહ હય કે આદમી વહાં સે યહ સમઝતે હુવે ભાગ કર નિકલે કે મેં બચ જાઉં, યહ તો હરામ હય.

(૨) દૂસરી સૂરત યહ હય કે પેહલે સે ઉસકા પ્રોગ્રામ નક્કી થા, જૈસે આજ કલ એક દો મહીને પેહલે સે ટિકિટ બુક કરવા કર રખા જાતા હય, ઔર જિસ વક્ત પ્રોગ્રામ નક્કી હુવા ઉસ વક્ત કોઇ બીમારી ભી નહીં થી, ઇત્તિફાક કી બાત કે આપકા સફર હોનેવાલા થા, ઉસકે દસ પંદરહ દિન પેહલે બીમારી ફેલ ગઇ, ઔર ખૂબ ચલ રહી હય, ઔર આપકી તારીખ આ ગઇ, તો અબ ઐસા નહીં હય કે આપ ઉસ બીમારી કી વજહ સે જા રહે હંય; બલ્કે આપકા પ્રોગ્રામ તો પેહલે હી સે નક્કી થા તો ઉસમેં કોઇ ઇશ્કાલ નહીં, આપ બેતકલ્લુફ નિકલ કર જા સકતે હંય.

(૩) તીસરી સૂરત યહ હય કે આપકા પેહલે સે કોઇ પ્રોગ્રામ નક્કી નહીં થા, બીમારી આઇ ઔર આપકા ભી કોઇ કામ નિકલ આયા, ઇસ લિયે આપ વહાં સે જાના ચાહતે હંય, તો

ઉસ સૂરત મેં જાએં યા ન જાએં?

તો કુછ હઝરાત કેહતે હંય કે: ન નિકલે.

ઔર કુછ હઝરાત કેહતે હંય કે: ઇસ કામ કી વજહ સે જાના ચાહતા હય તો જા સકતા હય, ઉસકે દિલ મેં યહ ખ્યાલ નહીં હોના ચાહિયે કે મેં યહાં સે જાઉંગા તો બચ જાઉંગા.

અલ્હમ્દુલિલ્લાહ! હમારે યહાં સુરત મેં જબ પ્લેગ ફેલા થા તો કમઝોર ઇમાનવાલે ભી મજબૂતી સે જમે રહે, ઔર અલ્લાહ તઆલા ને સબકો ઇમાન કી વહ તાકત અતા ફરમાઇ કે હર એક કેહતા થા કે યહાં સે કોઇ જાતા નહીં હય, અગર મોત આની મુકદ્દર હય તો યહાં ભી આએગી ઔર જહાં જાએંગે વહાં ભી આએગી.

(હદીષ કે ઇસ્લાહી મઝામીન: ૧૪/૪૪૯)

બહરહાલ! અબૂલહબ ઉસી બીમારી મેં મર ગયા, જબ મર ગયા તો ઉસકી લાશ મેં સે ઐસી બદબૂ નિકલ રહી થી કે કોઇ ઉસકે પાસ જાને કે લિયે ભી તૈયાર નહીં થા.

બુરી મોત સે બચને કી દુઆ:

કૈસી ઇબ્રતનાક મોત! અલ્લાહ ઐસી બીમારી ઔર ઐસી મોત સે હિફાઝત ફરમાએ, અલ્લાહ સે એક દુઆ કિયા કરો:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْٓ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اُرَدَّ اِلٰٓی اَرْذَلِ الْعُمُرِ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْیَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ۔

અય અલ્લાહ! બખીલી સે મેરી હિફાઝત ફરમા, અય અલ્લાહ! ઐસી હાલત સે હિફાઝત ફરમા કે નિકમ્મી ઉમ્ર મેં હમ પહોંચ જાવેં, અય અલ્લાહ! દુનિયા કે ફિત્નોં

ઔર કબ્ર કે અઝાબ સે ભી હિફાઝત ફરમા.

ઈસકા મતલબ યહ હય કે હમ ઐસે બીમાર, ઐસે કમઝોર, ઐસે બિસ્તર પર ન હો જાવેં કે ખાને પીને મેં મોહતાજ, ઇસ્તિન્જા કરને મેં મોહતાજ, કપડે પહેનને ઉતારને મેં મોહતાજ, હર ચીઝ મેં દૂસરોં કે મોહતાજ ન હો જાવેં, અલ્લાહ ઐસી બીમારી સે હમારી હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

યહ બહોત પ્યારી ઔર જામેઅ દુઆ હય, યહ દુઆ માંગા કરો, ખૂદ કે લિયે ભી ઔર ઘરવાલોં કે લિયે ભી; ઈસ લિયે કે બહોત સી મરતબા ઐસી બીમારી કી વજહ સે ઘરવાલે નફરત કરતે હંય, ઔર દુઆ કરતે હંય કે કબ યહ જાવે.

તીન દિન તક કોઇ ઉસકી લાશ કે પાસ નહી ગયા:

બહરહાલ! તીન દિન તક કોઇ ઉસકી લાશ કે પાસ નહીં ગયા, ફિર જબ લાશ સડને લગી તો ઉસકે ઘરવાલોં ને મઝદૂરોં કો બુલવાયા, મઝદૂરોં ને પેહલે દૂર જંગલ મેં એક ખડ્ડા ખોદા, ઔર ખડ્ડા ખોદ કર કે લંબી લકડી લાએ ઔર લંબી લકડી લા કર દૂર સે ઉસકી લાશ કો ધક્કે મારતે મારતે ખડ્ડે મેં લે ગએ ઔર ઉસમેં ડાલ દિયા ઔર ઉપર સે પથ્થર ડાલ કર ઉસકી લાશ કો દબા દિયા.

યહ હય નબી કી દુશ્મની કા અંજામ, કૈસી બુરી મોત આઇ કે મઝદૂર લોગ ભી ઉસકી લાશ કો હાથ લગાને કો તૈયાર નહીં!!!

અલ્લાહ આફિયતવાલી વક્ત પર મોત અતા ફરમાવે, મોત કે બાદ ભી અલ્લાહ આફિયત અતા ફરમાવે, બુરી મોત, બુરે

દફન, બુરી હાલત સે અલ્લાહ હમ સબકી હંમેશા હિફાઝત ફરમાવે, આમીન.

અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા ને ઉસકો એૈસી બુરી મોત કે સાથ દુનિયા સે રવાના કિયા ઔર આખિરત કે બારે મેં કુર્આન મેં હય:

سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝

આખિરત મેં અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ભડકતી હુઇ ગરમ ગરમ આગ મેં દાખિલ કરેંગે.

ઔર જબ અલ્લાહ કા અઝાબ આયા, બુરી મોત આઇ તો ઉસકી અવલાદ ભી કામ નહીં આઇ, ઔર ઉસકા માલ ભી કામ નહી આયા, સબ ચીઝેં બેકાર હો કર રેહ ગઈ.

અબૂલહબ કી બીવી ઉમ્મે જમીલ કા વાકિઅહ:

આગે અલ્લાહ ઉસકી બીવી કે બારે મેં ફરમાતે હંય:

وَّامْرَاَتُهٗ ۭ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝

તર્જુમા: ઔર ઉસકી બીવી ભી જો સર પર જલાને કી લકડી ઉઠા કર લાતી હય.

ઉસકી બીવી યહ ભી નબીએ કરીમ સલ. કી ચાચી ઔર અબૂસુફિયાન કી બહેન થી, ઔર ઉસને અપના લકબ "ઉમ્મે જમીલ" રખા થા, યઅની ખૂબસૂરતી કી માં, ઇતની ખૂબસૂરત કે અપને આપકો વહ "ઉમ્મે જમીલ" કેહતી થી, ઉસકા અસલ નામ અરવા યા હમ્ના બિન્તે હર્બ થા, યહ ભી હુઝૂર સલ. કી બડી દુશ્મન થી.

"حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" કા પેહલા મતલબઃ

"حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" યઅની લકડિયાં ઉઠા કર લાનેવાલી. કયા મતલબ?

યહ ઔરત માલદાર કી બીવી તો થી; લેકિન સાથ મેં બહોત બખીલ (કંજૂસ) થી, ઐસી બખીલ થી કે વહ લકડિયાં કાટને કે વાસ્તે જંગલ મેં જાતી થી, બખીલોં કા ઐસા હી હાલ હોતા હય, અલ્લાહ ને માલ દિયા હય, દૌલત દી હય તો ખૈરિયત સે ઇસ્તિઅમાલ કરના ચાહિયે, ઇતને માલદાર કી બીવી; લેકિન જંગલ મેં જાતી, ઘર મેં જલાને કે વાસ્તે લકડિયાં કાટ કર લાતી, ઔર ઝાહિર હય લકડિયાં લાવે તો ઉસકો રસ્સી સે બાંધના પડેગા, તો વહ બહોત સારી લકડિયાં કાટતી, રસ્સી સે બાંધતી, સર પર ઉઠાતી ઔર ઉઠા કર લાતી.

કેહતે હંય કેઃ યહી ચીઝ ઉસકે લિયે મોત કા ઝરિયા બની, એક દિન યહ બખીલ ઔરત ઉમ્મે જમીલ જંગલ મેં ગઇ હુઇ થી, લકડિયાં ઉઠા કર આ રહી થી, લંબી રસ્સી લકડિયોં કે સાથ થી, રસ્તે મેં થક ગઇ, તો એક જગા બેઠ ગઇ, ઔર જબ બેઠ ગઇ ઔર વહ રસ્સી ઉસકે ગલે મેં થી ઉસ રસ્સી કા ફંદા બન ગયા, ઔર જંગલ મેં તડપ તડપ કર મર કર ખત્મ હો ગઇ.

શોહર કી મોત ભી બડી ખતરનાક આઇ, ઔર બીવી કી મોત ભી બડી ખતરનાક આઇ, દોનોં અલ્લાહ કે નબી કે દુશ્મન, ચાચા ચાચી હો કર ભી હુઝૂર સલ. કે દુશ્મન બને.

"حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" કા દૂસરા મતલબઃ

કુછ હઝરાત ને "حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" કા મતલબ યહ બયાન

કિયા હય કે: વહ બડી ચુગલખોર થી, ચુગલી કરને કી ઉસકી આદત થી; ચૂંકે જિસ તરહ લકડી સે આગ લગતી હય, ઇસી તરહ ચુગલખોરી સે ભી ઇન્સાનોં મેં આગ લગતી હય, જબ કોઇ આદમી ચુગલખોરી કરતા હય તો દો ખાનદાન મેં, દો આદમિયોં મેં, દો ઔરતોં મેં લડાઇ કી આગ લગ જાતી હય.

ચુગલખોરી કા મતલબ યહ હય કે: યહાં કી બાત વહાં ઔર વહાં કી બાત યહાં કર કે લડાના.

ચુનાન્ચે નબીએ કરીમ સલ. કી ચુગલખોરી ભી કરતી થી.

અલ્લાહ કી તરફ સે આપ સલ. કી હિફાઝત:

જબ યહ આયત "تَبَّتْ يَدَا" ઉતરી તો વહ હાથ મેં એક પથ્થર લે કર હુઝૂર સલ. કો તલાશ કરને નિકલી, નબીએ કરીમ સલ. ઔર હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ. દોનોં કા'બા કે સહેન મેં બેઠે હુવે થે, જબ વહ આ રહી થી તો હઝરત અબૂબક્ર રદિ. ને નબીએ કરીમ સલ. કો કહા કે: હુઝૂર! વહ આ રહી હય, વહ બદ ઝુબાન હય, આપ ઉધર કહીં ચલે જાઇએ.

હુઝૂર સલ. ને કહા કે: નહીં! કોઇ બાત નહીં, ઉસકો આને દો, વહ મુઝે દેખ નહીં સકેગી, એક ફરિશ્તા મુઝે છુપાયે હુવે હય.

ચુનાન્ચે અલ્લાહ તઆલા ને હુઝૂર સલ. કે સામને ફરિશ્તોં કો કર દિયા, પર્દે લગ ગએ, વહ હુઝૂર સલ. કો દેખ ન સકી, ઉસને હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ. કો પૂછા કે: તુમ્હારે દોસ્ત કહાં હય? મેં ને સુના હય કે ઉસને મેરી બુરાઇ કી હય.

હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક રદિ. ને કહા કે: ઉસ ઘર કે રબ કી કસમ! ઉન્હોંને તેરી કોઇ બુરાઇ નહીં કી હય.

ગુસ્સે મેં ઉસને કહા કેઃ હમ "મુઝમ્મમ" કો નહીં માનતે હંય, ઉસકે દીન કે દુશ્મન હંય.

નફરત મેં ઉસને હુઝૂર સલ. કો મુહમ્મદ કે બજાએ "મુઝમ્મમ" કહા, મુહમ્મદ કા મતલબ હોતા હય જિસકી ખૂબ તા'રીફ કી જાએ, ઔર મુઝમ્મમ કા મતલબ હોતા હય જિસકી બુરાઇ કી જાએ.

ઉસકે જાને કે બાદ હુઝૂર સલ. ને હઝરત અબૂબક્ર રદિ. સે ફરમાયા કેઃ કિસ તરહ ઉસકી બુરાઇ કો અલ્લાહ તઆલા ને મુઝસે ફેર દિયા, વહ મુઝમ્મમ કો બુરા કેહતી રહી ઔર મેં તો મુહમ્મદ હૂં; ગોયા ઉસકી બદ ઝુબાની હુઝૂર સલ. કો લગનેવાલી નહીં થી.

ચુગલખોર જન્નત મેં નહીં જાએગાઃ

મેરી દીની બેહનો! કભી ચુગલખોરી મેં મત પડના, નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયાઃ

لا يدخل الجنة قتات۔

(બુખારીઃ ૨/૮૮૫)

ચુગલખોર જન્નત મેં નહીં જાએગા.

એક ઔર હદીષ મેં ઈર્શાદ ફરમાયા કેઃ જો નાહક કિસી કો કત્લ કરે, જો તાજિર સૂદ કા કારોબાર કરે ઔર ચુગલખોરી કરે યહ તીનોં કભી જન્નત મેં નહીં જાએંગે.

દેખો! ચુગલખોરી કા ગુનાહ હુઝૂર સલ. ને કત્લ કે દરજે મેં રખા હય, કિસી કો નાહક કત્લ કર દેવે ઇસ દરજે કા ખતરનાક ગુનાહ હય.

મેરી દીની બેહનો! હમ દૂસરે કો કત્લ કરના તો બહોત

બડા ગુનાહ સમઝતે હંય, વ્યાજ (Intres), લોન લેને કો બડા ગુનાહ સમઝતે હંય; લેકિન ચુગલખોરી કો હમ ગુનાહ નહી સમઝતે હંય, રાત દિન ચુગલખોરી હોતી રેહતી હય, તૌબા કરો, કભી કિસી કી ચુગલખોરી નહી કરના, ઈસસે દો મુસલમાન ભાઈયોં મેં, બેહનોં મેં, ફેમેલી મેં લડાઇ કી આગ લગતી હય, અલ્લાહ હમકો ઈસસે બચને કી તૌફીક નસીબ ફરમાવે, આમીન.

"حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" કા તીસરા મતલબ:

કુછ રિવાયતોં સે યહ પતા ચલતા હય કે "حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" ઈસ લિયે કહા ગયા કે યહ ઔરત જહન્નમ મેં ભી અપને શોહર કે સાથ હોગી, શોહર અબૂલહબ ભી જહન્નમી, બીવી ભી જહન્નમી.

જહન્નમ મેં એક દરખ્ત હય, જિસકા નામ "ઝક્કૂમ" હય, કાંટેવાલા, બદબૂવાલા, કડવા, જિસકો જહન્નમી લોગ ખાએંગે, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ ۚ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ (સૂ. દુખાન)

તર્જુમા: યકીની બાત હય કે ઝક્કૂમ કા દરખ્ત (બડે) ગુનેહગાર (કાફિર) કા ખાના હોગા, (વહ ઝક્કૂમ) કાલે તિલ કી ભૂસે જૈસા હોગા, વહ લોગોં કે પેટોં મેં ખોલતે હુવે પાની કી તરહ જોશ મારેગા.

તો યહ ઔરત જહન્નમ મેં ઝક્કૂમ કે દરખ્તોં કે લકડિયાં કાટ કર લાએગી, ઔર અપને શોહર પર ડાલેગી, ઔર અપને શોહર પર આગ કો ભડકાએગી, દુનિયા મેં અપને શોહર કે સાથ

મિલ કર દોનોં ઝુલ્મ કરતે થે, કુફ્ર કરતે થે તો ઉસકી સઝા યહ હુઇ.

અલ્લાહ તઆલા ઐસે હાલાત સે હમ સબકી ઔર પૂરી ઉમ્મત કી હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

"حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" કા ચોથા મતલબ:

કુછ રિવાયતોં સે પતા ચલતા હય કે યહ ઉમ્મે જમીલ જંગલ મેં જા કર કાંટે લાતી થી, ઔર હુઝૂર સલ. કે રસ્તે મેં બિછાતી થી.

આગે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ۝

તર્જુમા: ઉસકી ગરદન મેં ખૂબ મજબૂત બટી હુઇ (એક કે ઉપર એક તાર કી લિપટી હુઇ ચુભનેવાલી) રસ્સી હોગી.

ચુનાન્ચે ઔરત કે ગલે મેં તો હાર અચ્છા લગતા હય; લેકિન યહાં અલ્લાહ ને ફરમાયા કે: ઉસકે ગલે મેં એક રસ્સી હોગી.

કુછ તફસીરોં મેં યહ લિખા હય કે જહન્નમ મેં લોહે કી તાર કી બની હુઇ એક રસ્સી હોગી, જો જહન્નમ મેં ઉસકે ગલે મેં ડાલી જાએગી.

મેરી દીની બેહનો! યહ દોનોં મિયાં બીવી નબી કે ચાચા, ચાચી, માલદાર ઔર ખૂબસૂરત, દોનોં મક્કા કે બડે ઇઝઝતવાલે થે; લેકિન નબી કી દુશ્મની કી ઔર ઇમાન નહીં લાએ તો કિતની ખતરનાક ઔર બુરી મોત આઇ.

અલ્લાહ ઐસી બુરી મોત સે હમ સબકી હિફાઝત ફરમાએ, નબીએ કરીમ સલ. કી સચ્ચી પક્કી કામિલ મુહબ્બત હમ સબકો નસીબ ફરમાવે, આમીન.

એક પ્યારી દુઆ:

એક પ્યારી દુઆ અલ્લાહ સે માંગા કરો:

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا قَبْلَ الْمَوْتِ۔

અય અલ્લાહ! મોત કે આને સે પેહલે હમારી મગફિરત કર દીજીયે.

બલ્કે અભી તો યહ દુઆ કરો કે: અય અલ્લાહ! ઈસ રમઝાન કી બરકત સે ઈદ કા ચાંદ નિકલને સે પેહલે હમારી મગફિરત કર દીજીયે, ઔર હમારી મોત ઈસ હાલત મેં આવે કે હમ ગુનાહોં સે બિલ્કુલ પાક સાફ હોં, ચુનાન્ચે એક બુઝુર્ગ શૈખ ફરીદુદ્દીન અત્તાર રહ. કા શે'ર હય:

ચશ્મ દારમ અઝ ગુનાહ પાકમ કુની
પેશ અઝી કઅંદર લહદ ખાકમ કુની

અય અલ્લાહ! કબ્ર મેં દફન હોને સે પેહલે હમકો ગુનાહોં સે પાક કર દે, અલ્લાહ ઝિંદગી હી મેં હમારી મગફિરત કે ફેસ્લે કર દે, રમઝાન ઔર અપની રહમત કી બરકત સે અલ્લાહ હમ સબકી મગફિરત કર દે.

وَارْحَمْنَا عِنْدَ الْمَوْتِ۔

ઔર અય અલ્લાહ! મોત કે વક્ત હમ પર રહમ ફરમાના, બુરી મોત સે હમ સબકો હિફાઝત મેં રખના.

وَلَا تُعَذِّبْنَا بَعْدَ الْمَوْتِ۔

ઔર અય અલ્લાહ! મોત કે બાદ હમકો અઝાબ મત દેના.

وَلَا تُحَاسِبْنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ۔

કયામત કે દિન હિસાબ મત લેના.

اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ۔

બેશક આપ હર ચીઝ પર કાદિર હંય.

દૂસરી દુઆ:

મેરી દીની બેહનો! યહ દુઆ ભી પઢા કરો:

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لِيْ فِي الْمَوْتِ وَفِيْمَا بَعْدَ الْمَوْتِ۔

(હિઝ્બુલ આ'ઝમ: મંઝિલ: ૫)

તર્જુમા: અય અલ્લાહ! મેરે લિયે મોત મેં ભી ઔર મોત કે બાદવાલી ઝિંદગી મેં ભી બડી ભલાઈયાં મુકદ્દર ફરમા.

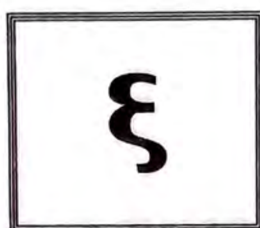
રોઝાના પચ્ચીસ (૨૫) મરતબા યહ દુઆ પઢો, હદીષ મેં ઉસકી બડી ફઝીલત આઈ હય, અલ્લાહ તઆલા બુરી મોત સે હિફાઝત ફરમાએ, કબ્ર કે અઝાબ સે હિફાઝત કરે, બુરી બીમારી સે હિફાઝત કરે, આમીન.

કૈસા બુરા યહ મિયાં બીવી કા જોડા થા કે અલ્લાહ ને ઉનકી હકીકત બયાન ફરમાતે હુવે કુર્આન મેં પૂરી એક સૂરત નાઝિલ ફરમાઈ, નબી કો બુરા કેહને ગએ, નબી કો ગાલી દેને ગએ, કયામત તક અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકી બુરી હકીકત કુર્આન મેં બયાન ફરમા દી.

ઐસા બુરા જોડા ઔર બુરા ખાનદાન બનને સે અલ્લાહ હમારી ઔર હમારી નસલોં કી પૂરી હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ۔

હઝરત યૂસુફ અલ.
કા વાકિઅહ

ઇસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* હઝરત યૂસુફ અલ. કે વાલિદ કા નામ યઅકૂબ અલ. થા, ઔર વાલિદહ કા નામ રાહીલ થા.

અલ્હમ્દુલિલ્લાહ! મેં હઝરત યઅકૂબ અલ. કી કબ્ર પર ભી ગયા હૂં, ઔર ઉનકી બીવી હઝરત રાહીલ કી કબ્ર પર ભી ગયા હૂં, ઔર ઉનકે બેટે હઝરત યૂસુફ અલ. કી કબ્ર પર ભી હાઝરી કી સઆદત હાસિલ હુઇ હય.

ઈ સઆદત બઝોરે બાઝૂ નેસ્ત :: તા ન બખ્શદ ખુદાએ બખ્શિંદહ

યહ સબ મુબારક કબ્રેં "મુલ્કે શામ" મેં હંય.

હઝરત યૂસુફ અલ. કે કુલ બારહ ભાઇ થે, કિતને ખુશનસીબ હોંગે વહ માં, બાપ જિનકો અલ્લાહ તઆલા ને બારહ બેટે અતા ફરમાએ, ઔર ઉન બારહ લડકોં મેં હઝરત યૂસુફ અલ. અલ્લાહ કે નબી થે, ઉનકે વાલિદ હઝરત યઅકૂબ અલ. ભી અલ્લાહ કે નબી થે, ઉનકે દાદા હઝરત ઈસ્હાક અલ. વહ ભી અલ્લાહ કે નબી થે, ઔર ઉનકે પર દાદા હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. વહ ભી અલ્લાહ કે નબી થે, ઔર હઝરત યૂસુફ અલ. કે દાદા હઝરત ઈસ્હાક અલ. કે ભાઇ યઅની દાદા કે ભાઇ ઈસ્માઇલ અલ. વહ ભી નબી થે!!!

પૂરી ફેમેલી ઔર ખાનદાન કે અંદર નબી હી નબી, પયગમ્બર હી પયગમ્બર.

કિતની અચ્છી ફેમેલી થી, ઔર કિતના અચ્છા ખાનદાન થા!!!

ઇતની ખુશનસીબી ઔર ખૂબી કે એક હી ફેમેલી મેં, એક હી ખાનદાન મેં અલ્લાહ કે ઇતને સારે નબી હોં, પૂરી દુનિયા મેં સિર્ફ ઔર સિર્ફ અલ્લાહ ને હઝરત યઅકૂબ અલ. કે ખાનદાન કો અતા ફરમાઇ, જિસ ખાનદાન કો હમ 'બની ઇસ્રાઇલ' કેહતે હંય.

૬

હઝરત યૂસુફ અલ. કા વાકિઅહ

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ نَحْمَدُہٗ وَنَسْتَعِیْنُہٗ وَنَسْتَغْفِرُہٗ وَنُؤْمِنُ بِہٖ وَنَتَوَکَّلُ عَلَیْہِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَیِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ یَّھْدِہِ اللّٰہُ فَلَامُضِلَّ لَہٗ وَمَنْ یُّضْلِلْہُ فَلَاھَادِیَ لَہٗ وَنَشْھَدُ اَنْ لَّآاِلٰہَ اِلَّااللّٰہُ وَحْدَہٗ لَاشَرِیْکَ لَہٗ وَنَشْھَدُ اَنَّ سَیِّدَنَا وَ شَفِیْعَنَا وَحَبِیْبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُہٗ وَرَسُوْلُہٗ صَلَوَاتُ اللّٰہِ تَبَارَکَ وَتَعَالٰی عَلَیْہِ وَعَلٰی اٰلِہٖ وَاَصْحَابِہٖ وَذُرِّیَّاتِہٖ وَ اَھْلِ بَیْتِہٖ وَاَھْلِ طَاعَتِہٖ وَبَارَکَ وَسَلَّمَ تَسْلِیْمًا کَثِیْرًا کَثِیْرًا . . . اَمَّا بَعْدُ !

فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ۝ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۞ ١ اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ۞ ٢ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ هٰذَا
الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ۞ ٣ اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ
يٰٓاَبَتِ اِنِّيْ رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ
سٰجِدِيْنَ ۞ ٤ قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ
كَيْدًا ۗ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۞ ٥ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ
وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اٰلِ يَعْقُوْبَ

كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ
حَكِيْمٌ ۝ لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيٰتٌ لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝ (સૂ. યૂસુફ)

صدق اللہ مولانا العظیم وصدق رسولہ النبی الکریم ونحن علی ذلک
من الشاہدین والشاکرین والحمد للہ رب العالمین۔

તર્જુમા: યહ (સચ્ચાઇ કો) ઝાહિર કરનેવાલી કિતાબ કી આયતેં હંય. [૧] યકીનન હમને ઇસ કુર્આન કો અરબી ઝુબાન મેં ઉતારા; તાકે તુમ સમઝો. [૨] હમ સુનાતે હંય આપકો બેહતરીન કિસ્સા ઇસ કુર્આન કે ઝરિયે, જો હમને આપકી તરફ વહી કે ઝરિયે ભેજા, જબ કે આપ ઇસ (કુર્આન) સે પેહલે (ઇસ વાકિઅહ સે) બિલ્કુલ બેખબર થે. [૩] (વહ વાકિઅહ સુનો) જબ કે યૂસુફ (અલ.) ને અપને અબ્બા સે કહા કે: અય મેરે અબ્બા! યકીનન મેં ને ગિયારહ સિતારે ઔર સૂરજ ઔર ચાંદ કો દેખા કે વહ મેરે સામને સજદહ કર રહે થે. [૪] (યઅકૂબ અલ. ને) કહા કે: અય મેરે બેટે! તુ અપના ખ્વાબ અપને ભાઇયોં કે સામને બયાન મત કરના, વર્ના વહ તેરે ખિલાફ કોઇ સાઝિશ કરેંગે, યકીનન શૈતાન તો ઇન્સાન કા ખુલા હુવા દુશ્મન હય. [૫] ઔર ઇસી તરીકે સે તુમકો તુમ્હારે રબ (નબુવ્વત કે લિયે) ચુન લેંગે ઔર તુમકો તુમ્હારે રબ બાતોં કા સહીહ મતલબ નિકાલના સિખાએંગે, ઔર (દૂસરી નેઅમતેં દે કર) આપકે રબ અપને ઇન્આમ કો પૂરા કરેંગે, આપ પર ઔર યઅકૂબ કે ઘરવાલોં પર; જૈસા

કે અપના ઈન્આમ પૂરા કિયા થા ઈસસે પેહલે આપકે દોનોં બાપ દાદેઃ ઈબ્રાહીમ (પર દાદા) ઔર ઈસ્હાક (દાદા) પર, યકીનન આપકે રબ બહોત બડે ઈલ્મવાલે ઔર બડી હિકમતવાલે હંય. [૬] પક્કી બાત યહ હય કે યૂસુફ (અલ.) ઔર ઉનકે ભાઈયોં કે કિસ્સે મેં સવાલ પૂછનેવાલોં કે લિયે (અલ્લાહ કી કુદરત ઔર આપકે નબી હોને કી) બડી નિશાનિયાં હંય. [૭]

યહ કુર્આન મજીદ કે બારહવેં પારે કી સૂરએ યૂસુફ કી આયતેં હંય. હઝરત સારા રદિ. કો -જિનકા વાકિઅહ પેહલે તફસીલ સે સુન ચુકે હો- અલ્લાહ તઆલા ને બડી ઉમ્ર મેં એક બેટા અતા ફરમાયા થા, જિનકા નામ ઈસ્હાક થા, ફિર હઝરત ઈસ્હાક અલ. કે યહાં એક બેટા પૈદા હુવા, ઉનકા નામ યઅકૂબ થા, ઔર યઅકૂબ અલ. કે યહાં જો બેટા પૈદા હુવા ઉનકા નામ યૂસુફ થા.

ઈસ સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત યૂસુફ સલ. કા કિસ્સા બયાન ફરમાયા હય, ઔર સાથ મેં ઉનકે વાલિદૈન, મિસ્ર કી ઔરતોં ઔર ઝુલેખા કા કિસ્સા ભી બયાન ફરમાયા હય. દુઆ કરેં! અલ્લાહ તઆલા ઈસ મજલિસ મેં બયાન કી જાનેવાલી નસીહત કી બાતોં પર અમલ કરને કી હમકો તૌફીક અતા ફરમાએ.

હઝરત યૂસુફ અલ. કા કિસ્સા તરતીબ સે બયાન કરને કી હિકમતઃ

કુર્આન મજીદ કોઈ કિસ્સા કહાની કી કિતાબ નહીં હય; લેકિન જો વાકિઆત ભી કુર્આન મેં બયાન હુવે, વહ ઈબ્રત ઔર નસીહત કે તૌર પર બયાન હુવે; ઈસ લિયે જહાં જો નસીહત

ઔર ઈબ્રત કા મકામ હોતા હય વહાં ઉસ વાકિઅહ કા વહ હિસ્સા બયાન હોતા હય; ઈસ લિયે કુર્આન મેં વાકિઆત આમ તૌર પર તરતીબ સે બયાન નહીં હુવે; લેકિન હઝરત યૂસુફ અલ. કા વાકિઅહ પૂરી તરતીબ સે બયાન હુવા, ઉસકી હિકમત યહ સમઝ મેં આતી હય કે કિસ તરહ ઈતિહાસ લિખના ઉસકા ફન ભી સીખને કો મિલે, કે ઈતિહાસ જબ લિખા જાએ તો વાકિઆત તરતીબ સે આના ચાહિયે.

નીઝ યહ હિદાયત ભી દેની હય કે કિસી વાકિઅહ કો બયાન કરો તો ઈતના મુખ્તસર ભી બયાન ન કરો કે બાત પૂરી સમઝ મેં ન આવે, જૈસે એ'લાન હોતા હય, ઈસી તરહ ઈતના લંબા ભી બયાન ન કરો કે યાદ રખના મુશ્કિલ હો જાએ, ઔર બેફાયદા બાતેં શામિલ નહીં હોની ચાહિયે, બહોત સે લોગ વાકિઆત કો બયાન કરને મેં ઐસી ગૈર ઝરૂરી તફસીલ બયાન કરતે હંય જિનકા કોઈ ફાયદા નહીં હુવા કરતા.

દુનિયા કી સબસે ખુશનસીબ ફેમેલી:

હઝરત યૂસુફ અલ. કે વાલિદ કા નામ યઅકૂબ અલ. થા, ઔર વાલિદહ કા નામ રાહીલ થા.

અલ્હમ્દુલિલ્લાહ! મેં હઝરત યઅકૂબ અલ. કી કબ્ર પર ભી ગયા હૂં, ઔર ઉનકી બીવી હઝરત રાહીલ કી કબ્ર પર ભી ગયા હૂં, ઔર ઉનકે બેટે હઝરત યૂસુફ અલ. કી કબ્ર પર ભી હાઝરી કી સઆદત હાસિલ હુઈ હય.

ઈ સઆદત બઝોરે બાઝૂ નેસ્ત
તા ન બખ્શદ ખુદાએ બખ્શિંદહ

યહ સબ મુબારક કબ્રેં "મુલ્કે શામ" મેં હંય. હઝરત યૂસુફ અલ. કે કુલ બારહ ભાઇ થે, કિતને ખુશનસીબ હોંગે વહ માં, બાપ જિનકો અલ્લાહ તઆલા ને બારહ બેટે અતા ફરમાએ, ઔર ઉન બારહ લડકોં મેં હઝરત યૂસુફ અલ. અલ્લાહ કે નબી થે, ઉનકે વાલિદ હઝરત યઅકૂબ અલ. ભી અલ્લાહ કે નબી થે, ઉનકે દાદા હઝરત ઈસ્હાક અલ. વહ ભી અલ્લાહ કે નબી થે, ઔર ઉનકે પર દાદા હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. વહ ભી અલ્લાહ કે નબી થે, ઔર હઝરત યૂસુફ અલ. કે દાદા હઝરત ઈસ્હાક અલ. કે ભાઇ યઅની દાદા કે ભાઇ ઈસ્માઇલ અલ. વહ ભી નબી થે!!!

પૂરી ફેમેલી ઔર ખાનદાન કે અંદર નબી હી નબી, પયગમ્બર હી પયગમ્બર.

કિતની અચ્છી ફેમેલી થી, ઔર કિતના અચ્છા ખાનદાન થા!!!

ઈતની ખુશનસીબી ઔર ખૂબી કે એક હી ફેમેલી મેં, એક હી ખાનદાન મેં અલ્લાહ કે ઈતને સારે નબી હોં, પૂરી દુનિયા મેં સિર્ફ ઔર સિર્ફ અલ્લાહ ને હઝરત યઅકૂબ અલ. કે ખાનદાન કો અતા ફરમાઇ, જિસ ખાનદાન કો હમ 'બની ઈસ્રાઇલ' કેહતે હંય.

ઇસ્રાઇલ કી વઝાહત:

ઈસ્રાઇલ: હઝરત યઅકૂબ અલ. કા દૂસરા મશ્હૂર નામ થા, કેહતે હંય કે ઉનહી કે નામ પર સે "ઈઝરાઇલ" મુલ્ક હય; કયુંકે ઈઝરાઇલ કે યહૂદી અપને આપકો હઝરત યઅકૂબ અલ. કી અવલાદ માનતે હંય.

યઅકૂબ અલ. કે ખાનદાન કા મકામ:

ફલસ્તીન મેં એક ગાંવ કા નામ 'કન્આન' હય, વહાં હઝરત યઅકૂબ અલ. અપને ઉન બેટોં કે સાથ રેહતે થે, ઔર

આફિયત સે ઝિંદગી ગુઝર રહી થી, યઅકૂબ અલ. કે દસ બેટે માશાઅલ્લાહ! બડે થે, ઔર દો છોટે થે: એક હઝરત યૂસુફ અલ. ઔર દૂસરે ઉનકે ભાઇ બિનયામીન.

હઝરત યઅકૂબ અલ. અપની પૂરી ફેમેલી કે સાથ બહોત ઇત્મીનાન સે રેહતે થે, અલ્લાહ તઆલા ને ઇસ સૂરત મેં ઇસ ખાનદાન કા પૂરા કિસ્સા બયાન ફરમાયા હય.

અજીબ ખ્વાબ! સૂરજ ઔર ચાંદ સજદહ કર રહે હંય:

શુરૂઆત ઇસ તરીકે સે હુઇ કે હઝરત યૂસુફ અલ. બચ્ચે થે, ઉનકી ઉમ્ર લગભગ સાત સાલ કી થી, ઉસ વક્ત ઉન્હોંને એક ખ્વાબ (Dream) દેખા, ઔર ખ્વાબ ભી બહોત અજીબો ગરીબ દેખા કે આસ્માન સે સૂરજ ઔર ચાંદ ઔર ગિયારહ સિતારે ઝમીન પર ઉતરે ઔર ઉન્હોંને મેરે સામને સજદહ કિયા.

કિતના અજીબ ખ્વાબ થા કે સૂરજ ચાંદ ઔર ગિયારહ સિતારે ઝમીન પર ઉતર કર યૂસુફ જૈસે છોટે બચ્ચે કે સામને સજદહ કરે!!! ઉસમેં ગિયારહ સિતારે યઅની ગિયારહ ભાઇ ઔર સૂરજ ચાંદ સે અબ્બા, અમ્માં મુરાદ હંય.

"اِذۡ قَالَ يُوۡسُفُ لِاَبِيۡهِ" આયત મેં હમારે લિયે દો સબક:

હઝરત યૂસુફ અલ. ઉસ વક્ત સાત સાલ કે બચ્ચે થે, ખ્વાબ દેખા તો સુબ્હ મેં અપને અબ્બા જાન હઝરત યઅકૂબ અલ. કો બયાન કિયા, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય:

اِذۡ قَالَ يُوۡسُفُ لِاَبِيۡهِ يٰۤاَبَتِ اِنِّىۡ رَاَيۡتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَبًا وَّالشَّمۡسَ
وَالۡقَمَرَ رَاَيۡتُهُمۡ لِىۡ سٰجِدِيۡنَ ۝٤

તર્જુમા: (વહ વાકિઅહ સુનો) જબ કે યૂસુફ અલ. ને

અપને અબ્બા સે કહા કે: અય મેરે અબ્બા! યકીનન મેં ને ગિયારહ સિતારે ઔર સૂરજ ઔર ચાંદ કો દેખા કે વહ મેરે સામને સજદહ કર રહે થે.

પેહલા સબક: વાલિદૈન ઐસે હોને ચાહિયે જિનસે અવલાદ કો હિદાયત કી રોશની મિલે:

યહાં એક બાત સમઝને કી હય કે ખ્વાબ મેં જો સૂરજ દેખા થા ઉસસે મુરાદ ઉનકે અબ્બા જાન યઅકૂબ અલ. હંય, ઔર જો ચાંદ દેખા થા ઉસસે મુરાદ ઉનકી વાલિદહ હઝરત રાહીલ હંય, ઔર હમ જાનતે હંય કે સૂરજ ઔર ચાંદ દોનોં રોશની દેને કા કામ કરતે હંય, સૂરજ દિન મેં રોશની દેતા હય, ઔર ચાંદ રાત મેં રોશની દેતા હય. ઈસસે યહ બાત સમઝ મેં આતી હય કે માં બાપ દોનોં ઐસે હોં કે ઉનકે ઝરિયે અવલાદ કો હિદાયત કી રોશની મિલે, હિદાયત કા નૂર મિલે, ઉનકી તરબિયત હો.

હાં! યહ બાત ઔર હય કે બાપ સૂરજ કી તરહ હય, ઔર સૂરજ મેં ગરમી હોતી હય; ઈસી લિયે બાપ બહોત સી મરતબા અપની અવલાદ કે સાથ ગરમી સે, ગુસ્સે સે તરબિયત કરતા હય, ઔર માં ચાંદ જૈસી હય, ઔર ચાંદ કી લાઈટ એક દમ ઠંડકવાલી હોતી હય, ઔર આમ તૌર પર માં અપની અવલાદ કે સાથ બહોત નરમી ઔર બહોત ઠંડક સે પેશ આતી હય.

યહ સબક ઈસ આયત સે હમકો સીખને કો મિલા.

દૂસરા સબક: અવલાદ કો અપની ખાનગી બાત વાલિદૈન કો હી બતલાની ચાહિયે:

હઝરત યૂસુફ અલ. ને જો ખ્વાબ દેખા થા, વહ સિર્ફ

અપને અબ્બા જાન કો બતલાયા.

યહ બાત હમકો ઈસ બાત કી તઅલીમ દેતી હય કે લડકે ઔર લડકી કો અપની કોઇ ખાનગી બાત હો તો અપને માં બાપ કો કેહની ચાહિયે, કિસી અજનબી કો ન બતલાએં.

આજ કલ લડકે ઔર લડકિયોં મેં યહ મિઝાજ બનતા જા રહા હય કે અપની જો પ્રાઈવેટ બાત હોતી હય તો વહ દોસ્તોં કો, અજનબિયોં કો બતલાતે હંય; હાલાંકે દૂસરોં કો બતલાને કે બજાએ અપને માં બાપ કો બતલાના ચાહિયે; ચૂંકે માં બાપ અપની અવલાદ કે લિયે બહોત હી મહેરબાન હોતે હંય, તો અવલાદ કી જો ખાનગી બાત હોગી ઉસ પર ભી માં બાપ અવલાદ કો ઈન્શાઅલ્લાહ! કોઈ અચ્છા રસ્તા બતલાએંગે.

અચ્છા યા બુરા ખ્વાબ દેખે તો કયા કરના ચાહિયે?

જબ ઈન્સાન કોઇ અચ્છા ખ્વાબ દેખે તો મુખલિસ, દીનદાર દોસ્ત કો બતાના ચાહિયે, હદીષ મેં હય: ઈમાનવાલે કા ખ્વાબ એક તરહ કી બાત હય, જિસમેં વહ અપને રબ અલ્લાહ તઆલા સે બાત ચીત કરને કા શર્ફ હાસિલ કરતા હય.

તિરમિઝી શરીફ કી એક હદીષ સે પતા ચલતા હય કે જબ તક ખ્વાબ કિસી કે સામને બયાન ન કિયા જાએ મુઅલ્લક (લટકા હુવા) રેહતા હય, જબ ખ્વાબ કિસીકે સામને બયાન કર દિયા ગયા ઔર સુનનેવાલે ને કોઇ તા'બીર દે દી, તો તા'બીર કે મુતાબિક વાકેઅ હો જાતા હય.

ઈસ લિયે આલિમ, નેક, દિયાનત દાર કે સામને ખ્વાબ બયાન કરો.

સાથ હી મેં જો આદમી તુમ્હારા હમદર્દ નહીં, અકલમંદ નહીં ઐસે શખ્સ કે સામને ખ્વાબ બયાન ન કરો; ઇસ લિયે કે ઐસા શખ્સ કોઇ બુરી તા'બીર દેગા ઔર ઇન્સાન કે દિલ મેં બાત જમ જાએગી કે અબ મુજ પર મુસીબત આનેવાલી હય, ઔર ઉલઝન મેં રહેગા.

તા'બીર ફોરન ઝાહિર નહીં હુવા કરતીઃ

હઝરત યૂસુફ અલ. ને બચપન મેં યહ જો મુબારક ખ્વાબ દેખા થા, ઉસકી તા'બીર ચાલીસ (૪૦) સાલ બાદ ઝાહિર હુઇ, માલૂમ હુવા ખ્વાબ કી તા'બીર ફોરન ઝાહિર નહીં હુવા કરતી, ઇસ તરહ કા એક ખ્વાબ હમારે હઝરત મુફતી અહમદ સાહબ ખાનપૂરી દા.બ. કા બંદે કી કિતાબ ''દેખી હુઇ દુનિયા'' કે પેહલે હિસ્સે મેં ભી હય, આપ પઢ સકતે હંય.

હઝરત યઅકૂબ અલ. કે તરીકે મેં હમારે લિયે નસીહતઃ

આગે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંયઃ હઝરત યૂસુફ અલ. ને અપને અબ્બા જાન કો ખ્વાબ બતલાયા, તો અબ્બા જાન ને ફરમાયાઃ

قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝

હઝરત યઅકૂબ અલ. ને બહોત પ્યાર ઔર મુહબ્બત સે અપને બેટે કો સમજાયા કેઃ

બેટા! અપના ખ્વાબ કિસી દૂસરે કો મત બતલાના, ખાસ તૌર પર અપને ભાઇયોં કો મત બતલાના, વરના વહ તેરે ખિલાફ કોઇ

સાઝિશ કરેંગે, ઔર શૈતાન ઇન્સાન કા ખુલ્લમ ખુલ્લા દુશ્મન હય.

ઇસ આયત સે યહ બાત સીખને કો મિલી કે વાલિદૈન કો અપની અવલાદ કો બહોત પ્યાર સે જવાબ દેના ચાહિયે.

આજ બહોત સે માં બાપ ઐસે હોતે હંય કે બેટે યા બેટી તકલીફ કી કોઇ બાત કેહતે હંય તો ઉન પર ખ્વાહ મખ્વાહ ગુસ્સે હો જાતે હંય, યહ મુનાસિબ નહીં હય, કુછ મોકે પર ગુસ્સે ભી હોના ચાહિયે; લેકિન બેટા યા બેટી અપની કોઇ તકલીફ, કોઇ પરેશાની, કોઇ તઅજ્જુબ કી બાત બતાએ તો બહોત મુહબ્બત ઔર પ્યાર સે જવાબ દેના ચાહિયે.

હઝરત યઅકૂબ અલ. ને કિતને પ્યાર સે કહાઃ

يٰبُنَيَّ!

અય મેરે પ્યારે બેટે!

બચ્ચોં કો બહોત અચ્છા લગતા હય કે દેખો! મેરી માં મુજકો કિતને પ્યાર સે બુલાતી હયઃ

અય મેરી બેટી!

અય મેરે બેટે!

બાપ કિતને પ્યાર સે બુલા રહા હય કેઃ

અય મેરે બેટે!

અય મેરી બેટી!

વાલિદૈન ઔર અસાતિઝા કે લિયે એક ઇબ્રત કી બાતઃ

"નૂરાની મકાતિબ" કી તરબિયતી મજલિસ મેં હમારે મોલાના ઇસ્માઇલ સાહબ કાપોદ્રવી મુદર્રિસીન કો ફરમાયા કરતે હંય કેઃ મકતબ કે તલબા કે સાથ બહોત હી શફકત કા બરતાવ

કરો, ઉનકે દિલ મેં તુમ્હારે લિયે એ'તેમાદ પૈદા કરો, બચ્ચે કે હાલાત પર ભી નઝર રખો, કભી ઘરેલૂ હાલાત કી વજહ સે બચ્ચા ઉલજન મેં રેહતા હય, વાલિદૈન કે આપસી ઝગડે, ઘર મેં માલી મસ્અલે, ઉસકી વજહ સે બચ્ચોં કી તઅલીમ પર ભી બડા અસર હોતા ય, તો ઉસ્તાઝોં કો ઇન ચીઝોં પર ભી નઝર રખની ચાહિયે.

ઉસ્તાઝ ઔર વાલિદૈન તલબા સે ઐસા મુહબ્બત કા બરતાવ કરેં કે વહ અપની તકલીફોં કો બેતકલ્લુફ ઉનસે અર્ઝ કર સકેં, હઝરત મોલાના ને એક મરતબા સુનાયા કે: એક તાલિબે ઇલ્મ બેચારા મકતબ મેં આ રહા હય, ઉલજા ઉલજા રેહતા હય, કઇ દિન કે બાદ પતા ચલા કે વહ અપની દિલ કી બાતેં, ઉલજનેં સ્કુલ કી ટીચર કો કેહતા હય, વહ ટીચર પ્યાર, મુહબ્બત સે ઉસકે સાથ બરતાવ કરતી હય, અગરચે વહ મુસલમાન નહીં થી, ઔર વહ સ્કુલ કી ટીચર અપને અકીદે ઔર તરીકે કે મુતાબિક ઉસ બચ્ચે કો ઉલજનોં મેં રેહનુમાઇ ભી કરતી થી, ઔર ઐસે મોકે પર બચ્ચોં કા ઇમાન તક ખતરે મેં પડ સકતા હય.

બહોત દિનોં કે બાદ ઇમ્તિહાન કે મોકે પર એક મોલાના સાહબ ઇમ્તિહાન લેને આએ, જો બડે માહિર થે, ઉન્હોંને ઇમ્તિહાન કે બીચ અંદાઝા લગાયા કે યહ બચ્ચા હોશિયાર હય; લેકિન ઉલજનોં કી વજહ સે તઅલીમ મેં કમઝોર હય, તો મોલાના સાહબ ને ઉસ બચ્ચે સે શફકત કા બરતાવ કર કે પૂછા, તબ હી બચ્ચે ને અપને દિલ કી બાત બતાઇ, ઔર પરેશાનિયાં બતાઇ, ફિર ઉસ બચ્ચે ને કહા કે: મોલાના સાહબ! મેં તો અપની પરેશાનિયાં અપની સ્કુલ કી ટીચર કો કેહતા હૂં; ઇસ લિયે કે ઘર

મેં વાલિદૈન કી તરફ સે ઔર મદ્રસે મેં ઉસ્તાઝ કી તરફ સે બસ સખ્તી હી હોતી હય, કોઇ ભી બાત કરો ડાંટ ડપટ, માર પિટાઇ હોતી હય, તો અબ મેં કયા કરૂં? મેરે લિયે બસ મેરી સ્કુલ કી ટીચર હી ઝાહિર મેં એક પનાહ કી જગા હય; ઇસ લિયે મેં ઉનસે હી અપની બાતેં કરતા હૂં.

યહ વાકિઅહ ઇબ્રત કે લિયે મેં ને અર્ઝ કિયા હય.

હમારે બારડોલી કે એક દૂર કે રિશ્તેદાર -જો ઇગ્લેન્ડ મેં રેહતે હંય વહ- અપને બચ્ચે કે ઉસ્તાઝ ઔર શૈખ કે બારે મેં કહા કરતે હંય કેઃ મેરે હકીકી બેટે કો ઉસકે ઉસ્તાઝ ઔર પીર સાહબ જિસ કદર શફકત ઔર મુહબ્બત કે લેહજે મેં ''બેટા'' કેહ કર બુલાતે હંય, ઐસી શફકત સે તો મેં હકીકી બાપ હો કર ભી અપને બેટે કે લિયે ઐસા લફ્ઝ નહીં બોલ સકતા હૂં.

ઇસ લિયે વાલિદૈન ઔર ઉસ્તાઝોં કો બહોત શફકતવાલા બનને કી ઝરૂરત હય.

મુશ્કિલ મામલે મેં અવલાદ કો સહીહ મશ્વરહ દેના ચાહિયેઃ

હઝરત યઅકૂબ અલ. ને અપને બેટે કો સહીહ મશ્વરહ દિયા કેઃ બેટા! અપના ખ્વાબ કિસી કો મત બતલાના.

ઇસસે યહ બાત સીખને કો મિલી કે માં બાપ કો ચાહિયે કે અપની અવલાદ કો સહીહ મશ્વરહ દે, ઉનકો કભી ગલત મશ્વરહ ન દે.

મુસલમાન ભાઇ કી ખૈર ખ્વાહીઃ

ઇસ આયત સે યહ સબક ભી મિલતા હય કે એક મુસલમાન કો દૂસરે કી શરારત સે બચાને કે લિયે ઉસ દૂસરે

ઇન્સાન મેં કોઇ બુરી આદત હો યા કોઇ બુરી નિય્યત હો ઔર ઉસકા હમકો પતા હો તો મોમિન ભાઇ કો બતલા દેના ચાહિયે ઔર યહ ગીબત નહીં હય, જૈસે હમકો પતા ચલા કે ફુલાં આદમી કિસીકો તકલીફ પહોંચાને કા પ્લાન બના રહા હય તો ઉસકો બતા દેના ચાહિયે; તાકે વહ અપની હિફાઝત કી ફિક્ર કર લે, ઔર યહ ભી મોમિન ભાઇ કી ખૈર ખ્વાહી હય.

કુછ નેઅમતેં છુપાની ચાહિયેઃ

હઝરત યઅકૂબ અલ. ને હઝરત યૂસુફ અલ. કો મશ્વરહ દેતે હુવે કહા થાઃ

બેટા! અપના ખ્વાબ કિસી કો મત બતલાના.

ઇસ લિયે કે યહ ખ્વાબ બહોત બડી નેઅમત થી, ઔર બહોત સે મોકે પર નેઅમત કો છુપાને મેં ભલાઇ હોતી હય, અલ્લાહ તઆલા ને હમકો કોઇ ખાસ નેઅમત દી હો તો બહોત સી મરતબા ઉસકો છુપાના પડતા હય.

હદીષ શરીફ મેં ભી નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા, જિસકા ખુલાસા હયઃ

ઝરૂરતોં કે પૂરા કરને ઔર અપને મકસદ કો કામિયાબ બનાને મેં ઉનકે છુપાને સે ભી મદદ લિયા કરો; કયૂંકે હર વહ શખ્સ જિસે કોઇ નેઅમત મિલતી હય તો લોગ ઉસકે સાથ હસદ કરને લગ જાતે હંય. (ઇબ્ને કષીર)

માલૂમ હુવા કે કુછ નેઅમતોં કો છુપાને મેં બડા ફાયદા હોતા હય. વૈસે અચ્છી નેઅમત, અચ્છા કપડા અલ્લાહ તઆલા ને દિયા હો તો ઉસકો પહેનના ભી ચાહિયે; લેકિન બહોત સી

નેઅમતેં જૈસે માલ દે રખા હય તો અગર ઉસકો નામુનાસિબ તરીકે સે ઝાહિર કરોગે તો લોગ તુમ્હારે ખ્વાહ મખ્વાહ દુશ્મન બન જાએંગે; ઇસ લિયે એહતિયાત બરતના ચાહિયે.

ખાસ કર જબ કોઇ આદમી એસા હય કે ઉસકે બારે મેં તુમકો એસા લગતા હય કે તુમ્હારી ખુશહાલી ઔર નેઅમત કો સુન કર ઉસકો હસદ હોગા ઔર વહ તુમકો નુકસાન પહોંચાને કી ફિક્ર કરેગા, તો ઉસકે સામને અપની દૌલત ઇઝઝત કા તઝકિરહ ન કરેં.

એક અહમ ઔર ઝરૂરી બાત:

દીની બેહનો ઔર ભાઇયો! એક બાત દિલ પર લિખ લીજીયે કે હમ દૂસરોં કો સતાએં, તો હી દૂસરા હમકો સતાએ દુનિયા મેં યહ કોઇ ઝરૂરી નહીં હય, હમ કિસી કો ન સતાએં, કિસી કો ભી પરેશાન ન કરેં, ફિર ભી હમારે પાસ જો નેઅમત હોતી હય ઉસકી વજહ સે ભી સતાનેવાલે લોગ પૈદા હો જાતે હંય, ઔર આજ દુનિયા મેં યહ સબ હો રહા હય, અલ્લાહ તઆલા ને આપકો કોઇ નેઅમત દે રખી હય, જિસકી વજહ સે જલન મેં, હસદ મેં દૂસરે લોગ આપકો સતાને કે પીછે લગ જાતે હંય ઔર સતાને મેં કોઇ જાદૂ કરેગા, કોઇ જિન્નાત ભેજેગા, કોઇ દૂસરા રાસ્તા અપનાએગા, અલ્લાહ એસે બુરા ચાહનેવાલે લોગોં સે હમ સબકી હિફાઝત ફરમાએ! ચુનાન્ચે હઝરત યઅકૂબ અલ. ને ભી ઇસી ખતરે કો મદ્દે નઝર રખતે હુવે હઝરત યૂસુફ અલ. કો મુતનબ્બેહ ફરમાયા કે: બેટા! અપના યહ ખ્વાબ કિસી ભાઇ કો ન સુનાના.

ઇસ લિયે કે ઇસ ખ્વાબ કી તા'બીર કુછ ઇસ તરહ થી કે

આગે જા કર અલ્લાહ તઆલા હઝરત યૂસુફ અલ. કો ઇઝઝત કા ઐસા બુલંદ મકામ અતા ફરમાનેવાલે હંય કે વાલિદૈન ઔર દૂસરે સબ ભાઇ ઉનકી તકરીમ કરેંગે, ઉનકો ઇઝઝત સે નવાઝેંગે, ઔર હઝરત યૂસુફ અલ. કી ઇઝઝત ઔર તકરીમ ઉનકે બડે મરતબે કી વજહ સે હર હાલ મેં કરની હી પડેગી, ઔર છોટે ભાઇ કો ઐસા બુલંદ મરતબા મિલ જાએ તો બહોત સે બડે ભાઇયોં કો યહ બાત પસંદ નહીં હોતી, વહ ઉસકો ગવારા નહીં કરતે.

હાલાંકે બડે ભાઇ કો ચાહિયે કે વહ અપને બડે હોને કા સુબૂત દે કર છોટે ભાઇ કો ઇઝઝત કા કોઇ મકામ મિલ જાએ તો વહ ભી ઉસકા લિહાઝ રખનેવાલા બન જાએ, ઉસકા ખ્યાલ રખનેવાલા બન જાએ; ચૂંકે છોટે ભાઇ કી ઇઝઝત બઢને મેં ખૂદ બડે ભાઇ કી ભી ઇઝઝત બઢેગી.

ભાઇ બહેન કે લિયે એક કીમતી નસીહત:

યહાં એક ખાસ બાત યહ ભી સમજની ચાહિયે કે: ભાઇ બહેન જો એક ફેમેલી મેં રેહતે હોં યા અલગ ફેમેલી મેં, કોઇ ભાઇ બહેન કભી ભી અપને માં બાપ કો દૂસરે ભાઇ બહેન કે બારે મેં ગલત ગલત બાતેં કેહ કર ઉનકે દિલ મેં દૂસરી અવલાદ કે લિયે નફરત પૈદા કરને કી કોશિશ ન કરેં.

કભી ઐસા હોતા હય કે કોઇ બેટા યા બેટી ઝિયાદહ દીનદાર હય, આલિમ હય, નેક હય તો ઉસ નેકી ઔર ખૂબી કી વજહ સે માં બાપ ઉસકે સાથ ઝિયાદહ મુહબ્બત કરે તો યહ કોઇ ગલત બાત ભી નહીં હય, કોઇ હરજ કી બાત નહીં હય, ઉસકી દીનદારી કી બિના પર, માં બાપ કી ઇસ (Extra) ઔર ઝિયાદહ

મુહબ્બત કો લે કર દૂસરે ભાઇ બેહનોં કે દિલ મેં જલન નહીં આની ચાહિયે કે મેરે અબ્બા તો ઇસી કે સાથ ઝિયાદહ મુહબ્બત કરતે હંય, મેરી માં ઇસી સે ઝિયાદહ મુહબ્બત કરતી હય; બલ્કે તુમ ભી નેક બન જાઓ, દીનદાર બન જાઓ, ઇન્શાઅલ્લાહ! માં બાપ તુમ્હારે સાથ ભી મુહબ્બત કરને લગેંગે. ઇસી બાત કો અલ્લાહ તઆલા ને આગેવાલી આયત મેં બયાન ફરમાયાઃ

وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ

તર્જુમાઃ ઔર ઇસી તરીકે સે તુમકો તુમ્હારે રબ (નબુવ્વત કે લિયે) ચુન લેંગે, ઔર તુમકો તુમ્હારે રબ બાતોં કા સહીહ મતલબ નિકાલના સિખાએંગે.

યૂસુફ અલ. અભી તો બચ્ચે હંય, સિર્ફ સાત સાલ કી ઉમ્ર હય; લેકિન ભવિષ્ય મેં બડે હો કર અલ્લાહ કે નબી બનાએ જાનેવાલે હંય; ઇસી લિયે માં બાપ કો ઉનસે ઝિયાદહ મુહબ્બત થી, ઔર દૂસરે ભાઇયોં કે દિલ મેં જલન ઔર હસદ પૈદા હુવા, વહ ભાઇ યહ કેહ રહે થે કેઃ હમ દસ ભાઇ ઉમ્ર મેં બડે, ઘર કે કામ કાજ સંભાલને કી તાકત રખતે હંય, વાલિદ સાહબ કી મદદ કરતે હંય ઔર યહ દોનોં છોટે બચ્ચે હંય, કમઝોર હંય; હાલાંકે હદીષ શરીફ સે પતા ચલતા હય કે કમઝોરોં કી બરકત સે અલ્લાહ તઆલા રિઝ્ક અતા ફરમાયા કરતે હંય.

વાલિદૈન કો ભી એહતિયાત રખના ચાહિયેઃ

વૈસે માં બાપ કો ભી ધ્યાન રખના ચાહિયે કે તમામ અવલાદ કે સાથ બરાબર બરાબર મુહબ્બત રખે, તમામ લડકે લડકિયોં કે સાથ બરાબરી કા મામલા રખે; તાકે દૂસરી અવલાદ કે

દિલ મેં હસદ, જલન ઔર બુગ્ઝ (દૂસરે કા બુરા ચાહના) જૈસી બીમારિયાં પૈદા ન હોને પાએ.

અવલાદ કો બુરે અંજામ સે બાખબર કરતે રેહના ચાહિયે:

ખૈર! તો ઇન ભાઇયોં કે દિલ મેં જલન પૈદા હુઇ, હસદ હુવા ઔર ઉન્હોંને હઝરત યૂસુફ અલ. કો કત્લ કરને કા પ્લાન બના ડાલા. હઝરત યઅકૂબ અલ. ને હઝરત યૂસુફ અલ. સે કહા થા કે અપના ખ્વાબ કિસી કો મત બતલાના, વરના તુમ્હારે ભાઇ સમજ જાએંગે ઔર તુમ્હારે ખિલાફ પ્લાનિંગ કરેંગે, ઇસસે માલૂમ હુવા કે વાલિદૈન કો અપની અવલાદ કે લિયે જો ચીઝેં તકલીફ દેનેવાલી હોં ઉનસે બચાના ચાહિયે, આગે આયતે કરીમા મેં ભી યહી કહા ગયા હય:

قَالَ اِنِّیْ لَیَحْزُنُنِیْۤ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهٖ وَ اَخَافُ اَنْ یَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَ اَنْتُمْ عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ﴿۱۳﴾

તર્જુમા: યઅકૂબ અલ. ને કહા કે: તુમ યૂસુફ કો મેરે પાસ સે લે જાઓગે તો મુઝે (જુદાઇ કા) ગમ હોગા, ઔર મુઝે ખતરા હય કે તુમ્હારા (ખેલ કૂદ મેં ધ્યાન હોને કી વજહ સે) ઉસકી તરફ ધ્યાન ન રહે તો કોઇ ભેડિયા આ કર યૂસુફ કો ખા જાએગા.

وَ قَالَ یٰبَنِیَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّ ادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ؕ

તર્જુમા: ઔર (મિસ્ર કે લિયે રવાનગી કે વક્ત) યઅકૂબ (અલ.) ને કહા: અય મેરે બેટો! તુમ સબ (મિસ્ર મેં) એક દરવાઝે સે દાખિલ મત હોના ઔર બલ્કે તુમ જુદા જુદા દરવાઝોં સે દાખિલ હોના.

ઇન તીનોં આયતોં સે ભી પતા ચલતા હય કે અવલાદ કો જો

ચીઝ નુકસાન દે સકતી હો, તકલીફ પહોંચા સકતી હો ઉસસે બચાને કી કોશિશ કરના માં બાપ કી ઝિમ્મેદારી હય, દીન મેં, દુનિયા મેં, તબીઅત મેં, તંદુરસ્તી મેં, અખ્લાક મેં ગર્ઝ હર ચીઝ મેં નુકસાન દેનેવાલી ચીઝોં સે બચાના, વાલિદૈન કા અખ્લાકી ફરીઝા હય.

એક આમ મિષાલ સે વઝાહત:

હમ અપને બચ્ચોં કો સ્વીટ (Sweet) ઝિયાદહ ખાને સે રોકતે હંય; તાકે ઉસકી તબીઅત ખરાબ ન હો જાએ, પેટ મેં કીડે ન પડ જાએ, દાંત સડ ન જાએ.

ઈસી તરહ મેરી દીની બેહનો! હમ અપને બેટે ઔર બેટી કો ઐસી ચીઝ સે ભી બચાએં જો ઉનકે લિયે જહન્નમ કી આગ મેં જાને કા સબબ બન જાએ.

જો ચીઝ ઉનકી તબીઅત કો નુકસાન દેતી હો ઐસી ચીઝ સે હમ ઉનકો બચાતે હંય, કે બેટા બહોત ઠંડા મત પીયો વરના સરદી હો જાએગી, જૈસે દુનિયા કી નુકસાન દેનેવાલી ચીઝોં સે બચાતે હો ઈસી તરહ આખિરત કે એ'તેબાર સે નુકસાન દેનેવાલી ચીઝોં સે બચાના ઔર જહન્નમ મેં જાનેવાલી ચીઝોં સે બચાના ભી વાલિદૈન કી બહોત બડી ઝિમ્મેદારી હય.

ખેલ કે બહાને સે લે જાને કી દરખાસ્ત

قَالُوْا يٰۤاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا لَهٗ لَنٰصِحُوْنَ ﴿۱۱﴾ اَرْسِلْهُ مَعَنَا
غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿۱۲﴾

તર્જુમાઃ ભાઈયોં ને કહાઃ અય હમારે અબ્બા! આપકે પાસ ક્યા વજહ હય કે આપ યૂસુફ કે બારે મેં હમ પર ભરોસા

(એ'તેમાદ) નહીં કરતે? હાલાંકે પક્કી બાત યહ હય કે હમ યૂસુફ કા ભલા ચાહતે હંય. [૧૧] આપ યૂસુફ કો હમારે સાથ કલ (ઘૂમને કે લિયે) ભેજીયે, ખૂબ ખાએગા, ઔર ખેલેગા ઔર (આપ હમ પર ભરોસા રખીયે) યકીનન હમ યૂસુફ કી પૂરી પૂરી હિફ઼ાઝત કરેંગે. [૧૨]

ઈસ આયત સે યહ બાત માલૂમ હુઇ કે ભાઈયોં ને યહ દરખાસ્ત કી કે યૂસુફ કો હમારે સાથ ઘૂમને ફિરને, ખેલ કૂદ કે લિયે ભેજીયે, લગતા ઐસા હય કે ઈસસે પેહલે ભી ઉન્હોંને ઐસી દરખાસ્ત કી હોગી.

હઝરત યઅકૂબ અલ. ને જવાબ મેં ઘૂમને ફિરને, ખેલ કૂદ કે લિયે ભેજને સે મના તો નહીં ફ઼રમાયા, ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઘૂમના ફિરના, ખેલ કૂદ શરીઅત કી હદ મેં રેહ કર જાઈઝ હય, બસ! શર્ત ઇતની હય કે શરીઅત કી હદ સે આગે ન બઢેં, ઔર કોઇ નાજાઈઝ કામ ઉસમેં ન હોતા હો, કોઇ શરઇ હુક્મ છૂટતા યા તૂટતા ન હો.

હરિફ઼ાઇ:

قَالُوْا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ

તર્જુમા: (યૂસુફ અલ. કે) ભાઇ કેહને લગે: અય હમારે અબ્બા જાન! હમ સબ દોડને કા મુકાબ્લા કરને ચલે ગએ થે, ઔર હમને યૂસુફ કો હમારે સામાન કે પાસ છોડ દિયા થા, એક ભેડિયા (અકેલેપન ઔર બચપન કી કમઝોરી કા ફ઼ાયદા ઉઠા કર) યૂસુફ કો ખા ગયા.

ઈસસે માલૂમ હુવા કે દોડને મેં, તીર ચલાને મેં, ઘોડે કો

દોડાને વગૈરહ મેં હરીફાઇ (Competetion) કરના જાઇઝ હય, ઔર કોઇ તીસરા આદમી ઇસ તરહ કી હરીફાઇ કરનેવાલે કો ઇન્આમ દેવે તો વહ ભી જાઇઝ હય; લેકિન જો લોગ ખુદ હરીફાઇ મેં શામિલ હંય, વહ આપસ મેં હાર જીત કી કોઇ રકમ શર્ત કે તૌર પર લગાવે તો વહ જુવા હય ઔર હરામ હય.

હઝરત જિબ્રઇલ અલ. કી રફતાર:

કેહતે હંય કે: જબ હઝરત યૂસુફ અલ. કે ભાઇ હઝરત યૂસુફ કા કુર્તા નિકાલ કર આપકો કૂંવેં મેં ડાલ રહે થે ઉસ વકત હઝરત હઝરત જિબ્રઇલ અલ. સાતવેં આસમાન પર થે, બારી તઆલા કા હુકૂમ હુવા તો હઝરત જિબ્રઇલ અલ. ફોરન વહાં પહોંચ ગએ ઔર હઝરત યૂસુફ અલ. કો અપને પરોં પર ઉઠા લિયા.

આપ અંદાઝા લગાઓ! ઝમીન કી સતહ સે કૂંવેં કી તેહ મેં પહોંચને મેં કિતની સેકંડ લગતી હય, ઉસસે કમ વક્ત મેં હઝરત જિબ્રઇલ અલ. સાતવેં આસ્માન સે કૂંવેં મેં પહોંચ ગએ.

બચ્ચોં કી જૂઠી ઔર બનાવટી એકટિંગ પુરાને ઝમાને સે ચલી આ રહી હય:

હઝરત યૂસુફ અલ. કે ભાઇયોં ને ઉનકો કત્લ કરને કી પ્લાનિંગ કી ઔર અબ્બા જાન હઝરત યઅકૂબ અલ. કે સામને બાતેં બના કર હઝરત યૂસુફ અલ. કો જંગલ મેં લે ગએ, વહાં ઉનકા કુર્તા નિકાલા, એક જાનવર ઝબહ કિયા, ઔર ઉસ જાનવર કા ખૂન હઝરત યૂસુફ અલ. કે કુર્તે પર લગા દિયા ઔર હઝરત યૂસુફ અલ. કો કૂંવેં મેં ફેંક દિયા, અબ અબ્બા કે પાસ આ કર જૂઠા રોતે હુવે કૈસે બહાને બના રહે હંય કે: હમારે ભાઇ કો

જંગલ કા ભેડિયા ખા ગયા, કૈસે જૂઠે બહાને!!!

ઔર સાથ મેં જૂઠા રોના ભી રો રહે હંય, ખૂદ કુર્આન કેહતા હયઃ

وَجَآءُوْٓا اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ﴿١٦﴾ قَالُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ؕ

તર્જુમાઃ ઔર (હઝરત યૂસુફ કો કૂંવેં મેં ડાલ કર)ભાઇ રાત કો રોતે રોતે અપને અબ્બા કે પાસ આએ. [૧૬] વહ (હઝરત યૂસુફ અલ. કે) ભાઇ કેહને લગેઃ અય હમારે અબ્બા જાન! હમ સબ દોડને કા મુકાબ્લા કરને ચલે ગએ થે, ઔર હમને યૂસુફ કો હમારે સામાન કે પાસ છોડ દિયા થા, ભેડિયા (અકેલેપન ઔર બચપન કી કમઝોરી કા ફાયદા ઉઠા કર) ઉસ (યૂસુફ) કો ખા ગયા, ઔર હમ બિલ્કુલ સચ્ચે હંય, ફિર ભી આપ હમારી બાત સચ્ચી નહીં માનેંગે. [૧૭] વહ (હઝરત યૂસુફ કે ભાઇ) ઉન (હઝરત યૂસુફ) કે કુર્તે પર જૂઠા ખૂન લગા કર લાએ.

માં બાપ કો ઇસ મામલે મેં બહોત ચોકન્ના રેહના ચાહિયે કે બચ્ચે ખાલી ખાલી જૂઠા રો કર ઔર બહાને બના કર ઉનકો બના ન જાએ, ઉનકા બનાવટી રોના આપકો મુતઅષ્ષિર ન કર ડાલે, ઉસકા ખાસ ઘ્યાન રખના ચાહિયે; ઇસ લિયે કે કત્લ કી બાત ભી બનાઇ હુઇ થી, ઔર ઉસકે ષુબૂત મેં જો કુર્તા લાએ થે વહ ભી બનાવટી ખૂન લગાયા હુવા કુર્તા થા.

ઇસ આયત કી તફસીર મેં કુછ મુફસ્સિરીન ને એક અજીબ

બાત લિખી હય કે:

સિર્ફ કિસી કે રોને કી વજહ સે ઉસકી બાત સચ્ચી નહીં માન લેની ચાહિયે.

યાદ રખો! હર રોનેવાલા સચ્ચા નહીં હોતા, બહોત સે જૂઠા ઔર બનાવટી રોના ભી રોતે હંય, જિનકે આંસૂ મગરમચ્છ કે હોતે હંય, યહાં એક નહીં, દો નહીં, પૂરે દસ ભાઇ હટ્ટે કટ્ટે જવાન રો રહે હંય; લેકિન સબ બનાવટી ઔર જૂઠા રો રહે હંય.

અકલમંદ ભેડિયા:

અબ્બા જાન હઝરત યઅકૂબ અલ. કો અંદાઝા તો હો હી ગયા થા કે મેરે દસોં દસ બેટે જૂઠ બોલ રહે હંય; ઇસ લિયે કે ઉન્હોંને કહા કે: યૂસુફ કો ભેડિયા ખા ગયા, તો હઝરત યઅકૂબ અલ. ને કુર્તા દેખ કર ફરમાયા કે:

ભેડિયા કિતના અકલમંદ ઔર હોશિયાર થા કે ઉસને પેહલે મેરે બેટે કા કુર્તા નિકાલા, ફિર ઉસકો ખાયા; ઇસ લિયે કે ઇસ કુર્તે પર તો સિર્ફ ખૂન લગા હુવા થા, કહીં સે ભી ફટા હુવા નહીં થા, બિલ્કુલ સહીહ સાલિમ થા; કયૂંકે વહ ખૂન તો ભાઇયોં કા લગાયા હુવા થા, અગર ભેડિયા ખાતા તો કુર્તા ઝરૂર ફટ જાતા; લેકિન ન ભેડિયે ને ખાયા, ન કુર્તા ફટા.

ઇસી લિયે કેહતે હંય કે: જૂઠ દુનિયા મેં કભી ચલતા હી નહીં હય, વહ કહીં ન કહીં, કભી ન કભી પકડા જાતા હય.

મુસીબત મેં સબ્ર કા દામન નહીં છોડના ચાહિયે:

હઝરત યઅકૂબ અલ. કો અપને દસોં બેટોં કે જૂઠ કા અંદાઝા હો ગયા; મગર ફિર ભી ઉનકે સાથ ઝિયાદહ દલીલ

બાઝી નહીં કી; બલ્કે ફરમાને લગે:

فَصَبۡرٌ جَمِيۡلٌ ؕ وَاللّٰهُ الۡمُسۡتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوۡنَ ۝

તર્જુમા: પસ મેરે લિયે તો સબ્ર કરના હી બેહતર હય ઔર જો બાત તુમ ઝાહિર કરતે હો (યા જો બાત તુમ બતાતે હો) ઉસકે બારે મેં, મેં અલ્લાહ તઆલા હી સે મદદ માંગતા હૂં.

સબ્રે જમીલ:

સબ્રે જમીલ કિસે કેહતે હંય?

(૧) તકલીફ કી ફરિયાદ કિસી દૂસરે કે સામને ન કરે.

(૨) જો તકલીફ કા ઝરિયા બના ઉસસે ઇન્તિકામ કી કોશિશ ન રકે.

(૩) ચીખ ઔર પુકાર ન કરે.

હદીષ શરીફ મેં ભી મુસીબત કે વક્ત સબ્ર ઇખ્તિયાર કરને કી તઅલીમ દી ગઇ હય, ચુનાન્ચે આપ સલ. કા ઇર્શાદ હય:

الصبر عند الصدمة الاولیٰ

તર્જુમા: સબ્ર વહી મો'તબર હય જો તકલીફ પહોંચને કે વક્ત હી હો.

વહ શમઅ્ કયા બુઝે જિસે રોશન ખુદા કરે:

ભાઇયોં કે હઝરત યૂસુફ અલ. કો કૂંવેં મેં ફેંક દેને કે બાદ અલ્લાહ તઆલા ને યૂસુફ અલ. કી હિફાઝત ફરમાઇ ઔર ઉનકો મિસ્ર પહોંચા દિયા, વહાં ભી મિસ્ર કે વઝીરે માલિયાત (Finance Minister) કે ઘર મેં મકામ અતા ફરમાયા, દસ દસ ભાઇયોં કા હસદ, ઉનકા જલન ઔર બુરા ચાહના ભી છોટે સે નન્હે મુન્ને

યૂસુફ કા કુછ ન બિગાડ સકી, શાઇર ને કિતની પ્યારી ઔર સચ્ચી બાત કહી હયઃ

ફાનૂસ બન કર જિસકી હિફાઝત હવા કરે
વહ શમઅ્ ક્યા બુઝે જિસે રોશન ખુદા કરે

ઇસ લિયે હાસિદોં કે હસદ, દુશ્મનોં કી દુશ્મનાવટ વગૈરહ સે હિફાઝત કે લિયે અલ્લાહ તઆલા હી કી તરફ રૂજુઅ કરના ચાહિયે, દુઆઓં કા એહતેમામ કરેં, અલ્લાહ તઆલા કી હિફાઝત મેં હોંગે તો કોઇ હમકો કિસી તરહ કા નુકસાન નહીં પહોંચા સકતા.

હઝરત યૂસુફ અલ. કી સહીહ કીમત પેહચાનનેવાલાઃ

وَقَالَ الَّذِی اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖۤ اَكْرِمِیْ مَثْوٰىهُ عَسٰۤى اَنْ یَّنْفَعَنَاۤ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ؕ

તર્જુમાઃ ઔર મિસ્ર કે જિસ આદમી ને યૂસુફ અલ. કો ખરીદા ઉસને અપની બીવી સે કહા કેઃ તુ ઇસ (ગુલામ યૂસુફ) કો ઇઝઝત સે રખના, શાયદ યહ (યૂસુફ) હમકો કામ આ જાએ, યા હમ ઇસ (યૂસુફ) કો અપના બેટા બના લેં.

મિસ્ર કા વઝીરે ખઝાના જિસકા નામ "કિત્ફીર" યા "ઇત્ફીર" થા, ઔર ઉસ ઝમાને કે બાદશાહ કા નામ 'રય્યાન બિન ઉસૈદ' થા, વઝીરે ખઝાના ને અપની બીવી કો -જિસકા નામ 'રાહીલ' યા 'ઝુલૈખા' થા- કેહ દિયા કેઃ યૂસુફ કો અચ્છી તરહ રખના, દૂસરે ગુલામોં કી તરહ મત રખના.

કિતના અકલમંદ; ઝહીન યહ શખ્સ સાબિત હુવા? ઉસને અપની બીવી કો કિતની અચ્છી હિદાયત કર દી?

અલ્લાહ તઆલા હઝરત યૂસુફ અલ. કો મિસ્ર કી હુકૂમત

દેના ચાહતે થે, યહ ઉસકી તૈયારી હો રહી થી, હદીષ મેં નબીએ કરીમ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયાઃ જબ અલ્લાહ તઆલા કિસી કામ કા ઈરાદા ફરમાતે હંય તો દુનિયા કે સારે અસ્બાબ ઉસકે લિયે તૈયાર કર દેતે હંય.

તન્હાઈ મેં અલ્લાહ કા ડરઃ

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ

ઝુલેખા ને જિસ કમરે મેં હઝરત યૂસુફ અલ. કો ગુનાહ કે લિયે દઅવત દી, વહાં એક બુત રખા હુવા થા, ઝુલેખા ને પેહલે સે ઉસ બુત પર પર્દા ડાલ દિયા થા, યૂસુફ અલ. ને પૂછાઃ યહાં પર્દા કયૂં ડાલા?

ઝુલેખા ને કહાઃ યહ મેરા મા'બૂદ હય, ઉસકે સામને ગુનાહ કરને કી હિમ્મત નહીં હય.

ઉસ પર યૂસુફ અલ. ને ફરમાયાઃ મેરા મા'બૂદ અલ્લાહ તઆલા ઉસસે ભી ઝિયાદહ હયા કા મુસ્તહિક હય, કિસી તરહ કા પર્દા મેરે અલ્લાહ કી નઝર કો રોક નહીં સકતા.

જિસ તન્હાઈ મેં ઝુલેખા ને યૂસુફ અલ. કો ગુનાહ કી દઅવત દી, વહાં ઉસને એક અજીબ શૈતાની હથિયાર ઈસ્તિઅમાલ કિયા, ઉસને યૂસુફ અલ. કો અપની તરફ માઈલ કરને કે લિયે આપકી તઅરીફ કરની શુરૂ કી.

જાનવર સિર્ફ મુંહ સે મોટા હોતા હય ઔર ઈન્સાન મુંહ ઔર કાન દો રાસ્તોં સે મોટા હોતા હયઃ

મેં કહા કરતા હૂં કેઃ જાનવર સિર્ફ મુંહ કે રાસ્તે સે ખા, પી

કર મોટા હોતા હય, જબ કે ઇન્સાન જિસ તરહ મુંહ કે રાસ્તે સે ખા, પી કર મોટા હોતા હય, ઇસી તરહ કાન સે અપની તઅરીફ સુન સુન કર ઔર આંખ સે અપની તઅરીફ મેં લિખે હુવે કલિમાત પઢ કર ભી મોટા હોતા હય, ઉસકો હમારે યહાં ગુજરાતી મેં (ફુલણજી) કેહતે હંય; યઅની જો તઅરીફ સુન સુન કર ફૂલ ગયા હો.

ઝુલૈખા ને યૂસુફ અલ. સે કહાઃ તુમ્હારે બાલ કિતને ખૂબસૂરત હંય?

યૂસુફ અલ. ને કહાઃ યહ બાલ મોત કે બાદ સબસે પેહલે મેરે બદન સે જુદા હો જાએંગે.

ફિર ઝુલૈખા ને કહાઃ યૂસુફ! તુમ્હારી આંખેં કિતની હસીન હંય?

યૂસુફ અલ. ને જવાબ મેં ફરમાયાઃ મોત કે બાદ યહ સબ પાની હો કર મેરે ચેહરે પર બેહ જાએંગી.

ફિર ઝુલૈખા ને કહાઃ યૂસુફ! તુમ્હારા ચેહરા કિતના ખૂબસૂરત હય?

યૂસુફ અલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયાઃ મિટ્ટી ઉન સબકો ખા જાએગી.

ગોયા અલ્લાહ તઆલા ને આખિરત કી ફિક્ર આપકો ઐસી અતા ફરમાઇ કે જવાની કી હાલત મેં ભી તમામ ગુનાહોં સે અલ્લાહ કી તૌફીક સે અપને આપકો બચા રહે થે, સહીહ બાત યહ હય કે આખિરત કા ફિક્ર યહી વહ ચીઝ હય જો ઇન્સાન કો હર જગા હર બુરાઇ સે, હર ગુનાહ સે બચા સકતા હય.

ગુનાહ સે બચને કા મજબૂત ઝરિયાઃ

હઝરત યૂસુફ અલ. ને જબ અપને આપકો સબ તરફ સે

ઘેરાવ મેં પાયા, તો ગુનાહ સે હિફાઝત કે લિયે અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ માંગી, સિર્ફ અપને અઝ્મ ઔર ઈરાદે પર ભરોસા નહીં કિયા,

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ

આપને કહા: 'મઆઝલ્લાહ', યઅની મેં અલ્લાહ કી પનાહ ચાહતા હૂં. ઔર જિસકો અલ્લાહ કી હિફાઝત મિલ જાએ, ઉસકો કોઈ શૈતાન ગુમરાહ નહીં કર સકતા, ઔર સાથ મેં ઉસ વક્ત ગુનાહ કી દઅવત દેનેવાલી ઝુલૈખા કો નસીહત ભી કરના શુરૂ કર દિયા કે વહ ભી અલ્લાહ સે ડરે, ઔર વહ ભી ગુનાહ કે ઈરાદે કો છોડ દે, માલૂમ હુવા કે અલ્લાહ સે દુઆ યહ ગુનાહ સે બચને કા બહોત હી અસરદાર ઝરિયા હય.

ગુનાહ કી જગહોં સે અપને આપ કો બચાઓ:

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ؕ

તર્જુમા: ઔર વહ દોનોં (યૂસુફ અલ. ઔર ઝુલૈખા) આગે પીછે દરવાઝે કી તરફ દોડે, ઔર (ઉસ દોડ ભાગ કે બીચ) ઔરત ને ઉસ (યૂસુફ) કા કુર્તા પીછે સે (ખીંચ કર) ફાડ ડાલા, ઔર (ઉસી વક્ત) દોનોં ને (ઝુલૈખા કે) શોહર કો દરવાઝે કે પાસ (ખડા હુવા) પાયા.

જિસ કમરે મેં ઝુલૈખા આપકો ગુનાહ કી દઅવત દે રહી થી, ઉસ પર તાલે પડે હુવે થે, ઉસકે બાવજૂદ હઝરત યૂસુફ અલ. ને ઉસ જગા કો છોડ દિયા, ઔર દરવાઝે કી તરફ ભાગે, અલ્લાહ કી મદદ આઈ ઔર તાલે ખુલ ગએ.

માલૂમ હુવા જિસ જગા ગુનાહ મેં પડને કા ડર હો ઉસ જગા હી કો છોડ દેના ચાહિયે, જબ કે આજ લોગોં કા મામલા

યહ હય કે ગુનાહ કી જગહોં પર જાન બૂઝ કર જાએંગે ઔર જહાં ગુનાહ હો રહે હોતે હંય, વહાં ઠહેર જાએંગે, ફિર કેહતે હંય કેઃ ગુનાહ સે હિફાઝત નહીં હોતી; ઈસ લિયે જિસ જગા ભી ગુનાહ મેં પડને કા ડર હો ઉસસે અપને આપકો દૂર રખો, ઉસ જગા સે અપને આપકો બચાઓ.

ઇખ્લાસ કી બરકત સે ગુનાહ સે બચને મેં અલ્લાહ કી મદદઃ

كَذٰلِكَ لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ السُّوۡٓءَ وَالۡفَحۡشَآءَ ؕ اِنَّهٗ مِنۡ عِبَادِنَا الۡمُخۡلَصِيۡنَ ﴿۲۴﴾

તર્જુમાઃ ઈસી તરહ (યઅની અલ્લાહ ને દલીલ દિખલા કર ઔર નબવી ઇફ્ફત કી બરકત સે યૂસુફ કો પાકદામની પર સાબિત રખા) તાકે હમ યૂસુફ સે બુરાઇ ઔર બેહયાઇ કો હટા દેવેં, યકીનન વહ (યૂસુફ) તો હમારે ચુને હુવે બંદોં મેં સે થે.

જિન બંદોં કો અલ્લાહ તઆલા મખ્લૂક કી ઈસ્લાહ કે કામ કે લિયે ચુન લેતે હંય, ઉનકી ગુનાહોં સે હિફાઝત ફરમાતે હંય.

ઈસ આયત મેં ''ઇમામ ઇબ્ને કષીર મક્કી'' ઔર ''અબ્દુલ્લાહ બિન આમિર શામી'' કી રિવાયત મેં ''مُخۡلِصِيۡنَ'' લામ કે કસરહ કે સાથ યઅની ''مُخۡلِصِيۡنَ'' હય, ઔર મુખલિસ કા મા'ના હોતા હય જો શખ્સ અલ્લાહ કી ઈબાદત ઔર ફરમાંબરદારી ઇખ્લાસ કે સાથ કરે, ઉસમેં કોઇ ગલત નિય્યત ન હો, વહ મુખલિસ હય.

ઈસસે માલૂમ હુવા કે જો મર્દ ઔર ઔરત અપને નેક આ'માલ મેં ઈબાદત મેં ઇખ્લાસવાલા હોગા, અલ્લાહ તઆલા ગુનાહોં સે બચને મેં ઉસકી મદદ ફરમાએંગે.

ઔરતોં કી મક્કારી:

إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾

તર્જુમા: યકીનન તુમ ઔરતોં કી મક્કારી તો બડી હી (ખતરનાક) હોતી હય.

ઈસ આયત સે માલૂમ હુવા કે ઔરતોં કી સાઝિશ, હીલે, ચાલેં, કિસીકો ફુસલાને કી બુરી પ્લાનિંગ બડી ભારી હુવા કરતી હય; યઅની જો ઔરતેં મક્કારી કરને મેં, હીલે બહાનોં મેં, ગંદી સાઝિશોં મેં લગી રેહતી હંય, ઉનકે ઐસે હીલે શૈતાન સે ભી ઝિયાદહ ખતરનાક હોતે હંય; ઈસ લિયે કે શૈતાન કે હીલે કે લિયે કુર્આન મેં કહા ગયા:

إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ (સૂ. નિસા)

તર્જુમા: યકીનન શૈતાન કી મક્કારી કમઝોર હોતી હય.

ઔર હદીષ મેં નબીએ કરીમ સલ. ને ઈસી તરહ કી બાત ઈર્શાદ ફરમાઈ હય કે ઔરતોં કી મક્કારી શૈતાન કી મક્કારી સે ઝિયાદહ ખતરનાક હોતી હય, ઔર કુર્આન મેં શૈતાન કી મક્કારી કો કમઝોર ઔર ઔરતોં કી મક્કારી કો બહોત બડા કહા ગયા.

ઔરતોં કી જાલ સે શૈતાન કા ખુશ હોના:

જબ ઈબ્લીસ કો અલ્લાહ કી બારગાહ સે નિકાલા ગયા, તો ઉસને કસમ ખાઈ:

فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

(સૂ. સાદ)

અય અલ્લાહ! આપકી ઈઝઝત ઔર જલાલ કી કસમ! મેં ઈન તમામ ઈન્સાનોં કો ગુમરાહ કરૂંગા; મગર ઉનમેં સે

તેરે ચુને હુવે બંદે, (વહ મહફૂઝ રહેંગે).

ઉસકે બાદ ઇબ્લીસ ને અલ્લાહ તઆલા સે યહ દરખાસ્ત કી કે મુઝે ઇન્સાન કા શિકાર કરને કે લિયે એક મજબૂત જાલ કી ઝરૂરત હય, જિસમેં ફંસને કે બાદ વહ નિકલ ન સકે, અલ્લાહ ને શૈતાન કે સામને મુખ્તલિફ ચાલેં પેશ ફરમાઈ:

(૧) અલ્લાહ તઆલા ને સબસે પેહલે શૈતાન કે સામને સોને, ચાંદી ઔર ઘોડોં કી જાલ પેશ ફરમાઇ કે તૂ ઇન ચીઝોં કે ઝરિયે લોગોં કો ગુમરાહ કર સકતા હય; લેકિન શૈતાન કેહને લગા: યહ જાલ હય તો અચ્છા; લેકિન જૈસા ચાહિયે વૈસા નહીં હય, ઔર ઉસને અપના મુંહ ચઢા લિયા.

(૨) ફિર અલ્લાહ તઆલા ને શૈતાન કે સામને ખાણ મેં સે નિકલનેવાલે કીમતી હીરે જવાહિરાત પેશ કિયે.

શૈતાન ને કહા: ઇસસે બેહતર મુજે કોઇ જાલ ચાહિયે.

(૩) અલ્લાહ ને શૈતાન કો મીઠે તેલ, ચરબીવાલે ખાને, મહેંગી શરાબ, કીમતી રેશમી કપડે દિખાએ, કે ઇસ જાલ કો પસંદ કર લે.

શૈતાન ને કહા: મેં ઇસસે ભી મજબૂત જાલ ચાહતા હૂં, કે ઇન્સાન કો ઐસી મજબૂત રસ્સી મેં બાંધૂ કે વહ ઉસકો તોડ ન સકે, ઔર તોડ કર તેરે દરવાઝે કી તરફ દોડ ન સકે.

(૪) ફિર અલ્લાહ તઆલા ને શૈતાન કે સામને શરાબ ઔર જંગ કે સામાન દિખલાએ.

ઇન સામાન કો દેખ કર શૈતાન આધા ખુશ હુવા, ઔર કુછ મુસ્કુરાયા ઔર કુછ સમજા કે યહ જાલ પેહલી જાલોં સે

બેહતર હય; યઅની લોગોં કો લડવા કર ઝગડવા કર ઝાલિમોં સે બેકસોં કા કત્લ કરવા કર મેરા કુછ કામ ચલેગા; મગર ઉન ચીઝોં સે શૈતાન આધા હી ખુશ હુવા, પૂરા ખુશ ન હુવા, શૈતાન ઉસસે ભી બડી કોઇ ભારી ચીઝ ચાહતા થા, શૈતાન કી નઇ દરખાસ્ત યહ થી કેઃ અલ્લાહ મુજે કોઇ ઐસા મજબૂત જાલ દીજીયે જિસસે લોગોં કા મામલા ખત્મ હી હો જાએ, ઔર મેં લોગોં કે મુંહ મેં ઐસી લગામ લગા દૂં કે ઉનકો જિધર ચાહૂં ઉધર ખીંચતા ફિરૂં, ઔર વહ ઉસસે અપના સર ઇધર ઉધર ફિરા ભી ન સકેં.

(૫) અખીર મેં અલ્લાહ ને શૈતાન કો ઔરતોં કા હુસ્ન, ખૂબસૂરતી દિખાઇ જો મર્દોં કી અક્લ ઔર સબ્ર કો ખત્મ કર દેતી હય.

જબ શૈતાન ને ઔરતોં કી ખૂબસૂરતી ઔર હુસ્ન કો દેખા તો નાચને લગા, ચુટકિયાં બજાને લગા, ઔર શૈતાન સમજ ગયા કે મેં અપને મકસદ મેં કામિયાબ હો ગયા, કેહને લગાઃ અલ્લાહ યહ જાલ મુજે જલ્દી દે દીજીયે; ઇસ લિયે કે શૈતાન ને દેખા કેઃ

ઔરત કી આંખેં ઐસી ખુમાર સે ભરી હુઇ હંય કે ઇન્સાન કી અક્લ પર ખુમાર કા પર્દા પડ જાતા હય.

ઔર ઔરતોં કે ગાલોં કી સફાઇ ઔર ખૂબસૂરતી દિલોં કો ઝુલસા કર રખ દેતી હય, જિસ તરહ હરમલ આગ મેં જલાઇ જાતી હય. (હરમલ કો ઉદ કી તરહ જલાયા જાતા હય.)

ઔર શૈતાન ને યહ દેખા કે ઉનકા ચેહરા, ઉનકી ચમડી, ઉનકી ભંવેં ઔર અકીક જૈસે લાલ લાલ હોંટ ઇસ તરહ ચમક રહે હંય જૈસે સૂરજ બારીક પર્દે કે પીછે સે ચમક રહા હો.

ઔર ઔરત કા જિસ્મ ઐસા હય જૈસે કે 'સરો' કા દરખ્ત (ઝાડ) કોઇ બાગ મેં ઝૂમ રહા હો.

ઔર ચેહરા યાસ્મીન ઔર નસ્તરન કે ફૂલ કી તરહ હય.

જબ શૈતાન ને યહ ચીઝ દેખી તો ઉછલ પડા, ઔર કેહને લગા: કે બસ બસ! યહ મેરે લિયે કાફી ઔર શાફી હય.

યહ વાકિઅહ અલ્લામા રૂમી રહ. ને મષ્નવી મેં ઔર મષ્નવી સે હઝરત મોલાના ઇદ્રીસ સાહબ કાંધલ્વી રહ. ને સીરતે મુસ્તુફા મેં નકલ ફરમાયા હય.

જેલ મેં અચ્છા બરતાવ:

હઝરત યૂસુફ અલ. ને જેલ મેં ભી દૂસરે કેદિયોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ કિયા, જેલ મેં આનેવાલે કેદિયોં કો તસલ્લી દેના, ઉનકી ઈસ્લાહ કી ફિક્ર કરના, ઉનકી દીની દુન્યવી ઝરૂરતેં પૂરી કરને કી ફિક્ર કરના યહ સબ જેલ મેં ભી જારી રેહતા, કોઇ બીમાર હોતા ઉસકી બીમાર પુર્સી કરના, ખિદમત કરના, લોગોં કો સબ્ર કી બાત કેહતે, જેલ સે છૂટ જાએંગે ઐસી ઉમ્મીદ દિલાતે, ખૂદ તકલીફ ઉઠા કર દૂસરોં કો આરામ દેતે, રાત ભર અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરતે, જેલ કે કેદી ઔર દૂસરે લોગ ભી આપ સે બહોત ખુશ રેહતે થે; બલ્કે જિસ વક્ત આપકો જેલ સે છુટકારા મિલા, સબ જેલવાલોં કે લિયે દુઆ કી, અલ્લાહ કે નેક બંદે કુછ ઇસ તરહ હુવા કરતે હંય કે જેલ હો યા બાહિર કી દુનિયા હો, હર જગા અચ્છે અખ્લાક સે પેશ આતે હંય.

દીન કી દઅવત હર જગા હર હાલ મેં:

અલ્લાહ કે જો મુખલિસ દાઇ બંદે હોતે હંય, હર જગા

દીન કી દઅવત કી ઉનકો ધુન લગી રેહતી હય, હઝરત યૂસુફ અલ. ને જેલ મેં ભી દીન કી દઅવત કા કામ કિયા, હમારે યહાં સૂરત મેં એક મિરઝા ઇસ્માઇલ થે, ઇન્તિકાલ કર ગએ, ગૈર મુસ્લિમોં મેં ઇસ્લામ કી દઅવત કી અચ્છી મેહનત કરતે થે, ઇસ્લામ કી માલૂમાત ગૈર મુસ્લિમ હાસિલ કર સકેં ઇસ નિય્યત સે આપને એક બોર્ડ ભી લગા રખા થા.

ઇસ્લામી સેન્ટર કે બોર્ડ કી વજહ સે ગવર્મેન્ટ ઇન્ટેલિજન્સ કી નઝરેં ભી લગી રેહતી થીં, એક મરતબા એક સી. બી. આઇ. કા ઓફિસર ઉનકે બોર્ડ પર સે પતા ઔર નામ લિખ રહા થા, એક દૂસરે ભાઇ ને યહ ચીઝ દેખ લી, ઉન્હોંને બાદ મેં મિરઝા સાહબ મર્હુમ કો ડરાને કે અંદાઝ મેં ઉસકા તઝકિરહ કિયા કે ફુલાં સી. બી. આઇ. કા આદમી ઉસ બોર્ડ સે એડ્રેસ લિખ રહા થા.

મિરઝા સાહબ ને ઉનકી બાત સુન કર બહોત ઇત્મીનાન સે જવાબ દિયા કે: ભાઇ! વહ કયા કરેગા, પકડ કર જેલ મેં લે જાએગા, ઔર મુઝે તો તૌહીદ કી દઅવત કા કામ કરના હય, અભી બાહર કર રહે હંય, જેલ મેં લે જાએંગે, તો જેલ મેં કરેંગે.

યહ હય એક દાઇ કી ધુન! હર વક્ત હર હાલ મેં અપની દઅવત ઔર તબ્લીગ કી ઝિમ્મેદારી કો સબસે આગે રખે, અપને પાસ કોઇ કિસી દૂસરે કામ કે લિયે ભી આવે તો પેહલે ઉસકો દીન કી દઅવત દે હી દેવે.

તકલીફવાલી બાતેં બતાને કા તરીકા:

يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ اَمَّاۤ اَحَدُكُمَا فَيَسْقِىْ رَبَّهٗ خَمْرًا ۚ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَّاْسِهٖ ؕ قُضِىَ الْاَمْرُ الَّذِىْ فِيْهِ تَسْتَفْتِيٰنِ ﴿۴۱﴾

તર્જુમાઃ અય મેરે જેલ કે દોનોં સાથિયો! તુમ દોનોં મેં સે એક (જેલ સે છૂટ કર) અપને માલિક (બાદશાહ) કો શરાબ પિલાયા કરેગા, ઔર દૂસરે કો સૂલી દી જાએગી, સો પરિન્દે ઉસકે સર મેં સે નોચ નોચ કર ખાએંગે, જો બાત તુમ પૂછ રહે થે ઉસકા ફેસ્લા ઇસી તરહ (મુકદ્દર) હો ચુકા હય.

દૂસરા તર્જુમાઃ જિસ બાત કી તુમ તહકીક કરના ચાહતે થે વહ અબ ઇસી તરહ હો કર રહેગા, (યઅની જિસ તરહ તા'બીર બતાઇ હય, ઉસી તરહ હોગા, ચાહે ખ્વાબ સચ્ચા થા યા મેરે ઇમ્તિહાન કે લિયે બનાવટી ખ્વાબ બયાન કિયા થા)

ઇસ આયત સે એક અદબ સીખને કો મિલા કે અગર કોઇ બાત ઐસી હો યા કોઇ મામલા ઐસા હો કે ઉસસે સામનેવાલે કો તકલીફ હોગી, તબીઅત મેં નાગવારી હોગી, ઔર ઉસકો બતલાના ભી ઝરૂરી હય તો સામનેવાલે કે સામને ઇસ અંદાઝ મેં બયાન કરો કે ઉસકો તકલીફ કમ સે કમ પહોંચે, જૈસે ઇસ આયત મેં ખ્વાબ કી તા'બીર સે ઝાહિર હો રહા હય કે કિસી એક શખ્સ કો મોત કી સઝા હોનેવાલી હય, યૂસુફ અલ. કો માલૂમ ભી થા, ખ્વાબ મેં બાત ઝાહિર થી, ફિર ભી આપને ખુલ કર નામ નહીં બતાયા.

બહોત સી મરતબા ઐસા હોતા હય કે ઇસ તરહ કી બાત સુન કર ઇન્સાન ઉલ્જનોં ઔર ટેન્શનોં કા શિકાર હો જાતા હય, ઔર ઉસકી વજહ સે મુસીબતોં કા એહસાસ ઝિયાદહ હોને

લગતા હય; બલ્કે બડી બીમારીયોં કે બદન મેં આ જાને કા ઝરિયા બન જાતી હય.

કુછ લોગ જાન બૂઝ કર છોટી બાત કો ઇસ તરહ બડી કર કે બોલતે હંય કે સામનેવાલા ઉસકી વજહ સે કિસી ઉલ્જન મેં પડ જાવે, ઉસ પર મુઝે એક વાકિઅહ યાદ આ ગયા:

બાત કેહને કા ગલત અંદાઝ:

એક દિનદાર ઔરત ને એક મદ્રસે કે મોહતમિમ સાહબ કો ઉનકી ઉમ્મીદ સે બડી રકમ ચંદે મેં પેશ કી, ઉસ મોહતમિમ સાહબ ને મદ્રસા પહોંચ કર એક ટેલીગ્રામ કરકે શુક્રિયહ અદા કિયા, ઉસ વક્ત તેઝ રફતારી સે ખત પહોંચાને કા વહી એક ઝરિયા થા, જિસ વક્ત ટેલીગ્રામ પહોંચા, વહ ઔરત ઘર મેં નહીં થી, જબ ઘર પહોંચી તો ઉનકે ભાઇ ને એક એસે અંદાઝ સે કેહના શુરૂ કિયા કે ટેલીગ્રામ આયા, ઔર ઉસ ઝમાને મેં દૂર સે ઇન્તિકાલ કી ખબરેં ભી ઇસ તરહ આયા કરતી થી, વહ બેચારી ટેલીગ્રામ કા લફ્ઝ સુનતે હી એક દમ ટેન્શન મેં આ ગઇ, ફિર ઉસને ટેલીગ્રામ પઢા, ખૂદ વહ ઔરત અંગ્રેજી ઝુબાન કી જાનકાર થી, તો ઉસને ખત પઢ લિયા, ઉસકા મઝમૂન તો કોઇ ગમ કી ખબર કા નહીં થા; બલ્કે એક અચ્છા મઝમૂન થા; લેકિન કઇ લોગ ઇસ તરહ સામનેવાલે કો ખ્વાહ મખ્વાહ ઉલજન મેં ડાલ દેતે હંય.

તકલીફ સે છુટકારા પાને કે લિયે જાઇઝ કોશિશ કરના સબ નબિયોં કી સુન્નત હય।

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِندَ رَبِّكَ

તર્જુમા: ઔર ઉન દોનોં (જેલ કે સાથિયોં) મેં સે જિસકે બારે મેં યૂસુફ અલ. કા ખ્યાલ થા કે વહ છૂટ કર જાનેવાલા હય, ઉસસે યૂસુફ ને કહા કે: (જબ તૂ છૂટ કર જાવે તો) તેરે માલિક (યઅની બાદશાહ) સે મેરા તઝકિરહ કરના (યઅની યહ કે જેલ મેં એક બેકસૂર યૂસુફ હય.)

ઇસ આયત સે માલૂમ હુવા કે મુસીબત સે છુટકારા પાને કે લિયે કિસી ઇન્સાન કો વાસ્તા બનાના, કિસી કે ઝરિયે સિફારિશ કરના, જાઇઝ કોશિશ કરના તવક્કુલ કે ખિલાફ નહીં હય, યહ ભી નબિયોં કા તરીકા હય.

અવલાદ કી ઇસ્લાહ કી એક બેહતરીન તદબીર:

قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَاۤ اَمِنْتُكُمْ عَلٰۤى اَخِيْهِ مِنْ قَبْلُ ؕ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حٰفِظًا ۪ وَّهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۶۴﴾

તર્જુમા: અબ્બા જાન ને કહા: કયા ઇસ (બિનયામીન) કે બારે મેં તુમ પર વૈસા હી ભરોસા કરૂં, જૈસા ભરોસા ઇસ (બિનયામીન) કે ભાઇ (યૂસુફ કે) બારે મેં મેં ને (તુમ પર) ઇસસે પેહલે કિયા થા? સો અલ્લાહ તઆલા હી બેહતર હિફાઝત કરનેવાલે હંય, ઔર વહ (અલ્લાહ) રહમ કરનેવાલોં મેં સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હંય.

قَالَ لَنْ اُرْسِلَهٗ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْنِ مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِيْ بِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ يُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّاۤ اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿۶۶﴾

તર્જુમા: યઅકૂબ અલ. ને ફરમાયા કે મેં ઇસ (બિનયામીન) કો તુમ્હારે સાથ હરગિઝ નહીં ભેજ સકતા,

જબ તક અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (કસમ ખા કર કે) પક્કા વાદા કરો કે ઇસ (બિનયામીન) કો ઝરૂર વાપસ લાઓગે; મગર યહ કે તુમ સબ બેબસ હો જાઓ, પસ જબ ઉન સબ (બેટોં) ને ઉન (યઅકૂબ અલ.) કે સામને પક્કા વાદા કિયા, તો યઅકૂબ (અલ.) ને કહા કેઃ જો બાત હમને (આપસ મેં) કહી હય, અલ્લાહ તઆલા ઉસ પર ગવાહ હય.

હઝરત યૂસુફ અલ. કે ભાઇયોં ને જો ગુનાહ કિયે થે વહ બડે ખતરનાક થેઃ

(૧) અબ્બા કે સામને જૂઠ બોલે.

(૨) ધોકે સે ભાઇ કો ઘૂમાને કે નામ પર કૂંવેં મેં ડાલને લે ગએ.

(૩) છોટે માસૂમ ભાઇ પર ઝુલ્મ કિયા.

(૪) બૂઢે અબ્બા કો બહોત તકલીફ પહોંચ રહી થી, ઉસકી પરવાહ નહીં કી.

(૫) હઝરત યૂસુફ અલ. કો -જો આઝાદ થે- બેચ દિયા.

ઇનમેં સે બહોત સારે ઝુલ્મ કે બારે મેં હઝરત યઅકૂબ અલ. કો માલૂમ ભી થા, ફિર ભી હઝરત યઅકૂબ અલ. ને અપની અવલાદ સે રિશ્તા, નાતા ખત્મ નહીં કિયા, ઉનકો ઘર સે નિકાલ નહીં દિયા; બલ્કે ઉનકો અપને હી સાથ રખા, ઇસસે માલૂમ હુવા કે અવલાદ અગર ઇસ તરહ બુરાઇ મેં મુબ્તલા હોં તો ઉનકી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની ચાહિયે, ઘર સે નિકાલ દેને સે યા રિશ્તા, નાતા તોડ દેને સે ઇસ્લાહ ઔર તરબિયત કા કામ

બંદ હો જાતા હય, હઝરત યઅકૂબ અલ. કી ઇસ હિકમત કી બરકત સે એક વક્ત આયા કે અવલાદ ને ગુનાહ સે તૌબા કી, ઉનકો બડા પછતાવા હુવા, ઔર ફિર સે પૂરા ઘરાના ખુશો ખુર્રમ મુહબ્બત કી ઝિંદગી ગુઝારને લગા.

હાં! અગર અવલાદ કી ઐસી હાલત હો જાએ કે ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે બાવજૂદ વહ સુધરતી ન હોં ઔર સીધે રસ્તે પર કિસી તરહ ન આવે ઔર ઉનકે સાથ રિશ્તા, નાતા બાકી રખને મેં દૂસરોં કે દીન કા નુકસાન હો, ઐસા ખતરા હો તો ઐસે વક્ત મેં ઉનસે રિશ્તા, નાતા ખત્મ કર દેના મુનાસિબ હય.

હય યહ ષમર શજરે તૂબા કા:

મિસ્ર મેં એક મરતબા હઝરત યૂસુફ અલ. અપની પેહચાન કિતને પ્યારે અંદાઝ મેં બયાન ફરમાતે હંય! કુર્આન કેહતા હય:

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَآءِیۡۤ اِبۡرٰهِیۡمَ وَاِسۡحٰقَ وَیَعۡقُوۡبَ ؕ مَا كَانَ لَنَاۤ اَنۡ نُّشۡرِكَ بِاللّٰهِ مِنۡ شَیۡءٍ ؕ ذٰلِكَ مِنۡ فَضۡلِ اللّٰهِ عَلَیۡنَا وَعَلَی النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا یَشۡكُرُوۡنَ ﴿۳۸﴾

તર્જુમા: ઔર મેં તો મેરે બાપ દાદા: ઇબ્રાહીમ ઔર ઇસ્હાક ઔર યઅકૂબ (અલયહિમુસ્સલામ) કે દીન પર ચલતા હૂં, અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કિસી કો શરીક ઠેહરાને કા હમકો બિલ્કુલ હક નહીં હય, યહ (ઇમાન ના નસીબ હોના) તો અલ્લાહ તઆલા કા હમ પર ઔર લોગોં પર એહસાન હય; લેકિન અકષર લોગ (અલ્લાહ તઆલા કા) શુક્ર અદા નહીં કરતે.

યહ આયત બતલા રહી હય કે અગર માં બાપ નેક હોં, દીનદાર હોં તો અવલાદ કો ભી અચ્છી, નેકી ઔર ભલાઇ કી બાતેં સીખને કો મિલતી હંય, ઔર અવલાદ કો ભી ચાહિયે કે વાલિદૈન જો ભી અચ્છી બાત સિખાએ ઉસ પર અમલ કરેં, હઝરત યૂસુફ અલ. સાફ સાફ કેહ રહે હંય:

મેરે અબ્બા યઅકૂબ અલ., મેરે દાદા ઇસ્હાક અલ. ઔર મેરે પરદાદા ઇબ્રાહીમ અલ. કી તરફ સે જો તરીકા ઔર જો દીન મુઝે મિલા હય, ઉસી પર અમલ કરૂંગા.

અવલાદ ઐસી નેક ઔર ફરમાંબરદાર હોની ચાહિયે.

આજ કે ઝમાને કી દુઃખ ભરી દાસ્તાન:

આજ તો યહ હાલ હય કે નેક ઔર દીનદાર માં બાપ જવાન અવલાદ કો કોઇ નેકી કી બાત કેહતે હંય તો મુંહ પર જવાબ દે કર નાફરમાની કરતે હંય, ઔર ઉધર હઝરત યૂસુફ અલ. સિખા રહે હંય કે અગર તુમ્હારે માં બાપ નેક હંય, દીનદાર હંય, ઔર વહ તુમકો કોઇ નેકી કી બાત સિખાએ તો તુમ માન લો ઔર અમલ કરો, અગર તુમ ઉનકી બતલાઇ હુઇ નેક બાત પર અમલ કરોગે, તો તુમકો ઉસસે દુનિયા મેં ભી ઇઝઝત મિલેગી ઔર આખિરત મેં ભી ઇઝઝત મિલેગી.

દો "કાન" દેને કી એક વજહ યહ ભી હો સકતી હય:

હાં! અગર માં બાપ દીનદાર નહીં હંય, ઔર દીન ઔર શરીઅત કે ખિલાફ કોઇ બાત કહે તો ઉસકો મત માનો, ઉસ પર અમલ મત કરો, દીન કે ખિલાફ, શરીઅત કે ખિલાફ, ઇસ્લામ કે ખિલાફ, કુર્આન ઔર હદીષ કે હુકમોં કે ખિલાફ કોઇ બાત હો તો

ઉસકો નહીં માનના ચાહિયે.

ખાસ તૌર પર ખાનદાન મેં જો રસ્મેં ઔર રિવાજ ચલે આ રહે હંય, ઉન પર તો બિલ્કુલ અમલ નહીં કરના ચાહિયે.

હઝરત યૂસુફ અલ. ને કિતની પ્યારી બાત ઈર્શાદ ફરમાઈઃ

مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖۤ اِلَّاۤ اَسْمَآءً سَمَّیْتُمُوْهَاۤ اَنْتُمْ وَ اٰبَآؤُكُمْ مَّاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ

તર્જુમાઃ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો છોડ કર ચંદ બેહકીકત નામોં કી તુમ ઇબાદત કરતે હો, જો તુમને ઔર તુમ્હારે બાપ દાદાઓં ને (અપને મન સે) રખ લિયે હંય, અલ્લાહ તઆલા ને ઉન (કે મા'બૂદ હોને) કી કોઇ દલીલ નહીં ઉતારી.

યઅની જો બાત દીન કે ખિલાફ હો, શરીઅત કે ખિલાફ હો, વાલિદૈન અગર ઉસકા હુક્મ કરેં તો હમ ઉસ પર અમલ તો નહીં કરેંગે; લેકિન સામને કોઇ કડવા જવાબ ભી નહીં દેંગે.

વાલિદૈન કી ઇસ તરહ ખિલાફે શરીઅત બાત પર નરમી સે શફકત સે ઉનકો સમજાઓ, ન માનેં તો દલીલ બાઝી ન કરો; બલ્કે યૂં સમજ લો કે અલ્લાહ તઆલા ને દો કાન શાયદ ઈસી લિયે દિયે થે કે ઇસ તરહ કી બાત એક કાન સે સુન લેં તો દૂસરે સે નિકાલ સકેં.

ઘરેલૂ કામ કાજ મેં વાલિદૈન કા હાથ બટાનાઃ

એક ઔર ખાસ નસીહત કી બાત જો આયતે કરીમા સે પતા ચલતી હય, વહ યહ કે બેટે ઔર બેટી કો ઘર કે કામ કાજ મેં વાલિદૈન કી મદદ કરના ચાહિયે, ઔર માં બાપ કે સાથ ઇસ

બારે મેં મશ્વરહ ભી કરના ચાહિયે, ઘર મેં કોઇ તકલીફ હો તો ઉસકો કૈસે હલ કરેં, કૈસે સુલઝાએં; ઇસ લિયે ઘર મેં મશ્વરહ કર કે કામ કરના ચાહિયે, આયત નં. ૬૩ મેં અલ્લાહ તઆલા ને યહ બાત નકલ ફરમાઇ:

فَلَمَّا رَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْهِمْ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَآ اَخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿٦٣﴾

તર્જુમા: ફિર જબ વહ (ભાઇ) લોગ લોટ કર અપને અબ્બા કે પાસ પહોંચે તો કેહને લગે: અય હમારે અબ્બા જાન! હમકો અનાજ દેને સે ઇન્કાર કર દિયા ગયા હય, સો આપ હમારે સાથ હમારે ભાઇ કો (મિસ્ર) ભેજીયે; તાકે હમ (ફિર સે) અનાજ લે કર કે આવેં, ઔર હમ હમારે ભાઇ (બિનયામીન) કી પૂરી હિફાઝત કરેંગે.

હઝરત યઅકૂબ અલ. કે ઘર મેં અનાજ કા મસ્અલા થા, ઔર મિસ્ર કે બાદશાહ ને અનાજ દેને સે ઇન્કાર કર દિયા થા, કે જબ તક તુમ્હારે છોટે ભાઇ બિનયામીન કો નહીં લાઓગે, અનાજ નહીં દિયા જાએગા.

ભાઇયોં ને અબ્બા જાન કે સાથ બેઠ કર મશ્વરહ કિયા કે અબ્બા જાન! ભાઇ બિનયામીન કો હમારે સાથ મિસ્ર ભેજો; તાકે ઘર કે લિયે હમ અનાજ લા સકેં, તો વાલિદૈન કો સહીહ મશ્વરહ દે કર અપને ઘર કે મસ્અલે કો હલ કરને મેં ઉનકી મદદ કરના યહ ભી અવલાદ કી ઝિમ્મેદારી બનતી હય, ખૂદ હમારે હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ઘરેલૂ કામ કાજ મેં મદદ કિયા કરતે થે.

સચ બોલને સે એ'તેમાદ (ભરોસા) પૈદા હોતા હયઃ

વાલિદૈન કો ચાહિયે કે ઘરેલૂ મામલે મેં ભી જો સહીહ ઔર સચ્ચી બાત હો વહ અપની અવલાદ કો બતલા દેં, ઔર અવલાદ કો ભી ચાહિયે કે જો હકીકત હો વહ વાલિદૈન કો બતલા દેં, દોનોં તરફ સે સચ્ચી બાત કરની ચાહિયે, ઈસ તરહ અમલ કરને મેં વાલિદૈન કા ભી ફાયદા હય, ઔર અવલાદ કી ભી ભલાઇ હય, અવલાદ કે દિલ મેં ઈત્મીનાન હોગા તો માં બાપ કી મુહબ્બત ઔર અઝમત ભી બઢેગી.

દેખિયે! કિતની પ્યારી બાત કહીઃ

قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا نَبْغِيْ ؕ هٰذِهٖ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا ۚ وَنَمِيْرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيْرٍ ؕ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٥﴾

તર્જુમાઃ વહ (ભાઇ લોગ તઅજ્જુબ ઔર ખુશી સે) કેહને લગે કેઃ અય હમારે અબ્બા! હમેં ઔર કયા ચાહિયે? કે યહ હમારી મુદ્દલ રકમ ભી હમકો વાપસ કર દી ગઇ, ઔર (અબ કી બાર ફિર જા કર) હમારે ઘરવાલોં કે લિયે (દૂસરા) અનાજ લાએંગે, ઔર હમ હમારે ભાઇ કી હિફાઝત કરેંગે, ઔર એક ઉંટ પર જિતના અનાજ આ સકે ઉતના ઔર ઝિયાદહ અનાજ હમ લાએંગે, યહ અનાજ તો (જો અભી પેહલે સફર મેં લાએ) થોડા હય.

ઔર આયત નં. ૮૧ મેં ભી યહી બાત ઈર્શાદ ફરમાઇઃ

اِرْجِعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْكُمْ فَقُوْلُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَآ اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حٰفِظِيْنَ ﴿٨١﴾

તર્જુમાઃ (જો ભાઇ મિસ્ર મેં રેહ ગયા, વહ કેહને લગા) તુમ (બાકી નવ ભાઇ) તુમ્હારે અબ્બા કે પાસ વાપસ જાઓ, ઔર કહો કેઃ અય મેરે અબ્બા! યકીનન તુમ્હારે (દૂસરે લાડલે) બેટે ને તો ચોરી કી, ઔર જો બાત હમારી જાનકારી મેં આઇ ઉસીકી હમ ખબર દેતે હંય, ઔર છુપ કર (પર્દે કે પીછે) કોઇ બાત હો ઉસ પર ધ્યાન રખના હમારે બસ મેં નહીં થા.

ઇસી લિયે સાફ સાફ બાત કરના ચાહિયે, ઔર ગોલ ગોલ, બનાવટ કી ઉલટી સીધી બાતેં અગર માં બાપ અવલાદ કો બતાએંગે તો ઉનકે દિલ સે માં બાપ પર સે ભરોસા ખત્મ હો જાએગા, ઔર અવલાદ કો ભી ચાહિયે કે વાલિદૈન કે સામને સહીહ હકીકત બતલા દેવે, કોઇ બનાવટ, સિયાસત વાલિદૈન કે સાથ ન ખેલેં.

વાલિદૈન કે લિયે રહમત બનો, ઝહમત ન બનો.

બહોત સી મરતબા માં બાપ ટેન્શન મેં હોતે હંય, કિસી ઉલજન કા શિકાર હોતે હંય, ઐસે વક્ત મેં અવલાદ કો ચાહિયે કે ઉનકા ટેન્શન ઝિયાદહ ન કરે; બલ્કે કમ કરને કી ફિક્ર કરે, હઝરત યઅકૂબ અલ. કો બહોત બડા ટેન્શન ઘર મેં અનાજ ન હોને કા થા, કે ખાને કા સામાન ભી નહીં હય, ઔર ખરીદને કે લિયે પૈસે ભી નહીં હય, તો બેટોં ને અબ્બા જાન કો બતલાયા કેઃ અબ્બા જાન! આપ ફિક્ર મત કરો, હમ પેહલી મરતબા જો પૈસે લે કર મિસ્ર ગએ થે, વહ હમકો વાપસ કર દિયે ગએ હંય, ઉન્હી પૈસોં સે હમ દોબારા અનાજ ખરીદ સકતે હંય, તો અવલાદ કો માં

બાપ કી ઉલજન બઢાની નહીં ચાહિયે; બલ્કે ઉસકો ખત્મ કરને કી કોશિશ કરની ચાહિયે.

આજ તો ઐસા ઝમાના આ ગયા હય કે માં બાપ એક ટેન્શન મેં હોતે હંય, ઔર જવાન અવલાદ નયે નયે ટેન્શન ખડે કર દેતી હય, આજ અગર અપને માં બાપ કો દુઃખ દોગે તો કલ તુમ્હારી અવલાદ ભી તુમ કો પરેશાન કરેગી, અલ્લાહ હમારે જવાન ભાઇ બેહનોં કો સહીહ સમજ અતા ફરમાએ.

અવલાદ કે દિલોં મેં એક દૂસરે કે લિયે મુહબ્બત પૈદા કરના વાલિદૈન કી અહમ ઝિમ્મેદારીઃ

ફિર માં બાપ કી એક બહોત હી બડી ઝિમ્મેદારી યહ ભી બનતી હય કે અપની અવલાદ કો આપસ મેં મુહબ્બત સે રેહને કી તાકીદ કરેં.

આજ કે ઝમાને કી યહ ભી એક બહોત બડી ઝરૂરત હય કે માં બાપ, બેટે બેટી કો નસીહત કરેં ઔર સમજાએં ભી કે તુમ આપસ મેં પ્યાર, મુહબ્બત સે રહો, લડાઇ ઝગડોં સે દૂર રહો, ઔર ઉનકે હક મેં દુઆએં ભી કરેં.

બદ ગુમાની સે બચાઓઃ

બહોત સી મરતબા ઐસા હોતા હય કે એક શખ્સ સચ્ચાઇ પર હય; લેકિન મોકા ઐસા હોતા હય કે દેખનેવાલોં કો ગુનાહ કા શક હો સકતા હય, યા નાહક હોને કા શક હોતા હય તો દેખનેવાલોં કો સહીહ સૂરતે હાલ બતલા દેની ચાહિયે; તાકે દેખનેવાલા બદ ગુમાની કે ગુનાહ મેં ન પડે, હદીષ મેં આતા હય કે એક મરતબા નબીએ કરીમ સલ. અપની બીવી હઝરત સફિયહ

રદિ. કે સાથ થે, દો શખ્સ વહાં સે ગુઝરે, નબીએ કરીમ સલ. ને દૂર સે ફરમાયાઃ મેરે સાથ મેરી બીવી સફિયહ હય. ઉસ પર વહ દોનોં હઝરાત કેહને લગેઃ કે અય અલ્લાહ કે રસૂલ સલ.! કયા આપકે બારે મેં કિસી કો બદ ગુમાની હો સકતી હય?

આપ સલ. ને ફરમાયાઃ કે હાં! શૈતાન ઇન્સાન કી હર રગ મેં સિરાયત કરતા હય, હો સકતા હય કે કિસી કે દિલ મેં શુબહ ડાલ દે.

ગોયા ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. ને યહ ભી એક તરહ કી શફકત હી ફરમાઇ; લિહાઝા હમકો ભી ઉસસે એક સબક મિલતા હય કે જહાં કિસી કો બદગુમાની પૈદા હોને કા ઝરા સા ભી ડર હો તો વઝાહત કર દેની ચાહિયે; તાકે સામનેવાલા ગુનાહ મેં ન પડે, ઔર ઐસે સબકે લિયે યહ નસીહત હય કે ખ્વાહ મખ્વાહ બદ ગુમાની ન કરતે રહેં.

કભી કભી લોગોં કી બદ ગુમાની સરાસર ગલત હી હોતી હય; લેકિન ફિર ભી ઐસી તદબીર કરો કે લોગ હમારી વજહ સે બદ ગુમાની મેં ન પડ જાવેં, નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા કેઃ તોહમત કી જગહોં સે બચો; યઅની ઐસે હાલાત ઔર ઐસી જગહોં સે ભી ખૂદ કો બચાઓ જિનમેં કિસી કો હમારે ઉપર તોહમત લગાને કા મોકા મિલ જાવે, ઔર ખાસ તૌર પર જો ઝિમ્મેદાર હઝરાત હંય, ઉલમા હંય, ઉનકો ડબલ એહતિયાત રખની ચાહિયે, જૈસે ખૂદ નબીએ કરીમ સલ. કા વાકિઅહ હમારે સામને હય ઔર ખૂદ હઝરત યૂસુફ અલ. ને ભી જેલ સે બાહિર નિકલને કે લિયે સામને સે દઅવત મિલી, ખૂદ બાદશાહ ને

આપકો બુલાયા, ફિર ભી આપને જેલ સે નિકલને સે પેહલે યહ કોશિશ કી કે કુછ લોગોં કો ઉનકે બારે મેં જો શક ઔર બદ ગુમાની હો સકતી થી વહ સબ ખત્મ હો જાએ, અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِ ۚ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوءٍ ۚ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٢﴾

તર્જુમા: ઔર બાદશાહ ને (તા'બીર સુન કર) ફરમાયા કે: ઉસ (યૂસુફ) કો (જેલ સે નિકાલ કર) મેરે પાસ લાઓ, સો જબ (બાદશાહ કા) કાસિદ યૂસુફ (અલ.) કે પાસ પહોંચા, તો યૂસુફ (અલ.)ને (કાસિદ સે) ફરમાયા: તુ તેરે માલિક (બાદશાહ) કે પાસ વાપસ જા, ઔર તૂ ઉસ (બાદશાહ) કો પૂછ: જિન ઔરતોં ને અપને હાથ કાટ દિયે થે ઉનકી હકીકત કયા હય? યકીનન મેરે રબ તો ઉન ઔરતોં કે સબ ફરેબ કો ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હંય. [૫૦] ઉસ (બાદશાહ) ને ઉન (ઔરતોં કો બુલવા કર ઉન) સે પૂછા: તુમને જબ યૂસુફ કો ફુસલાને કી કોશિશ કી થી, ઉસ વાકિઅહ કી (સહીહ) હકીકત કયા હય? તો ઐરતેં કેહને લગી: હાશલિલ્લાહ! (યઅની

અલ્લાહ તઆલા તો પાક હય, યા યૂસુફ અલ્લાહ કે લિયે ગુનાહ સે દૂર હય) હમકો ઉસ (યૂસુફ) મેં ઝરા ભી બુરાઇ માલૂમ નહીં હુઇ, (સચ્ચી બાત જબ સબ પર ખુલ હી ગઇ તો) અઝીઝ કી બીવી (હકીકત કો ઝાહિર કરતે હુવે) કેહને લગી: મેં ને હી અપની ખ્વાહિશ પૂરી કરને કે લિયે ઉસ (યૂસુફ) કો ફુસલાયા થા, ઔર યકીનન વહ (યૂસુફ) તો સચ્ચે લોગોં મેં સે હય. [૫૧] (જબ યૂસુફ અલ. ને ઉસ સચ્ચાઇ કે ઝાહિર હોને કી ખબર જેલ મેં સુની તો કહા) મેં ને યહ તહકીક ઇસ લિયે કરાઇ કે અઝીઝ જાન લેવે કે મેં ને ઉસકી ગેર હાઝરી મેં (ઉસકી બીવી સે) કોઇ ખિયાનત (ધોકેબાઝી) નહીં કી, યકીનન અલ્લાહ તઆલા ખિયાનત કરનેવાલોં કે ફરેબ કો ચલને નહીં દેતે. [૫૨]

અવલાદ કો આનેવાલે ખતરોં સે ભી બચાઓ:

યહ બડા ફિત્ને કા ઝમાના હય; ભાઇ, ભાઇ કે બીચ, બહેન, બહેન કે બીચ, ભાઇ ઔર બહેન કે બીચ આપસ મેં ઝગડે હો રહે હંય, તો માં બાપ કો ઇસ સિલસિલે મેં ખાસ ધ્યાન ઔર તવજ્જુહ દેની ચાહિયે, કે અવલાદ આપસ મેં જોડ કે સાથ પ્યાર ઔર મુહબ્બત કે સાથ રહેં, હઝરત યઅકૂબ અલ. ને ઉસી નુકતે કો મદ્દે નઝર રખતે હુવે ફરમાયા:

وَقَالَ يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ؕ

તર્જુમા: ઔર (મિસ્ર કે લિયે રવાનગી કે વક્ત) યઅકૂબ

(અલ.) ને કહાઃ અય મેરે બેટો! તુમ સબ (મિસ્ર મેં) એક દરવાઝે સે દાખિલ મત હોના, ઔર બલ્કે તુમ અલગ અલગ દરવાઝોં સે દાખિલ હોના.

એક હી દરવાઝે સે દાખિલ હોને મેં નઝર લગને કા ડર થા. હઝરત યઅકૂબ અલ. કે યહ તમામ બેટે માશાઅલ્લાહ! નવજવાન, તંદુરસ્ત, કદાવર ઔર ખૂબસૂરત થે, સબ કી વજાહત (Personality) બડી ઉમ્દહ થી, ઔર જબ ઈસ તરહ કિસી કો યહ માલૂમ હો કે યહ સબ એક હી બાપ કી અવલાદ હય, તો નઝર લગ જાને કા ખતરા રેહતા હય; ઈસ લિયે હિફ઼ાઝત કે તૌર પર હઝરત યઅકૂબ અલ. ને યહ મશ્વરહ દિયા.

નઝર લગના હક હયઃ

ઈન્સાન કો ઈન્સાન કી નઝર લગ સકતી હય, યહ હક બાત હય, નઝર લગને સે ઈન્સાન ઔર જાનવર કો તકલીફ઼ પહોંચ સકતી હય, નુકસાન ભી હો સકતા હય, હદીષ શરીફ઼ સે તો યહાં તક પતા ચલતા હય કે નઝર લગને સે ઈન્સાન ઐસા બીમાર હો સકતા હય જો મોત તક પહોંચને કા ઝરિયા બન જાએ.

નઝર કા ઈલાજઃ

ઈસ લિયે હદીષ શરીફ઼ મેં ફ઼રમાયાઃ જબ કિસી શખ્સ કો કિસી દૂસરે કી જાન ઔર માલ યા કોઈ તઅજ્જુબ પૈદા કરનેવાલી અચ્છી બાત નઝર આએ તો ચાહિયે કે ઉસી વક્ત દુઆ કર દેવે કે અલ્લાહ તઆલા ઉસમેં બરકત અતા ફ઼રમાવે.

ઈસી તરહ હદીષ શરીફ઼ મેં યહ ઈલાજ ભી આયા હય કે નઝર લગાનેવાલે કે સાથ પાંવ ઔર ચેહરે કો ધુલવા કર, વુઝૂ

કરવા કર, ઉસકા ઈસ્તિઅમાલ કિયા હુવા પાની કિસી બરતન મેં જમા કરેં, ઔર જિસ પર નઝર લગી હય ઉસકે બદન પર ડાલ દેના ચાહિયે, ઉસસે નઝર કા અસર ખત્મ હો જાતા હય.

ઈસી તરહ હદીષ શરીફ સે યહ ભી પતા ચલતા હય કે કિસી કી કોઈ અચ્છી ચીઝ દેખે તો

مَاشَاءَاللّٰهُ

પઢ લેવે, ઉસસે ભી નઝર લગને સે હિફાઝત હો જાતી હય.

સૂરએ નૂન કી આખરી આયત ઔર મિર્ચીવાલા અમલ:

ઐસે કુર્આન મજીદ મેં સૂરએ નૂન કી આયત:

وَاِنْ يَّكَادُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَيُزْلِقُوْنَكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُوْلُوْنَ اِنَّهٗ لَمَجْنُوْنٌ ﴿۵۱﴾ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۵۲﴾

તર્જુમા: ઔર જિન લોગોં ને કુફ્ર અપના લિયા હય, જબ વહ (કુર્આની) નસીહત સુનતે હંય, તો ઐસા લગતા હય કે વહ અપની તેઝ આંખોં સે તુમકો ફુસલા કર ગિરા દેંગે, ઔર વહ યૂં કેહતે હંય કે: યહ શખ્સ તો દીવાના હય; હાલાંકે વહ (કુર્આન) તો તમામ આલમ કે લોગોં કે લિયે નસીહત હી નસીહત હય.

હઝરત ખ્વાજા હસન બસરી રહ. સે મન્કૂલ હય કે અગર કિસી કો કિસી ઈન્સાન કી બુરી નઝર લગ જાવે, તો યહ આયત સૂરત કે ખત્મ તક પઢ કર દમ કર દેવે તો ઈન્શાઅલ્લાહ શિફા હો જાએગી.

મક્કા મેં એક શખ્સ નઝર લગાને મેં બડા માહિર થા, ઉટ

યા કિસી જાનવર કો નઝર લગા દેતા તો વહ મર જાતે થે; મક્કા કે કાફિર જો નબીએ કરીમ સલ. કે સખ્ત દુશ્મન થે, ઉન્હોંને ઉસ શખ્સ કો બુલાયા; તાકે વહ હુઝૂર સલ. પર બુરી નઝર લગાએ, ઉસને બહોત કોશિશ કી; લેકિન અલ્લાહ તઆલા ને નબીએ કરીમ સલ. કી હિફાઝત ફરમાઇ, ઔર ઉસ મોકે પર અલ્લાહ ને યહ આયત ઉતારી.

ઇસી તરહ નઝર ઉતારને કા એક અમલ ઔર ભી હય: લાલ, સુખી હુઇ, અખ્ખી (જો બીચ મેં સે ટૂટી હુઇ ન હો) મિર્ચી તીન યા પાંચ યા સાત યા ગિયારહ નંગ લે કર હર એક પર બિસ્મિલ્લાહ સમેત સૂરએ ફાતિહા પઢ કર દમ કિયા જાવે, ફિર યહ મિર્ચી બીમાર કે સર સે પેર તક પૂરે બદન પર સાત મરતબા ઘુમા કર જલા દી જાએ, મિર્ચી જલને કી જો બદબૂ હોતી હય ઉસમેં કમી હો, યા બિલ્કુલ ન હો તો યહ નઝર કે અસર કે બાકી રેહને કી અલામત હય, મિર્ચી જલને કી અસલી બદબૂ (તિખાસ) આવે, વહાં તક બાર બાર, ચંદ મરતબા કિયા જાએ તો ઉससે ભી ઇન્શાઅલ્લાહ! શિફા હો જાએગી.

મકાન કા અલગ હોના દિલોં કે જોડ મેં રૂકાવટ ન બને:

وَقَالَ يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ

ઇસસે યહ બાત માલૂમ હુઇ કે અવલાદ શાદી કે બાદ અલગ અલગ રેહને ચલી જાએ; લેકિન ઉનકે દિલ આપસ મેં જુડે હુએ હોં, દિલોં મેં આપસ મેં મુહબ્બત હો, શાદી કે બાદ બહેન અપને શોહર કે સાથ ઝિંદગી ગુઝાર રહી હય, ભાઇ અપની બીવી કે સાથ ઝિંદગી બસર કર રહા હય, અલગ અલગ ઘર હય,

ફિર ભી ભાઇ બેહનોં મેં આપસ મેં મુહબ્બત હો, જોડ હો, માં બાપ કો ઉસકી મેહનત કરની ચાહિયે, ઉસકી નસીહત ઔર દુઆ ભી કરની ચાહિયે કે:

અય અલ્લાહ! હમારી અવલાદ મેં આપસી ફૂટ ન હો, જઘડા ન હો.

વર્ના દેખિયે! આજ સમાજ મેં કિતની બેહનેં ઐસી હંય, ઔર કિતને ભાઇ બહેન ઐસે હંય, જો બરસોં કે બરસ ગુઝર જાને કે બાદ ભી ન સલામ, મુસાફહા હય, ન મુલાકાત કા નામો નિશાન, નિહાયત દુ:ખ કી બાત હય.

ઐસે આજ કે હાલાત મેં જહાં મુનાસિબ માલૂમ હો વહાં શાદી કે કુછ બાદ બચ્ચોં કો અલગ અલગ મકાન મેં રખના, યહ મુનાસિબ માલૂમ હોતા હય, ઉસમેં દીની દુન્યવી બહોત સારી મસ્લિહતેં હંય.

કતઅ્ રહમી: શબે કદ્ર મેં ભી મગફિરત સે મહરૂમી કા સબબ હય:

યહ કતઅ્ રહમી ઔર આપસ મેં તઅલ્લુક કો તોડના બડા ખતરનાક હય, હદીષ શરીફ મેં હય કે શબ્રે કદ્ર જૈસી મુબારક ઘડિયાં અનવારોં ઔર બરકતોં કી બારિશ કા વક્ત હોતા હય; મગર જિનકે તઅલ્લુક આપસ મેં ટૂટે હુવે હોતે હંય, અલ્લાહ તઆલા ઐસી મુબારક રાત મેં ભી ઉનકો માફ નહી કરતે. કિતની બડી મહરૂમી હય?

શાદી કે બાદ ઝરૂરત કે મુતાબિક અલગ ફેમેલી મેં રહો; લેકિન ભાઇ બેહનોં કે આપસી જોડ, મુહબ્બત કે જો તઅલ્લુક થે,

વહ બાકી રેહને ચાહિયે, તઅલ્લુક કટેંગે તો મગફિરત સે મહરૂમ હો જાએંગે.

અવલાદ કી તરબિયતઃ

આગે હઝરત યઅકૂબ અલ. અપને બચ્ચોં કો કેહતે હંયઃ

وَمَآ اُغْنِیْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ عَلَیْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَیْهِ فَلْیَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ۝٦٧

તર્જુમાઃ ઔર અલ્લાહ તઆલા કી (તકદીર કી) કિસી બાત સે મેં (તદબીર બતા કર) તુમકો બચા નહીં સકતા, હુકૂમ તો અલ્લાહ તઆલા હી કા ચલતા હય, ઉસી (અલ્લાહ) પર મેં ને ભી ભરોસા કિયા, ઔર તવક્કુલ કરનેવાલોં કો ઉસી (અલ્લાહ) પર ભરોસા કરના ચાહિયે.

ઉસમેં એક બાત ઔર સમજાઇ હય કે માં બાપ કો ચાહિયે કે અપની અવલાદ કો તવક્કુલ સિખાએ, અલ્લાહ કા યકીન સિખાએ કે બેટો! હમ તો દુનિયા મેં સિર્ફ ઝાહિરી સબબ બને હંય, અસલ કામ તો અલ્લાહ તઆલા કરતે હંય; ઇસ લિયે અલ્લાહ હી પર ભરોસા કરો, ઉસી પર યકીન રખો.

અવલાદ કે અખ્લાક ઔર અકીદે કી ઇસ્લાહ ભી માં બાપ કા ફરીઝા હય.

ભાઇ બહેન એક દૂસરે કી રાઝ કી બાતોં કા ખ્યાલ રખેંઃ

ઇસી તરહ કાબિલે તવજ્જુહ બાત યહ ભી હય કે ભાઇ ભાઇ, બહેન બહેન આપસ મેં એક દૂસરે કે રાઝદાર હોતે હંય, એક દૂસરે કો અપની ખાનગી બાતેં બતલાનેવાલે હોતે હંય, એક દૂસરે

કી પર્સનલ ઔર ખાનગી બાત કી હિફાઝત કરનેવાલે હોતે હંય.

દેખિયે! હઝરત યૂસુફ અલ. ને અપને ભાઇ બિનયામીન કો કિતને પ્યાર સે ફરમાયા:

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوسُفَ اٰوٰى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ اِنِّىٓ اَنَا اَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

તર્જુમા: જબ યહ (ગિયારહ ભાઇ) યૂસુફ (અલ.) કે પાસ પહોંચે, તો ઉન (યૂસુફ અલ.) ને અપને બાઇ (બિનયામીન) કો અપને પાસ ઠેહરાયા, (ફિર તન્હાઇ મેં યૂસુફ અલ. ને અપની પેહચાન કરાતે હુવે) કહા કે: યકીનન મેં હી તેરા ભાઇ (યૂસુફ) હૂં, યહ (ભાઇ આજ તક) જો કામ કરતે રહે ઉસકે બારે મેં તૂ ગમગીન મત હો.

યઅની હઝરત યૂસુફ અલ. ને તન્હાઇ મેં, ખાનગી મેં બિનયામીન કો બતલાયા કે: બિનયામીન! મેં તેરા ભાઇ યૂસુફ હૂં, તુમ મેરે પાસ રહો, હમ દોનોં ભાઇ સાથ રહેંગે, ઔર યહ દસ ભાઇ જો હરકતેં કરતે હંય, ઉસસે તુમકો ગમ કરને કી ઝરૂરત નહીં હય.

માં બાપ કી લાઠી બનો:

હઝરત યૂસુફ અલ. ઔર ઉનકે ભાઇયોં કી ઝિંદગી સે એક સબક હમકો યહ ભી સીખને મિલતા હય કે જબ માં બાપ બૂઢે હો જાએં તો ઉસ કમઝોરી કે ઝમાને મેં અવલાદ કો ઉનકા બોજ હલ્કા કરના ચાહિયે, ઉનકે કામ કો હલ્કા કરકે ઉનકી રિઆયત કરની ચાહિયે.

જવાન લડકી દેખે કે મેરી માં બડી ઉમ્ર કી હો ગઇ હય,

તો ઘર કે કામ કાજ કા બોજ વહ ખૂદ ઉઠા લે, ઔર માં કો આરામ ઔર ઈબાદત કા મોકા દે, જવાન બેટા હો તો વહ ભી અપને બાપ કી ઝિમ્મેદારીયોં કો ખૂદ અંજામ દે કર ઉસકે બોજ કો હલ્કા ઔર કમ કરને કી ફિક્ર કરે, યૂસુફ અલ. કે ભાઇ કિતની અચ્છી બાત કર ગએ:

قَالُوْا يٰۤاَيُّهَا الْعَزِيْزُ اِنَّ لَهٗۤ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ۞

તર્જુમા: વહ (ભાઇ) કેહને લગે: અય અઝીઝ! યકીનન ઇસ (બિનયામીન) કા બાપ બહોત બૂઢા હય; ઇસ લિયે હમ મેં સે કિસી એક કો આપ ઉસકી જગા પર (રોક) લીજીયે, હમ આપકો (લોગોં પર) એહસાન કરનેવાલોં મેં સે સમઝતે હંય.

ઇસમેં ભાઇયોં ને મિસ્ર કે બાદશાહ કે સામને અપને બાપ કે બુઢાપે કા તઝકિરહ કિયા હય, ઔર બાદશાહ કો ઉસકે બુઢાપે કી રિઆયત કી દરખાસ્ત કી હય.

ઇસસે માલૂમ હુવા કે અવલાદ કો વાલિદૈન કે બુઢાપે કી ખુસૂસિયત કે સાથ રિઆયત કરની ચાહિયે.

મોર્ડન અવલાદ કી ઉલટી ગંગા:

આજ કલ અજીબ હાલ હય, ઔર બહોત સી મરતબા દેખને કો ભી મિલતા હય કે બૂઢી માં બેચારી સુબ્હ જલ્દી ઉઠ કર ચાય નાશ્તા તૈયાર કરતી હય, ઔર જવાન બેટી નવ (૯) બજે તક પેર ફેલા કર મીઠી નીંદ સોતી રેહતી હય, બાપ બેચારા સુબ્હ જલ્દી દુકાન જા કર કારોબાર સંભાલતા હય, ઔર જવાન બેટા

મીઠી નીંદ સો કર ૧૨ બજે દુકાન પહોંચતા હય, યહ આદત અચ્છી નહીં હય; બલ્કે જવાન અવલાદ કો યૂં સોચના ચાહિયે કે આજ તક તો વાલિદૈન હમારી ખિદમત કરતે રહે, અબ બૂઢાપે મેં હમ ઉનકો ઝરા આરામ દેં, અલ્લાહ અલ્લાહ કરને ઔર ઇબાદત કરને કા ટાઇમ દેં.

અફસોસ તો ઉસ વક્ત હોતા હય કે કુછ લોગ તો માં બાપ કો અપને ઘર ઇસ નિય્યત સે રખતે હંય કે વહ ઉનકે બચ્ચોં કી ખિદમત કરેંગે, કિતની ગંદી ઔર બુરી સોચ હય!!

યહ અલગ બાત હય કે વાલિદૈન અપની મુહબ્બત સે પોતે ઔર પોતી કી પરવરિશ કરેં; લેકિન હમ ઇસ નિય્યત સે ઉનકો ઘર મેં રખ કર ઉન પર બોજ ન ડાલેં; બલ્કે વાલિદૈન કી ખિદમત ઔર ઉનકો રાહત પહોંચાને કી નિય્યત સે ઘર મેં સાથ રખેં, બૂઢોં કો છોટોં પર શફકત હોતી હી હય, વહ શફકત ઔર મુહબ્બત સે પોતોં, નવાસોં કી બેહતરીન તરબિયત ભી કરેંગે.

વાલિદૈન સે કિયા હુવા વાદા પૂરા ભી કરના ચાહિયે:

અગર હમને અપને માં બાપ સે કોઇ બાત કર રખી હય, કોઇ વાદા કર રખા હય તો ઉસકો પૂરા ભી કરના ચાહિયે, ઔર ઇસ બાત કો લે કર માં બાપ નારાઝ ન હો જાએં, ઉસસે ડરતે ભી રેહના ચાહિયે.

કભી હમ અપને વાલિદૈન સે કિયા હુવા વાદા પૂરા નહીં કરતે, ઔર યૂં સોચતે હંય કે મેરી માં મેરા કયા બિગાડ લેગી? હાલાંકે આયતે કરીમા:

فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوْا مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ؕ قَالَ كَبِيْرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنَّ اَبَاكُمْ قَدْ

أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ
الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾

તર્જુમાઃ ફિર જબ વહ (ભાઇ) ઉન (યૂસુફ અલ.) સે (બિનયામીન કો છુડાને કે બારે મેં) નાઉમ્મીદ હો ગએ, તો અલગ બેઠ કર કે આપસ મેં (ચુપકે ચુપકે) મશ્વરહ કરને લગે, ઉનમેં સે બડા ભાઇ (યહૂદા) બોલાઃ તુમકો માલૂમ હી હય, યકીનન તુમ્હારે અબ્બા જાન ને અલ્લાહ તઆલા કે નામ કી કસમ ખિલવા કર તુમસે (બિનયામીન કો વાપસ ઘર લે જાને કે બારે મેં) પક્કા વાઝા લિયા હય, ઔર ઇસસે પેહલે યૂસુફ કે બારે મેં તુમ એક કુસૂર કર ચુકે હો, મેં તો ઉસ વક્ત તક ઇસ મુલ્ક સે હટ કર કે નહીં જાઉંગા, જબ તક કે મેરે અબ્બા મુઝે (ઘર વાપસ આને કા ખૂદ) હુક્મ દેવેં, યા તો અલ્લાહ તઆલા હી મેરી મુશ્કિલ કો સુલઝા દેવે, ઔર વહ (અલ્લાહ તઆલા) તો સબસે બેહતર ફેસ્લા કરનેવાલે હંય.

યહ આયત હમકો ઇસ બાત કી તઅલીમ દેતી હય કે વાલિદૈન સે કિયે હુવે વાદે કો પૂરા કરને કા ખાસ એહતેમામ ઔર ફિક્ર કરના ચાહિયે.

દર્દે દિલ સમજને કો ઉમ્ર ચાહિયેઃ

મેરી જવાન બેહનો ઔર બેટિયો! આજ આપકી ઉમ્ર કમ હય; ઇસ લિયે આપકો એહસાસ નહીં કે એક માં કા દિલ કૈસા હોતા હય જિસ દિન આપ માં કી ઉમ્ર કો પહોંચ જાઓગે, ઉસ દિન પતા ચલેગા કે માં બાપ કે દિલ મેં અવલાદ કી કિતની

મુહબ્બત હોતી હય?

આજ તો જવાની કે નશે મેં હમારી જવાન બેટિયાં ઔર બેટે માં બાપ કી બાત કો ઠુકરા દેતે હંય, ઉનકે મશવરહ કો રદ કર દેતે હંય, ઉનકી રાય કા ઇન્કાર કર ડાલતે હંય, ઔર ઢટાઇ કે સાથ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે પ્યારે રસૂલ ઔર માં બાપ કી નાફરમાની કર ડાલતે હંય; હાલાંકે હમારે ઇસ રવય્યે સે માં બાપ કો કિતના બડા સદ્મા પહોંચતા હય, ઉનકો કિતના ભારી ગમ પહોંચતા હય ઉસકા હમ અંદાઝા ભી નહીં લગા સકતે.

હઝરત યૂસુફ અલ. કે ગુમ હો જાને પર હઝરત યઅકૂબ અલ. કી કયા હાલત હુઇ ઉસકા તઝકિરહ કુર્આને કરીમ મેં ઇસ તરહ બયાન હુવા:

وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰٓاَسَفٰى عَلٰى يُوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيْمٌ ﴿٨٤﴾

તર્જુમા: ઔર ઉન્હોંને (યઅકૂબ અલ. ને) ઉન (બેટોં) સે દૂસરી તરફ મુંહ ફિરા લિયા ઔર કેહને લગે: હાય અફસોસ યૂસુફ પર! ઔર (ગમ સે રોતે રોતે) ઉન (યઅકૂબ અલ.) કી દોનોં આંખેં સફેદ હો ગઇ થીં, ઔર વહ (યઅકૂબ અલ.) દિલ હી દિલ મેં (ગમ મેં) ઘુટતે રહતે થે.

હઝરત યૂસુફ અલ. ગુમ હો ગએ, તો રોતે રોતે હઝરત યઅકૂબ અલ. કી આંખેં ચલી ગઇ, અંધે હો ગએ, ઉનકી પૂરી બોડી ઔર જિસ્મ ઘુલ ગયા, તબીઅત કમઝોર હો ગઇ, જબ એક બાપ કો ઇતના રોના આ સકતા હય, ઉસકી તબીઅત બિગડ સકતી હય તો ફિર માં કે દિલ મેં તો બાપ સે ભી ઝિયાદહ મુહબ્બત હોતી હય, ઉસકે દિલ પર કયા ગુઝરતી હોગી?

અજીબ કિસ્સાઃ માં કે આઠ જૂઠઃ

એક નવજવાન અપના કિસ્સા બયાન કરતે હુવે કેહતા હય કે: મેરી માં ને હંમેશા હકીકત બયાન કી હો એૈસા ભી નહીં, આઠ મરતબા તો ઉસને ઝરૂર મુઝસે જૂઠ બોલા, યહ વાકઈ જૂઠ નહીં હય, અવલાદ કે લિયે ઉસમેં અજીબ તંબીહ હય.

યહ કિસ્સા મેરી વિલાદત સે શુરૂ હોતા હયઃ

પેહલા જૂઠઃ મુઝે ભૂક નહીં હયઃ

મેરી માં કા મેં ઈકલોતા બેટા થા, ઔર ગરીબી બહોત થી, ઈતના ખાના નહીં હોતા થા જો હમ સબકો કાફી હો જાએ, એક દિન હમારે ઘર કહીં સે ચાવલ આએ, મેં બડે શોક સે ખાને લગા, ઔર વહ ખિલાને લગી, મેં ને દેખા કે ઉસને અપની પ્લેટ કે ચાવલ ભી મેરી થાલી મેં ડાલ દિયે, ઔર કહાઃ બેટા! યહ ચાવલ તુમ ખા લો, મુઝે તો ભૂક હી નહીં હય.

યહ ઉસકા પેહલા જૂઠ થા.

દૂસરા જૂઠઃ મુઝે મછલી કા ગોશ્ત પસંદ નહીં હયઃ

ઔર જબ મેં થોડા બડા હુવા, તો એક દિન મછલી પકડને ગયા, ઉસ છોટી સી નહેર સે જો હમારે ગાંવ સે ગુઝરતી થી, યૂં હુવા કે દો મછલિયાં મેરે હાથ લગીં, ભાગા ભાગા ઘર આયા, ઔર જબ ખાના તૈયાર હો ગયા, દોનોં મછલિયાં સામને થીં ઔર મેં શોક સે ખા રહા થા, દેખા કે માં સિર્ફ કાંટોં કો ચૂસ રહી થી, મેં ને યહ દેખ કર જબ ખાને સે હાથ ખીંચ લિયા તો કેહને લગીઃ તુમ્હેં તો પતા હી હય કે મુઝે મછલી કા ગોશ્ત પસંદ નહીં હય, તુમ ખાઓ. યહ ઉસકા દૂસરા જૂઠ થા.

તીસરા જૂઠ: મુઝે કિસી સાથી કી ઝરૂરત નહી હય:

ઔર ફિર મેરા બાપ મર ગયા, ઔર વહ બેવા હો ગઇ, ઔર હમ દોનોં ઘર મેં અકેલે રેહ ગએ, કુછ દિન મેરા ચાચા જો બહોત અચ્છા આદમી થા, હમેં ખાના ઔર દૂસરી ઝરૂરી ચીઝેં લા કર દેતા રહા, હમારે પડોસી ઉસે આતે જાતે ગૌર સે દેખને લગે, એક દિન ઉન્હોંને માં સે કહા:

ઝિંદગી હંમેશા ઇસ તરહ ગુઝારી નહી જા સકતી, બેહતર હય કે કિસી નેક આદમી સે શાદી કર લો; લેકિન મેરી માં ને ચાચા કો હી આને જાને સે મના કર દિયા, ઔર કેહ દિયા કે: મુઝે કિસી સાથી કી ઔર કિસી કી હમદર્દી કી કોઇ ઝરૂરત નહીં હય.

યહ ઉસકા તીસરા જૂઠ થા.

ચોથા જૂઠ: મુઝે બિલ્કુલ થકન નહી હય:

ઔર જબ મેં કુછ બડા હુવા, ઔર બડે મદ્રસે મેં જાને લગા તો મેરી માં ઘર મેં હર વક્ત કપડે સીને લગી, ઔર યહ કપડે વહ ઘર ઘર જા કર બેચતી થી, સર્દિયોં કી એક રાત થી, ઔર માં અભી તક ઘર વાપસ નહીં આઇથી, મેં પરેશાન હુવા ઔર ઉસે ઢૂંઢને બાહિર નિકલ પડા, મેં ને ઉસે કપડોં કા એક ગઠ્ઠર ઉઠાએ દેખા, ગલિયોં મેં ઘર ઘર દરવાઝે ખિટખિટા રહી થી, મેં ને કહા: માં! ચલો, અબ ઘર ચલો, બાકી કામ કલ કર લેના.

કેહને લગી: તુમ ઘર જાઓ, દેખો! કિતની સર્દી હય, ઔર બારિશ ભી હો રહી હય, મેં યહ દો જોડે બેચ કર હી આઉંગી, ઔર ફિક્ર ન કરો, મેં બિલ્કુલ ઠીક હૂં, ઔર થકન ભી નહીં હય.

યહ ઉસકા ચોથા જૂઠ થા.

પાંચવા જૂઠ: મુઝે બિલ્કુલ પ્યાસ નહી હય:

ઔર ફિર મેરા મદ્રસે મેં આખરી દિન ભી આ ગયા, આખરી ઇમ્તિહાન થા, માં મેરે સાથ મદ્રસે આ ગઇ, મેં અંદર ઇમ્તિહાનવાલે કમરે મેં થા, ઔર વહ બાહિર ધૂપ મેં ખડી થી, બહોત દેર બાદ મેં બાહિર નિકલા, મેં બહોત ખુશ થા, માં ને વહીં સે એક કોલ્ડ્રીંક કી બોટલ ખરીદી, ઔર મેં ને ગટાગટ પીના શુરૂ કર દિયા, મેં ને શુક્ર ગુઝાર નઝરોં સે ઉસે દેખા, ઉસકે માથે પર પસીને કી ધારેં ચલ રહી થીં, મેં ને બોતલ ઉસકી તરફ બઢા દી: અમ્માં પીયો!

લેકિન ઉસને કહા: તુમ પીયો, મુઝે તો બિલ્કુલ પ્યાસ નહી હય.

યહ ઉસકા પાંચવા જૂઠ થા.

છઠ્ઠા જૂઠ: ઇતના કમા લેતી હૂં જો મુઝે કાફી હો જાએ:

જબ મેં યૂનિવર્સિટી સે ફારિગ હો ગયા, તો એક નોકરી મિલ ગઇ, મેં ને સોચા કે અબ યહ મુનાસિબ વક્ત હય કે માં કો કુછ આરામ દિયા જાએ, અબ ઉસકી તંદુરસ્તી પેહલે જૈસી નહી થી; ઇસી લિયે વહ ઘર ઘર ફિર કર કપડે નહીં બેચતી થી; બલ્કે બઝાર મેં હી ઝમીન પર ચટાઇ બિછા કર કુછ સબ્ઝીયાં વગૈરહ બેચા કરતી થી, જબ મેં ને અપને પગાર મેં સે કુછ હિસ્સા ઉસે દેના ચાહા, તો ઉસને નરમી સે મુઝે મના કર દિયા: બેટા! અભી તુમ્હારા પગાર થોડા હય, ઉસે અપને પાસ હી રખો, જમા કરો, મેરા ગુઝર તો ચલ હી રહા હય, ઔર કહા: ઇતના કમા લેતી હૂં જો મુઝે કાફી હો જાએ.

યહ ઉસકા છઠ્ઠા જૂઠ થા.

સાતવાં જૂઠ: મેં યહાં પર હી ખુશ હૂં:

ઔર જબ મેં કામ કે સાથ સાથ ઔર ઝિયાદહ પઢાઇ કરને લગા, ઔર ઝિયાદહ ડિગ્રીયાં લેને લગા, તો મેરી તરક્કી ભી હો ગઇ, મેં જિસ જર્મન કંપની મેં થા, ઉન્હોંને મુઝે અપને હેડ ઓફિસ જર્મની મેં બુલાયા, ઔર મેરી એક નઇ ઝિંદગી કી શુરૂઆત હુઇ, મેં ને માં કો ફોન કિયા, ઔર ઉસે વહાં મેરે પાસ આને કો કહા: લેકિન ઉસે પસંદ ન આયા કે મુઝ પર બોઝ બને, કેહને લગી: તુમ્હેં તો પતા હય કે મુઝે વહાં જૈસા રહન સહન રાસ નહીં આતા, મેં યહાં પર હી ખુશ હૂં.

યહ ઉસકા સાતવાં જૂઠ થા.

આઠવાં જૂઠ: મુઝે બિલ્કુલ દર્દ નહી હય:

ઔર ફિર વહ બહોત બૂઢી હો ગઇ, એક દિન મુજે પતા ચલા કે ઉસકો જાનલેવા કેન્સર હો ગયા હય, મુઝે ઉસકે પાસ હોના ચાહિયે થે; લેકિન હમારે દરમિયાન બહોત દૂરી થી, ફિર જબ ઉસે હોસ્પિટલ પહોંચા દિયા ગયા તો મુઝસે રહા ન ગયા, મેં સબ કુછ છોડ છાડ કર ઉસકે પાસ વતન વાપસ આ ગયા, વહ બિસ્તર પર થી, મુઝે દેખ કર ઉસકે હોંટોં પર એક મુસ્કાન આ ગઇ, મુજે ઉસે દેખ કર એક ધક્કા સા લગા, ઔર દિલ જલને લગા, બહોત કમઝોર, બહોત બીમાર લગ રહી થી, યહ વહ નહીં થી જિસકો મેં જાનતા થા, મેરી આંખોં સે આંસૂ જારી હો ગએ; લેકિન માં ને મુઝે ઠીક સે રોને ભી નહીં દિયા, મેરી ખાતિર ફિર મુસ્કુરાને લગી; ન રો મેરે બેટે! મુઝે બિલ્કુલ દર્દ નહીં હો રહા હય.

યહ ઉસકા આઠવાં જૂઠ થા.

ઉસકે બાદ ઉસને આંખેં બંદ કર લી, ફિર દોબારા કભી નહીં ખોલી, મેરી માં હંમેશા સચ નહીં બોલતી.

(બશુક્રિયહ દવાએ દિલ)

જૈસી કરની વૈસી ભરની:

મેરી નવજવાન બેહનો! એક માં કા દિલ કૈસા હોતા હય કે વહ સબ તકલીફ બર્દાશ્ત કર લેતી હય; લેકિન અવલાદ કો તકલીફ પહોંચે વહ બર્દાશ્ત નહીં કર સકતી; મગર આજ બહોત સી જવાન બેટિયાં જૈસે હી કોઇ આશિક (Boyfriend) મિલ જાતા હય તો માં બાપ કો ભૂલ જાતી હય, ઔર ઉનકી મરઝી કે ખિલાફ જા કર ઉસી સે શાદી કરને કી ઝિદ કરતી હય, ઔર અપની પસંદ સે ઉસીસે શાદી કરતી હય, ઔર માં બાપ કે દર્દે દિલ કા ઝરા ભી ખ્યાલ નહીં કરતી.

અરે ઝરા તો વહ દિન યાદ કર લેતી કે માં ને તુજકો નવ મહીને પેટ મેં ઉઠાયા, દો સાલ તક છાતી સે દૂધ પિલાયા, ઔર મોત કી ઘડી સે નિકલ કર તુઝે જન્મ દિયા, ઔર આજ જબ તૂ જવાન હો ગઇ તો ઉસી માં કા દિલ દુખાતી હય? ઉસીકી નાફરમાની કરતી હય?

યાદ રખ લેના! માં બાપ કા દિલ દુખા કર તુજે ઝિંદગી મેં કભી સુકૂન નહીં મિલ સકતા.

અલ્લાહ ઉમ્મત કી નવજવાન અવલાદ કો ઇન નસીહતોં પર અમલ કરને કી તૌફીક નસીબ ફરમાવે, આમીન.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ۔

૭

ધરતીકંપ

ઇસ બયાન કી ખાસ ખાસ બાતેં

* હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા: જબ ઉમ્મત મેં તીન કામ હોને લગેંગે તો અબ સમઝના કે ધરતીકંપ આનેવાલા હય:

(૧) જબ ઝમીન પર ઝિના આમ હો જાએ.

(૨) જબ શરાબ કો લોગ હલાલ સમઝ કર પીને લગે.

(૩) જબ નાચ ગાના, મ્યૂઝિક આમ હો જાએ.

અલ્લાહ કે ઘર મેં બેઠે હો, દિલ પર હાથ રખ કર ફેસ્લા કરો કે કયા ઉમ્મત મેં ઇસ વક્ત યહ તીનોં ગુનાહ આમ નહીં હંય?

જબ યહ તીન કામ હોને લગે તો હમારે નબી સલ. ને અપની ઝુબાન સે ફરમાયા: તુમ ધરતીકંપ કા ઇન્તિઝાર કરો, કે અલ્લાહ કી તરફ સે ઝમીન કો હિલાયા જાએગા, ઔર તુમ ધંસા દિયે જાઓગે.

આજ હમારા હાલ યહ હય કે જિન મુસલમાનોં કે ઘરોં સે કુર્આન કી તિલાવત કી આવાઝ આની ચાહિયે, અલ્લાહ કે ઝિક્ર કી આવાઝ આની ચાહિયે, હદીષે પાક કી આવાઝેં આની ચાહિયે, આજ અફસોસ સે કેહના પડતા હય કે ઉનહી મુસલમાનોં કે ઘરોં સે ટેલીવીઝન (T.V.) કે ચલને કી આવાઝ આતી હય, ફિલ્મ કે ગાનોં કી આવાઝ સુનને કો મિલતી હય, તો ફિર ખુદા કા અઝાબ નહીં આએગા? ધરતીકંપ નહીં આએગા તો ઔર કયા હોગા?

૭

ધરતીકંપ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَامُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَاهَادِيَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّااِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ شَفِيْعَنَا وَحَبِيْبَنَا وَاِمَامَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ وَاَهْلِ طَاعَتِهٖ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا... اَمَّا بَعْدُ!

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ○ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ① وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ② وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ③ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ④ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ⑤ يَوْمَئِذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا ۬ لِّيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ⑥ فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ⑦ وَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ⑧

(સૂ. ઝિલઝાલ)

તર્જુમા: જબ ઝમીન અપને ધરતીકંપ સે ખૂબ હિલાઇ જાએગી. [૧] ઔર ઝમીન અપને બોઝ (યઅની જો કુછ ભી ઉસમેં દફન હય: ખઝાને, મુર્દે વગૈરહ) કો બાહિર

નિકાલ દેગી. [૨] ઔર ઇન્સાન કેહને લગેગા કા ઇસ ઝમીન કો કયા હો ગયા? [૩] ઉસ દિન ઝમીન અપની સારી બાતેં (યઅની ખબરેં) બતા દેગી. [૪] ઇસ લિયે કે તુમ્હારે રબ ને ઉસકો હુક્મ દિયા હોગા. [૫] ઉસ દિન લોગ અલગ અલગ જમાઅત બન કર વાપસ હોંગે; તાકે ઉનકો ઉનકે આ'માલ દિખા દિયે જાવેં. [૬] સો જિસ શખ્સ ને ઝર્રા બરાબર ભલાઇ કી હોગી વહ (ઉસકા ષવાબ) દેખ લેગા. [૭] ઔર જિસ શખ્સ ને ઝર્રા બરાબર બુરાઇ કી હોગી વહ (ઉસકી સઝા) દેખ લેગા. [૮]

ઔર અલ્લાહ તઆલા દૂસરી જગા ફરમાતે હંય:

اَلْقَارِعَةُ ۙ﴿۱﴾ مَا الْقَارِعَةُ ۚ﴿۲﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ؕ﴿۳﴾ يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ۙ﴿۴﴾ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوْشِ ؕ﴿۵﴾ فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ۙ﴿۶﴾ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ؕ﴿۷﴾ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ۙ﴿۸﴾ فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ؕ﴿۹﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ؕ﴿۱۰﴾ نَارٌ حَامِيَةٌ ࣖ﴿۱۱﴾

તર્જુમા: વહ ખટખટાનેવાલી (કયામત) કો યાદ કરો. [૧] વહ ખટખટાનેવાલી કયા હય? [૨] ઔર તુમકો કયા માલૂમ વહ ખટખટાનેવાલી (કયામત) કયા (ચીઝ) હય? [૩] જિસ દિન લોગ (પરેશાન હાલ) ફેલે હુવે પરવાનોં કી તરહ હો જાએંગે. [૪] ઔર પહાડ કાંતી હુઇ રંગીન રૂ કી તરહ હો જાએંગે. [૫] સો જિસ શખ્સ કે (નેક આ'માલ કે) પલડે ભારી હોંગે. [૬] તો વહ મનપસંદ ઝિંદગી મેં હોગા. [૭] ઔર જિસ શખ્સ કે (નેક આ'માલ

કે) પલડે હલ્કે હોંગે. [૮] તો ઉસકા ઠિકાના એક ગેહરા ગઢ્ઢા હોગા. [૯] ઔર તુમકો કુછ ખબર હય વહ ગેહરા ગઢ્ઢા કયા ચીઝ હય? [૧૦] વહ તો એક ભડકતી હુઇ આગ હય. [૧૧]

صدق اللہ مولانا العظیم وصدق رسولہ النبی الکریم ونحن علٰی ذٰلک من الشّاہدین والشّاکرین والحمد للّٰہ رب العالمین۔

ધરતીકંપ:

હમારે ગુજરાત રાજય મેં ૨૬/ જાન્યૂઆરી ૨૦૦૦ ઇ. કો ભયાનક ધરતીકંપ આયા, ઉસકા ઝિયાદહ અસર કચ્છ જિલ્લે મેં હુવા, ઔર દૂસરે ઇલાકો મેં ભી કાફી અસર રહા, ઐસે જટકે પૂરે રાજય મેં મહસૂસ હુવે.

ધરતીકંપ કે ફોરન બાદ હમારે "ફલાહુલ મુસ્લિમીન" ટ્રસ્ટ કે કન્વીનર હાજી યૂસુફ અલી ડોકરાત એક જમાઅત કે સાથ ખિદમત કે લિયે પહોંચ ગએ, "ભૂજ" મેં ડોકટર માલી સાહબ કી વાડી મેં હમારે ટ્રસ્ટ કા કેમ્પ લગા થા, સખ્ત સર્દી કી સીઝન મેં હઝારોં ઇન્સાન: મર્દ, ઔરત, બૂઢે, બચ્ચે કઇ કઇ દિનોં તક વહાં આતે રહે, ઉનકી ખિદમત કી સઆદત હાસિલ હુઇ, બહોત હી અચ્છે તરીકે સે કામ અંજામ દિયા ગયા, ફિર તઅમીરોં કા સિલસિલા શુરૂ હુવા, ભાઇ યૂસુફ અલી સાહબ લગભગ એક સાલ વહાં મુકીમ રહે, કઇ મસ્જિદેં, મકતબ ઔર મકાનોં કી તઅમીર હુઇ, ઔર એક પૂરા 'ફલાહ નગર' તઅમીર હુવા.

કચ્છ કે કલેકટર સાહબ ને ભી અચ્છી કામગિરી કા

સર્ટીફિકેટ દિયા.

ઇસસે પેહલે ઇસ ટ્રસ્ટ કો કંડલાપોર્ટ ઔર ઉસકે આજૂબાજૂ કે ઇલાકોં મેં, નીઝ ઉડીસા મેં દરિયાઇ ઔર હવાઇ તૂફાન કે વક્ત ભી ખિદમતે ખલ્ક કી તૌફીક હાસિલ હુઇ.

ધરતીકંપ કે એક હફ્તે કે બાદ ફલાહુલ મુસ્લિમીન કે ઝિમ્મેદારોં કી એક જમાઅત -જિનમેં મુશ્ફિકી હઝરત અકદસ મુફ્તી અહમદ સાહબ ખાનપૂરી, મોલાના અહમદ બુઝુર્ગ, મોલાના મૂસા સાહબ ભડકોદ્રવી મદ્દે ઝિલ્લહુમુલ આલી ઔર રાકિમુલ હુરૂફ થે- કચ્છ પહોંચે, જિસમેં નવાપૂર સે અલ્હાજ ગુલામ ભાઇ વહોરા, મર્હુમ ભાઇ અલ્તાફ માંડા ભી થે, ઔર ફકીર ભાઇ કાસિમ કી ગાડી કે ડ્રાઇવર ઝહીર ભાઇ સાથ થે, 'કચ્છ' જા કર ખેમોં મેં રેહના હુવા.

એક ખાસ બાત યહ દેખને મેં આઇ કે ઉસ વક્ત ભી ધરતીકંપ કે જટકે બંદ નહીં હુવે થે, કભી કભી એક દો જટકે આ જાતે થે, કોઇ જટકા આનેવાલા હોતા તો કુછ મિનિટ પેહલે કુત્તોં કે રોને કી આવાઝ શુરૂ હો જાતી, ઔર માહોલ મેં એક સન્નાટા છા જાતા, ફિર ધરતીકંપ કા જટકા આતા, લોગ કુત્તોં કી આવાઝ સુન કર સમઝ જાતે કે અબ થોડી દેર મેં ધરતીકંપ આનેવાલા હય, અલ્લાહ તઆલા ને જાનવરોં કો અજીબો ગરીબ ઇસ તરહ કી ચીઝેં ઇનાયત ફરમાઇ હંય, જિન તક ખૂદ કો તરક્કી યાફ્તા સમજનેવાલા ઇન્સાન ભી નહીં પહોંચ સકા.

'કચ્છ' મેં દોસ્તોં ને બતલાયા કે ધરતીકંપ કે દિન ધરતીકંપ શુરૂ હોને સે પેહલે પૂરા માહોલ ભયાનક ઔર ડરાવના હો ગયા

થા, અજીબ સન્નાટા, પરિંદોં ઔર જાનવરોં કે રોને ઔર બિલબિલાને કી આવાઝ ને પૂરે માહોલ કો ડરાવના બના દિયા થા, આસ્માન તક લાલ નઝર આયા, ફિર ધરતીકંપ શુરૂ હુવા.

ધરતીકંપ ઔર કયામત:

કયામત કા અજીબ મંઝર કુર્આન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને હમારે સામને ખીંચા હય, કુર્આને કરીમ ને હમકો બતલાયા હય ઔર હમારા ઈમાન હય કે કયામત આનેવાલી હય.

કયામત ઈતની ભયાનક ઔર ખતરનાક હોગી કે ઈન્સાન કે હોશ ઉડ જાએંગે, કયામત કી એક એક બાત કુર્આને મજીદ મેં હમારે સામને ખોલ ખોલ કર બયાન કી ગઈ હય.

હમ કયામત કો માનતે હંય, ઉસકે ભયાનક મંઝર કો કુર્આન ઔર હદીષ મેં સુનતે હંય; લેકિન કયામત સે જૈસા ડરના ચાહિયે વૈસા હમ નહીં ડરતે, ઔર બુરે આ'માલ નહીં છોડતે; ઈસ લિયે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા કભી કભી દુનિયા મેં અપની અસલી કયામત કી છોટી સી ઝલક ઔર થોડા સા મંઝર દિખલાતે હંય કે:

અલ્લાહ કે બંદો! અલ્લાહ કી ઈસ છોટી સી કયામત કો દેખો, ઔર દેખ કર અંદાઝા લગાઓ કે બડી કયામત કૈસી હોગી?

અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોં કો સમજાને કે લિયે, અપની તાકત બતલાને કે લિયે, કે મૈં કિતના કાદિર ખુદા હૂં, મૈં કૈસા તાકતવાલા ખૂદા હૂં, મેરી શાન કિતની નિરાલી બડી હય, બંદોં કો યહ બાત સમજાને કે લિયે અલ્લાહ તઆલા કભી કભી કયામત કી જલક દિખલાતે હંય.

અલ્લાહ કી તરફ સે એલાર્મઃ

ધરતીકંપ કા આના અલ્લાહ કી તરફ સે એલાર્મ કી ઘંટી હય, બંદા ઉસ એલાર્મ કી ઘંટી કો સુન કર જાગ ગયા, અપની ઝિંદગી કો અપને માલિક કી ચાહત કે મુતાબિક ગુઝારને લગા ઉસકે લિયે ઇન્શાઅલ્લાહ! જન્નત હય.

ઔર ઉસ એલાર્મ કી ઘંટી કો અપની ઉંગલી સે બંદ કર દિયા ઔર બેદાર નહીં હુવા, ઉસી ગફલત કી નીંદ મેં પડા રહા તો કયા હોગા?

ઇન્સાન જબ સફર મેં જાનેવાલા હોતા હય, તો સુબ્હ જલ્દી ઉઠને કે લિયે એલાર્મ ઘડી લગાતા હય, અબ ઘંટી તો વકત પર બજી; લેકિન ઇન્સાન ઉસકો બંદ કર કે ફિર સો જાવે તો ગાડી ચલી જાવેગી, સફર કા નિઝામ બિગડ જાએગા, બિલ્કુલ ઇસી તરહ ગુનાહોંવાલી ગફલત કી નીંદ ખત્મ નહીં કી, તો હમારી જન્નત કી ગાડી છૂટ જાએગી, ઔર ઐસે ઇન્સાન કો ફિર જહન્નમ મેં જા કર ગિરના પડતા હય, અલ્લાહ તઆલા ઉસસે હમ સબ કી હિફાઝત ફરમાવે, આમીન.

કયામત ઔર ઘરતીકંપ કુર્આન કી રોશની મેંઃ

કયામત કૈસી હોગી? મેં કુર્આન કી આયત સે સમઝાઉંગા, ઔર અભી જો હમારે ગુજરાત મેં 'કચ્છ' કે ઇલાકે મેં ધરતીકંપ આયા, ઉસ ધરતીકંપ મેં અલ્લાહ તઆલા ને જો થોડી સી જલક દિખલાઇ હય, હમ દોનોં કો એક દૂસરે કે સાથ મુકાબલા કરેંગે ઉસકો એક દૂસરે કે સાથ સરખાએંગે, કે કુર્આન કી એક એક આયત કૈસે સમઝ મેં આતી હય.

એક ભયાનક આવાઝ:

કુર્આન મેં એક મોકે પર અલ્લાહ તઆલા ને ઈર્શાદ ફરમાયા:

يَآيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيْمٌ ① يَوْمَ
تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا
وَتَرَى النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ بِسُكٰرٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيْدٌ ②

(સૂ. હજ)

તર્જુમા: અય લોગો! તુમ તુમ્હારે રબ (કી નારાઝગી) સે ડરો, યકીનન કયામત કા ધરતીકંપ બડી (ભારી) ચીઝ હય. [૧] જિસ દિન તુમ ઉસ (કયામત કે ધરતીકંપ) કો દેખોગે તો હાલત યહ હોગી કે હર દૂધ પિલાનેવાલી જિસ બચ્ચે ને ઉસસે દૂધ પિયા હય ઉસ (બચ્ચે તક) કો ભૂલ જાએગી, ઔર તમામ હમલવાલિયાં અપને હમલ કો ડાલ દેંગી, ઔર લોગ તુમકો નશે મેં નઝર આએંગે; હાલાંકે વહ નશે મેં નહીં હોંગે; લેકિન અલ્લાહ કા અઝાબ બહોત સખ્ત હોગા. [૨]

કિતની પ્યારી બાત અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાઈ કે: જબ અલ્લાહ કી તરફ સે ફરિશ્તા કયામત કે દિન સૂદ ફૂંકેગા.

હઝરત ઈસ્રાફીલ અલ. અપને મુંહ મેં સૂર લે કર ઈન્તિઝાર મેં ખડે હંય, ઔર ઈસ ઈન્તિઝાર મેં ઉનકો સદિયાં ગુઝર ગઈ, સૂર મુંહ કે સાથ લગા હુવા હય, ઔર કાન અલ્લાહ કે હુક્મ કે ઈન્તિઝાર મેં હંય કે કબ અલ્લાહ હુક્મ દેવેં ઔર મેં

સૂર ફૂંકૂં.

કુર્આન મેં હય કે:

જબ સૂર ફૂંકા જાએગા તો ઉસકી આવાઝ ઇતની ખતરનાક હોગી કે જિન માઓં કે પેટ મેં હમલ હોગા, વહ (મુદ્દત પૂરી હોને સે પેહલે હી) ગિર જાએગા.

ઔર ઇન્સાન કી અક્લ કા યહ હાલ હોગા જૈસે કે કોઇ શરાબી આદમી બકવાસ કરતા હય, બેહૂદા બાતેં કરતા હય, ઇસ તરહ તમામ ઇન્સાનોં કી બાતેં હો જાએંગી, સબકે દિમાગ ખરાબ હો જાએંગે.

યહ તો ઉસ બડી કયામત કા મંઝર હય.

ધરતીકંપ સે પેહલે ખતરનાક આવાઝ જિસસે કઇ લોગ પાગલ હો ગએ:

લેકિન અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વતઆલા ને ઉસ કયામત કી એક છોટી સી જલક હમારે સામને ૨૬/ જાન્યૂઆરી કો દિખલા દી, 'કચ્છ' કે ઇલાકે મેં હમેં હમારે વહાં કે બહોત સે દોસ્તોં ને બતાયા કે:

સુબ્હ આઠ બજ કર ચાલીસ મિનટ પર જબ ધરતીકંપ શુરૂ હુવા, તો શુરૂ હોને સે પેહલે ઝમીન કે અંદર સે ઐસી ભયાનક, ઐસી ડરાવની આવાઝેં આને લગીં કે ઉસ આવાઝ સે કિતને લોગ પાગલ જૈસે બન ચુકે હંય, ઔર અપની અક્લ ખો બેઠે હંય, ઔર ઐસે એક દો નહીં કઇ આદમી હંય જો ઉસ ડરાવની ઔર ભયાનક આવાઝ સુન કર પાગલ હો ચુકે હંય.

ડોકટરોં કી ટીમ કા રિપોર્ટ:

ડોકટરોં કી એક ટીમ કી રિપોર્ટ પેપર મેં છપી થી, ઉસમેં ઉન ડોકટરોં કા યહ કેહના હય કે: જિન ઇલાકોં મેં ધરતીકંપ આયા હય, ઉન ઇલાકોં કે જો બચ્ચે ઝિંદા હંય, જિન્હોંને વહ ભયાનક આવાઝેં સુની હંય, ઉનમેં સે ઝિયાદહતર બચ્ચે ભવિષ્ય મેં જૈસે જૈસે બડે હોંગે, એૈસે એૈસે વહ દિમાગી બીમારી કે શિકાર હો જાએંગે.

અલ્લાહ ને એક છોટી સી જલક બતલાઇ, ઉસસે અંદાઝા લગાઓ કે કયામત કે દિન સૂર કી આવાઝ કિતની ખતરનાક હોગી, યહ તો એક મામૂલી ઝમીન કી આવાઝ હય.

ધરતીકંપ કી ભયાનક આવાઝ ટેપ મેં રેકોર્ડ હો ગઇ:

કચ્છ સે તકરીબન ઢાઇ સો, તીન સો કિલોમીટર દૂર 'કાઠિયાવાડ' મેં એક વાંકાનેર નામી શહેર હય, વહાં હમારા ઠહેરના હુવા તો હમારે દોસ્ત મોલાના ઇસ્માઇલ સાહબ ને હમેં બતાયા કે મદ્રસા ઔર સ્કુલ ઉનકે યહાં સાથ મેં હી ચલતા હય, તો છબ્બીસવીં જાન્યુઆરી કો 'યવમે જમ્હૂરિયહ' (Republicday) કા પ્રોગ્રામ હો રહા થા, ઉસ પ્રોગ્રામ કી રેકોર્ડીંગ કરને કે લિયે એક બચ્ચા અપની જેબ મેં ટેપ રેકોર્ડ લાયા થા, ઔર ઉસ વક્ત ટેપ રેકોર્ડ ચાલૂ રખા થા, જબ ધરતીકંપ કી ભયાનક આવાઝ શુરૂ હુઇ, તો વહ સારી કી સારી આવાઝ ઉસ ટેપ રેકોર્ડ મેં ખૂદ બખૂદ આ ગઇ, લાયા તો થા બેચારા છબ્બીસવીં જાન્યૂઆરી કા પ્રોગ્રામ રેકોર્ડ કરને કે લિયે; લેકિન અલ્લાહ કી શાન કે ઝમીન કી ભયાનક આવાઝ ઉસકે અંદર રેકોર્ડ હો ગઇ.

એક હફ્તે કે બાદ ઉસ બચ્ચે કી માં ને ઉસ ટેપ રેકોર્ડ કો અપને ઘર મેં ચાલૂ કિયા, તો કેસેટ મેં સે ઇતની ડરાવની આવાઝેં આ રહી થી કે ઘર કે અંદર કોઇ ઐસા નહીં થા કે જિસકી આંખોં મેં આંસૂ ન હોં, સબ રોને લગે, ફિર ઉસ કેસેટ કો ફ઼ોરન મિટા દિયા; ઇસ લિયે કે જિતને લોગ સુનેંગે સબકે દિલ મેં ડર પૈદા હોગા.

યહ તો અલ્લાહ તઆલા છોટી સી કયામત દિખલાતે હંય કે ઝમીન કે હિલને પર ઐસી ભયાનક આવાઝેં આતી હંય કે ઉસ આવાઝ સે કિતને લોગોં કી અક્લ ખરાબ હો જાતી હય, દિમાગ પાગલ બન જાતા હય, યહ અલ્લાહ પાક કી શાન હય, જો દુનિયા કે લોગોં કે સામને ધરતીકંપ કે ઝરિયે ઝાહિર હુઇ, તો ઇસસે અંદાઝા લગાઓ કે કયામત કે દિન સૂર કી આવાઝ કિતની ખતરનાક હોગી!!!

કયામત કે દિન પહાડોં કા હાલ; ઔર ધરતીકંપ કે વક્ત બડી બડી ઇમારતોં કા હાલ:

કયામત કે દિન દુનિયા કી બડી બડી ઇમારતોં કા કયા હાલ હોગા? ઉસકા મંઝર કુર્આન ને બયાન કિયા હય:

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنفُوشِ ۝

તર્જુમા: ઔર પહાડ કાંતી હુઇ રંગીન રૂ કી તરહ હો જાએંગે.

અલ્લાહુ અકબર! દુનિયા મેં સબસે ઝિયાદહ મઝબૂત અગર કોઇ ચીઝ હય, તો વહ પહાડ હંય, ઔર સબસે નરમ ઔર મુલાયમ ચીઝ રૂઇ ઔર કોટન હય, યહ પહાડ ઝમીન પર ખીલ્લે હંય, ઇસ લિયે કે ઝમીન જબ પૈદા કી ગઇ તો વહ હિલ

રહી થી, અલ્લાહ તઆલા ને પહાડોં કા વઝન રખ દિયા તો હિલના બંદ હો ગઇ.

યહ મઝબૂત ચીઝ પહાડ; કયામત કે દિન ટૂટ ફૂટ કર, ઝર્રા ઝર્રા હો કર હવાઓં મેં ઐસે ઉડતે હોંગે જૈસે કે રૂઇ હવા મેં ઉડતી હય, યહ તો કયામત કે દિન હોગા.

બડી બડી ઇમારતેં ટૂટ ફૂટ કર રેઝા રેઝા હો ગઇં:

લેકિન અલ્લાહ ને એક છોટી સી કયામત દિખલાઇ કે ઇતની આલીશાન બિલ્ડીંગે, સાત સાત ફલોર કે એપાર્ટમેન્ટ, પાંચ પાંચ ફલોર કે એપાર્ટમેન્ટ, છે છે ફલોર કે એપાર્ટમેન્ટ, ચાર ચાર ફલોર કે એપાર્ટમેન્ટ, તીન તીન ફલોર કે એપાર્ટમેન્ટ, એક દો નહીં, પચાસ નહીં, સો નહીં, હઝારોં કી તા'દાદ મેં બિલ્કુલ ટૂટ ફૂટ કર ખત્મ હો ચુકે હંય.

'ભૂજ' મેં દેખા.

'અંજાર' મેં દેખા.

'ગાંધીધામ' મેં દેખા.

કુછ વક્ત પેહલે કંડલાપોર્ટ મેં દરિયાઇ તૂફાન આયા થા, ઉસ મોકે પર હમ જબ ખિદમત કે લિયે ગએ થે, તો જિસ હોટલ મેં હમ ઠેહરે થે, જિસમેં એક રાત ઠહેરને કે કમ સે કમ ૧૪૦૦ રૂપિયે દિયે થે, મજબૂરી કા હાલ થા, ઉસ હોટલ કા હાલ ઇન આંખોં સે દેખા:

અય અલ્લાહ! એક વક્ત વહ થા કે ઉસ હોટલ મેં હમ ઠેહરે થે, ઔર આજ વહાં પર ઈંટ કા ઢેર બના હુવા હય, ઔર કુછ નહીં હય, બડી બડી આલીશાન હોટલેં ઝમીન પર કાટમાલ

(ભંગાર) કા ઢેર બન કર પડી હુઇ હંય, અલ્લાહ તઆલા અપની તાકત દિખલાતે હંય.

એક જગા પર તો બડી અજીબ બાત દેખી! આપને દેખા હોગા કે હમારે ઘર કી ઔરતેં જબ રોટી બનાતી હંય, તો એક રોટી કો દૂસરી રોટી પર, દૂસરી રોટી કો તીસરી રોટી પર, તીસરી કો ચોથી પર, ચોથી કો પાંચવી પર, રોટી પર રોટી રખતી જાતી હય, એક જગા પર દેખા કે પાંચ ફલોર કી બિલ્ડીગ; બીચ મેં સે કોલમ નિકલ ગએ, ઔર હર હર ફલોર એક દૂસરે પર ઐસા પડા હુવા થા, જૈસે એક રોટી દૂસરી રોટી પર હુવા કરતી હય.

અંદાઝા લગાઓ કે! જો ઇન્સાન ઉસકે બીચ મેં થે, ઉનકા કયા હાલ હુવા હોગા? કૈસા ખીમા હો ચુકા હોગા?

અલ્લાહ યાદ દિલાતે હંય મેરી કયામત કો સોચો! મેરી કયામત કા હાલ દેખો! કિતના ખતરનાક મંઝર હોગા?

મકાન કબ્ર બન ગયા:

'અંજાર' મેં એક અજીબ બાત દેખી, દો ફલોર કી બિલ્ડીગ, ઔર ઉપર દેખો તો સિર્ફ સ્લેબ નઝર આ રહા હય, બાકી બિલ્ડીગ કહાં ગઇ? પૂરી બિલ્ડીગ ઝમીન મેં ધંસ ગઇ, જિતને ઇન્સાન ઉસમેં રેહતે થે, ઉન ઇન્સાનોં કી કબ્ર ઉનકા મકાન બન ગયા, દસ ગઝ ઝમીન કે અંદર હંય, જૈસે ગઢ્ઢા ખોદ કર ઝમીન મેં દફન કરતે હંય, ઐસે પૂરા મકાન ઝમીન કે અંદર ચલા ગયા.

અલ્લાહ કી શાન! અલ્લાહ કી કુદરત!

સાલ મેં એક યા દો મરતબા હમારા 'ભૂજ' કા સફર હોતા

હય, 'અંજાર' કી એક મસ્જિદ મેં ધરતીકંપ સે કઇ મહીનોં પેહલે જાના હુવા થા, જહાં મેં ને એક દો મરતબા બયાન ભી કિયા હય, ઉસ મસ્જિદ કા હાલ મેં આપ લોગોં કો બતલાઉં કે મસ્જિદ તો કયા નઝર આતી, વહાં પર મલબે કા પૂરા ઢેર પડા હુવા હય.

ખુદા અપની પકડ, અપની શાન, અપની કુદરત કભી કભી દિખલાતે હંય કે:

મેરે બંદોં કહાં જા રહે હો?
મુઝે ભૂલ કર કહાં જા રહે હો?
મેં કૈસા તાકતવાલા ખુદા હૂં?
મેરી કયા શાન હય?
મેરી કયા તાકત હય?
નાફરમાની કર કે કહાં જાઓગે?

"اَيْنَ الْمَفَرُّ" કહાં ભાગ કર પનાહ લોગે?

કુર્આન ને કયામત કા મંઝર ખીચા હય:

يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ يَوْمَىِٕذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ۝١٠ كَلَّا لَا وَزَرَ ۝١١ اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَىِٕذِ الْمُسْتَقَرُّ ۝١٢

તર્જુમા: ઉસ દિન ઇન્સાન કહેગા કે કોઇ જગા હય જહાં ભાગ કર ચલા જાઉં? [૧૦] હરગિઝ (ભાગના મુમ્કિન) નહીં, કોઇ બચાવ કી જગા નહીં હોગી. [૧૧] ઉસ દિન (હર એક કો) તુમ્હારે રબ કે સામને જા કર ઠહેરના હોગા. [૧૨]

કયામત કે દિન ઇન્સાન કહેંગે:

અરે હય કોઇ ભાગને કી જગા જહાં ભાગ કર પનાહ લે

લૂં? ઉસ દિન કી તકલીફ સે બચ જાઉ, મેદાને કયામત કે ચારોં તરફ ફરિશ્તે ખડે હોંગે, કોઇ ભાગ નહીં સકતા, અલ્લાહ અપની શાન દિખલાતે હંય.

મંડપ કા કપડા કફન બન ગયાઃ

'અંજાર' મેં ચાદર કી માર્કેટ કે સામને વહાં કે હમારે બહોત પુરાને દોસ્ત ને મુજે બતલાયા કેઃ

મુફ્તી સાહબ! યહાં પર મંડપ બંધા હુવા થા, ઔર ગૈર મુસ્લિમોં કે યહાં શાદીયાં હો રહી થી, ઔર શાદિયોં મેં લોગ કહાં કહાં સે આએ થે, ઔર પિંડાલ મેં સબ ઇત્મીનાન ઔર આરામ સે બેઠે હુવે થે, ઔર યહ હાલ હુવા કે અલ્લાહ કી તરફ સે દેઢ મિનિટ કા ધરતીકંપ આયા, ઔર સબ લોગ ખત્મ હો ગએ, ઔર જો પિંડાલ શાદિયોં કે લિયે બનાયા ગયા થા, ઉસકે કપડે મેં ઉનકી લાશોં કો લપેટા ગયા, પિંડાલ શાદી કા થા; લેકિન અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો કફન બના દિયા, વહ કાદિર ખુદા હય, કર કે દિખલાતા હય, ઔર કેહતા હયઃ

અય મેરે બંદો! આંખેં ખોલો, કબ તક ગફલત મેં પડે રહોગે?

મૈં વહ કાદિર ખુદા હૂં કે શાદી કી મજલિસ કો માતમ બના સકતા હૂં.

મૈં વહ ખુદા હૂં કે બારાત કો જનાઝહ મેં બદલ સકતા હૂં.

કયામત કે દિન રિશ્તેદારોં કા હાલ ઔર ધરતીકંપ કે વક્ત કા હાલઃ

ઔર આગે કુર્આન મેં અલ્લાહ તઆલા ને કયામત કે દિન

રિશ્તેદારોં કા હાલ બતાયા હય, ફરમાયા કે:

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيْهِ ﴿۳۴﴾ وَاُمِّهٖ وَاَبِيْهِ ﴿۳۵﴾ وَصَاحِبَتِهٖ وَبَنِيْهِ ﴿۳۶﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَاْنٌ يُّغْنِيْهِ ﴿۳۷﴾

તર્જુમા: ઉસ દિન ઇન્સાન અપને ભાઇ સે, ઔર અપની માં સે ઔર અપને બાપ સે, ઔર અપની બીવી સે ઔર અપની અવલાદ સે ભાગેગા, ઉનમેં સે હર શખ્સ કો ઉસ દિન એક ફિક્ર લગા હોગા કે જો ઉસકો (દૂસરોં સે) બેપરવાહ કર દેગા.

યઅની સબ એક દૂસરે કો દેખ કર ભાગેંગે, યહ તો કયામત કે દિન હોગા કે શોહર બીવી કા નહીં, બીવી શોહર કી નહીં, ચાહે દુનિયા મેં એક દૂસરે કી મુહબ્બત ઔર સાથ ન છોડને કી કિતની ભી કસમેં ખાઓ, ચાહે કિતની વફાદારી કા પક્કા વાદા કરો; લેકિન કુર્આન કેહતા હય ઉસ પર હમારા ઈમાન હય.

ઉસ ધરતીકંપ કે કુછ જટકે હમારે યહાં સૂરત ઔર ઉસકે આજૂબાજૂ કે ઈલાકે મેં ભી મહસૂસ કિયે ગએ થે.

સૂરત મેં હમારે એક દોસ્ત હય, વહ બતલાને લગે કે: મેરા છોટા માસૂમ દૂધ પીતા બચ્ચા કમરે મેં સોયા હુવા થા, બીવી ઘર કે કામ મેં મશ્ગૂલ થી, જબ ધરતીકંપ કે જટકે લગે તો વહ દોસ્ત સાહબ અપને ફલેટ સે નિકલ કર સીઢી કી તરફ ભાગે, ન બીવી કી ફિક્ર, ન દૂધ પીતે માસૂમ બચ્ચે કી ફિક્ર, બસ ખૂદ કી જાન બચાને કી ફિક્ર મેં ભાગે, યહ હાલ હય ઇન્સાન કા, બચ્ચા બિસ્તર પર સોયા હુવા થા, માં માં હોતી હય, માં ને બચ્ચે કો

ગોદ મેં ઉઠાયા ઔર ફિર ઘર સે નીચે ઉતરી ઔર ફિર અપને શોહર સે કહાઃ દેખો! બચ્ચે કી મુહબ્બત કિસમેં ઝિયાદહ હય? આઇન્દહ સોચ કર બોલના કેઃ મેરે બેટે સે મુઝે બડી મુહબ્બત હય.

ખુદા ઉસ મંઝર કી એક ઝલક દુનિયા મેં ભી દિખલાતે હંય કે મેરી બડી કયામત આને સે પેહલે દુનિયા કા એક છોટા સા મંઝર ભી દેખો કે કયા હાલ હય!!!

અવલાદ કો દીની તઅલીમ ન દેને કી નહૂસતઃ

આજ હમ કયા કરતે હંય, અપની અવલાદ કો માલ કી મુહબ્બત સિખલાતે હંય, કે બેટા ચાહે દીનદાર હો કે ન હો; લેકિન બિઝનેસમેન પેહલે બને, બેટે કો કુર્આન આએ કે ન આએ; લેકિન દુકાન ચલાના સીખે.

અબ સુનો! એક અજીબ વાકિઅહ દોસ્તોં ને હમેં બતલાયા કે જબ ધરતીકંપ આયા ઔર સબ મકાન ટૂટ ગએ, બડે બડે શોપિંગ સેન્ટર ભી ટૂટે, ફિર દો તીન દિન કે બાદ જબ હોશ આયા ઔર કુછ મશીનેં આઈ, ઔર મલબા (કાટમાલ) હટાના શુરૂ કિયા, તો ઉસ મોકે પર એક દુકાન કા અજીબ હાલ બતાતા હૂં:

જબ ધરતીકંપ આયા તો વહ સુબ્હ કા વક્ત થા, ઔર આમ તૌર પર જવાન તો ઉસ વક્ત સોએ હુવે રેહતે હંય, બાપ બેચારે સુબ્હ જલ્દી પહોંચ કર કારોબાર, દુકાન શુરૂ કરતે હંય, ફિર યહ ફરઝંદ સાહબ દેર સે ઉઠ કર આતે હંય, યહાં ભી ઐસા હી થા, ધરતીકંપ કે વક્ત બાપ દુકાન પર બેઠા હુવા થા, ઔર

બેટે દૂસરી જગા થે, ઔર બાપ ઉસ મલબે મેં દબ કર મર ચુકા થા, ઔર બેટે બચ ગએ થે.

જબ મશીનેં આઈ, ઔર મલબા હટાને લગે તો બેટે યૂં કેહને લગે કે: પેહલે જો હમારી દુકાન કા માલ દબા હુવા હય ઉસ માલ કો નિકાલો, બાપ કી લાશ કો બાદ મેં નિકાલેંગે, વહ તો મર હી ચુકા હય, અભી જિતના માલ સલામત નિકલે પેહલે ઉસકો તલાશ કરો.

યહ હય કુર્આન કા મંઝર! કે બાપ બેટે કા નહીં, બેટા બાપ કા નહીં, અવલાદ કેહ રહી હય કે પેહલે માલ તલાશ કરો, ઉસકે બાદ બાપ કી લાશ નિકાલેંગે, વહ તો મર ચુકા હય.

દેખો મેરે ભાઇયો! ઇન્સાન અપની અવલાદ કે લિયે કિતની ફિક્ર ઔર મેહનત કરતા હય, ઔર યહ અવલાદ બસ માલ હી કી ફિક્ર મેં હય, બાપ કી કોઇ ફિક્ર નહીં, યહ સબ નહૂસત હય કે અવલાદ કો અલ્લાહ તઆલા કા દીન નહીં સિખાયા, દીન કા ઇલ્મ નહીં સિખાયા; ઇસ લિયે યહ બસ દુનિયા હી કે હુવે, ઔર માલ કે લાલચી બને.

બીવી બચ્ચોં સે ઝિયાદહ અપને માલ કી ફિક્ર:

અમદાવાદ મેં જબ ધરતીકંપ આયા, આપ ભી હૈરાન રેહ જાઓગે, એક બહોત બડે પોલિટિશિયન આદમી જો વઝીર કે દરજે કે થે, ધરતીકંપ મેં ઉસકી નઝર કે સામને ઉસકી બીવી દબ કર ચિલ્લા રહી થી, જવાન લડકા દબા હુવા ચિલ્લા રહા થા કે અબ્બા! બચાઓ, બચાઓ; લેકિન વહ યૂં કેહ રહા થા કે: તુમ તો દબ ગએ, અબ તો મર હી જાઓગે, મુઝે તો મેરે દેઢ કરોડ રૂપિયે

જો રખે હુવે હંય ઉસકી ફિક્ર હય.

દોસ્તો! દેખો, ઇબ્રત હાસિલ કરો, બીવી ચિલ્લા રહી હય કે કાટમાલ સે મુઝે નિકાલો, બેટા ચિલ્લા રહા હય; લેકિન ઉસકે દિલ પર ઝર્રા બરાબર અસર નહીં, ઉસને ઉનકો ઇત્મીનાન સે અપની આંખોં કે સામને મરને દિયા, ઔર ફિર અપને દેઢ કરોડ નિકાલ કર વહાં સે હટા, યહ હાલ હોતા હય.

કિતને શહેર માઝી બન ગયે:

વહ શહેર જહાં કે કપડોં કી છપાઇ કા કામ દુનિયા ભર મેં મશહૂર હય, મુંબઇ કી રેડીમેડ કપડોં કી બડી બડી દુકાનેં કચ્છ કે (Henqcgaft) પર ચલતી હય, કે કચ્છ કી હાથ સે બની હુઇ ચીઝેં ખાસ કર કપડે, ચાદરેં ભી મુંબઇ કી દુકાનોં કે લિયે ઝીનત બન ગઇ, આજ હાલ યહ હય કે વહ બડે બડે શહેર જો દેઢ લાખ, પોને દો લાખ, દો દો લાખ કી આબાદીવાલે શહેર થે, સબ તબાહ હો ગએ, પેપર મેં લિખતે હંય કે: અબ તો યૂં કેહના પડેગા કે 'અંજાર' શહેર જો કભી થા, માઝી હો ગયા.

કોઇ મુજરિમ, ગુનેહગાર બચા તો નહીં?

યહ તો કુર્આન ને ફરમાયા:

فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ ۙ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ۝٧

તર્જુમા: તુમ (અગર વહાં હોતે તો) દેખતે કે વહાં લોગ ખજૂર કે (ગિરે હુવે) તનોં કી તરહ પડે હંય.

પૂરે પૂરે શહેર તબાહ ઔર બરબાદ, અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે આવાઝ આતી હય:

فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِّنْۢ بَاقِيَةٍ ۝

અરે દેખો તો સહી! કોઇ મુજરિમ, ગુનેહગાર બચા તો નહીં?

હમારી પકડ કો દેખો, હમ કૈસે પકડતે હંય? હમારી શાન કો દેખો, હમારી તાકત કો દેખો.

અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ اِذَاۤ اَخَذَ الْقُرٰى وَهِىَ ظَالِمَةٌ ؕ اِنَّ اَخْذَهٗۤ اَلِيْمٌ شَدِيْدٌ ۝ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ؕ

તર્જુમા: ઔર ઈસી તરહ તુમ્હારે રબ પકડ મેં લે લેતે હંય, જબ બસ્તિયોં કો પકડતે હંય, ઔર વહ ઝુલ્મ કરતે હોતે હંય, યકીનન ઉસ (અલ્લાહ તઆલા કી) પકડ બડી દર્દનાક હય, બહોત હી સખ્ત હય. [૧૦૧] યકીનન ઈબ (વાકિઆત) મેં ઉસકે લિયે બડી ઈબ્રત હય જો આખિરત કે અઝાબ સે ડરતા હો.

ઉલમા બેઠે હંય, મેં ઝિમ્મેદારી સે કુર્આન કી આયત કા તર્જુમા કર રહા હૂં, મેં તો વહાં મંઝર દેખ રહા થા ઔર કુર્આન કી આયત સમઝ મેં આ રહી થી, હદીષ કી બાતેં સમજ મેં આ રહી થીં.

કુર્આન કેહતા હય: અલ્લાહ કી પકડ જબ કિસી શહેર ઔર બસ્તી પર આતી હય, ઔર ઉસ શહેર કે રેહનેવાલે અલ્લાહ કે નાફરમાન હોતે હંય, તો ઉસકી પકડ ખતરનાક હોતી હય, ઉસકી પકડ દર્દનાક હોતી હય,

ઔર ઐસી પકડ વહ પકડતા હય કે ઈન્સાન સબ ચીઝોં કો ભૂલ જાતા હય.

સિર્ફ એક મિનિટ કા ખેલ:

મૈં આપકો યકીન કે સાથ કેહતા હૂં કે: કિતની મરતબા હુકૂમત કી તરફ સે ડીમોલીશન યઅની ઈમારત તોડને કા ઓર્ડર આતા હય, ઉસમેં બડી બડી મશીનેં લગાતે હંય ઔર કઈ કઈ દિન ઔર કઈ કઈ મહીને ઉસમેં લગતે હંય, કિતને સારે મઝદૂરોં કો કામ પર લગાતે હંય, તબ ડીમોલીશન હોતા હય, અલ્લાહ કે યહાં સે જબ પકડ આતી હય તો એક મિનિટ કા ખેલ હોતા હય, ઔર એક મિનિટ કે ખેલ મેં સેંકડોં ઈમારતેં, સેકંડોં મેં હઝારોં બિલ્ડીંગેં ટૂટ ફૂટ કર ઐસે ખત્મ હો ચુકી થીં, જૈસે કે મશીન સે ઉસકો તોડા ગયા હો, છોટે છોટે ટુકડે ઔર મિટ્ટી કા ઢેર, બડી બડી ઈમારતેં ઝમીન પર આ ગિરી, કુછ બાકી નહીં, સારી ચીઝેં ખત્મ.

ઐસા ધરતીકંપ કહીં નહીં દેખા:

મૈં ને લાતૂર ઔર ઉષ્માનાબાદ કે ધરતીકંપ કે બાદ કા મંઝર ભી અપની આંખોં સે દેખા હય, ઔર કંડલા મેં જો તૂફાન આયા થા વહ ભી દેખા હય, ઔર ઉડીસા કા સુપર સાઈકલોન ભી દેખા હય, ઔર અભી 'કચ્છ' કા ધરતીકંપ ભી દેખા, અલ્લાહ કે ઘર મેં બેઠ કર ઉસકી ઝાત કો હાઝિર નાઝિર રખ કર કેહતા હૂં કે ઐસા ભયાનક મંઝર ઈન આંખોં ને કભી નહીં દેખા, જિતના ખતરનાક મંઝર યહાં પર દેખા.

અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન મેં એક જગા ઈર્શાદ ફરમાયા:

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوْا مُنْظَرِيْنَ ﴿۲۹﴾

તર્જુમા: ફિર ઉન લોગોં પર ન આસ્માન રોયા ઔર ન ઝમીન ઔર ન ઉનકો કોઇ મોહલત (ઢીલ) દી ગઇ.

સમજને કી બાત હય કે જબ ગુનેહગાર બસ્તિયોં પર અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ આતા હય, તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ બસ્તી કો ઐસે ખત્મ કરતે હંય, ઐસે ખત્મ કરતે હંય કે લોશોં કે પીછે ન કોઇ કફન દેનેવાલા, ન કોઇ દફન કરનેવાલા, ન કોઇ રોનેવાલા, ન કોઇ જનાઝહ કી નમાઝ પઢનેવાલા, ન કોઇ ઝિયારત કા ખાના ખિલાનેવાલા હોતા હય.

દોસ્તો! જા કર 'કચ્છ' કી ઝમીન દેખ લો, અલ્લાહ કી પકડ જબ આઇ તો આજ ઉસ હાદષે કે તીન હફ્તે હોને આએ; લેકિન સેંકડોં લાશેં ઐસી હંય કે આજ ભી મલબે કે નીચે દબી હુઇ હંય, ન ઉનકા કફન હો રહા હય, ન દફન હો રહા હય, ન ઉન પર કોઇ રોનેવાલા હય, ન ઉનકી કોઇ જનાઝહ કી નમાઝ પઢનેવાલા હય, ઉનકી લાશેં સડ સડ કર બદબૂ માર રહી હંય, જબ હમ ઉનકી ગલિયોં મેં જાતે હંય તો નાક પર હાથ રખના પડતા હય, અત્તર કી ખુશ્બૂ ભી કમઝોર હો જાતી હય.

જબ ખુદા કી પકડ આતી હય તો ખુદા ઐસે પકડતા હય કે પીછે કિસી કો બાકી નહીં રખતા, અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હંય કે:

فَدَمَّرْنٰهَا تَدْمِيْرًا ﴿۱۶﴾

તર્જુમા: સો હમને ઉનકો બિલ્કુલ હી હલાક કર દિયા હય.

કુર્આન મેં ફિરઔન ઔર ઉસકી કોમ કા હાલ બતલાયા કે: જબ ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની કી, હઝરત મૂસા

અલ. કી બાત નહીં માની, તો અલ્લાહ તઆલા ને ફિરઓનિયોં કો ઐસે ડૂબોયા, ઐસે ડૂબોયા કે ઉનકા સોના, ચાંદી ઔર ઉનકા રૂપિયા પૈસા દૂસરે લોગોં કે હાથ મેં પહોંચ ગયા.

અલ્લાહ તઆલા કુર્આન મેં ઈર્શાદ ફરમાતે હંય:

وَّ كُنُوْزٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ۙ﴿۵۸﴾ كَذٰلِكَ ؕ وَاَوْرَثْنٰهَا بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ ﴿۵۹﴾

તર્જુમા: ફિર હમને ઉનકો બાગોં સે ઔર ચશ્મોં સે ઔર ખઝાનોં સે ઔર અચ્છે અચ્છે મકાનોં સે બાહિર નિકાલ દિયા, હમને ઉનકે સાથ ઈસી તરહ કિયા, ઔર ઉન સબ ચીઝોં કા હમને બની ઈસ્રાઈલ કો માલિક બના દિયા.

બડે બડે માલદારોં કા હાલ:

આપ હૈરાન રેહ જાઓગે, ભૂજ શહેર મેં એક જગા હમ પહોંચે, ઉસ શહેર મેં શાદિયોં કે મોકે પર લડકિયોં કો તોલે કે હિસાબ સે નહીં; બલ્કે કીલો કે હિસાબ સે સોના દેતે હંય, બહોત માલદાર કોમ, કિસી લડકી કો એક કીલો સોના, કિસી કો દો કીલો સોના, કિસી કો તીન કીલો સોના, ઈતના ઈતના સોના શાદિયોં મેં દિયા જાતા હય, સોને ચાંદી કે માલિક, ઉનકા હાલ સુનો! જિનકે યહાં ઈતના ઝિયાદહ સોના હુવા કરતા થા ઔર સોના ઔર ચાંદી કી જો બડી બડી દુકાનેં હુવા કરતી થીં, આજ ઉન દુકાનોં કા હાલ યહ હય કે વહ સારી કી સારી દુકાનેં મિટ્ટી મેં દબ ચુકી હંય.

કુછ ખાસ કિસમ કે ચોર લુટેરે જો ઐસે મોકોં પર ચોરી ઔર લૂટ માર કે માહિર હોતે હંય, વહ ઐસી જગ્યાઓં પર ફોરન પહોંચ જાતે હંય, ઔર ડાકૂ જો હિફાઝત કરનેવાલોં કે

લિબાસ મેં હોતે હંય, ઔર અપને આપકો બતલાતે હંય કે હમ હિફ઼ાઝત કરનેવાલે હંય; લેકિન વહ એક નંબર કે ગુંડે હોતે હંય, વહ ગુંડે વહાં સે લાખોં કરોડોં રૂપિયોં કી કીમત કા સોના ચાંદી લે ગએ, બહોત બડી બેંક -જિસમેં કરોડોં રૂપિયે થે- મિટ્ટી મેં દબી હુઇ હય, યહ દેખ કર કયામત કા મંઝર સમજ મેં આતા હય કે:

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ①

ખુદા જબ ઝમીન કો હિલાએંગે.

وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ②

ઝમીન અપને બોઝ કો બાહિર નિકાલેગી.

وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ③

ઔર ઇન્સાન કહેગા કે યહ ઝમીન કો કયા હો ગયા હય.

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ④ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ⑤

ઝમીન બોલના શુરૂ કરેગી કે: અય અલ્લાહ! ઇન બંદોં ને મેરી પીઠ કે ઉપર બેઠ કર તેરી યહ યહ નાફરમાની કી, યહ યહ ગુનાહ કિયા, તેરી યહ ગદ્દારી કી, એક એક ગુનાહ ઝમીન બોલના શુરૂ કરેગી.

ઔર જબ ઝમીન બોલી તો ભયાનક આવાઝેં નિકલી, હિલના શુરૂ હુઇ તો આલીશાન મહેલ કબ્રસ્તાન બન ગએ, ઉંચી ઉંચી કોઠીયાં કબ્ર બન ગઈ, લાખોં ઇન્સાન ઉસકે અંદર ખત્મ હો ગએ.

એક મુસ્લિમ ખાનદાન કા હાલ:

અંજાર મેં એક મુસ્લિમ ખાનદાન જિનકા મેં નામ નહીં

લૂંગા, હમારે એક દોસ્ત ને હમકો બતલાયા કે કચ્છ જિલ્લે કે ઉન ઇલાકોં મેં સબસે પેહલે દઅવતો તબ્લીગ કા કામ કરનેવાલે યહી લોગ થે; કયૂંકે પૂરા બિદઅત સે ભરા હુવા ઇલાકા થા, આજ સે ચાલીસ પેંતાલીસ સાલ પેહલે દઅવત કા કામ શુરૂ કિયા, અલ્લાહ કે દીન કી મેહનત શુરૂ કી, અલ્લાહ કી તરફ સે બરકતોં કા નુઝૂલ હુવા, અલ્લાહ કી મદદેં આઇ, અલ્લાહ ને ખૂબ માલ દિયા, જબ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે દઅવત કા કામ કરને પર ખૂબ માલ મિલા, તો વહી માલ ઉનકે લિયે ગુમરાહી કા ઝરિયા બન ગયા, ઉસી માલ કે નશે મેં ભટક ગએ, ઔર ઐસે ભટકે કે આજ ચાલીસ સાલ કે બાદ ઉનકા હાલ યહ થા કે જબ ગશ્ત કરને કે લિયે જમાઅત ઉનકે યહાં પહોંચતી તો વહ લોગ ઉનકો કેહતે થે કે 'માફ કરો, હમારે પાસ વક્ત નહીં હય' હમારે પાસ કારોબાર કી વજહ સે ટાઇમ નહીં હય કે હમ આપકી બાત સુનેં.

અલ્લાહ કી પકડ બહોત સખ્ત હય:

જબ અલ્લાહ તઆલા કી પકડ આઇ તો ઉસ પૂરે ખાનદાન કા એક એક આદમી ઉસ વક્ત ખત્મ હો ચુકા હય, કોઇ બાકી નહીં રહા, મુસલમાનોં મેં સિર્ફ ઉસી ખાનદાન કે લોગ સબસે ઝિયાદહ શહીદ હુવે હંય.

અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હંય કે: તુમ મેરી નાફરમાની કરોગે તો મેં તુમકો પકડૂંગા, કહાં તુમ ભાગ કર જાઓગે?

રતનામ ગાંવ કી હાલત:

જબ હમ વાપસ આ રહે થે, તો એક બસ્તી સે હમારા ગુઝર હુવા, ઉસકા નામ 'રતનામ' થા, ઐસા માલૂમ હો રહા થા

જૈસે કે પૂરે ગાંવ પર ડીમોલીશન હુવા હો, એક મકાન ભી સલામત નહીં રહા થા.

હમારે કચ્છ કે દોસ્ત હમારે સાથ થે, ઉન્હોંને મુજે બતલાયા કેઃ મુફ્તી સાહબ! યહ રતનામ ગાંવ કા હાલ દેખો, ઉસ ગાંવ કી હાલત યહ થી કે ધરતીકંપ સે પેહલે ઉસ ગાંવ મેં એક એક ઘરવાલોં કે પાસ કમ સે કમ દસ દસ ટ્રક હુવા કરતી થી, કિસી કે યહાં પંદરહ, કિસી કે યહાં બીસ, ટ્રાંસપોર્ટ મેં સબસે ઝિયાદહ કમાનેવાલે યહાં કે લોગ થે.

લેકિન દોસ્તો! ઇન આંખોં ને દેખા કે જિનક ઘરોં પર પંદરહ પંદરહ, બીસ બીસ ટ્રક હુવા કરતી થીં, આજ વહ લોગ રાસ્તે પર પ્લેટ લે કર ખડે હુવે થે, કે 'હમકો દો સો ગ્રામ ચાવલ ઔર દો સો ગ્રામ આટા દે કર જાઓ, એક મોમબત્તી દે દો, એક માચિસ દે કર જાઓ.'

ખુદા દિખલાને પર આતા હય તો દિખલાતા હય, માલ દેનેવાલા ભી મેં ઔર માલ છીનનેવાલા ભી મેં, મેં વહ ખુદા હૂં કે મેં તુમકો માલ દે ભી સકતા હૂં, ઔર જબ ચાહે તબ મેં તુમકો રાસ્તે પર લા કર ભિકારી ભી બના સકતા હૂં.

અલ્લાહ કર સકતા હય, અલ્લાહ ઇસકા યકીન હમારે દિલ મેં બિઠા દે, યહ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે એલાર્મ હય, કાશ કે હમારી આંખ ખુલ જાએ!.

સાત સો મકાન કી બસ્તી મેં એક મકાન ભી ન બચાઃ

વાપસી મેં 'સુરેન્દ્ર નગર' પહોંચે, વહાં હમારી એક જમાઅત કામ કર રહી થી, ઉસ જમાઅત કે સાથિયોં ને બતલાયા

કે: યહાં સે કરીબ એક બહોત બડા ગાંવ હય, સાત સો મકાન થે, ચાર સો મુસલમાન કે, તીન સો ગૈર મુસ્લિમ કે, વહાં એક ભી મકાન નહીં બચા, સબ ખત્મ હો ગએ.

ઔર વહ નવાબી ગાંવ હય, યઅની પેહલે વહાં નવાબ હુવા કરતે થે, હમારે સાથિયોં ને એક નવાબ સાહબ કા કિસ્સા સુનાયા, આંખોં મેં આંસૂ આ ગએ:

અય અલ્લાહ! તુ હમેં ઐસે ઇમ્તિહાન સે બચા લેના, હમ તો પંદરહવી સદી કે કમઝોર ઉમ્મતી હંય.

એક નવાબ સાહબ કા ઇબ્રતનાક વાકિઅહ:

સાથિયોં ને બતલાયા કે: એક નવાબ સાહબ ખૂબ સૂરત ચેહરા, લંબે આદમી ઔર ઉનકી પર્સનાલીટી કો દેખે તો લોગ ડર જાએ, ઐસી પર્સનાલીટી કા માલિક વહ આદમી અપને બીવી બચ્ચોં કે સાથ રેહતા થા, ઉસકા એક ભાઇ ઓસ્ટ્રેલિયા મેં રેહતા હય, એક ભાઇ અમેરીકા મેં રેહતા હય; કયૂંકે નવાબી ખાનદાન થા.

જબ હમારી ટ્રક વહાં માલ લે કર પહોંચી ઔર માલ કો નીચે ખાલી કર રહે થે, તો ગાંવ કે ગરીબ લોગ બેચારે માલ કો ઉતારને કે લિયે ટ્રક મેં ચઢે તો વહ નવાબ સાહબ ભી અપની બીવી કે સાથ બોરી ઉઠા કર માલ કો ખાલી કર રહે થે, ઔર સાથિયોં સે યહ કેહ રહે થે કે: મેરા કિસ્સા ભી સુનો! તુમકો ભી કામ આએગા, તુમકો ભી ઇબ્રત હોગી ઔર તુમ ભી સંભલ જાઓગે; ઇસ લિયે મેં અપના કિસ્સા સુનાતા હૂં, ઔર નવાબ સાહબ ને કહા કે:

મેં નવ સો (૯૦૦) એકળ ઝમીન કા માલિક હૂં, નવ સો એકળ ઝમીન મેં મેરે યહાં ખેતી હોતી થી, મેરે તીન મહેલ થે, ઔર ઉન મહેલ મેં શાહી ફર્નીચર થા, બેહતરીન પથ્થર કી ઈમારત થી.

ઉસને હમારે સાથિયોં સે કહા કે: મેં તુમકો સાથ લે જા કર બતલાતા હૂં કે મેરે તીન મહેલ કા હાલ કયા હય? ઔર લે જા કર દિખલાયા કે તીનોં કે તીનોં મહેલ કી એક એક ઈટ, એક એક પથ્થર અલગ હો ચુકા થા, હમારે સાથિયોં ને ખંડેરોં કે અંદર જો ફર્નીચર દેખા તો શાહી ઝમાને કા બના હુવા બેહતરીન ફર્નીચર ટૂટ ફૂટ કર જલાને કે લાયક હો ચુકા થા.

ઉન નવાબ સાહબ ને રોતી હુઇ આંખોં સે કહા:

ભાઇયો! ખુદા ને મુઝે તીન મહેલ મેં ભી રખા, ઔર આજ મેરી હાલત યહ હય કે ઠંડી સે અપને છોટે છોટે બચ્ચોં કો બચાને કે લિયે મેરે પાસ એક ટાટ ભી નહીં હય, તુમ મુઝે કુછ મત દો, મુઝે સિર્ફ એક ટાટ કા કપડા દે દો; તાકે મેં ઉસકે ઝરિયે સે છપ્પર બનાઉં, ઔર છપ્પર મેં મેરે બચ્ચોં કો ઠંડી સે બચા લૂં.

ઉનસે રોતી હુઇ આંખોં સે કહા કે:

ભાઇયો! ખુદા ને મુઝે તીન બંગલોં મેં ભી રખા, ઔર અબ એક મિનિટ મેં ખુદા ને મુઝે ઝોંપડે મેં ભી પહોંચા દિયા, ઉસ ખુદા ને મુઝે સમઝાયા કે: સમઝ જાઓ, અબ ભી વક્ત હય, તૌબા કર લો, માફી માંગ લો, અલ્લાહ કે ફરમાંબરદાર બન જાઓ, વર્ના મરને કે બાદ તુમકો કોઇ બચાનેવાલા નહીં હોગા.

યહ ઉસ માલિક કી શાન હય, જો ખુદા તીન મહેલ દે

સકતા હય, જો ખુદા નવ સો એકળ ઝમીન દે સકતા હય, દોસ્તો! વહ ખુદા ઝોંપડે કે લિયે ટાટ કા ભિખારી ભી બના સકતા હય, તુમ કયા સમઝતે હો, હમારી તાકત કયા હય, હમારી કુવ્વત કયા હય, ઝરા સમઝો, યકીન કરો, હમારી બારગાહ મેં તૌબા ઔર ઈસ્તિગફાર કરો.

સાઇન્સ કી તરક્કી:

મેરે દોસ્તો! સાઇન્સ ને બહોત તરક્કી કી, દુનિયા કેહતી હય કે ઈન્સાન ચાંદ પર પહોંચ ગયા, લોગ ઇતરાતે હંય; લેકિન ઉન સાઇન્ટીસ સે કોઇ કહે કે ઐસી કોઇ મશીન બનાઓ, કે કમ સે કમ એક ઘંટે પેહલે હી પતા ચલે કે ધરતીકંપ આનેવાલા હય, આજ તક નહીં બના સકે ઔર હમારા યકીન હય ઇન્શાઅલ્લાહ! કયામત તક નહીં બના સકતે.

હમારે નબી કી બતલાઇ હુઇ નિશાની:

મેરે નવાપૂર કે મુસલમાન ભાઇયો! મેં આપકી ખિદમત મેં અર્ઝ કિયે હુવે ચલતા હૂં, હમારે સચ્ચે નબી સલ. ને આજ સે ચૌદહ સો સાલ પેહલે હમેં એક મશીન બતલા દી કે ધરતીકંપ કબ આતા હય? ઔર હમારા ઈમાન હય કે નબી કી ફરમાઇ હુઇ બાત કભી જૂઠી નહીં હો સકતી હય, સૂરજ ઔર ચાંદ કાલા હો સકતા હય; લેકિન નબી કી કહી હુઇ બાત જૂઠી નહીં હો સકતી.

હુઝૂર પાક સલ. કે ઝમાને મેં કિસી કદર મામૂલી ધરતીકંપ હુવા, સહાબા રદિ. ને પૂછા: અલ્લાહ કે રસૂલ! યહ ઝમીન કયૂં હિલતી હય? યહ ધરતીકંપ કયૂં હોતા હય?

આજ મુસલમાન સાઇન્ટીસ લોગોં કે પાસ ઇલાજ પૂછને

જાતા હય, અરે તૂ કહાં જાતા હય! તેરે નબી ને સારી ચીઝોં કે ઇલાજ બતલા દિયે, હમારે નબી ને એક એક બાત બતલા દી કે ધરતીકંપ હોતા હય, કૈસે હોતા હય? હમારે નબી ને હમકો મશીન બતલા દી.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને બહોત પ્યારી બાત ફરમાઇ:

ઝમીન મેં અલ્લાહ તઆલા ને રગ બનાઇ હય, જૈસે બદન મેં રગ હોતી હય, ખૂન કે ચલને કી નસ હોતી હય; એૈસે ઝમીન મેં અલ્લાહ તઆલા ને રગેં બનાઇ હંય, ઔર જૈસે ઘોડે કો લગામ પેહનાતે હંય, બેલ કો લગામ પેહનાતે હંય, એૈસે અલ્લાહ તઆલા ને ઝમીન કો લગામ પેહનાઇ હય.

હદીષ કા ખુલાસા બતલા રહા હૂં:

વહ લગામ અલ્લાહ તઆલા ને ફરિશ્તોં કે હાથ મેં પકડાઇ હય, ફરિશ્તે ઉસ લગામ કો પકડ કર ખડે હંય, જબ ઝમીન પર ગુનાહ ઝિયાદહ હોને લગતે હંય, ઝમીન પર અલ્લાહ કી નાફરમાની હોને લગતી હંય, ગુનાહોં કા બોઝ ઝમીન પર બઢ જાતા હય, તો અલ્લાહ તઆલા ઉન ફરિશ્તોં સે કેહતે હંય કે: ઝરા સા ઉસ લગામ કો હિલાઓ; ચુનાન્ચે વહ ફરિશ્તે લગામ કો હિલાતે હંય, ઔર જબ વહ લગામ હિલતી હય તો ઝમીન મેં ધરતીકંપ શુરૂ હો જાતે હંય, ઝમીન ફટના શુરૂ હો જાતી હય.

તીન કામોં કી વજહ સે ધરતીકંપ આતે હંય:

હઝરત નબીએ કરીમ સલ. ને ફરમાયા: જબ ઉમ્મત મેં તીન કામ હોને લગેંગે તો અબ સમઝના કે ધરતીકંપ આનેવાલા હય:

(૧) જબ ઝમીન પર ઝિના આમ હો જાએ.

આજ ઇન્સાન કહાં કહાં મુંહ કાલા કરતા હય, ઔર સમઝતા હય કે મુઝે કોઇ નહીં દેખતા, અરે ઇન્સાન નહીં સોચતા! ઉસ ખુદા કી શાન યહ હય કેઃ

لَا تَأْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ؕ

ઉસ ખુદા કો ન કભી ઉંઘ આતી હય ઔર ન કભી નીંદ આતી હય.

વહ ખુદા હર હાલ મેં અપને બંદે કો દેખનેવાલા હય, ચાહે છુપ કર મુંહ કાલા કરે, ચાહે કોઇ આદમી જંગલ મેં મુંહ કાલા કરે, ચાહે કોઇ આદમી બસ્તી સે દૂર મુંહ કાલા કરે, કિસી ફાઇવ સ્ટાઇ હોટલ મેં જા કર મુંહ કાલા કરે, ઇન્સાન યહ સોચતા હય કે કિસી ને નહીં દેખા; લેકિન અલ્લાહ કી આંખ ને ઉસે દેખા, વહ દેખતા હય.

(૨) જબ શરાબ કો લોગ હલાલ સમઝ કર પીને લગે.

આજ મુસલમાન ભી શરાબ કી હાલત મેં હોતા હય.

(૩) જબ નાચ ગાના, મ્યૂઝિક આમ હો જાએ.

અલ્લાહ કે ઘર મેં બેઠે હો, દિલ પર હાથ રખ કર ફેસ્લા કરો કે કયા ઉમ્મત મેં ઇસ વક્ત યહ તીનોં ગુનાહ આમ નહીં હંય?

જબ યહ તીન કામ હોને લગે તો હમારે નબી સલ. ને અપની ઝુબાન સે ફરમાયાઃ તુમ ધરતીકંપ કા ઇન્તિઝાર કરો, કે અલ્લાહ કી તરફ સે ઝમીન કો હિલાયા જાએગા, ઔર તુમ ધંસા દિયે જાઓગે.

ઇસ લિયે મેરે મુસલમાન ભાઇયો! યહ કુછ હાલાત કી

ઝલક મેં ને આપસે સામને પેશ કી હય, બાકી તો સબ દેખને કી ચીઝ હય, ઈન્સાન અપની આંખોં સે દેખે તો સમઝ મેં આએ કે ખુદા કી પકડ કિતની ખતરનાક હોતી હય, ઔર ખુદા જબ પકડને પર આતે હંય તો કિતને ખતરનાક તરીકે સે પકડતે હંય?

આજ હમારી હાલત:

આજ હમારા હાલ યહ હય કે જિન મુસલમાનોં કે ઘરોં સે કુર્આન કી તિલાવત કી આવાઝ આની ચાહિયે, અલ્લાહ કે ઝિક્ર કી આવાઝ આની ચાહિયે, હદીષે પાક કી આવાઝેં આની ચાહિયે, આજ અફસોસ સે કેહના પડતા હય કે ઉનહી મુસલમાનોં કે ઘરોં સે ટેલીવીઝન (T.V.) કે ચલને કી આવાઝ આતી હય, ફિલ્મ કે ગાનોં કી આવાઝ સુનને કો મિલતી હય, તો ફિર ખુદા કા અઝાબ નહીં આએગા? ધરતીકંપ નહીં આએગા તો ઔર કયા હોગા?

ઈસ લિયે સંભલ જાઓ, ઈસ નઈ મિલી હુઈ ઝિંદગી કો ગનીમત સમઝો.

અલ્લાહ કા હમ પર એહસાન હુવા:

દોસ્તો! જિસ ખુદા ને ૨૬/ જાન્યૂઆરી કો ઉસ પૂરે ઈલાકે કો દેઢ મિનિટ મેં ખત્મ કર દિયા, વહ ખુદા ઈસ બાત પર કાદિર થા કે હમારે પૂરે ઈલાકે કો વહ ખત્મ કર દે; લેકિન ઉસકા એહસાન હુવા, ઉસકી બડી મહેરબાની હુઈ કે ઉસને અપને ફઝલો કરમ સે હમેં બચા લિયા, વરના હમ તો ઈતને ગંદે હંય, ઈતને ગુનેહગાર હંય, ઈતને બુરે હંય કે હમ ભી ઝમીન મેં ધંસા દિયે જાને કે કાબિલ થે.

સચ્ચે દિલ સે તૌબા કરો, ઔર અપને ગુનાહોં કા ઈકરાર

કરો, જબ બંદા ઈકરાર કરતા હય તો અલ્લાહ કો ઉસકી તૌબા બહોત પસંદ આતી હય.

એક બુઝુર્ગ કા વાકિઅહ:

એક અલ્લાહવાલે, બુઝુર્ગ ઘર સે નિકલ કર જા રહે થે, કિસી ને ઉપર સે કૂડા કરકટ ફેંકા, ઉસકો માલૂમ નહીં થા કે કોન ગુઝર રહા હય, ઉસ બુઝુર્ગ કે કપડે ખરાબ હો ગએ, વહ અલ્લાહ તઆલા કા શુક્રિયહ અદા કરને લગે:

અય અલ્લાહ મેરે ગુનાહ તો ઈસ કાબિલ થે કે મેરે ઉપર આસ્માન સે પથ્થર બરસતે; લેકિન તૂને અપની મહેરબાની સે બચા લિયા, યહ તો કિસી ને સિર્ફ કૂડા કરકટ બરસાયા, અય અલ્લાહ! તેરી મહેરબાની હુઇ કે તૂ ને પથ્થર નહીં બરસાએ.

અલ્લાહ ને હમકો બચા લિયાઃ

મેરે દોસ્તો! હમારે ગુનાહ ઈતને હંય કે હમ 'કચ્છવાલોં' સે ભી ઝિયાદહ અઝાબ કે હકદાર હંય; લેકિન ઉસકી મહેરબાની હય કે ઉસને હમેં બચા લિયા; ઈસ લિયે આજ ઈસ મજલિસ હી મેં યહ તય કર કે ઉઠો, ઈરાદા કર કે જાઓ કે અલ્લાહ કી તરફ સે યહ જો એલાર્મ બજા હય, ઉસ ઘંટી કો હમ અપની ઝિંદગી કે લિયે ગનીમત સમઝેંગે, ઔર આજ હી સે પક્કા વાદા કરો, વાદા કરના હય અલ્લાહ કી ઝાત સે કે:

અય માલિક! અબ જાન તો દે સકતા હૂં, ભૂકા રેહ સકતા હૂં, પ્યાસા રેહ સકતા હૂં; લેકિન આજ કે બાદ મેં તેરી નાફરમાની નહીં કર સકતા.

અય માલિક! મેં તુઝે નારાઝ નહીં કર સકતા.

અય અલ્લાહ! આજ મેં તુઝસે વાદા કરતા હૂં કે જિન ચીઝોં સે તેરા અઝાબ ઉતરતા હય, ઉન ચીઝોં સે મેં અપને ઘર કો પાક કર કે છોડૂંગા, અલ્લાહ હમારે સાથ આફિયત કા મામલા ફરમાવે, અલ્લામા રૂમી રહ. કા શે'ર યાદ રખો:

તૌબા કરદમ હકીકત બાખુદા
ન શિકનમ્ તા જાં શવદ અઝ તન જુદા

તર્જુમા: મેં ને ખુદા સે સચ્ચી તૌબા કર લી, મેં ઉસ તૌબા કો નહીં તોડૂંગા, યહાં તક કે જાન બદન સે નિકલ જાએ.

ટીવી અલ્લાહ કે અઝાબ કો દઅવત દેનેવાલી ચીઝ હય:

આજ હમ કિસીકો સમઝાએં કે: ભાઇ! યહ ટીવી અલ્લાહ કે અઝાબ કો દઅવત દેનેવાલી ચીઝ હય, તો હમારે ભાઇ હંસ કર નિકાલ દેતે હંય કે મોલ્વીયોં કો યહી આતા હય.

લેકિન યાદ રખો મેરે દોસ્તો! જિસકે ઘર મેં ટીવી હય, ઉસકે ઘર મેં જહન્નમ કી આગ હય.

જિસકે ઘર મેં ટેલીવીઝન હય, ઉસકે ઘર મેં શૈતાન હય.

જિસકે ઘર મેં ટેલીવીઝન હય, ઉસ ઘર પર ખુદા કા અઝાબ હય.

ઇસ ઇસ લઅનતવાલી ચીઝ કો અપને ઘર સે નિકાલો, યહ દેખને કે કાબિલ ચીઝ નહીં.

હઝરત મોલાના શાહ અબરારૂલ હક સાહબ હરદોઇ રહ. ફરમાતે થે: યહ ટીવી સાંપોં કા પિટારા હય, મરને કે બાદ ઉસકો સાંપ નઝર આવેંગે.

ટીવી પર જો ફિલ્મેં ઔર ગંદી ચીઝેં આતી હંય, ઉનસે

અકીદે ઔર આ'માલ ખરાબ હોતે હંય.

કાબિલે મુબારકબાદ મુસલમાનઃ

મુબારકબાદી કે કાબિલ હંય સૂરત ઔર અમદાવાદ કે વહ મુસલમાન જિન્હોંને ઇસ ધરતીકંપ કે બાદ સેંકડોં કી તા'દાદ મેં અપની અપની ટીવીયોં કો આગ લગા દી, અલ્લાહ હમેં ભી તૌફીક અતા ફરમાવે.

અભી આંખ ખોલો, જિસને અપની આંખ નહીં ખોલી તો યાદ રખો! કબ્ર મેં જહન્નમ કી આગ ઉનકી આંખ ખોલેગી, અભી મોકા હય, અપની ઝિંદગીયોં કો ચેન્જ કરો, અલ્લાહ કી નાફરમાની સે તૌબા કરો, અલ્લાહ કો નારાઝ કરનેવાલે કામોં સે અપને આપકો બચાઓ.

અલ્લાહ કી ફરમાંબરદારી પર હિફાઝત કે કુછ વાકિઆત; પેહલા વાકિઅહઃ

યાદ રખો! જો અલ્લાહ કી મરઝી કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારતા હય, અલ્લાહ ઉનકો ઐસે બચાતે હંય કે અક્લ હૈરાન રેહ જાતી હય.

જહાં પર હમારા કેમ્પ થા, વહાં હમારે બહોત પુરાને દોસ્ત; ડોકટર માલી સાહબ જિનકો મેં બરસોં સે જાનતા હૂં, જો ડોકટર હંય, લેકિન માશાઅલ્લાહ! જિન્હોંને દેખા હય ઉનસે પૂછો કે ચેહરે પર સુન્નત કે મુતાબિક દાઢી હય.

ઉન ડોકટર સાહબ ને બાત બાત મેં મુઝસે કહા કેઃ મોલ્વી સાહબ! મેં ને ઝિંદગી ભર કભી બદન પર શર્ટ પેન્ટ નહીં પેહના.

કિતને અચ્છે ડોકટર હંય! ઉનકે દો બેટે ભી ડોકટર હંય;

લેકિન દોનોં બેટોં કો દેખો તો માશાઅલ્લાહ! સુન્નત કે મુતાબિક દાઢી હય, કુર્તા ઔર ઇઝાર પહેનતે હંય, ઔર ઉનકે યહાં હર સાલ અસ્થમા (દમે કી બીમારી) કા કેમ્પ હોતા હય, સેંકડોં લોગ ઉનકે કેમ્પ મેં જાતે હંય.

ડોકટર માલી સાહબ કી ડિસ્પેન્સરી કા ઇલાકા જબ હમ દેખને કે લિયે ગએ તો વહ પૂરા ઇલાકા ખંડેર બના હુવા થા, આપ યકીન નહીં કર સકતે કે ઉસ ઇલાકે મેં કોઇ આદમી બચા ભી હોગા.

મેં ને કહા: ડોકટર સાહબ! ધરતીકંપ કે વક્ત આપ કહાં થે?

ઉન્હોંને કહા: મેં સુબ્હ અપને દવાખાને પહોંચા, અભી મેં ને ઉસકો ખોલા હી થા કે ધરતીકંપ શુરૂ હો ગયા, મેં ને અપની આંખોં કે સામને બડી બડી ઇમારતોં કો ગિરતે હુવે દેખા, હઝારોં ઇન્સાનોં કો મરતે હુવે દેખા, મેં ઔર મેરે દોનોં બેટે એક દૂસરે કે ગલે લગ ગએ, હમેં ભી યકીન થા કે અભી યહ દીવાર ટૂટેગી, હમ ભી દબ જાએંગે. અભી મોત કા ફરિશ્તા આએગા, ઔર હમારી રૂહ નિકાલેગા, હમ અલ્લાહ અલ્લાહ કર રહે થે, અલ્લાહ કા નામ લે રહે થે; લેકિન ધરતીકંપ ખત્મ હો ગયા ઔર હમારે બદન પર એક મામૂલી ઝખ્મ ભી નહીં આયા, અલ્લાહ ને હિફ઼ાઝત ફ઼રમાઇ.

દોસ્તો! વહ બચાને પર આતા હય તો અપને બંદોં કો હઝારોં ઇન્સાનોં કે બીચ મેં બચા લેતા હય, જો ઉસકી માન કર ઝિંદગી ગુઝારતે હંય ઉનકી અજીબ તરીકે પર હિફ઼ાઝત ફ઼રમાતા હય.

અલ્લાહ કી હિફાઝત કા દૂસરા વાકિઅહ:

જબ હમને અંજાર કે બારે મેં પેપર મેં પઢા, કે અંજાર તો પૂરા ખત્મ હો ચુકા હય, તો મેરે દિલ મેં સબસે પેહલે જટકા લગા કે અંજાર કે મેરે બહોત પુરાને દોસ્ત 'હાજી નૂર મુહમ્મદ રાયમા સાહબ' જો પૂછે કચ્છ જિલ્લે મેં એક બહોત ઝબરદસ્ત દીની મિલ્લી ખાદિમ હય.

મેં ને સોચા કે હમારે દોસ્ત કા કયા હાલ હુવા હોગા? કયા અપની પૂરી ફેમેલી કે સાથ શહીદ હો ચુકે હોંગે?

લેકિન ઉસ વક્ત મેરે દિલ મેં યકીન થા કે યહ શખ્સ જિસને અપની પૂરી ઝિંદગી અલ્લાહ કે બંદોં કી ખિદમત મેં ગુઝારી હય, અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો ઝરૂર બચાયા હોગા.

ચાર દિન મેં પરેશાન રહા, જબ હમારી ટીમ કા સબસે પેહલા ફોન આયા તો મેં ને અપને સાથિયોં સે પૂછા કે: હમારે નૂર મુહમ્મદ ભાઇ કા કયા હાલ હય?

ઉન્હોંને કહા કે: લીજીયે મેં તુમ્હેં ફોન દેતા હૂં, આપ ઉનસે બાત કર લીજીયે.

મેં ને કહા: અલ્હમ્દુલિલ્લાહ! અય અલ્લાહ તેરી કયા શાન હય, કે જો બંદે તેરે વફાદાર હોતે હંય તો ઉનકો કૈસે બચાતા હય.

જબ મુલાકાત હુઇ તો મેં ને હંસતે હંસતે કહા કે: નૂર ભાઇ! મેં ને તો આપકે લિયે ઇસાલે ષવાબ ભી કર લિયા થા.

વહ મુઝે કેહને લગે: મુફ્તી સાહબ! જબ ધરતીકંપ શુરૂ હુવા તો વહ ઇતના ખતરનાક થા કે ઝમીન પેહલે ગોલ ગોલ

ફિરી, ફિર ઉપર નીચે હુઇ, ફિર ઇધર ઉધર હુઇ, મેં અપને ઘર મેં દો તીન મરતબા ગિર ગયા, અઝાન કી આવાઝ દે રહા થા, ઔર સારી કી સારી ઇમારતેં ટૂટ રહી થીં; અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ને મુઝે અપની ફેમેલી કે સાથ બિલ્કુલ સહીહ સલામત રખા, કોઇ આંચ ભી નહીં આઇ.

મેરે દોસ્તો! જો અલ્લાહ કા હોતા હય, અલ્લાહ ઉસકો બચાતે હંય, ઉસ માલિક કી શાન!

અલ્લાહ કી હિફાઝત કા તીસરા વાકિઅહ:

જિસ ભૂજ શહેર મેં બડી બડી મસ્જિદેં તબાહ ઔર બરબાદ હો ગઈ, ઉસ ભૂજ શહેર મેં હમારા એક દારૂલ ઉલૂમ ચલતા હય, ઉસ દારૂલ ઉલૂમ કી શૂરા કા મેં મેમ્બર ભી હૂં, મુઝે ફિક્ર હુઇ કે માસૂમ માસૂમ બચ્ચોં કા કયા હાલ હુવા હોગા? મેં હર સાલ બચ્ચોં કા ઇમ્તિહાન લેને કે લિયે જાતા હૂં, જલ્સે મેં ભી જાતા હૂં, બાર બાર કોશિશ કર રહા થા કે ફોન સે કોન્ટેકટ હો જાએ; લેકિન ન હો સકા.

જબ હમારી ટીમ સે પેહલા કોન્ટેકટ હુવા તો મેં ને પૂછા કે હમારે ભૂજ મદ્રસે કા ઔર માસૂમ બચ્ચોં કા કયા હાલ હય?

ઉન્હોંને બતાયા કેઃ મુફતી સાહબ! દારૂલ ઉલૂમ કી જિસ મસ્જિદ મેં કામ ચલ રહા થા, ઉસ મસ્જિદ કા કાફી હિસ્સા ધરતીકંપ સે શહીદ હુવા; લેકિન અલ્લાહ કે ફઝલો કરમ સે લગભગ દેઢ સો (૧૫૦) તલબા મેં સે એક બચ્ચે કો મામૂલી ચોટ ભી નહીં આઇ, હર તાલિબે ઇલ્મ કો અલ્લાહ તઆલા ને બચા લિયા.

ફિર મેં ને પૂછાઃ ઉસ્તાઝોં ઔર સ્ટાફ કા કયા હાલ હય?

ઉન્હોંને કહાઃ ઉસ્તાઝ ભી સબ સલામત હંય, સિર્ફ એક મોલાના સાહબ કી બીવી કી ઉંગલી મેં થોડા સા છીલ ગયા હય.

જબ મેં મદ્રસે મેં ગયા, ઔર સ્ટાફ કવાર્ટર કા મંઝર દેખા, આજ ભી વહ કવાર્ટર મૌજૂદ હય, આપ જા કર દેખ લેં, વહ ઈસ તરીકે સે ટૂટા હુવા હય કે આપ યકીન નહીં કર સકતે કે ઉસમેં કોઇ બચા હોગા; લેકિન ચાર પાંચ ફેમેલી ઉસમેં રેહતી થીં, ઉસમેં એક ઔરત કો ઉંગલી પર મામૂલી સા લગા હય, બાકી કિસીકો કુછ નહીં હુવા, અલ્લાહ ને અપની શાન સે બચા લિયા, જો અલ્લાહ કા હોતા હય અલ્લાહ ઉસકો બચાતે હંય, અલ્લાહ ઉનકી હિફાઝત ફરમાતે હંય.

અલ્લાહ કી હિફાઝત કા ચોથા અજીબ વાકિઅહઃ એકવીસ દિન કી બચ્ચી ચાર દિન બાદ કાટમાલ મેં સે ઝિંદા નિકલીઃ

આપ હૈરાન રેહ જાઓગે, મેરે નવાપૂર કે મુસલમાન ભાઈયો! એક અજીબ કિસ્સા હુવા, જો પેપરોં મેં ભી આ ચુકા હય, વહ અજીબ કિસ્સા યહ હુવા કે જુમ્આ કે દિન ધરતીકંપ આયા, ચાર દિન કે બાદ પીરે કે દિન એક જગા કાટમાલ હટાતે હટાતે જબ નીચે પહોંચે તો એક અજીબ મંઝર દેખા કેઃ એક એકવીસ દિન કી છોટી સી દૂધ પીતી બચ્ચી અપની માં કે પાસ હય, માં કાટમાલ કે નીચે શહીદ હો ચુકી થી; લેકિન ઉસકે બાજૂ મેં દૂધ પીતી માસૂમ એકવીસ દિન કી બચ્ચી ચાર દિન કે બાદ ઝિંદા થી, ઔર ઉસકો રિઝ્ક કહાં સે અલ્લાહ ને પહોંચાયા?

અલ્લાહુ અકબર! રિઝ્ક કા પહોંચાનેવાલા અલ્લાહ હય, જો નવ મહીને માં કે પેટ મેં ભૂકા નહીં મારતા, ઉસ ખુદા ને કેસે રિઝ્ક પહોંચાયા, કે ઉસકી માં કો સર પર પથ્થર લગા થા, તો પેશાની સે ખૂન બૂંદ બૂંદ ગિર રહા થા, ઔર વહ બૂંદ બચ્ચી કે મુંહ મેં જાતા, ઔર ઉસી ખૂન સે અલ્લાહ ને ઉસકો ઝિંદા રખા, અલ્લાહ ચાહતા તો ખૂન કા ફવ્વારા નિકલતા, ઔર થોડી દેર મેં ખૂન ખત્મ હો જાતા; લેકિન અલ્લાહ કો ઝિંદા રખના થા, તો વહ ખૂન બૂંદ બૂંદ ગિરતા રહા, ઔર વહ બચ્ચી અપની માં કે ખૂન કે સહારે ચાર દિન તક ઝિંદા રહી, ઔર અબ તક વહ બચ્ચી માશાઅલ્લાહ સલામત હય.

માલિક કી શાન! બચાને પર આતા હય તો એકવીસ દિન કી બચ્ચી કો બચાતા હય, ઔર જબ પકડને પર આતા હય તો હઝારોં ઇન્સાનોં કો એક સેકંડ મેં ખત્મ કર દેતા હય, ઉસકી ઝાત સે ડરો, વહ કાદિરે મુત્લક ખુદા હય, વહ બડી શાનવાલા ખુદા હય.

નાફરમાની સે લોટ જાઓ:

વહ ખૂદા યૂં કેહતા હય કે: અય મેરે બંદો! બહોત હો ચુકે તુમ્હારે ગુનાહ, બહોત હો ચુકી તુમ્હારી નાફરમાનિયાં, અબ ઇન મંઝરોં કો દેખ કર ઝરા સુધર જાઓ, ઝરા તૌબા કરો, અલ્લાહ કી બારગાહ મેં માફી માંગો, ઇસ્તિગફાર કરો, મેં વહ કરીમ ખુદા હૂં, વહ રહીમ ખુદા હૂં કે મેરે દરબાર મેં જબ કોઇ માફી માંગને કે લિયે આતા હય તો પૂરી ઝિંદગી ઝિના મેં ગુઝારનેવાલી ઔરત કો મેં જન્નતી બના સકતા હૂં, મેં ઇતના મહેરબાન ખુદા હૂં.

આજ સે સંભલ જાઓ, તૌબા કરો, ઇસ્તિગફ઼ાર કરો, અપની આંખોં સે આંસૂ બહાઓ, ઔર અલ્લાહ તઆલા કી બારગાહ મેં આઓ, વહ તુમ્હારે ગુનાહ કો માફ઼ કર દેંગે.

ઇસ લિયે દોસ્તો! યહ અલ્લાહ કી તરફ઼ સે એલાર્મ હય, અલ્લાહ તઆલા ને ઘંટી બજાઇ હય, ખુદા કરે યહ ઘંટી હમારી નીંદ કો ખત્મ કરનેવાલી બને, હમ અપને ગુનાહ કી નીંદ કો ખત્મ કરેં, ગફ઼લત કી નીંદ કો ખત્મ કરેં, ઔર અલ્લાહ કી મરઝી કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારનેવાલે બનેં.

એક અજીબ મંઝર દેખા, જુમ્અહ કો ધરતીકંપ આયા, ઔર ઇતવાર કે દિન હમ ‘દમણ’ એક નિકાહ મેં ગયે થે, ફ઼જર કી અઝાન કે બાદ હમ મસ્જિદ મેં પહોંચે, વુઝૂ કર કે હમ ઉપર ગએ, તો મસ્જિદ સે દેખા કે પૂરે મોહલ્લે બાહર હંય, મર્દ, ઔરત, બૂઢે, બચ્ચે સબ ગલિયોં મેં ખડે હંય, રાત કો સોને કે જો કપડે હોતે હંય ઉસી મેં લોગ ઘર સે બાહર નિકલે હંય.

હમને પૂછા: યહ સબ ગલિયોં મેં કયૂં ખડે હંય? કિસી કા ઇન્તિકાલ હો ગયા હય.

તો કહા: મુફ઼્તી સાહબ! અભી એક છોટા સા જટકા આયા થા, ઉસ જટકે કી વજહ સે સારે લોગ નીંદ સે ઉઠ કર બાહર નિકલ ગએ.

મેં ને કહા: અય અલ્લાહ! ઇસ ઉમ્મત કો સહીહ સમઝ અતા ફ઼રમા, કે એક મામૂલી જટકે સે યહ લોગ સુબ્હ કે વક્ત ઠંડી મેં ઘર સે બાહર નિકલ ગએ, રોઝાના ફ઼જર કે વક્ત અલ્લાહ કા મુઅઝ્ઝિન આવાઝ દેતા હય; અય બંદો! તુમ મોત કે જટકે સે

બચને કે લિયે ફજર કી નમાઝ પઢને કે લિયે મસ્જિદ મેં આઓ; લેકિન અલ્લાહ કે બંદે બિસ્તર મેં પડે રેહતે હંય.

નોટ: ધરતીકંપ કે બાદ કઇ રોઝ તક પૂરે ઈલાકે મેં દૂર દૂર તક છોટે છોટે જટકે મહસૂસ હોતે રેહતે થે.

અય બંદો! સંભલ જાઓ, મોત કા જટકા આને સે પેહલે ખુદા કે ઘર મેં આ જાઓ, અલ્લાહ હમેં સમઝને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, ઈન હાલાત કો દેખો તૌબા કરો, બહોત હો ચુકા, બહોત ગુનાહ કર ચુકે, બહોત નાફરમાની કર ચુકે, યહ અલ્લાહ કી તરફ સે હમારે લિયે એલાર્મ હય.

અલ્લાહ મુઝે ભી તૌફીક અતા ફરમાએ, આપ સબકો ભી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન.

❀❀❀❀❀

નૂરાની મકાતિબ કા તઆરૂફ

(૧) છોટે છોટે ગાંવ જહાં મુસલમાનોં કે ચંદહી મકાન હોં ઔર નમાઝ, તઅલીમ કા કોઇ નઝ્મ ન હો, વહાં નમાઝ ઔર તઅલીમ કા નઝ્મ કરના.

(૨) શેહરોં કી કોલોનિયોં ઔર ઝોંપડીયોં મેં બસનેવાલે ગરીબ મુસલમાનોં મેં ઔર ઉનકે બચ્ચોં મેં દીની તઅલીમ ઔર નમાઝ કી ફિક્ર કરના.

(૩) મુરતદ યા મુરતદ જૈસે દીન સે દૂર મુસલમાનોં મેં દીન ઔર ઇમાન બચાને કા ફિક્ર કરના.

(૪) જહાં ભી મકતબ, મસ્જિદ યા ઇબાદતખાના નહી હય, વહાં ઉસકે કયામ કા ફિક્ર કરના.

(૫) પેહલે સે જારી મકાતિબ મેં તઅલીમ ઔર તરબિયત કી તરક્કી કે લિએ કોશિશ કરના.

(૬) મકતબ કે મુઅલ્લિમીન કી તરબિયત કે લિએ કિયામ, તઆમ કે સાથ કાપોદ્રા ઔર નવાપૂર મેં નઝ્મ હય.

(૭) અનોખા, આસાન, આમ ફહમ તઅલીમ ઔર તરબિયત કા તરીકા દેખને ઔર સમઝને ઔર રાઇજ કરને કે કાબિલ, ઉમ્મત કી ખિદમત મેં પેશ કિયા જા રહા હય, ઔર ઉસકો આપ વેબસાઇટ પર ભી દેખ સકતે હંય.

(૮) યતીમોં, બેવાઓં કી ખિદમત.

(૯) ઉલમા ઔર હુફ્ફાઝે કિરામ ઔર મુદર્રિસીન કી શાદિયોં ઔર મેડીકલ મેં ઇમદાદ.

(૧૦) મુદર્રિસીન ઔર તલબા કો રાશન કપડે ઔર ઇફતાર કે ઝરિયે ઇમદાદ.

(૧૧) શોઅબએ નશ્રો ઇશાઅત કે ઝરિયે સે હઝારોં કિતાબ ઔર પેમ્ફલેટ ઔર રસાઇલ કી ઇશાઅત.

(૧૨) સી.ડી. ઔર વેબસાઇટ ઔર ઇન્ટરનેટ કે ઝરિયે આલમ કે કોને કોને મેં બસનેવાલે મુસલમાનોં કી દીની ઔર ઇલ્મી ખિદમાત.

ઇસ વકત અકાબિર કે મશ્વરહ સે ગુજરાત ભર મેં યહ ખિદમાત કા સિલસિલા જારી હય, આપ ભી ઇસ મુબારક સિલસિલે મેં શામિલ હો સકતે હંય, મઝીદ તફાસીલ હમારી વેબસાઇટ પર મુલાહઝા ફરમાએં.

www.nooranimakatib.com

મુહતરમ હાજી ઇમ્તિયાઝ ભાઇ માસ્ટર સાહબ તરફથી આ કિતાબ બાબતે સહકાર મળ્યો છે, હક તઆલા એવણની અમ્મા હાજીયાણી શરીફા બીબી માસ્ટર અને આખા ખાનદાનની મગફિરત ફરમાવે. આમીન